

IV

(Paziņojumi)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

EIROPAS KOMISIJA

Eiropas Savienības Pamatnostādnes par valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos 2014.–2020.gadam

(2014/C 204/01)

SATURS

	<i>Lappuse</i>
I DAĻA. KOPĪGI NOTEIKUMI	4
1. nodaļa. Ievads	4
2. nodaļa. Darbības joma un definīcijas	7
2.1. KLP un lauku attīstības politikas ietekme uz piemērošanas jomu	7
2.2. Piemērošanas joma	8
2.3. Horizontālie noteikumi un atbalsta instrumenti, kas piemērojami lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarei un lauku apvidiem	10
2.4. Definīcijas	11
2.5. Paziņojamais atbalsts	17
3. nodaļa. Kopīgie novērtējuma principi	18
3.1. Devums kopīga mērķa sasniegšanā	19
3.2. Valsts iejaukšanās nepieciešamība	20
3.3. Atbalsta piemērotība	21
3.4. Stimulējoša ietekme un atbalsta nepieciešamība	22
3.5. Atbalsta samērīgums	24
3.6. Izvairšanās no nepamatotas negatīvas ietekmes uz konkurenci un tirdzniecību	27
3.7. Pārredzamība	29
II DAĻA. ATBALSTA KATEGORIJAS	30
1. nodaļa. Atbalsts uzņēmumiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu primāro ražošanu, pārstrādi un tirdzniecību	30
1.1. Lauku attīstības pasākumi	30
1.1.1. Ieguldījumu atbalsts	30
1.1.1.1. Atbalsts ieguldījumiem materiālajos vai nemateriālajos lauku saimniecību aktīvos, kas ir saistīti ar primāro lauksaimniecisko ražošanu	30
1.1.1.2. Atbalsts ieguldījumiem tāda kultūras un dabas mantojuma saglabāšanai, kas atrodas lauku saimniecībā	35
1.1.1.3. Atbalsts ieguldījumiem, kas saistīti ar lauku saimniecības ēku pārvietošanu	35
1.1.1.4. Atbalsts ieguldījumiem, kas saistīti ar lauksaimniecības produktu pārstrādi un lauksaimniecības produktu tirdzniecību	36

1.1.2.	Darbības sākšanas atbalsts gados jauniem lauksaimniekiem un mazo lauku saimniecību attīstībai	37
1.1.3.	Atbalsts lauku saimniecību nodošanai	38
1.1.4.	Darbības sākšanas atbalsts ražotāju grupām un organizācijām lauksaimniecības nozarē	39
1.1.5.	Atbalsts saistībām agrovides un klimata un dzīvnieku labturības jomā	40
1.1.5.1.	Atbalsts agrovides un klimata saistībām	40
1.1.5.2.	Atbalsts dzīvnieku labturības saistībām	42
1.1.6.	Atbalsts par ierobežojošiem apstākļiem saistībā ar <i>Natura 2000</i> teritorijām un Ūdens pamatdirektīvu	43
1.1.7.	Atbalsts apgabaliem, kuros ir dabas radīti vai citi specifiski ierobežojumi	44
1.1.8.	Atbalsts bioloģiskajai lauksaimniecībai	46
1.1.9.	Atbalsts lauksaimniecības produktu ražotāju dalībai kvalitātes shēmās	47
1.1.10.	Atbalsts tehniskā atbalsta sniegšanai lauksaimniecības nozarē	48
1.1.10.1.	Atbalsts zināšanu pārneses un informācijas pasākumiem	48
1.1.10.2.	Atbalsts konsultāciju pakalpojumiem	49
1.1.10.3.	Atbalsts aizvietošanas pakalpojumiem lauku saimniecībā	50
1.1.11.	Atbalsts sadarbībai lauksaimniecības nozarē	51
1.2.	Riska un krīzes pārvaldība	52
1.2.1.	Atbalsts lauksaimnieciskajai ražošanai vai lauksaimnieciskās ražošanas līdzekļiem nodarītā kaitējuma kompensēšanai un kaitējuma profilaksei	53
1.2.1.1.	Atbalsts dabas katastrofu vai ārkārtēju notikumu nodarītā kaitējuma atlīdzināšanai	53
1.2.1.2.	Atbalsts tāda kaitējuma kompensēšanai, ko radījuši dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi	55
1.2.1.3.	Atbalsts dzīvnieku slimību un augiem kaitīgo organismu profilakses, kontroles un izskaušanas izmaksu atlīdzināšanai un atbalsts dzīvnieku slimību un augiem kaitīgo organismu nodarītā kaitējuma atlīdzināšanai	56
1.2.1.4.	Atbalsts par kritušajiem dzīvniekiem	58
1.2.1.5.	Atbalsts aizsargājamo dzīvnieku nodarītā kaitējuma kompensēšanai	59
1.2.1.6.	Atbalsts apdrošināšanas prēmiju maksāšanai	60
1.2.1.7.	Atbalsts finansiāliem ieguldījumiem kopfondos	61
1.2.2.	Atbalsts ražošanas jaudas slēgšanai	62
1.2.2.1.	Jaudas slēgšana dzīvnieku, augu vai cilvēku veselības, sanitāru, ētisku vai vides apsvērumu dēļ	62
1.2.2.2.	Jaudas slēgšana citu iemeslu dēļ	63
1.3.	Citi atbalsta veidi lauksaimniecības nozarē	64
1.3.1.	Atbalsts lopkopības nozarei	64
1.3.2.	Atbalsts lauksaimniecības produktu noieta veicināšanas pasākumiem	65
1.3.3.	Atbalsts tālākajiem reģioniem un Egejas jūras nelielajām salām	67
1.3.4.	Atbalsts lauksaimniecības zemes konsolidācijai	68
1.3.5.	Atbalsts grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai	68
1.3.6.	Atbalsts pētniecībai un izstrādei lauksaimniecības nozarē	69

2. nodaļa.	Mežsaimniecības nozarei paredzēts atbalsts, ko līdzfinansē ELFLA, piešķir kā valsts papildu finansējumu šādiem līdzfinansētiem pasākumiem vai piešķir tikai kā valsts atbalstu	70
2.1.	Ieguldījumi meža platības paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā	71
2.1.1.	Atbalsts apmežošanai un kokaugiem klātas zemes izveidei	72
2.1.2.	Atbalsts agromežsaimniecības sistēmu ierīkošanai	73
2.1.3.	Atbalsts profilaksei un atjaunošanai pēc postījumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas, dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, citi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, augiem kaitīgie organismi un katastrofāli notikumi	74
2.1.4.	Atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	75
2.1.5.	Atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	75
2.1.6.	Atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā, kas saistīti ar mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanos	76
2.2.	Atbalsts par ierobežojošiem apstākļiem saistībā ar <i>Natura 2000</i> meža teritorijām	77
2.3.	Atbalsts meža vides un klimata pakalpojumiem un meža saglabāšanai	77
2.4.	Atbalsts zināšanu pārneses un informācijas pasākumiem mežsaimniecības nozarē	79
2.5.	Atbalsts konsultāciju pakalpojumiem mežsaimniecības nozarē	79
2.6.	Atbalsts sadarbībai mežsaimniecības nozarē	79
2.7.	Darbības sākšanas atbalsts ražotāju grupām un organizācijām mežsaimniecības nozarē	80
2.8.	Cits mežsaimniecības nozarei paredzēts atbalsts ar ekoloģiskiem, aizsardzības un rekreatīviem mērķiem	81
2.8.1.	Atbalsts īpašām mežsaimniecības darbībām un pasākumiem, kuru galvenais mērķis ir sekmēt meža ekosistēmu un bioloģiskās daudzveidības vai tradicionālo ainavu saglabāšanu vai atjaunošanu	81
2.8.2.	Atbalsts augsnes kvalitātes uzturēšanai un uzlabošanai un līdzsvarotas un veselīgas koku augšanas nodrošināšanai mežsaimniecības nozarē	81
2.8.3.	Dabas taku, ainavas elementu un iezīmju un dzīvnieku dabiskās vides atjaunošana un uzturēšana mežsaimniecības nozarē	82
2.8.4.	Atbalsts ceļu uzturēšanai ar mērķi nepieļaut mežu ugunsgrēkus	82
2.8.5.	Atbalsts tāda kaitējuma atlīdzināšanai, ko mežā radījuši likumā reglamentētie dzīvnieki	82
2.8.6.	Atbalsts meža apsaimniekošanas plānu sagatavošanai	83
2.9.	Atbalsts mežsaimniecības nozarē, kas salāgots ar lauksaimniecības atbalsta pasākumiem	83
2.9.1.	Atbalsts pētniecībai un izstrādei mežsaimniecības nozarē	84
2.9.2.	Atbalsts mežsaimniecības zemes konsolidācijai	85
3. nodaļa.	Atbalsts lauku apvidos, kuru līdzfinansē ELFLA vai piešķir kā valsts papildu finansējumu šādiem līdzfinansētiem pasākumiem	85
3.1.	Atbalsts ieguldījumiem, kas attiecas uz lauksaimniecības produktu pārstrādi nelauksaimniecības produktos un uz kokvilnas ražošanu, vai ieguldījumiem nelauksaimniecisku darbību izveidošanā un attīstīšanā	86
3.2.	Atbalsts pamatpakalpojumiem un ciematu atjaunošanai lauku apvidos	87
3.3.	Atbalsts ar lauksaimniecību nesaistītas darījumdarbības sākšanai lauku apvidos	88
3.4.	Atbalsts agrovides un klimata saistībām citiem zemes apsaimniekotājiem un tādiem uzņēmumiem lauku apvidos, kuri nedarbojas lauksaimniecības nozarē	89

3.5.	Atbalsts citiem zemes apsaimniekotājiem par ierobežojošiem apstākļiem saistībā ar <i>Natura 2000</i> teritorijām	89
3.6.	Atbalsts zināšanu pārneses un informācijas pasākumiem lauku apvidos	90
3.7.	Atbalsts konsultāciju pakalpojumiem lauku apvidos	90
3.8.	Atbalsts aktīvo lauksaimnieku jaunai dalībai kokvilnas un pārtikas produktu kvalitātes shēmās	91
3.9.	Atbalsts informācijas un noieta veicināšanas pasākumiem saistībā ar kokvilnu un pārtikas produktiem, uz kuriem attiecas kvalitātes shēma	92
3.10.	Atbalsts sadarbībai lauku apvidos	92
3.11.	Atbalsts kopfondu izveidošanai	94
III DAĻA.	PROCEDŪRAS JAUTĀJUMI	95
1.	Shēmu darbības ilgums un novērtējums	95
2.	Pārskatīšanas klauzula	96
3.	Ziņošana un uzraudzība	96
4.	Šo pamatnostādņu piemērošana	96
5.	Priekšlikums veikt atbilstīgus pasākumus	97
6.	Termiņa beigas	97

I DAĻA. KOPĪGI NOTEIKUMI

1. nodaļa. Ievads

- (1) Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk "Līgums") 107. panta 1. punktā noteikts: "Ja vien Līgumi neparedz ko citu, ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm."
- (2) Tomēr, neraugoties uz minēto vispārīgo aizliegumu, valsts atbalsts var būt nepieciešams, lai novērstu tirgus nepilnības un tādējādi nodrošinātu labi funkcionējošu un taisnīgu ekonomiku. Tāpēc Līgumā ir paredzēta iespēja piešķirt valsts atbalstu attiecībā uz vairākiem politikas mērķiem. Jo īpaši attiecībā uz lauksaimniecības un mežsaimniecības nozari jānorāda, ka, pirmkārt, saskaņā ar Līguma 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu ar iekšējo tirgu ir saderīgs atbalsts dabas katastrofu vai ārkārtēju notikumu nodarītā kaitējuma novēršanai. Otrkārt, pamatojoties uz Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, Komisija par saderīgu ar iekšējo tirgu var uzskatīt valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares un lauku apvidu ekonomiskās attīstības veicināšanai, ja šāds atbalsts nerada nelabvēlīgu iespaidu uz tirdzniecības apstākļiem.
- (3) Turklāt lauksaimniecības nozares specifikas dēļ Līguma 42. pantā paredzēts, ka lauksaimniecības produktu ražošanai un tirdzniecībai konkurences noteikumus piemēro tikai tiktāl, ciktāl to noteicis Eiropas Parlaments un Padome.
- (4) Šajās pamatnostādņēs Komisija ir paredzējusi nosacījumus un kritērijus, saskaņā ar kuriem atbalsts lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarei un lauku apvidiem tiks uzskatīts par saderīgu ar iekšējo tirgu, un definējusi kritērijus to apgabalu noteikšanai, kas atbilst Līguma 107. panta 3. punkta nosacījumiem. Attiecībā uz atbalstu, ko piešķir saskaņā ar 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu, Komisija ir paredzējusi nosacījumus, kurus pārbaudīs, lai noteiktu, vai uz atbalsta pasākumu dabas katastrofu vai ārkārtēju notikumu nodarītā kaitējuma novēršanai patiešām attiecas minētais pants.

- (5) Valsts atbalsts lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares un lauku apvidu ekonomiskās attīstības veicināšanai ir iestrādāts visā kopējā lauksaimniecības politikā (turpmāk "KLP"). Saskaņā ar KLP Savienība nodrošina finansiālu atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarei un lauku apvidiem. Tā kā valsts atbalsta ekonomiskā ietekme nemainās atkarībā no tā, vai to (kaut vai daļēji) finansē Savienība, vai arī tikai dalībvalsts, Komisija uzskata, ka principā būtu nepieciešama konsekventa un saskaņota politika attiecībā uz valsts atbalsta kontroli un tāda atbalsta kontroli, kas ir piešķirts saskaņā ar pašas Savienības kopējo lauksaimniecības politiku. Tādējādi valsts atbalsta izmantošana var būt pamatota tikai tad, ja tas atbilst šīs politikas mērķiem un jo īpaši attiecīgajiem KLP reformas mērķiem, kas jāsasniedz līdz 2020. gadam⁽¹⁾. Tāpēc, piemērojot un interpretējot šo pamatnostādņu noteikumus konkrētu atbalsta shēmu vajadzībām, Komisija ņem vērā KLP noteikumus un rīcībpolitikas.
- (6) Attiecībā uz valsts atbalsta piešķiršanas apsvērumiem saistībā ar KLP īpaši nozīmīgi ir šādi Eiropas tiesību akti:
- (a) Padomes 2007. gada 17. decembra Regula (EK) Nr. 3/2008 par informācijas un veicināšanas pasākumiem attiecībā uz lauksaimniecības produktiem iekšējā tirgū un trešās valstīs⁽²⁾ vai jebkura aizstājējregula, ar ko reglamentē iekšējā tirgū vai trešās valstīs veiktus informācijas un noieta veicināšanas pasākumus, kuri saistīti ar lauksaimniecības produktiem un to ražošanas metodi, kā arī ar pārtikas produktiem, kas ražoti no lauksaimniecības produktiem;
- (b) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 13. marta Regula (ES) Nr. 228/2013, ar ko ievieš īpašus pasākumus lauksaimniecības jomā attālākajiem Eiropas Savienības reģioniem un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 247/2006⁽³⁾, un Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 13. marta Regula (ES) Nr. 229/2013, ar ko nosaka īpašus pasākumus lauksaimniecībā par labu Egejas jūras nelielajām salām un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1405/2006⁽⁴⁾. Saskaņā ar minētajām regulām atbalsta programmas var izstrādāt tā, lai ņemtu vērā minēto reģionu nelabvēlīgos ģeogrāfiskos un ekonomiskos apstākļus;
- (c) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006⁽⁵⁾;
- (d) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005⁽⁶⁾, kuras mērķis ir veicināt ilgtspējīgu lauku attīstību visā Savienībā, papildinot pārējos KLP instrumentus, tādus kā tiešie maksājumi un tirgus pasākumi. Tā veicina teritorijas un vides ziņā līdzsvarotākas, klimatam labvēlīgākas un tā pārmaiņas izturētspējīgākas, konkurētspējīgākas un novatoriskākas lauksaimniecības nozares izveidi un lauku teritoriju attīstību Savienībā;
- (e) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1306/2013 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu⁽⁷⁾;
- (f) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1307/2013, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009⁽⁸⁾, kura reglamentē tiešos maksājumus, ko piešķir tieši lauksaimniekiem pamata ieņēmumu atbalsta veidā saskaņā ar konkrētām atbalsta shēmām;

⁽¹⁾ Sīkāka informācija par KLP reformu ir pieejama šādā adresē: http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/index_en.htm

⁽²⁾ OV L 3, 5.1.2008., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 78, 20.3.2013., 23. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 78, 20.3.2013., 41. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 347, 20.12.2013., 487. lpp.

⁽⁷⁾ OV L 347, 20.12.2013., 549. lpp.

⁽⁸⁾ OV L 347, 20.12.2013., 608. lpp.

- (g) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007⁽⁹⁾, ar kuru izveido kopīgus noteikumus lauksaimniecības produktu tirgiem. Šie noteikumi jo īpaši attiecas uz valsts intervenci tirgos, kvotām un atbalsta shēmām, tirdzniecības un ražošanas standartiem un tirdzniecību ar trešām valstīm.
- (7) KLP pamatā ir divi pīlāri: pirmo pīlāru veido instrumenti, kas saistīti ar lauksaimniecības tirgu darbību un pārtikas piegādes ķēdi (Regula (ES) Nr. 1308/2013, Regula (EK) Nr. 3/2008, Regula (ES) Nr. 228/2013 un Regula (ES) Nr. 229/2013), un ar tiešajiem maksājumiem (Regula (ES) Nr. 1307/2013), kuri ir atkarīgi no tiesību aktos paredzēto pārvaldības prasību un labu lauksaimniecības un vides apstākļu ievērošanas. Kopā minētie pasākumi nodrošina lauksaimnieku atbalsta pamatlīmeni Savienībā, veidojot bāzi ilgtspējīgas lauksaimniecības uzturēšanai visā Savienībā. Pirmā pīlāra pasākumi dalībvalstīm ir obligāti, un, ar dažiem izņēmumiem, tie netiek līdzfinansēti. Tādējādi tiek nodrošināta kopējas politikas piemērošana iekšējā tirgū. KLP otrais pīlārs ir lauku attīstības politika, ko reglamentē Regula (ES) Nr. 1305/2013, kuras mērķis ir uzlabot lauksaimniecības konkurētspēju, nodrošināt ilgtspējīgu dabas resursu apsaimniekošanu un klimata politiku un līdzsvarot teritoriālo attīstību lauku apvidos. Lauku attīstības pasākumi lielākoties ir brīvprātīgi, līgumiski, tiek līdzfinansēti un nodrošināti saskaņā ar stratēģisku pamatsistēmu un īstenoti ar lauku attīstības programmu starpniecību, ievērojot Savienības lauku attīstības prioritātes valsts, reģionālā un vietējā līmenī.
- (8) Saskaņā ar Līguma 39. panta 1. punktu KLP mērķi ir celt lauksaimniecības ražīgumu, panākt pietiekami augstu dzīves līmeni lauku iedzīvotājiem, stabilizēt tirgus un panākt, ka patērētāji piedāvātos produktus saņem par samērīgām cenām. Saskaņā ar Līguma 39. panta 2. punktu, veidojot KLP un īpašas metodes tās piemērošanai, jāņem vērā lauksaimniecības īpatnības, ko nosaka lauksaimniecības sociālā struktūra un dažādu lauksaimniecības reģionu struktūras un dabas apstākļu atšķirības, vajadzība attiecīgos pielāgojumus īstenot pakāpeniski un tas, ka lauksaimniecības nozare ir cieši saistīta ar visu tautsaimniecību.
- (9) Lauksaimniecībai ir jāpielāgojas jauniem apstākļiem un jāpievēršas problēmjautājumiem, kas saistīti ar pārtikas nodrošinājumu, vidi, klimata pārmaiņām un lauku ekonomikas dzīvotspējas saglabāšanu. Lai risinātu minētās būtiskās problēmas, Komisija paziņojumā "KLP 2020. gada perspektīvā"⁽¹⁰⁾ ir izvirzījusi šādus mērķus KLP 2014.–2020. gadam: 1) ekonomiski dzīvotspējīga pārtikas ražošana, 2) ilgtspējīga dabas resursu apsaimniekošana un klimata politika un 3) līdzsvarota teritoriālā attīstība.
- (10) Lauku attīstības politika 2014.–2020. gadam, būdama neatņemama KLP daļa, veicina šādu mērķu sasniegšanu: 1) veicināt lauksaimniecības konkurētspēju, 2) nodrošināt ilgtspējīgu dabas resursu apsaimniekošanu un klimata politiku un 3) panākt lauku ekonomikas un kopienu līdzsvarotu teritoriālo attīstību, tostarp radot un saglabājot nodarbinātību. Šos lauku attīstības mērķus īsteno saskaņā ar šādām Savienības lauku attīstības prioritātēm: 1) veicināt zināšanu pārnēsi un inovāciju lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un lauku apvidos, 2) uzlabot lauku saimniecību dzīvotspēju un visu lauksaimniecības veidu konkurētspēju visos reģionos un veicināt inovatīvas saimniecību tehnoloģijas un ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu, 3) veicināt pārtikas ķēdes organizāciju, kas ietver lauksaimniecības produktu pārstrādi un laišanu tirgū, dzīvnieku labturību un riska pārvaldību lauksaimniecībā, 4) atjaunot, saglabāt un uzlabot ar lauksaimniecību un mežsaimniecību saistītas ekosistēmas, 5) lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē veicināt resursu efektīvu izmantošanu un sekmēt virzību uz mazoglekļa ekonomiku, kas ir noturīga pret klimata pārmaiņām, un 6) veicināt sociālo iekļautību, nabadzības samazināšanu un ekonomisko attīstību lauku apvidos⁽¹¹⁾.

⁽⁹⁾ OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.

⁽¹⁰⁾ Komisijas 2010. gada 18. novembra paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "KLP 2020. gada perspektīvā: Kā risināt nākotnē paredzamās ar pārtiku, dabas resursiem un teritoriālajiem aspektiem saistītās problēmas" (COM(2010) 672 galīgā redakcija).

⁽¹¹⁾ Kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1305/2013 4. un 5. pantā.

- (11) KLP mērķi sasaucas arī ar mērķiem, kas izklāstīti Komisijas 2010. gada 3. marta paziņojumā "Eiropa 2020: Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei"⁽¹²⁾ un tās pamatiniciatīvā "Resursu ziņā efektīva Eiropa"⁽¹³⁾, kurā izvirzīti uzdevumi tādās jomās kā konkurētspēja, klimats, enerģētika un bioloģiskā daudzveidība.
- (12) Valsts atbalsta politika lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos ir jāiestrādā arī Komisijas visaptverošajā valsts atbalsta modernizācijas iniciatīvā. Paziņojumā par valsts atbalsta modernizāciju⁽¹⁴⁾ Komisija ir izvirzījusi trīs mērķus, kas jāīsteno, modernizējot valsts atbalsta kontroli: 1) veicināt ilgtspējīgu, viedu un iekļaujošu izaugsmi iekšējā tirgū, kas ir atvērts konkurencei, 2) Komisijas *ex ante* pārbaudes mērķtiecīgi vērst uz lietām, kurām ir vislielākā ietekme uz iekšējo tirgu, vienlaikus stiprinot dalībvalstu sadarbību valsts atbalsta noteikumu izpildē, 3) racionalizēt noteikumus un paātrināt lēmumu pieņemšanu. Jo īpaši paziņojumā pausts aicinājums, pārskatot dažādas pamatnostādnes un regulējumus, izmantot kopīgu pieeju, kuras mērķis ir iekšējā tirgus stiprināšana, publisko izdevumu efektivitātes kāpināšana, valsts atbalstu labāk izmantojot kopīgu interešu mērķu sasniegšanai, stimulējošās ietekmes rūpīgāka pārbaude, atbalsta ierobežošana līdz minimumam un izvairīšanās no atbalsta iespējamās negatīvās ietekmes uz konkurenci un tirdzniecību. Šajās pamatnostādnēs noteiktie atbilstības nosacījumi pamatojas uz minētajiem kopīgajiem novērtējuma principiem un ir piemērojami paziņojamām atbalsta shēmām un paziņojamam individuālam atbalstam.

2. nodaļa. Darbības joma un definīcijas

2.1. KLP un lauku attīstības politikas ietekme uz piemērošanas jomu

- (13) Saskaņā ar Līguma 42. pantu Līguma 107.–109. pantā paredzētie noteikumi par valsts atbalstu Līguma I pielikumā uzskaitītajiem lauksaimniecības produktiem ir piemērojami tikai tiktāl, cik to noteicis Eiropas Parlaments un Padome.
- (14) Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 211. panta 1. punktu noteikumi par valsts atbalstu parasti ir piemērojami lauksaimniecības produktu ražošanai un tirdzniecībai. Tomēr pastāv dažādas atkāpes no šā vispārīgā principa, kuras cita starpā ir noteiktas Regulas (EK) Nr. 1308/2013 211. panta 2. punktā, Regulas (ES) Nr. 1307/2013 13. pantā, Regulas (EK) Nr. 3/2008 13. panta 6. punktā, Regulas (ES) Nr. 228/2013 23. pantā un Regulas (ES) Nr. 229/2013 17. pantā.
- (15) Attiecībā uz atbalstu lauku attīstībai vispārīgais princips par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu šajā saistībā ir noteikts Regulas (ES) Nr. 1305/2013 81. panta 1. punktā. Minētās regulas 81. panta 2. punktā un 82. pantā paredzēts, ka valsts atbalsta noteikumus nepiemēro ne maksājumiem, ko dalībvalstis veic saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013 un atbilstīgi tai, ne valsts papildu finansējumam, kas ietilpst Līguma 42. panta darbības jomā.
- (16) Tāpēc valsts atbalsta noteikumus nepiemēro lauku attīstības atbalsta līdzfinansējumam (ne ELFLA daļai, ne valsts daļai) vai šādam atbalstam piešķirtam valsts papildu finansējumam, ja attiecīgais pasākums ir saistīts ar lauksaimniecisku darbību, kas ietilpst Līguma 42. panta darbības jomā, un ir daļa no lauku attīstības programmas.
- (17) Tomēr valsts atbalsta noteikumus pilnībā piemēro visiem līdzfinansētiem atbalsta pasākumiem (gan ELFLA daļai, gan valsts daļai) un valsts papildu finansējumam šādiem pasākumiem, kas neietilpst Līguma 42. panta darbības jomā un paredzēti Regulā (ES) Nr. 1305/2013, proti: a) pasākumiem, ar kuriem atbalsta darbības lauku apvidos, un b) pasākumiem mežsaimniecības nozarē.
- (18) Ja pasākumu, kas lielā mērā ir izstrādāts saskaņā ar konkrēta lauku attīstības pasākuma nosacījumiem ("lauku attīstības pasākumam līdzīgs pasākums"), dalībvalsts paredz finansēt tikai no valsts līdzekļiem (tas ir, bez ELFLA līdzfinansējuma), tam pilnībā piemēro valsts atbalsta noteikumus neatkarīgi no tā, vai pasākums ietilpst Līguma 42. panta darbības jomā.

⁽¹²⁾ COM(2010) 2020 galīgā redakcija.

⁽¹³⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai (COM(2011) 21 galīgā redakcija).

⁽¹⁴⁾ COM(2012) 209, 8.5.2012.

2.2. Piemērošanas joma

- (19) Komisija šīs pamatnostādnes piemēros atbalsta shēmām un individuālam atbalstam.
- (20) Šīs pamatnostādnes piemēro valsts atbalstam primārajai lauksaimnieciskajai ražošanai, lauksaimniecības produktu pārstrādei, kuras rezultātā iegūst citu lauksaimniecības produktu, un lauksaimniecības produktu tirdzniecībai.
- (21) Pamatojoties uz vispārīgajiem apsvērumiem, kas izklāstīti šo pamatnostādņu I daļas 2.1. iedaļā, un tiecoties nodrošināt saskanību ar lauku attīstības politiku un padarīt valsts atbalsta noteikumu ievērošanu vienkāršāku, ir lietderīgi šajās pamatnostādņēs iekļaut arī dažus lauku attīstības pasākumus, kas neietilpst Līguma 42. panta darbības jomā un ko līdzfinansē no ELFLA vai valsts papildu finansējuma, kā arī lauku attīstības pasākumiem līdzīgus pasākumus, ko finansē tikai no valsts līdzekļiem. Tāpēc papildus lauksaimniecības nozarei šajās pamatnostādņēs tiek noteikti saderīguma kritēriji attiecībā uz valsts atbalstu, kurš paredzēts mežsaimniecības nozarei, un atbalstu, kurš paredzēts uzņēmumiem, kas darbojas lauku apvidos, un kurš citādi neietilpst Līguma 42. panta darbības jomā.
- (22) Analizējot valsts atbalstu un tā saderīgumu ar valsts atbalsta vispārīgajiem principiem, Komisija, ciktāl iespējams, ņems vērā nosacījumus, kas izklāstīti Regulā (ES) Nr. 1305/2013 un tās īstenošanas noteikumos un deleģētajā aktā.
- (23) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, šo pamatnostādņu piemērošanas jomā ietilpst šādas atbalsta kategorijas:
- (a) lauksaimniecības nozarē paredzēti pasākumi, kurus finansē tikai no valsts līdzekļiem un kuri ir:
- i) lauku attīstības pasākumiem līdzīgi pasākumi, kas nav ietverti lauku attīstības programmā (šo pamatnostādņu II daļas 1.1. iedaļā),
 - ii) citi pasākumi, kas nav minēti i) punktā un neietilpst Regulas (ES) Nr. 1305/2013 darbības jomā, tādi kā daži riska un krīzes pārvaldības pasākumi, atbalsts lopkopības nozarei un daži noieta veicināšanas pasākumi (šo pamatnostādņu II daļas 1.2. un 1.3. iedaļā);
- (b) mežsaimniecības nozarei paredzēts atbalsts, ko var piešķirt kā:
- i) daļu no lauku attīstības programmas vai kā valsts papildu finansējumu šādam lauku attīstības pasākumam (šo pamatnostādņu II daļas 2.1.–2.7. iedaļā),
 - ii) ko finansē tikai no valsts līdzekļiem un kas var būt:
 - lauku attīstības pasākumam līdzīgs mežsaimniecības pasākums, kurš paredzēts Regulā (ES) Nr. 1305/2013 un kuru piešķir saskaņā ar šo pamatnostādņu nosacījumiem (šo pamatnostādņu II daļas 2.1.–2.7. iedaļā),
 - cits mežsaimniecības nozarei paredzēts atbalsts ar ekoloģiskiem, aizsardzības vai rekreatīviem mērķiem (šo pamatnostādņu II daļas 2.8. iedaļā),
 - atbalsts mežsaimniecības nozarē, kas salāgots ar lauksaimniecības atbalsta pasākumiem (šo pamatnostādņu II daļas 2.9. iedaļā);
- (c) atbalsts, kurš paredzēts uzņēmumiem, kas darbojas lauku apvidos, un kuru var piešķirt kā:
- i) atbalsta pasākumu, kas iekļauts lauku attīstības programmā un ko līdzfinansē no ELFLA saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013 un atbilstīgi tai, ja paziņojamais valsts atbalsta pasākums ir identisks ar lauku attīstības programmā iekļautu pasākumu (šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļā), vai

ii) valsts papildu finansējumu, kas saistīts ar pasākumu lauku attīstības programmā (šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļa).

- (24) Šīs pamatnostādnes var attiecināt uz atbalstu Regulas (ES) Nr. 1303/2013 35. pantā un Regulas (ES) Nr. 1305/2013 42.–45. pantā minētajai LEADER vietējai attīstībai, kas ietver individuālus projektus, ko konkrētu vietējo problēmu risināšanai izstrādājušas un izpildījušas vietējās partnerības, ciktāl tas atbilst saistīto lauku attīstības pasākumu nosacījumiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādnēs.
- (25) Šīs pamatnostādnes ir principā piemērojamas atbalstam MVU un lieliem uzņēmumiem. Lielus uzņēmumus tirgus nepilnības parasti ietekmē mazākā mērā nekā MVU. Turklāt lieli uzņēmumi lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos drīzāk būs nozīmīgi tirgus dalībnieki, un tāpēc atsevišķos gadījumos lieliem uzņēmumiem piešķirtais atbalsts var īpaši kropļot konkurenci un tirdzniecību iekšējā tirgū. Tā kā atbalsts lieliem uzņēmumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos un citiem lieliem uzņēmumiem var potenciāli izraisīt līdzīgus konkurences izkropļojumus, šajās pamatnostādnēs iekļautie lieliem uzņēmumiem piemērojamie valsts atbalsta noteikumi būtu jāsakāpo ar vispārīgajiem valsts atbalsta noteikumiem un uz tiem būtu jāattiecinā šo pamatnostādņu I daļas 3. nodaļā izklāstītie kopīgie novērtējuma principi. Neskarot minētos kopīgos novērtējuma principus, lai attiecībā uz lauku attīstības pasākumiem nodrošinātu konsekveni un saskaņotību ar lauku attīstības politiku, lieliem uzņēmumiem piemērojamie valsts atbalsta noteikumi būtu jāsalāgo ar attiecīgajiem Regulas (ES) Nr. 1305/2013 noteikumiem. Attiecībā uz atbalsta pasākumiem lopkopības nozarē, kas neietilpst Regulas (ES) Nr. 1305/2013 darbības jomā, Komisija saglabā savu līdzšinējo politiku, kas paredz, ka lieliem uzņēmumiem pašiem vajadzētu būt spējīgiem finansēt šādu pasākumu izmaksas. Tāpēc atbalsts lopkopības nozarē būtu jāpiešķir tikai MVU.
- (26) Grūtībās nonākuši uzņēmumi⁽¹⁵⁾ principā ir izslēgti no šo pamatnostādņu darbības jomas. Komisija uzskata, ka tad, ja uzņēmums ir nonācis finansiālās grūtībās un tā pastāvēšana ir apdraudēta, to nevar uzskatīt par piemērotu instrumentu citu sabiedriskās politikas mērķu veicināšanai, kamēr netiek nodrošināta tā dzīvotspēja. Tāpēc gadījumos, kad atbalsta saņēmējs ir nonācis finansiālās grūtībās šo pamatnostādņu (35) punkta 15. apakšpunkta nozīmē, atbalstu novērtēs saskaņā ar Kopienas pamatnostādnēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai⁽¹⁶⁾ vai saskaņā ar tās grozošo vai aizstājošo aktu. Šo principu nepiemēro šo pamatnostādņu II daļas 1.2.1.1. un 2.1.3. iedaļā minētajam atbalstam dabas katastrofu un ārkārtēju notikumu nodarītā kaitējuma kompensēšanai, jo šāds atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu. Ja uzņēmumam, kas darbojas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē, finansiālās grūtības ir izraisījis riska gadījums, kas minēts šo pamatnostādņu II daļas 1.2.1.2., 1.2.1.3., 1.2.1.5., 2.1.3. vai 2.8.5. iedaļā, saskaņā ar šīm pamatnostādnēm var tikt piešķirts atbalsts, kas kompensē vai atlīdzina šādu riska gadījumu izraisītos zaudējumus vai kaitējumu un sedz augiem kaitīgo organismu iznīcināšanas izmaksas, un tas joprojām var tikt atzīts par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Turklāt ārkārtas situācijās sabiedrības veselības aizsardzības labad attiecībā uz atbalstu kritušo dzīvnieku iznīcināšanai un aizvākšanai, kas paredzēts 1.2.1.4. iedaļā, un attiecībā uz atbalstu par iznīcināšanas pasākumiem dzīvnieku slimību gadījumā, kas paredzēts 1.2.1.3. iedaļas (375) punkta c) apakšpunktā, uzņēmuma ekonomiskajam stāvoklim – ar dažiem nosacījumiem – nav nozīmes.
- (27) Novērtējot atbalstu, kas piešķirts uzņēmumam, uz kuru attiecas neizpildīts iekasēšanas rīkojums, kas izdots pēc Komisijas iepriekš pieņemta lēmuma, ar kuru atbalsts ir atzīts par nelikumīgu un nesaderīgu ar iekšējo tirgu, Komisija ņems vērā vēl atgūstamā atbalsta summu⁽¹⁷⁾. Tas neattiecas uz atbalstu dabas katastrofu nodarītā kaitējuma atlīdzināšanai saskaņā ar Līguma 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

⁽¹⁵⁾ Sk. grūtībās nonākuša uzņēmuma definīciju (35) punkta 15. apakšpunktā.

⁽¹⁶⁾ OV C 244, 1.10.2004., 2. lpp. Termins pagarināts ar OV C 156, 9.7.2009., 3. lpp., un OV C 296, 2.10.2012., 3. lpp.

⁽¹⁷⁾ Šajā saistībā skatīt spriedumu apvienotajās lietās T-244/93 un T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH/Komisija, Recueil 1995, II-2265. lpp.

- (28) Komisija neatļaus piešķirt atbalstu, kas paredzēts ar eksportu uz trešām valstīm vai dalībvalstīm saistītām darbībām un kas būtu tieši saistīts ar eksportētajiem daudzumiem, atbalstu, kuru piešķir ar nosacījumu, ka importa preču vietā tiek izmantotas vietējās preces, vai atbalstu, kas paredzēts izplatīšanas tīkla izveidei un darbībai vai jebkādu citu ar eksportu saistītu izdevumu segšanai. Atbalsts, kuru piešķir, lai segtu izmaksas saistībā ar dalību tirdzniecības izstādēs vai saistībā ar pētījumiem vai konsultāciju pakalpojumiem, kas vada dzīgi jauna vai jau esoša produkta laišanaī jaunā tirgū, parasti nav uzskatāms par eksporta atbalstu.
- (29) Dalībvalstīm tiek atgādināts, ka ir jāpaziņo par finansēšanas sistēmu, piemēram, finansēšanu ar parafiskāliem nodokļiem, ja šī sistēma veido atbalsta pasākuma neatņemamu daļu (skatīt lietas T-275/11 41. līdz 44. punktu)⁽¹⁸⁾.
- (30) Visus atbalsta pasākumus, uz kuriem šīs pamatnostādnes vai jebkādi citi saistīti valsts atbalsta noteikumi neattiecas, Komisija izvērtēs, katru gadījumu izskatot atsevišķi, tieši pamatojoties uz Līguma 107. panta 3. punktu un ņemot vērā Līguma 107., 108. un 109. pantā izklāstītos noteikumus, KLP un pēc analogijas šīs pamatnostādnes, kur tas iespējams. Dalībvalstīm, kas paziņo valsts atbalstu, kurš neietilpst šo pamatnostādņu darbības jomā, būs jāpierāda, ka attiecīgais valsts atbalsts atbilst kopīgiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šo pamatnostādņu I daļas 3. nodaļā. Komisija šādus pasākumus apstiprinās tikai tad, ja pozitīvais devums nozares attīstībā acīm redzami atsvērs risku, ka tiks kropļota konkurence iekšējā tirgū un traucēta tirdzniecība starp dalībvalstīm.

2.3. Horizontālie noteikumi un atbalsta instrumenti, kas piemērojami lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarei un lauku apvidiem

- (31) Principā, lai racionalizētu valsts atbalsta noteikumus un tāpēc, ka pastāv līdzība starp uzņēmumiem, kas darbojas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos, un citiem uzņēmumiem, ar šīm pamatnostādņēm aptvertām nozarēm ir piemērojami vispārīgie valsts atbalsta dokumenti, kas nosaka atbalsta saderīguma kritērijus. Pie tādiem jo īpaši pieskaitāmas Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai, Kopienas nostādnes par valsts atbalstu pētniecībai, attīstībai un inovācijai⁽¹⁹⁾ un tās grozošie vai aizstājošie akti, Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam⁽²⁰⁾ un tās grozošie vai aizstājošie akti, ES pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu⁽²¹⁾ un tās grozošie vai aizstājošie akti, Pamatnostādnes par valsts atbalstu, lai veicinātu riska finansējuma ieguldījumus⁽²²⁾, un tās grozošie vai aizstājošie akti, Komisijas paziņojums “Kritēriji saderīguma analīzei attiecībā uz valsts atbalstu mācībām gadījumos, uz kuriem attiecas prasība par paziņošanu”⁽²³⁾, un tos grozošie vai aizstājošie akti, Komisijas paziņojums “Saderīguma novērtējuma kritēriji valsts atbalstam, ko piešķir nelabvēlīgākā situācijā esošiem darba ņēmējiem un strādājošām personām ar invaliditāti un par ko atsevišķi jāpaziņo”⁽²⁴⁾, un tos grozošie vai aizstājošie akti, kā arī tiesību akti, kas saistīti ar vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumiem⁽²⁵⁾.

⁽¹⁸⁾ Lieta T-275/11, *Télévision française 1 (TF1)*/Komisija, Krājums 2013; sk. *inter alia* lietu C-174/02 *Streekgewest Westelijk Noord-Brabant*, Krājums 2005, I-85. lpp.; lietu C-526/04 *Laboratoires Boiron*, Krājums 2006, I-7529. lpp.; apvienotās lietas C-78/90, C-79/90, C-80/90, C-81/90, C-82/90 un C-83/90 *Compagnie commerciale de l'Ouest/Receveur principal des douanes de La Pallice-Port*, Recueil 1992, I-1847. lpp.; lietu C-234/99 *Niels Nygård/Svineafgiftsfonden* un *Ministeriet for Fødevarer*, Recueil 2002, I-3657. lpp.

⁽¹⁹⁾ OV C 198, 27.6.2014., 1. lpp.

⁽²⁰⁾ 2014. gada 9. aprīlī pieņemtais dokuments ir pieejams šādā adresē: http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/legislation_en.html

⁽²¹⁾ OV C 25, 26.1.2013., 1. lpp.

⁽²²⁾ OV C 19, 22.1.2014., 4. lpp.

⁽²³⁾ OV C 188, 11.8.2009., 1. lpp.

⁽²⁴⁾ OV C 188, 11.8.2009., 6. lpp.

⁽²⁵⁾ Sk. Komisijas 2011. gada 20. decembra lēmumu par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV L 7, 11.1.2012., 3. lpp.), un Komisijas paziņojumu “Eiropas Savienības nostādnes par valsts atbalstu, ko piešķir kā kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu” (OV C 8, 11.1.2012., 15. lpp.).

- (32) Iepriekš minētie horizontālie tiesību akti ir piemērojami lauksaimniecības produktu ražošanai, pārstrādei un tirdzniecībai, ja vien šajās pamatnostādņēs nav paredzēti īpaši noteikumi. Šajās pamatnostādņēs ir paredzēti īpaši atbalsta pasākumi vides jomā, tādi kā atbalsts saistībā ar agrovides un klimata un dzīvnieku labturības jomā (II daļas 1.1.5. iedaļa), atbalsts par ierobežojošiem apstākļiem saistībā ar *Natura 2000* teritorijām un Ūdens pamatdirektīvu⁽²⁶⁾ (II daļas 1.1.6. iedaļa) un atbalsts bioloģiskajai lauksaimniecībai (II daļas 1.1.8. iedaļa). Atbalsts ieguldījumiem vides mērķu īstenošanai primārās lauksaimnieciskās ražošanas jomā tiks izvērtēts saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti šo pamatnostādņu II daļas 1.1.1.1. iedaļā. Atbalstu vides aizsardzībai uzņēmumiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi un lauksaimniecības produktu tirdzniecību, atzīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst visiem nosacījumiem, kuri paredzēti Pamatnostādņēs par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam. Atbalsts ieguldījumiem enerģijas taupīšanā, biodegvielā un enerģijai no atjaunojamiem energoresursiem ir izslēgts no šo pamatnostādņu II daļas 2. un 3. nodaļas darbības jomas, jo šādam atbalstam ir jāatbilst Pamatnostādņēm par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam, ja vien tas nav atbrīvots no paziņošanas pienākuma. Tomēr atbalsts ieguldījumiem, kas saistīti ar primāro lauksaimniecisko ražošanu, kura saistīta ar enerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem vai biodegvielu ražošanu lauku saimniecībās, var ietilpt šo pamatnostādņu darbības jomā, ja ražošanas apjoms nepārsniedz attiecīgās lauku saimniecības gada vidējo degvielas vai enerģijas patēriņu (1.1.1.1. iedaļa).
- (33) Reģionālā atbalsta pamatnostādnes 2014.–2020. gadam⁽²⁷⁾ neattiecas uz atbalstu primāro lauksaimniecības produktu ražošanai nozares specifikas dēļ. Tomēr tās piemēro lauksaimniecības produktu pārstrādei un lauksaimniecības produktu tirdzniecībai tādā mērā, kā noteikts šajās pamatnostādņēs.
- (34) Uzņēmumiem, kas darbojas mežsaimniecības nozarē vai lauku apvidos, var tikt piemēroti gan vispārīgie valsts atbalsta noteikumi, gan specifiskāki noteikumi, kas paredzēti šajās pamatnostādņēs. Attiecīgos gadījumos atbalsts uzņēmumiem, kas darbojas mežsaimniecības nozarē vai lauku apvidos, var tikt atzīts par saderīgu un atbilstīgu Savienības vispārīgiem noteikumiem par valsts atbalstu (proti, Reģionālā atbalsta pamatnostādņēm 2014.–2020. gadam, Nostādņēm par valstu atbalstu pētniecībai, attīstībai un inovācijai un Pamatnostādņēm par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam).

2.4. Definīcijas

- (35) Šajās pamatnostādņēs:

1. “atbalsts” ir ikviens pasākums, kas atbilst kritērijiem, kuri noteikti Līguma 107. panta 1. punktā;
2. “lauksaimniecības nozare” ir visi uzņēmumi, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu primāro ražošanu, pārstrādi un tirdzniecību;
3. “lauksaimniecības produkts” ir Līguma I pielikumā minēts produkts, izņemot zvejas un akvakultūras produktus, kas minēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1379/2013⁽²⁸⁾ I pielikumā;
4. “atbalsta shēma” ir ikviens dokuments, uz kura pamata bez turpmākiem īstenošanas pasākumiem var piešķirt individuālu atbalstu uzņēmumiem, kas ir vispārīgi un teorētiski definēti attiecīgajā dokumentā, un ikviens dokuments, uz kura pamata vienam vai vairākiem uzņēmumiem uz nenoteiktu laiku un/vai nenoteiktā apjomā var piešķirt atbalstu, kas nav saistīts ar kādu konkrētu projektu;

⁽²⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīva 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (Ūdens pamatdirektīva), OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.

⁽²⁷⁾ OV C 209, 23.7.2013., 1. lpp.

⁽²⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1379/2013 par zvejas un akvakultūras produktu tirgu kopīgo organizāciju un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1184/2006 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 104/2000 (OV L 354, 28.12.2013., 1. lpp.).

5. "tālākie reģioni" ir reģioni, kas norādīti Līguma 349. panta pirmajā daļā;
6. "Egejas jūras nelielās salas" ir nelielās salas, kas minētas Regulas (ES) Nr. 229/2013⁽²⁹⁾ 1. panta 2. punktā;
7. "lauku attīstības programma" ir lauku attīstības programma, kā paredzēts Regulas (ES) Nr. 1305/2013 6. panta 1. punktā;
8. "lauksaimnieciska darbība" ir lauksaimniecības produktu ražošana, pārstrāde un tirdzniecība;
9. "mežs" ir zemes platība, kura aizņem vairāk nekā 0,5 hektārus un kurā koku augstums pārsniedz 5 metrus un vainagu projekcija – 10 % vai kurā augošie koki var sasniegt šos rādītājus *in situ* un kura neietver zemi, ko galvenokārt izmanto lauksaimnieciskām vai pilsētvides vajadzībām. Dalībvalsts vai reģions var izvēlēties piemērot citu termina "mežs" definīciju, pamatojoties uz spēkā esošiem valsts tiesību aktiem vai inventarizācijas sistēmu. Dalībvalstīm vai reģioniem minētā definīcija ir jāiekļauj paziņojumā, un – ja tā ir saistīta ar lauku attīstības pasākumu – tai jābūt iekļautai lauku attīstības programmā;
10. "primārā lauksaimnieciskā ražošana" ir Līguma I pielikumā minēto zemkopības un lopkopības produktu ražošana, neveicot nekādas papildu darbības, kas izmainītu šādu produktu iedabu;
11. "lauksaimniecības produktu pārstrāde" ir jebkura darbība ar lauksaimniecības produktu, kuras rezultātā tiek iegūts produkts, kurš arī ir lauksaimniecības produkts, izņemot saimniecībā veiktas darbības, kas vajadzīgas, lai dzīvnieku vai augu produktu sagatavotu pirmajai pārdošanai;
12. "lauksaimniecības produktu tirdzniecība" ir turēšana vai izlikšana pārdošanai, piedāvāšana pārdošanai, piegāde vai jebkāda cita veida laišana tirgū, izņemot primārā ražotāja veiktu pirmo pārdošanu tālāk-pārdevējiem vai pārstrādātājiem un visas darbības, kurās produktu sagatavo šādai pirmajai pārdošanai; primārā ražotāja veiktu pārdošanu galapatērētājiem uzskata par lauksaimniecības produktu tirdzniecību, ja tā notiek šim nolūkam paredzētās atsevišķās telpās;
13. "MVU" jeb "mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi" ir uzņēmumi, kas atbilst Komisijas Regulas (ES) Nr. 702/2014⁽³⁰⁾ I pielikumā noteiktajiem kritērijiem;
14. "lieli uzņēmumi" ir uzņēmumi, kas neatbilst Regulas (ES) Nr. 702/2014 I pielikumā noteiktajiem kritērijiem;
15. "grūtībās nonācis uzņēmums" ir uzņēmums, attiecībā uz kuru pastāv vismaz viena no šādām situācijām:
 - (a) attiecībā uz kapitālsabiedrību (izņemot MVU, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus) – uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla. Tā tas ir gadījumā, ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm (un visām pārējām pozīcijām, kuras vispārpieņemts uzskatīt par daļu no sabiedrības pašu kapitāla), rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla. Šā noteikuma vajadzībām "kapitālsabiedrība" nozīmē tādas sabiedrības veidus, kas minēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/34/ES⁽³¹⁾ I pielikumā, un "kapitāls" attiecīgā gadījumā ietver kapitāldaļu uzcenojumu;
 - (b) attiecībā uz sabiedrību, kurā vismaz dažiem dalībniekiem ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām (izņemot MVU, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus), – uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no kapitāla, kas uzrādīts sabiedrības grāmatvedības pārskatos. Šā noteikuma vajadzībām ar "sabiedrību, kurā vismaz dažiem dalībniekiem ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām" saprot jo īpaši tos sabiedrību veidus, kas minēti Direktīvas 2013/34/ES II pielikumā;

⁽²⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 13. marta Regula (ES) Nr. 229/2013, ar ko nosaka īpašus pasākumus lauksaimniecībā par labu Egejas jūras nelielajām salām un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1405/2006 (OV L 78, 20.3.2013., 41. lpp.).

⁽³⁰⁾ Komisijas 2014. gada 25. jūnija Regula (ES) Nr. 702/2014, ar kuru konkrētas atbalsta kategorijas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu, un atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 1857/2006 (OV L 193, 1.7.2014., 1. lpp.).

⁽³¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/34/ES par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

- (c) uzņēmumam tiek piemērota kolektīva maksātnespējas procedūra vai tas atbilst savas valsts tiesību aktos noteiktiem kritērijiem, lai tam pēc kreditoru pieprasījuma piemērotu kolektīvu maksātnespējas procedūru;
- (d) uzņēmums ir saņēmis glābšanas atbalstu un vēl nav atmaksājis aizdevumu vai atsaucis garantiju vai ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu, un uz to joprojām attiecas pārstrukturēšanas plāns;
- (e) attiecībā uz uzņēmumu, kas nav MVU, pēdējos divus gadus:
 - (i) uzņēmuma parādsaistību un pašu kapitāla bilances vērtību attiecība ir pārsniegusi 7,5 un
 - (ii) uzņēmuma procentu seguma attiecība, kas rēķināta pēc EBITDA, ir bijusi mazāka par 1,0;
- 16. “lauku saimniecība” ir saimnieciska vienība, kas sastāv no zemes, ēkām un iekārtām, kuras izmanto primārajai lauksaimnieciskajai ražošanai;
- 17. “atbalsta intensitāte” ir atbalsta bruto apjoms, kas izteikts kā procentuālā daļa no attiecināmajām izmaksām pirms nodokļu vai citu maksu atskaitīšanas;
- 18. “individuāls atbalsts” ir *ad hoc* atbalsts un atbalsts, ko individuāliem saņēmējiem piešķir saskaņā ar atbalsta shēmu;
- 19. “*ad hoc* atbalsts” ir atbalsts, ko piešķir, neizmantojot atbalsta shēmu;
- 20. “bruto dotācijas ekvivalents” ir atbalsta summa, kāda tā būtu, ja atbalsts saņēmējam būtu piešķirts dotācijas veidā, pirms nodokļu vai citu maksu atskaitīšanas;
- 21. “atbalsta piešķiršanas diena” ir diena, kad saņēmējam saskaņā ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu ir nodotas likumīgās tiesības saņemt atbalstu;
- 22. “ražotāju grupa un organizācija” ir grupa vai organizācija, kas izveidota ar mērķi:
 - (a) pielāgot šādas ražotāju grupas vai organizācijas locekļu ražošanu un produkciju tirgus prasībām vai
 - (b) kopīgi laist preces tirgū, ietverot to sagatavošanu pārdošanai, pārdošanas centralizēšanu un piegādi vairumpircējiem, vai
 - (c) izveidot kopīgus noteikumus par informāciju, kas sniedzama par produkciju, jo īpaši attiecībā uz ražas novākšanu un pieejamību, vai
 - (d) veikt citus pasākumus, kurus var veikt ražotāju grupa vai organizācija, piemēram, darījumdarbības un tirgvedības prasmju attīstīšana un inovācijas procesu organizēšana un veicināšana;
- 23. “atmaksājams avanss” ir tāds aizdevums projektam, kuru izmaksā vienā vai vairākos maksājumos un kura atlīdzināšanas nosacījumi ir atkarīgi no projekta iznākuma;
- 24. “augiem kaitīgais organisms” ir kaitīgs organisms, kā definēts Padomes Direktīvas 2000/29/EK⁽³²⁾ 2. panta 1. punkta e) apakšpunktā;
- 25. “projekta darbu vai darbības sākums” ir ar ieguldījumu saistītu darbību vai būvdarbu faktiskais sākums vai pirmā juridiski saistošā apņemšanās pasūtīt aprīkojumu vai izmantot pakalpojumus, vai citas saistības, kas projektu vai darbību padara neatgriezenisku, – atkarībā no tā, kas sākas pirmais; zemes pirkšana un sagatavošanas darbi, tādi kā atļauju iegūšana un priekšizpētes veikšana, nav uzskatāma par darbu vai darbības sākumu. Ja zemes iegādes attiecināmās izmaksas ir vienādas ar 100 % no ieguldījuma attiecināmajām izmaksām, zemes iegādi, kas minēta (144) punkta a) apakšpunkta otrajā teikumā, (503) punkta a) apakšpunkta otrajā teikumā un (636) punkta a) apakšpunktā, uzskata par projekta vai darbības sākumu;
- 26. “pēctecīga fiskālā shēma” ir nodokļu atvieglojumu shēma, kas ir iepriekš pastāvējušas nodokļu atvieglojumu shēmas grozīta redakcija un aizstāj iepriekšējo shēmu;

⁽³²⁾ Padomes 2000. gada 8. maija Direktīva 2000/29/EK par aizsardzības pasākumiem pret tādu organismu ieviešanu, kas kaitīgi augiem vai augu produktiem, un pret to izplatību Kopienā (OV L 169, 10.7.2000., 1. lpp.).

27. "kritušie dzīvnieki" ir dzīvnieki, kas ir eitanazēti ar noteiktu diagnozi vai bez tās vai ir miruši (ieskaitot nedzīvi dzimušus un nedzimušus dzīvniekus) lauku saimniecībā, jebkurās telpās vai transportēšanas laikā, bet nav nokauti lietošanai cilvēku uzturā;
28. "aizsargājamais dzīvnieks" ir jebkurš dzīvnieks, kas ir aizsargājams saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem;
29. "gados jauns lauksaimnieks" ir persona, kas atbalsta pieteikuma iesniegšanas dienā ir ne vairāk kā 40 gadus veca, kam ir atbilstīgas profesionālās prasmes un kompetences un kas pirmo reizi dibina lauku saimniecību kā minētās saimniecības vadītājs;
30. "liels ieguldījumu projekts" ir ieguldījums lauku apvidos, kurš minēts šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļā un kura attiecināmās izmaksas, kas aprēķinātas pēc cenām un maiņas kursa atbalsta piešķiršanas dienā, pārsniedz EUR 50 miljonus;
31. "koriģētā atbalsta summa" ir lielam ieguldījumu projektam paredzēta atbalsta maksimālā pieļaujamā summa, kas aprēķināta saskaņā ar šādu formulu: atbalsta maksimālā summa = $R \times (50 + 0,50 \times B + 0,34 \times C)$, kur: "R" ir atbalsta maksimālā intensitāte, kāda piemērojama attiecīgajā apgabalā, izņemot palielinātu atbalsta intensitāti MVU, "B" ir attiecināmo izmaksu daļa, kas ir no EUR 50 miljoniem līdz EUR 100 miljoniem, "C" ir attiecināmo izmaksu daļa, kas pārsniedz EUR 100 miljonus;
32. "materiālie aktīvi" ir aktīvi, kas ietver zemi, ēkas un ražotni, tehniku un aprīkojumu;
33. "nemateriālie aktīvi" ir aktīvi, kas nav konkretizēti fiziskā vai finanšu formā, piemēram, patentu tiesības, licences, zinātība vai cits intelektuālais īpašums;
34. "dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi" ir tādi laikapstākļi kā sals, vētras un krusa, ledus, spēcīgs vai ilgstošs lietus vai spēcīgs sausums, kas iznīcinājis vairāk nekā 30 % no produkcijas vidējā apjoma, par pamatu ņemot iepriekšējo trīs gadu periodu, vai no trīs gadu vidējā produkcijas apjoma, kas aprēķināts, pamatojoties uz iepriekšējo piecu gadu periodu un izslēdzot augstāko un zemāko rādītāju;
35. "citi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi" ir nelabvēlīgi laikapstākļi, kas neatbilst šo pamatnostādņu (35) punkta 34. apakšpunkta nosacījumiem;
36. "vides incidents" ir īpašs piesārņojuma, kontaminācijas vai vides kvalitātes pasliktināšanās gadījums, kurš ir saistīts ar konkrētu notikumu, kuram ir ierobežota ģeogrāfiskā izplatība un kurš iznīcina vairāk nekā 30 % no uzņēmuma, kas darbojas lauksaimniecības nozarē, gada vidējās produkcijas iepriekšējo trīs gadu periodā vai no trīs gadu vidējās produkcijas, kas aprēķināta, pamatojoties uz iepriekšējo piecu gadu periodu un izslēdzot augstāko un zemāko rādītāju. Tas neietver parastos vides riskus, kas nav saistīti ar konkrētu notikumu, piemēram, klimata pārmaiņas vai atmosfēras piesārņojumu;
37. "katastrofāls notikums" ir neparedzēts biotisks vai abiotisks notikums, kuru izraisījusi cilvēka darbība un kura rezultātā tiek ievērojami traucētas meža struktūras, un kurš varētu nodarīt būtisku ekonomisku kaitējumu mežsaimniecības nozarei;
38. "Savienības standarts" ir obligāts standarts, kas noteikts Savienības tiesību aktos un nosaka līmeni, kurš jāsasniedz uzņēmumiem individuāli, jo īpaši attiecībā uz vidi, higiēnu un dzīvnieku labturību; attiecīgi standartus vai mērķus, kas noteikti Savienības līmenī un ir saistoši dalībvalstīm, bet ne uzņēmumiem individuāli, neuzskata par Savienības standartiem;
39. "neienesīgs ieguldījums" ir ieguldījums, kas nerada būtisku lauku saimniecības vērtības vai ienesīguma pieaugumu;
40. "ieguldījumi ar mērķi panākt atbilstību Savienības standartiem" ir ieguldījumi, kas veikti, lai panāktu atbilstību Savienības standartam pēc pārejas perioda, kas paredzēts Savienības tiesību aktos;
41. "konsultācijas" ir visas konsultācijas, kas sniegtas saskaņā ar vienu un to pašu līgumu;
42. "ciltsgrāmata" ir jebkurš žurnāls, reģistrs, datne vai datu nesējs:
 - (a) kuru uztur audzētāju organizācija vai apvienība, ko oficiāli atzinusi dalībvalsts, kurā šī audzētāju organizācija vai apvienība izveidota, un
 - (b) kurā ierakstīti vai reģistrēti attiecīgie tīršķirnes vaislinieki, norādot to priekštečus;
43. "aktīvs lauksaimnieks" ir aktīvs lauksaimnieks Regulas (ES) Nr. 1307/2013 9. panta nozīmē;

44. “mazāk attīstītie reģioni” ir reģioni, kuros iekšzemes kopprodukts (IKP) uz vienu iedzīvotāju ir mazāks par 75 % no ES-27 vidējā IKP;
45. “ES-25” ir 25 Savienības dalībvalstis, kas Savienības sastāvā bija 2005. gada maijā;
46. “ES-27” ir 27 Savienības dalībvalstis, kas Savienības sastāvā bija 2007. gada janvārī;
47. “kapitālie darbi” ir darbi, kurus veic pats lauksaimnieks vai viņa strādnieki un kuru rezultātā tiek radīts aktīvs;
48. “maza mēroga infrastruktūra” ir infrastruktūra, kuras attiecināmās izmaksas nepārsniedz EUR 2 miljonus;
49. “no pārtikas kultūraugiem ražota biodegviela” ir biodegviela, kas ražota no labības un citiem cieti saturošiem augiem, cukuru saturošiem augiem un eļļas augiem, kā definēts Komisijas priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar kuru groza Direktīvu 98/70/EK, kas attiecas uz benzīna un dīzeļdegvielu kvalitāti, un Direktīvu 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu ⁽³³⁾;
50. “lauksaimniecības platība” ir jebkura platība, ko aizņem aramzeme, ilggadīgie zālāji un pastāvīgas ganības vai ilggadīgie stādījumi, kā definēts Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. pantā;
51. “cits zemes apsaimniekotājs” ir uzņēmums, kas apsaimnieko zemi un nav uzņēmums, kurš darbojas lauksaimniecības nozarē;
52. “darījuma izmaksas” ir papildu izmaksas, kuras saistītas ar saistību izpildi, bet nav tieši attiecināmas uz to īstenošanu vai nav iekļautas tieši kompensējamās izmaksās vai negūtajos ienākumos, un kuras var aprēķināt, par pamatu ņemot standarta izmaksas;
53. ģenētisko resursu saglabāšana lauksaimniecībā un mežsaimniecībā ir:
- (a) “saglabāšana *in situ*” lauksaimniecībā ir ģenētiskā materiāla saglabāšana ekosistēmās un dabiskajos biotopos un sugu vai savvaļas šķirņu dzīvotspējīgu populāciju uzturēšana un atjaunošana to dabiskajā vidē un – attiecībā uz domesticētu dzīvnieku šķirnēm vai kultivētām augu sugām – lauksaimniecības vidē, kurā ir veidojušās to atšķirīgās īpašības;
 - (b) “saglabāšana *in situ*” mežsaimniecībā ir ģenētiskā materiāla saglabāšana ekosistēmās un dabiskajos biotopos un dzīvotspējīgu sugu populāciju uzturēšana un atjaunošana to dabiskajā vidē;
 - (c) “saglabāšana lauku saimniecībā vai meža tiesiskajā valdījumā” ir *in situ* saglabāšana un attīstīšana lauku saimniecības vai meža tiesiskā valdījuma mērogā;
 - (d) “saglabāšana *ex situ*” ir lauksaimniecības vai mežsaimniecības ģenētiskā materiāla saglabāšana ārpus tā dabiskā biotopa;
 - (e) “*ex situ* kolekcija” ir lauksaimniecības vai mežsaimniecības ģenētiskā materiāla kolekcija, kuru uztur ārpus tā dabiskā biotopa;
54. “pārtikas produkti” ir pārtikas produkti, kas nav lauksaimniecības produkti un kas ir minēti Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 21. novembra Regulas (ES) Nr. 1151/2012 ⁽³⁴⁾ I pielikumā;
55. “pastāvīgās izmaksas, kas izriet no dalības kvalitātes shēmā” ir izmaksas, kas radušās, iesaistoties atbilstīgajā kvalitātes shēmā, un gada iemaksa par dalību minētajā kvalitātes shēmā, vajadzības gadījumā arī izdevumi par pārbaudēm, kas nepieciešamas, lai pārliecinātos par atbilstību kvalitātes shēmas specifikācijām;
56. “īsa piegādes ķēde” ir piegādes ķēde, kurā iesaistīts neliels skaits ekonomikas dalībnieku, kas apņēmušies sadarboties, attīstīt vietējo ekonomiku un uzturēt ciešas ģeogrāfiskās un sociālās attiecības starp ražotājiem, pārstrādātājiem un patērētājiem;

⁽³³⁾ COM(2012) 595, 17.10.2012.

⁽³⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 21. novembra Regula (ES) Nr. 1151/2012 par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmām (OV L 343, 14.12.2012., 1. lpp.).

57. "lauku mājsaimniecības loceklis" ir fiziska vai juridiska persona vai fizisku vai juridisku personu grupa neatkarīgi no tā, kāds juridiskais statuss saskaņā ar valsts tiesību aktiem piešķirts grupai un tās locekļiem, izņemot laukstrādniekus. Ja par lauku mājsaimniecības loekli uzskata juridisku personu vai juridisku personu grupu, minētajam loceklim atbalsta pieteikuma iesniegšanas laikā jāveic lauksaimnieciska darbība lauku saimniecībā;
58. "kopa" ir neatkarīgu uzņēmumu – tostarp jaunizveidotu uzņēmumu, mazo, vidējo un lielo uzņēmumu, kā arī konsultāciju sniegšanas struktūru un/vai pētniecības organizāciju – grupējums, kas ir izveidots, lai veicinātu saimniecisko/inovatīvo darbību, stimulējot intensīvu mijiedarbību, veicot aprīkojuma, zināšanu un pieredzes apmaiņu, kā arī sniedzot efektīvu ieguldījumu zināšanu pārnesē, kontaktu veidošanā un informācijas izplatīšanā starp kopas uzņēmumiem;
59. "mazais ekonomikas dalībnieks" ir mikrouzņēmums, kā definēts Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK ⁽³⁵⁾, vai fiziska persona, kas atbalsta pieteikuma iesniegšanas brīdī neveic saimniecisko darbību;
60. "vietējie tirgi" ir:
- (a) tirgi, kas ap produkta izcelsmes lauku saimniecību atrodas 75 km rādiusā, kurā veicama pārstrāde un pārdošana galapatērētājam, vai
 - (b) tirgi, kuriem attiecīgajā lauku attīstības programmā ir noteikts rādiuss kilometros ap produkta izcelsmes lauku saimniecību, kādā veicama pārstrāde un pārdošana galapatērētājam, vai
 - (c) tirgi, kuriem attiecīgajā lauku attīstības programmā ir noteikta pārliecinoša alternatīva definīcija;
61. "transmisīvās sūkļveida encefalopātijas (TSE) un govju sūkļveida encefalopātijas (GSE) testu izmaksas" ir visas izmaksas, ieskaitot izmaksas par testu komplektiem un par paraugu ņemšanai un laboratoriskai testēšanai vajadzīgo paraugu ņemšanas, transportēšanas, testēšanas, uzglabāšanas un iznīcināšanas izmaksas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001 ⁽³⁶⁾ X pielikuma C nodaļu;
62. "pētniecības un zināšanu izplatīšanas organizācija" ir subjekts (tāds kā universitātes vai pētniecības institūti, tehnoloģiju pārneses aģentūras, inovācijas starpnieki, uz pētniecību orientēti fiziskas un/vai virtuālas sadarbības subjekti) neatkarīgi no tā juridiskā statusa (publisko vai privāto tiesību subjekts) vai finansējuma veida, un tā galvenais mērķis ir neatkarīgi veikt fundamentālus pētījumus, rūpnieciskus pētījumus vai eksperimentālo izstrādi, kā noteikts Nostādņēs par valsts atbalstu pētniecībai, attīstībai un inovācijai, vai plaši izplatīt šādu darbību rezultātus mācīšanas, publikāciju vai zināšanu pārneses veidā. Ja šāds subjekts veic arī saimniecisko darbību, saimnieciskās darbības finansējums, izmaksas un ieņēmumi ir jāuzskaita atsevišķi. Uzņēmumiem, kas var ietekmēt šādu subjektu, piemēram, būdami tā kapitāldaļu turētāji vai dalībnieki, var nebūt piekļuves priekšrocību attiecībā uz šāda subjekta pētniecisko kapacitāti vai tā radītajiem rezultātiem;
63. "godīga konkurence" ir apstākļi, kuros līgumslēdzēju pušu darījuma nosacījumi neatšķiras no tiem, kādi būtu paredzēti, slēdzot darījumu starp neatkarīgiem uzņēmumiem, un nesatur slepenas vienošanās elementus. Ja darījums ir tapis atklātā, pārredzamā un beznosacījumu procedūrā, to uzskata par godīgas konkurences principam atbilstošu;
64. "meža ilgtspējīga apsaimniekošana" ir mežu un meža zemes izmantošana tādā veidā un intensitātē, kas saglabā to bioloģisko daudzveidību, produktivitāti, atjaunošanās spēju, dzīvotspēju un potenciālu gan tagadnē, gan nākotnē pildīt attiecīgas ekoloģiskas, ekonomiskas un sociālas funkcijas vietējā, valsts un pasaules mērogā, un kas nenodara kaitējumu citām ekosistēmām;
65. "agromežsaimniecības sistēmas" ir zemes izmantojuma sistēmas, kurās koki tiek audzēti lauksaimniecības platībās;

⁽³⁵⁾ Komisijas 2003. gada 6. maija ieteikums par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

⁽³⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Regula (EK) Nr. 999/2001, ar ko paredz noteikumus dažu transmisīvo sūkļveida encefalopātiju profilaksei, kontrolei un apkarošanai (OV L 147, 31.5.2001., 1. lpp.).

66. “ātraudzīgi koki” ir īscirtmeta mežs, kurā minimālais laiks līdz koku gāšanai nav mazāks par 8 gadiem un maksimālais laiks līdz koku gāšanai nepārsniedz 20 gadus;
67. “koki audzēšanai īscirtmeta atvasājos” ir tādu sugu koki, kas atbilst KN kodam 0602 90 41 un jānosaka dalībvalstīm; tie ir ilggadīgi kokaugi, kuru saknes vai celmi pēc ražas novākšanas paliek zemē un nākamajā sezonā dzen jaunas atvases un kuru maksimālais cirtes aprites laiks ir jānosaka dalībvalstīm, kā paredzēts Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta k) apakšpunktā;
68. “mazapdzīvoti apgabali” ir apgabali, kurus Komisija par tādiem atzinusi individuālajos lēmumos par reģionālā atbalsta kartēm laikposmam no 2014. gada 1. jūlija līdz 2020. gada 31. decembrim;
69. “a apgabali” ir apgabali, kas norādīti apstiprinātā reģionālā atbalsta kartē laikposmam no 2014. gada 1. jūlija līdz 2020. gada 31. decembrim, piemērojot Līguma 107. panta 3. punkta a) apakšpunkta noteikumus;
70. “c apgabali” ir apgabali, kas norādīti apstiprinātā reģionālā atbalsta kartē laikposmam no 2014. gada 1. jūlija līdz 2020. gada 31. decembrim, piemērojot Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta noteikumus;
71. “NUTS 3 apgabali” ir apgabali, kas kopējā statistiski teritoriālo vienību klasifikācijā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1059/2003⁽³⁷⁾ klasificēti 3. līmenī;
72. “iepriekš nenorādīti c apgabali” ir apgabali, ko dalībvalsts pēc saviem ieskatiem norāda kā c apgabalus, ar noteikumu, ka dalībvalsts pierāda, ka šādi apgabali atbilst konkrētiem sociālekonomiskajiem kritērijiem, un ka tie ir norādīti apstiprinātā reģionālā atbalsta kartē laikposmam no 2014. gada 1. jūlija līdz 2020. gada 31. decembrim, piemērojot Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta noteikumus;
73. “bijušie a apgabali” ir apgabali, kas norādīti kā “a apgabali” apstiprinātā reģionālā kartē laikposmam no 2011. gada 1. janvāra līdz 2014. gada 30. jūnijam;
74. “reģionālā atbalsta karte” ir Komisijas apstiprināts to apgabalu saraksts, kurus dalībvalsts norādījusi saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti Reģionālā atbalsta pamatnostādņēs 2014.–2020. gadam;
75. “lauksaimniecības produktu pārstrāde nelauksaimniecības produktos” ir jebkura darbība, kuru veic ar lauksaimniecības produktu un kuras rezultātā tiek iegūts produkts, kas nav lauksaimniecības produkts;
76. “novērtējuma plāns” ir dokuments, kas ietver vismaz šādus obligātos elementus: novērtējamās atbalsta shēmas mērķi, novērtējuma jautājumi, rezultātu rādītāji, metode, ko paredzēts izmantot novērtējuma veikšanai, datu vākšanas prasības, ierosinātais novērtējuma īstenošanas laikposms, arī galīgā novērtējuma ziņojuma iesniegšanas datums, novērtējumu veicošās neatkarīgās struktūras apraksts vai tās atļaušai izmantojamo kritēriju izklāsts un kārtība, kādā novērtējumam tiks nodrošināta publicitāte.

2.5. Paziņojamais atbalsts

- (36) Ja ir izpildīti Līguma 107. panta 1. punkta nosacījumi, dalībvalstīm saskaņā ar Līguma 108. panta 3. punktu ir jāpaziņo Komisijai atbalsts lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos, un ierosinātais pasākums nestājas spēkā, kamēr šajā procedūrā nav pieņemts galīgais lēmums, izņemot pasākumus, kas atbilst nosacījumiem, kuri izklāstīti grupu atbrīvojuma regulā.
- (37) Līguma 108. panta 3. punktā noteiktais paziņošanas pienākums attiecas uz individuālu atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar atbalsta shēmu, ja atbalsts pārsniedz šādu paziņošanas robežvērtību:
- (a) individuālam atbalstam ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē un lauksaimniecības produktu tirdzniecībā, kas paredzēts šo pamatnostādņu II daļas 1.1.1.4. iedaļā: attiecināmās izmaksas, kas pārsniedz EUR 25 miljonus, vai bruto dotācijas ekvivalents, kas pārsniedz EUR 12 miljonus;

⁽³⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. maija Regula (EK) Nr. 1059/2003 par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (NUTS) izveidi (OV L 154, 21.6.2003., 1. lpp.).

- (b) atbalstam noieta veicināšanas kampaņām, kas paredzēts šo pamatnostādņu II daļas 1.3.2. iedaļā: noieta veicināšanas kampaņas, kuru gada budžets pārsniedz EUR 5 miljonus;
- (c) individuālam ieguldījumu atbalstam, kas piešķirts saskaņā ar šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļas 3.1., 3.2., 3.6. un 3.10. iedaļu:

Atbalsta intensitāte	Paziņošanas robežvērtība
10 %	EUR 7,5 miljoni
15 %	EUR 11,25 miljoni
25 %	EUR 18,75 miljoni
35 %	EUR 26,25 miljoni
50 % un vairāk	EUR 37,5 miljoni

3. nodaļa. Kopīgie novērtējuma principi

- (38) Lai novērtētu, vai paziņoto atbalsta pasākumu var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punktu, Komisija parasti analizē, vai atbalsta pasākuma koncepcija nodrošina to, ka atbalsta pozitīvā ietekme kopīgu interešu mērķu sasniegšanā pārsniedz tā potenciāli negatīvo ietekmi uz tirdzniecību un konkurenci.
- (39) Komisijas paziņojumā par valsts atbalsta modernizāciju aicināts apzināt un definēt kopīgus principus, kas piemērojami visu atbalsta pasākumu saderīguma novērtēšanai, ko veic Komisija. Šajā nolūkā Komisija atbalsta pasākumu uzskatīs par saderīgu ar Līgumu tikai tad, ja tas atbilsts ikvienam no šādiem kritērijiem:
- (a) ieguldījums precīzi noteikta kopīgu interešu mērķa sasniegšanā – valsts atbalsta pasākuma mērķim ir jābūt kopīgu interešu mērķim saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punktu;
 - (b) vajadzība pēc valsts iejaukšanās – valsts atbalsta pasākumam jābūt vērstam uz tādas situācijas risināšanu, kurā, novēršot precīzi definētu tirgus nepilnību, ar atbalstu var panākt būtisku uzlabojumu, ko tirgus pats nespētu nodrošināt;
 - (c) atbalsta pasākuma piemērotība – ierosinātajam atbalsta pasākumam jābūt tādām, lai to varētu izmantot kā politikas instrumentu kopīgu interešu mērķa sasniegšanai;
 - (d) stimulējoša ietekme – atbalstam ir jāmaina attiecīgā uzņēmuma vai uzņēmumu rīcība tā, lai tas (tie) iesaistītos papildu darbībās, ko tas (tie) neveiktu bez šāda atbalsta vai veiktu ierobežotā vai atšķirīgā veidā;
 - (e) atbalsta samērīgums (līdz nepieciešamajam minimumam ierobežots atbalsts) – atbalsta summa jāierobežo līdz minimumam, kas nepieciešams, lai stimulētu darbību attiecīgajā nozarē;
 - (f) izvairīšanās no būtiskas nevajadzīgas negatīvās ietekmes uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm – atbalsta negatīvajai ietekmei ir jābūt pietiekami nelielai, lai pasākuma kopējā bilance būtu pozitīva;
 - (g) atbalsta pārredzamība – visiem attiecīgajiem tiesību aktiem un saistītajai informācijai par atbalstu, kas piešķirts atbilstīgi tiem, jābūt viegli pieejamiem dalībvalstīm, Komisijai, ekonomikas dalībniekiem un sabiedrībai.
- (40) Turklāt attiecībā uz konkrēto shēmu kategoriju kopējo bilanci var noteikt prasību veikt *ex post* novērtējumu, kā aprakstīts (720) līdz (723) punktā. Tādos gadījumos Komisija var ierobežot minēto shēmu ilgumu (parasti līdz četriem gadiem vai mazāk) ar iespēju pēc tam atkal paziņot par to pagarinājumu.

- (41) Turklāt, ja valsts atbalsta pasākums vai ar to saistīti nosacījumi (tostarp pasākuma finansēšanas metode, ja tā ir pasākuma neatņemama sastāvdaļa) veido Savienības tiesību nedalāmu pārkāpumu, atbalstu nevar atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu⁽³⁸⁾. Konkrēti, par atbalstu, kas nozīmē ES tiesību nedalāmu pārkāpumu, uzskata šādu atbalstu:
- (a) atbalstu, kuru piešķir ar nosacījumu, ka saņēmēja galvenajai mītnei ir jāatrodas attiecīgajā dalībvalstī vai ka tam jāveic uzņēmējdarbība galvenokārt attiecīgajā dalībvalstī;
 - (b) atbalstu, kuru piešķir ar nosacījumu, ka saņēmējam jāizmanto valstī ražotās preces vai valsts pakalpojumi;
 - (c) atbalstu, kas ierobežo saņēmēju iespēju pētniecības, izstrādes un inovācijas rezultātus izmantot citās dalībvalstīs.
- (42) Kopīgie novērtējuma principi jāaplūko tiešā saistībā ar KLP. Tāpēc šos vispārīgos konkurences politikas apsvērumus piemēro visam atbalstam, kas aplūkots šajās pamatnostādņēs, ja vien šo pamatnostādņu I daļas 3.1.–3.7. iedaļā nav paredzētas atkāpes īpašu lauksaimniecības nozarē piemērojamu apsvērumu dēļ.

3.1. Devums kopīga mērķa sasniegšanā

- (43) Atbalsts lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos ir paredzēts, lai nodrošinātu dzīvotspējīgu pārtikas ražošanu un sekmētu resursu efektīvu un ilgtspējīgu izmantošanu ar mērķi panākt viedu un ilgtspējīgu izaugsmi.
- (44) Atbalstam lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos vajadzētu būt cieši saistītam ar KLP, tam vajadzētu būt saskaņā ar lauku attīstības mērķiem, kas minēti šo pamatnostādņu (10) punktā, un vajadzētu būt saderīgam ar lauksaimniecības produktu tirgu kopīgās organizācijas mērķiem.

Lauku attīstības mērķi

- (45) Novērtējot atbalsta saderīgumu, ņems vērā lauku attīstības mērķus kopā ar valsts atbalsta vispārīgajiem principiem.
- (46) Komisija uzskata, ka pasākumi, kurus īsteno saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013 un tās īstenošanas un deleģētajiem aktiem un atbilstīgi minētajiem aktiem vai kā valsts papildu finansējumu lauku attīstības programmas satvarā, *per se* ir saderīgi ar lauku attīstības mērķiem un palīdz tos sasniegt.
- (47) Lai nodrošinātu saskaņotību ar lauku attīstības pasākumiem, kurus atbilstoši lauku attīstības programmām līdzfinansē no ELFLA, dalībvalstīm attiecībā uz lauku attīstības atbalsta pasākumiem, kurus finansē tikai no valsts līdzekļiem, būtu jāpierāda, kā attiecīgais valsts atbalsts iederas attiecīgajās lauku attīstības programmās un ir saderīgs ar tām. Attiecīga dokumentācija jāpievieno katram paziņojumam.
- (48) Komisija uzskata, ka attiecībā uz atbalsta pasākumiem, kas minēti šo pamatnostādņu II daļas 1.2., 1.3., 2.8. un 2.9. iedaļā un neietilpst lauku attīstības jomā, princips par devumu lauku attīstības mērķu sasniegšanā ir ievērots, jo Komisija ir guvusi pietiekamu pieredzi saistībā ar minēto pasākumu devumu lauku attīstības mērķu sasniegšanā.

Papildu nosacījumi attiecībā uz individuāli paziņotu atbalstu, kas pamatojas uz shēmu

- (49) Piešķirot atbalstu individuāli paziņojamiem ieguldījumu projektiem, kas pamatojas uz shēmu, piešķirējai iestādei ir jāpierāda, ka atlasītais projekts palīdzēs sasniegt shēmas mērķi un tāad arī lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarei un lauku apvidiem paredzēta atbalsta mērķus. Šajā nolūkā dalībvalstis tad, kad jāraksturo ieguldījuma pozitīvā ietekme, var atsaukties uz atbalsta pieteikuma iesniedzēja sniegto informāciju.

⁽³⁸⁾ Skatīt, piemēram, spriedumu lietā C-156/98 Vācija/Komisija, *Recueil* 2000, I-6857. lpp., 78. punkts, un spriedumu lietā C-333/07 *Régie Networks/Rhone Alpes Bourgogne*, Krājums 2008, I-10807. lpp., 94. līdz 116. punkts.

Lauksaimniecības produktu tirgu kopīgās organizācijas noteikumi

- (50) Lai gan valsts atbalsta noteikumi kopumā ir piemērojami lauksaimniecības nozarei⁽³⁹⁾, šīs nozares specifiskas dēļ to piemērošana tomēr ir pakārtota KLP pirmā pīlāra regulās izklāstītajiem noteikumiem. Citiem vārdiem sakot, īstenojot valsts atbalsta pasākumus, dalībvalstīm ir saistoši arī Regulā (ES) Nr. 1308/2013 izklāstītie noteikumi⁽⁴⁰⁾. Tāpēc Komisija neatļaus valsts atbalsta pasākumus, kas nav saderīgi ar noteikumiem, kuri reglamentē tirgu kopīgo organizāciju, vai kas traucētu kopīgās organizācijas pareizu darbību.
- (51) Turklāt konkrēti nosacījumi par lauksaimniecības produktu tirgu kopīgās organizācijas principu ievērošanu ir izklāstīti šo pamatnostādņu II daļas 1.1.1.1. iedaļā par atbalstu tādiem ieguldījumiem lauku saimniecībās, kas saistīti ar primāro lauksaimniecisko ražošanu, 1.1.4. iedaļā par darbības sākšanas atbalstu ražotāju grupām un organizācijām un 1.2.2. iedaļā par atbalstu ražošanas jaudas slēgšanai.

Vides mērķi

- (52) Līguma 11. pantā noteikts, ka “nosakot un īstenojot Savienības politiku un darbības, tajās jāparedz vides aizsardzības prasības, lai veicinātu noturīgu attīstību”. KLP pirmajā un otrajā pīlārā ietvertu nozīmīgu vides pasākumu juridiskais pamats ir Līguma 11. pants. Saskaņā ar šo prasību Savienības lauku attīstības prioritātes būtu jāīsteno, ievērojot ilgtspējīgas attīstības principus. Savienības centienos sasniegt mērķi aizsargāt un uzlabot vidi, kas izklāstīts Līguma 11. pantā, ir ņemts vērā arī princips “maksā piesārņotājs”⁽⁴¹⁾. Tāpēc nākamajos valsts atbalsta paziņojumos īpaša uzmanība jāpievērš vides jautājumiem. Turpmāk visos valsts atbalsta paziņojumos jāietver novērtējums par to, vai ir paredzams, ka atbalstītā darbība ietekmēs vidi. Gadījumos, kad vide tiek ietekmēta, valsts atbalsta paziņojumos būtu jāietver informācija, kas pierāda, ka atbalsta pasākuma rezultātā netiks pārkāpti piemērojamie Savienības tiesību akti vides aizsardzības jomā. Piemēram, attiecībā uz atbalsta shēmu tādiem ieguldījumiem, kas paredzēti ražošanas apjoma palielināšanai un ir saistīti ar ierobežotu resursu intensīvāku izmantošanu vai piesārņojuma palielināšanos, būs jāpierāda, ka shēmas īstenošanas rezultātā netiks pārkāpti piemērojamie Savienības tiesību akti, tostarp tiesību akti vides aizsardzības jomā⁽⁴²⁾, un labi lauksaimniecības un vides apstākļi (LLVA) saskaņā ar Regulā (ES) Nr. 1307/2013 paredzētajām savstarpējās atbilstības prasībām. Ja tiek paziņots valsts atbalsts, kas veido daļu no lauku attīstības programmas, vides aizsardzības prasībai, kas iekļauta šādā valsts atbalsta pasākumā, vajadzētu būt identiskai vides aizsardzības prasībai, kas iekļauta lauku attīstības pasākumā.

3.2. Valsts iejaukšanās nepieciešamība

- (53) Lai novērtētu, vai valsts atbalsts ir nepieciešams kopīgu interešu mērķa sasniegšanai, vispirms ir jāidentificē risināmā problēma. Valsts atbalstam būtu jābūt vērstam uz situācijām, kurās ar atbalstu var panākt būtisku uzlabojumu, ko tirgus pats nespētu nodrošināt.
- (54) Konkrētos apstākļos valsts atbalsta pasākumi var novērst tirgus nepilnības un tādējādi palīdzēt veicināt tirgu efektīvu darbību un uzlabot konkurētspēju. Turklāt, ja tirgi nodrošina efektīvus rezultātus, bet, no taisnīguma vai kohēzijas aspekta raugoties, tie ir uzskatāmi par nepietiekamiem, valsts atbalstu var izmantot, lai iegūtu vēlāmāku un taisnīgāku rezultātu tirgū.

⁽³⁹⁾ Skatīt šo pamatnostādņu (13) un (14) punktu.

⁽⁴⁰⁾ Eiropas Kopienas Tiesas spriedums lietā 177/78 *Pigs and Bacon Commission/McCarren*, Recueil 1979, 2161. lpp., 11. punkts.

⁽⁴¹⁾ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 5. apsvēruma.

⁽⁴²⁾ Savienības tiesību akti vides jomā: Direktīva 2009/147/EK (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp) – Putnu direktīva; Padomes 1992. gada 21. maija Direktīva 92/43/EEK (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.) – Dzīvotņu direktīva; Padomes Direktīva 91/676/EEK (OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp.) – Nitrātu direktīva; Ūdens pamatdirektīva; Direktīva 2006/118/EK (OV L 372, 27.12.2006., 19. lpp.) – Gruntsūdeņu direktīva; Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Direktīva 2009/128/EK, ar kuru nosaka Kopienas sistēmu pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai (OV L 309, 24.11.2009., 71. lpp.) – Pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas direktīva; Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regula (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīva 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 26, 28.1.2012., 1. lpp.) – Ietekmes uz vidi novērtējuma direktīva; un attiecīgos gadījumos Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīva 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 197, 21.7.2001., 30. lpp.) – Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma direktīva.

- (55) Šo pamatnostādņu piemērošanas nolūkā Komisija uzskata, ka bez valsts iejaukšanās tirgus nenodrošina vēlamo mērķu sasniegšanu, attiecībā uz atbalsta pasākumiem, kas atbilst šo pamatnostādņu II daļā paredzētajiem konkrētajiem nosacījumiem. Tāpēc šāds atbalsts būtu jāuzskata par vajadzīgu, lai sasniegtu kopīgu interešu mērķus, kā norādīts šo pamatnostādņu I daļas 3.1. iedaļā.

3.3. Atbalsta piemērotība

- (56) Ierosinātajam atbalsta pasākumam jābūt tādām, lai to varētu izmantot kā politikas instrumentu attiecīgā politikas mērķa sasniegšanai. Atbalsta pasākumu neuzskatīs par saderīgu, ja tādu pašu pozitīvu devumu KLP un jo īpaši lauku attīstības mērķu sasniegšanā varētu panākt ar citiem mazāk izkropļojošiem politikas instrumentiem vai citiem mazāk izkropļojošiem atbalsta veidiem. Ir svarīgi paturēt prātā, ka darījumdarbības vidē ir iespējami citi minēto mērķu sasniegšanai piemērotāki instrumenti, piemēram, regula, tirgus instrumenti, infrastruktūras attīstīšana un uzlabošana.

Alternatīvu politikas instrumentu piemērotība

- (57) Komisija uzskata, ka atbalsts, kas piešķirts lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos un atbilst šo pamatnostādņu II daļas attiecīgajās iedaļās paredzētajiem konkrētajiem nosacījumiem, ir piemērots politikas instruments.
- (58) Ja dalībvalsts nolemj īstenot lauku attīstības pasākumam līdzīgu atbalsta pasākumu, ko finansē tikai no valsts līdzekļiem, un ja tajā pašā laikā tas pats pasākums ir paredzēts attiecīgajā lauku attīstības programmā, dalībvalstij būtu jāpierāda šāda valsts atbalsta instrumenta priekšrocības salīdzinājumā ar attiecīgo lauku attīstības programmas pasākumu.

Dažādu atbalsta instrumentu piemērotība

- (59) Atbalstu var piešķirt dažādos veidos. Tomēr dalībvalstij būtu jānodrošina atbalsta piešķiršana tādā veidā, kas radītu vismazākos tirdzniecības un konkurences izkropļojumus.
- (60) Ja atbalsta pasākumu ir paredzēts piešķirt kādā no īpašiem veidiem, kas aprakstīti šo pamatnostādņu II daļā, šo pamatnostādņu vajadzībām šādu veidu uzskata par piemērotu atbalsta instrumentu.
- (61) Turklāt attiecībā uz lauku attīstības pasākumiem, kas līdzfinansēti no ELFLA vai piešķirti kā papildu finansējums šādiem līdzfinansētiem lauku attīstības pasākumiem, Komisija uzskata, ka atbalsts, kas piešķirts attiecīgajā lauku attīstības programmā paredzētajā veidā, ir piemērots atbalsta instruments.
- (62) Attiecībā uz ieguldījumu atbalstu, kas neietilpst Regulas (ES) Nr. 1305/2013 darbības jomā un tiek piešķirts kā daļa no lauku attīstības programmas vai kā papildu finansējums šādam lauku attīstības pasākumam, – ja atbalsts ir piešķirts veidos, kas sniedz tiešas finansiālas priekšrocības (piemēram, tiešas dotācijas, atbrīvojums no nodokļiem vai to samazinājums, atbrīvojums no sociālās apdrošināšanas iemaksām vai citiem obligātiem maksājumiem u. c.), – dalībvalstij ir jāpierāda, kāpēc nav piemēroti citi, iespējami mazāk kropļojoši atbalsta veidi, piemēram, atmaksājams avanss vai atbalsta veidi, kuru pamatā ir parāda vai pašu kapitāla instrumenti (piemēram, aizdevumi ar zemām procentu likmēm vai procentu atlaides, valsts garantijas vai cita veida kapitāla nodrošinājums ar izdevīgiem nosacījumiem).
- (63) Attiecībā uz mežsaimniecības pasākumiem šo pamatnostādņu II daļas 2.8. iedaļā dalībvalstīm ir jāpierāda, ka ekoloģiskie, aizsardzības un rekreatīvie mērķi, ko tās tiecas sasniegt, nav sasniedzami ar lauku attīstībai līdzīgiem mežsaimniecības pasākumiem, kas izklāstīti šo pamatnostādņu II daļas 2.1. līdz 2.7. nodaļā.
- (64) Attiecībā uz vairākām atbalsta kategorijām, piemēram, atbalstu, kura mērķis ir segt izmaksas par tirgus izpēti, produktu koncepciju un izstrādi un pieteikumu sagatavošanu kvalitātes shēmu atzīšanai, atbalstu zināšanu pārneses un informācijas pasākumiem, atbalstu konsultāciju pakalpojumiem, atbalstu lauksaimnieku aizvietošanas pakalpojumiem, atbalstu noieta veicināšanas pasākumiem, atbalstu, kura mērķis ir kompensēt dzīvnieku slimību un augiem kaitīgo organismu profilakses un izskaušanas izmaksas, un atbalstu lopkopības nozarei, atbalsts galīgajiem atbalsta saņēmējiem ir jāpiešķir netieši, natūrā, izmantojot subsidētus pakalpojumus. Šādos gadījumos atbalstu izmaksā attiecīgā pakalpojuma sniedzējam vai pasākuma nodrošinātājam.

- (65) Novērtējot atbalsta pasākuma saderīgumu ar iekšējo tirgu, netiek skarti piemērojamie publiskā iepirkuma noteikumi, paredzamības un atvērtības principi un nediskriminējoša attieksme pakalpojuma sniedzēja atlases procesā.

3.4. Stimulējoša ietekme un atbalsta nepieciešamība

- (66) Atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu tikai tad, ja tam ir stimulējoša ietekme. Stimulējoša ietekme rodas, ja atbalsts maina uzņēmuma rīcību tā, lai tas iesaistītos nozares attīstību veicinošās papildu darbībās, kuras tas bez šāda atbalsta neveiktu vai veiktu ierobežotā vai atšķirīgā veidā. Tomēr atbalsts nedrīkst subsidēt darbības izmaksas, kas uzņēmumam rastos jebkurā gadījumā, un tas nedrīkst kompensēt saimnieciskās darbības parastu darījumu darbības risku.
- (67) Ja vien Savienības tiesību aktos vai šajās pamatnostādņēs nav skaidri paredzēti izņēmumi, vienpusēji valsts atbalsta pasākumi, kuru mērķis ir tikai uzlabot uzņēmumu finansiālo stāvokli, nevis veicināt nozares attīstību, un jo īpaši atbalsts, ko piešķir, pamatojoties tikai uz cenu, daudzumu, produkcijas vienībām vai ražošanas līdzekļu vienībām, ir uzskatāms par darbības atbalstu, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu. Turklāt šāds atbalsts pats par sevi var nelabvēlīgi ietekmēt mehānismus, kas regulē iekšējā tirgus organizāciju.
- (68) Šo pašu iemeslu dēļ Komisija atbalstu, kas atvieglo obligāto standartu ievērošanu, atļaus tikai tad, ja tas atbilst lauku attīstības politikas mērķiem.
- (69) Šo pašu iemeslu dēļ atbalstam, ko piešķir saskaņā ar šo pamatnostādņu II daļas 1.2. un 2.8.5. iedaļu, būtu jāaprobežojas ar palīdzību uzņēmumiem, kas darbojas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un saskaras ar dažādām grūtībām, neraugoties uz to, ka tie ir veikuši atbilstošus pasākumus šādu risku mazināšanai. Valsts atbalsts nedrīkstētu rosināt uzņēmumus uzņemties nevajadzīgu risku. Uzņēmumiem, kas darbojas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē, pašiem būtu jānovērš sekas, kuras radījusi neapdomīga ražošanas metožu vai produktu izvēle.
- (70) To pašu iemeslu dēļ Komisija uzskata, ka atbalstam nav stimulējošas ietekmes uz saņēmēju, ja darbs pie attiecīgā projekta vai darbības sācies, pirms saņēmējs iesniedzis valsts iestādēm pieteikumu atbalsta saņemšanai.
- (71) Atbalsta pieteikumā jānorāda vismaz pieteikuma iesniedzēja vārds vai nosaukums un uzņēmuma lielums, projekta apraksts, tostarp tā īstenošanas vieta, sākuma un beigu datumi, projekta īstenošanai nepieciešamā atbalsta summa un attiecināmās izmaksas.
- (72) Turklāt lieliem uzņēmumiem pieteikumā jāapraksta situācija bez atbalsta piešķiršanas, ko sauc par hipotētisko scenāriju jeb alternatīvu projektu vai darbību, un jāiesniedz dokumentāri pierādījumi, kas apliecinātu pieteikumā aprakstīto hipotētisko scenāriju.
- (73) Saņemot pieteikumu, piešķirējai iestādei ir jāveic hipotētisko elementu ticamības pārbaude un jāapstiprina, ka atbalstam ir vajadzīgā stimulējošā ietekme. Hipotētisks scenārijs ir ticams tad, ja tas ir patiess un atspoguļo lēmuma pieņemšanas faktorus, kuri dominē laikā, kad saņēmējs pieņem lēmumu par attiecīgo projektu vai darbību.
- (74) Atkāpjoties no (70)–(73) punkta, atbalstu nodokļu atvieglojumu veidā, ko piešķir MVU, uzskata par tādu, kam ir stimulējoša ietekme, ja atbalsta shēma paredz tiesības uz atbalstu saskaņā ar objektīviem kritērijiem un dalībvalstij šajā sakarībā papildu lēmumi nav jāpieņem, un ja atbalsta shēma ir pieņemta un ir spēkā pirms atbalstītā projekta vai darbības uzsākšanas. Pēdējā prasība nav piemērojama pēctecīgu fiskālo shēmu gadījumā, ja uz darbību jau attiecas iepriekšējās shēmas nodokļu atvieglojumu veidā.
- (75) Atkāpjoties no (70)–(74) punkta, stimulējošu ietekmi neprasa vai uzskata, ka šāda ietekme piemīt, šādām šajās pamatnostādņēs aprakstītajām atbalsta kategorijām:
- (a) atbalsta shēmas zemes konsolidācijai saskaņā ar II daļas 1.3.4. un 2.9.2. iedaļu un atbalsta shēmas ar mērķiem ekoloģisko, aizsargājošo un rekreatīvo funkciju jomā saskaņā ar 2.8. iedaļu, ja:
- (i) atbalsta shēma nosaka tiesības uz atbalstu saskaņā ar objektīviem kritērijiem un dalībvalsts nepieņem atsevišķu lēmumu,

- (ii) atbalsta shēma ir pieņemta un ir spēkā, pirms saņēmējam ir radušās attiecināmās izmaksas saskaņā ar 1.3.4., 2.9.2. un 2.8. iedaļu, un
- (iii) atbalsta shēma attiecas tikai uz MVU;
- (b) atbalsts MVU par ierobežojošiem apstākļiem saistībā ar *Natura 2000* teritorijām un Ūdens pamatdirektīvu, ko piešķir saskaņā ar II daļas 1.1.6. iedaļu;
- (c) atbalsts apgabaliem, kuros ir dabas radīti vai citi specifiski ierobežojumi, saskaņā ar II daļas 1.1.7. iedaļu;
- (d) atbalsts, kura mērķis ir atļidzināt dabas katastrofu vai ārkārtēju notikumu nodarīto kaitējumu, saskaņā ar II daļas 1.2.1.1. iedaļu;
- (e) atbalsts, kura mērķis ir kompensēt tādu nelabvēlīgu klimatisko apstākļu radītos zaudējumus, kas ir pielīdzināmi dabas katastrofai, saskaņā ar II daļas 1.2.1.2. iedaļu;
- (f) atbalsts dzīvnieku slimību un augiem kaitīgo organismu izskaušanas izmaksu kompensēšanai un dzīvnieku slimību un augiem kaitīgo organismu nodarītā kaitējuma atļidzināšanai saskaņā ar II daļas 1.2.1.3. iedaļu;
- (g) atbalsts kritušo dzīvnieku aizvākšanas un iznīcināšanas izdevumu segšanai saskaņā ar II daļas 1.2.1.4. iedaļu;
- (h) atbalsts aizsargājamo dzīvnieku nodarītā kaitējuma atļidzināšanai saskaņā ar šo pamatnostādņu II daļas 1.2.1.5. iedaļu;
- (i) atbalsts tāda kaitējuma atļidzināšanai, ko mežā radījuši ar tiesību aktiem reglamentētie dzīvnieki, saskaņā ar II daļas 2.8.5. iedaļu;
- (j) atbalsts standartu ievērošanai paredzētiem ieguldījumiem saskaņā ar (148). punkta a) un b) apakšpunktu;
- (k) atbalsts standartu ievērošanai paredzētiem ieguldījumiem, ko piešķir MVU saskaņā ar (148) punkta c) apakšpunktu; atbalsts standartu ievērošanai paredzētiem ieguldījumiem lieliem uzņēmumiem saskaņā ar (148) punkta c) apakšpunktu var tikt uzskatīts par atbalstu ar stimulējošu ietekmi, ja attiecīgais uzņēmums var pierādīt, ka bez atbalsta tam draudētu darbības izbeigšana;
- (l) atbalsts ieguldījumiem tāda kultūras un dabas mantojuma saglabāšanai, kas atrodas lauku saimniecībā, saskaņā ar II daļas 1.1.1.2. iedaļu, izņemot individuālo atbalstu, kas pārsniedz EUR 500 000 vienam uzņēmumam par vienu ieguldījumu projektu;
- (m) atbalsts noieta veicināšanas pasākumiem saskaņā ar (464). punkta b) un c) apakšpunktu un ģenēriska rakstura noieta veicināšanas kampaņām saskaņā ar (465) punkta d) apakšpunktu;
- (n) atbalsts pētniecībai un izstrādei lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē saskaņā ar II daļas 1.3.6. un 2.9.1. iedaļu;
- (o) atbalsts ciematu, lauku ainavu un augstas dabas vērtības teritoriju kultūras un dabas mantojuma saglabāšanai, atjaunošanai un uzlabošanai saskaņā ar (644) punkta e) apakšpunktu; šī atkāpe neattiecas uz tādu ieguldījumu atbalstu, kas ir saistīts ar ciematu, lauku ainavu un augstas dabas vērtības teritoriju kultūras un dabas mantojumu un pārsniedz paziņošanas robežvērtības, kuras noteiktas (37) punkta c) apakšpunktā;
- (p) atbalsts lauku apvidu pašvaldību un ciematu un to pamatpakalpojumu attīstības plānu un ar *Natura 2000* teritorijām un citām augstas dabas vērtības teritorijām saistītu aizsardzības un apsaimniekošanas plānu izstrādei un atjaunināšanai saskaņā ar (644) punkta a) apakšpunktu;
- (q) atbalsts atjaunošanai pēc postījumiem, ko mežiem nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, augiem kaitīgie organismi, dzīvnieku slimības, katastrofāli notikumi un ar klimata pārmaiņām saistīti noteikumi, saskaņā ar II daļas 2.1.3. iedaļu.

Papildu nosacījumi attiecībā uz individuāli paziņojamu ieguldījumu atbalstu

- (76) Papildus iepriekš noteiktajām prasībām attiecībā uz individuāli paziņojamu ieguldījumu atbalstu dalībvalstij ir jāsniedz skaidri pierādījumi, ka atbalstam patiešām ir ietekme uz ieguldījumu izvēli. Lai varētu sagatavot visaptverošu novērtējumu, dalībvalstij ir jāsniedz ne tikai informācija par atbalstīto projektu, bet arī plaši jāapraksta hipotētiskais scenārijs gadījumā, ja neviena publiskā iestāde saņēmējam nepiešķir atbalstu.
- (77) Dalībvalstis tiek aicinātas pamatoties uz dokumentiem, piemēram, oficiāliem valdes dokumentiem, riska novērtējumiem, tostarp ar atrašanās vietu saistīto risku novērtējumiem, finanšu pārskatiem, iekšējiem darījumbiznesa plāniem, ekspertu atzinumiem un citiem pētījumiem, kas attiecas uz novērtējamo ieguldījumu projektu. Dokumenti, kuros ir informācija par pieprasījuma prognozēm, izmaksu prognozēm, finanšu prognozēm, dokumenti, kuri ir iesniegti ieguldījumu komitejai un kuros ir iztirzāti dažādi ieguldījumu scenāriji, vai dokumenti, kuri ir sagatavoti finanšu iestādēm, varētu palīdzēt dalībvalstīm pierādīt stimulējošo ietekmi.
- (78) Šajā sakarībā ienesīguma līmeni var novērtēt, izmantojot metodes, kas ir standarta prakse attiecīgajā nozarē un kas var ietvert metodes, ar kurām novērtē projekta neto pašreizējo vērtību (NPV)⁽⁴³⁾, iekšējo peļņas normu (IRR)⁽⁴⁴⁾ vai vidējo peļņu no ieguldītā kapitāla (ROCE). Projekta ienesīgums ir jāsalīdzina ar parastām peļņas normām, ko uzņēmums piemēro citos līdzīga veida ieguldījumu projektos. Ja šīs normas nav pieejamas, projekta ienesīgums jāsalīdzina ar uzņēmuma kapitāla izmaksām kopumā vai ar peļņas normām, ko parasti novēro attiecīgajā nozarē.
- (79) Ja nav zināms konkrēts hipotētiskais scenārijs, stimulējošas iedarbības pastāvēšanu var pieņemt, ja pastāv finansējuma deficīts, tas ir, ja ieguldījumu izmaksas pārsniedz ieguldījuma pamatdarbības peļņas NPV, balstoties uz *ex ante* darījumbiznesa plānu.
- (80) Ja atbalsts nemaina saņēmēja rīcību, veicinot papildu ieguldījumus, tam nav pozitīvas iedarbības uz attiecīgo nozari. Tāpēc atbalstu neapstiprinās gadījumos, ja izrādīsies, ka tie paši ieguldījumi tiktu veikti arī bez atbalsta.

3.5. Atbalsta samērīgums

- (81) Atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos uzskata par samērīgu, ja atbalsta summa vienam saņēmējam ir ierobežota līdz minimumam, kas vajadzīgs plānotā kopīgā mērķa sasniegšanai.

Atbalsta maksimālā intensitāte un atbalsta maksimālās summas

- (82) Lai atbalsts būtu samērīgs, Komisija principā uzskata, ka atbalsta summa nedrīkstētu pārsniegt attiecināmās izmaksas. Tas neskar noteikumus par vides vai citiem publiskiem stimuliem, kas ir skaidri paredzēti šo pamatnostādņu II daļas 1.1.3. un 1.2.2. iedaļā.
- (83) Lai nodrošinātu paredzamību un vienlīdzīgus konkurences apstākļus, saskaņā ar šīm pamatnostādņēm Komisija atbalstam piemēro arī atbalsta maksimālo intensitāti. Ja atbalsta maksimālo intensitāti nevar noteikt, piemēram, gadījumā, kad piešķir darbības sākšanas atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem un mazo lauku saimniecību attīstībai, atbalsta maksimālās summas tiek noteiktas nominālā izteiksmē, lai nodrošinātu atbalsta samērīgumu.
- (84) Ja attiecināmās izmaksas ir pareizi aprēķinātas un ja ir ņemta vērā šo pamatnostādņu II daļā noteiktā atbalsta maksimālā intensitāte vai atbalsta maksimālās summas, samērīguma kritēriju uzskata par izpildītu.
- (85) Atbalsta maksimālā intensitāte un atbalsta summa ir jāaprēķina piešķirējai iestādei, piešķirot atbalstu. Attiecināmās izmaksas ir jāpamato ar dokumentāriem pierādījumiem, kam ir jābūt skaidriem, precīziem un aktuāliem. Lai aprēķinātu atbalsta intensitāti un attiecināmās izmaksas, ir jāizmanto lielumi, no kuriem nav atvilkti nodokļi vai citas maksas.

⁽⁴³⁾ Projekta neto pašreizējā vērtība (NPV) ir starpība starp pozitīvajām un negatīvajām naudas plūsmām visā ieguldījuma darbības laikā, kas diskontēta līdz to pašreizējai vērtībai (parasti izmantojot kapitāla izmaksas).

⁽⁴⁴⁾ Iekšējā peļņas norma (IRR) nav balstīta uz uzskaites ieņēmumiem konkrētajā gadā, taču tajā ņem vērā turpmākās naudas plūsmas, ko ieguldītājs cer saņemt visā ieguldījuma darbības laikā. To definē kā diskonta likmi, kurai naudas plūsmas NPV ir vienāda ar nulli.

- (86) Par pievienotās vērtības nodokli (PVN) nevar pretendēt uz atbalstu, izņemot, ja tas nav atgūstams saskaņā ar valsts tiesību aktiem PVN jomā.
- (87) Ja atbalstu piešķir citā veidā, nevis kā dotāciju, atbalsta summa ir atbalsta dotācijas bruto ekvivalents.
- (88) Atbalstu, ko maksā vairākos daļu maksājumos, diskontē atbilstīgi tā vērtībai atbalsta piešķiršanas brīdī. Attiecināmās izmaksas diskontē atbilstīgi to vērtībai atbalsta piešķiršanas brīdī. Procentu likme, kas izmantojama diskontēšanai, ir diskonta likme, kas piemērojama atbalsta piešķiršanas dienā.
- (89) Ja atbalstu piešķir nodokļu atvieglojumu veidā, atbalsta daļu diskontēšanu veic, pamatojoties uz diskonta likmēm, kas piemērojamas dažādos datumos, kad nodokļu atvieglojums stājas spēkā.
- (90) Attiecībā uz ieguldījumu atbalstu lauku apvidos atbalsta maksimālā intensitāte lieliem ieguldījumu projektiem ir proporcionāli jāsamazina līdz korigētajai atbalsta summai, kā definēts (35) punkta 31. apakšpunktā. Turklāt lieli ieguldījumu projekti nedrīkst gūt labumu no palielinātas atbalsta intensitātes, kas noteikta MVU.
- (91) Ja saistības saskaņā ar šo pamatnostādņu II daļas 1.1.5.1., 1.1.8. un 3.4. iedaļu ir izteiktas citās vienībās nekā Regulas (ES) Nr. 1305/2013 II pielikumā, dalībvalstis drīkst aprēķināt maksājumus, pamatojoties uz attiecīgajām citām vienībām. Šādos gadījumos dalībvalstīm jāpārliedz par to, ka tiek ievērotas maksimālās gada summas.
- (92) Atbalstu saskaņā ar šo pamatnostādņu II daļas 1.1.5.1., 1.1.8., 2.3. un 3.4. iedaļu nevar piešķirt par nosacīto liellopu vienību, izņemot atbalstu par saistībām audzēt vietējās šķirnes, kurām draud izzušana no izmantošanas lauksaimniecībā, kā minēts 1.1.5.1. iedaļā. Koeficienti dažādu dzīvnieku kategoriju pārrēķināšanai nosacītajās liellopu vienībās ir noteikti Regulas (ES) Nr. 1305/2013 īstenošanas akta II pielikumā.
- (93) Dalībvalstis atbalsta summu pasākumiem vai darbību veidiem, kas minēti šo pamatnostādņu II daļas 1.1.5., 1.1.6., 1.1.7., 1.1.8., 2.3., 3.4. un 3.5. iedaļā, var noteikt, pamatojoties uz standarta pieņēmumiem par papildu izmaksām un negūtajiem ienākumiem. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka aprēķini un atbilstošais atbalsts: a) ietver tikai tādus elementus, kas ir verificējami, b) pamatojas uz lielumiem, ko noteikuši attiecīgi eksperti, c) skaidri norāda izmantoto lielumu avotus, d) ir diferencēti, lai attiecīgā gadījumā ņemtu vērā reģionālos vai vietējos apstākļus un faktisko zemes izmantojumu, un e) neietver elementus, kas saistīti ar ieguldījumu izmaksām.
- (94) Novērtējot atbalsta saderīgumu, Komisija ņems vērā jebkādu apdrošināšanu, kuru atbalsta saņēmējs ir izmantojis vai būtu varējis izmantot. Lai novērstu konkurences izkropļojumu risku, attiecībā uz atbalstu, kura mērķis ir kompensēt zaudējumus, ko nodarījuši dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, atbalsts ar maksimālo atbalsta intensitāti būtu jāpiešķir tikai uzņēmumam, kas nevar noslēgt apdrošināšanas līgumu par šādu zaudējumu segšanu. Tas ir iemesls, kādēļ saņēmēji ir jā mudina noslēgt apdrošināšanas līgumus, kad vien tas iespējams, lai vēl vairāk uzlabotu riska pārvaldību.

Papildu nosacījumi attiecībā uz individuāli paziņojamu ieguldījumu atbalstu un ieguldījumu atbalstu lieliem uzņēmumiem saskaņā ar paziņotām shēmām

- (95) Visā visumā individuāli paziņojamu ieguldījumu atbalstu uzskatīs par ierobežotu līdz minimumam, ja atbalsta summa atbilstīs ieguldījuma īstenošanas neto papildu izmaksām attiecīgajā apgabalā, salīdzinot ar hipotētisko scenāriju gadījumam, kad atbalsts netiek sniegts. Līdzīgi attiecībā uz ieguldījumu atbalstu, ko piešķir lieliem uzņēmumiem saskaņā ar paziņotām shēmām, dalībvalstīm, pamatojoties uz “neto papildu izmaksu pieeju”, ir jānodrošina, ka atbalsta summa nepārsniedz minimumu.
- (96) Atbalsta summa nedrīkstētu pārsniegt minimumu, kas vajadzīgs, lai projekts būtu pietiekami ienesīgs, piemēram, tā nedrīkstētu palielināt projekta IRR virs parastajām peļņas normām, ko attiecīgais uzņēmums piemērojis citos līdzīgos ieguldījumu projektos, vai – ja šīs normas nav pieejamas – palielināt projekta IRR virs uzņēmuma kopējām kapitāla izmaksām vai peļņas normām, ko parasti novēro attiecīgajā nozarē.

- (97) Attiecībā uz ieguldījumu atbalstu, ko sniedz lieliem uzņēmumiem saskaņā ar paziņotām shēmām, dalībvalstij jānodrošina, ka atbalsta summa atbilst ieguldījuma īstenošanas neto papildu izmaksām attiecīgajā apgabalā, salīdzinot ar hipotētisko scenāriju gadījumam, kad atbalsts netiek sniegts. Par maksimālo ierobežojumu jāizmanto (96) punktā izskaidrotā metode kopā ar atbalsta maksimālo intensitāti.
- (98) Attiecībā uz individuāli paziņojamu ieguldījumu atbalstu Komisija, izmantojot (96) punktā izklāstīto metodi, pārbaudīs, vai atbalsta summa pārsniedz minimumu, kas nepieciešams, lai projekts būtu pietiekami ienesīgs. Aprēķinus, kurus izmanto stimulējošās ietekmes analīzē, var izmantot arī tam, lai novērtētu, vai atbalsts ir samērīgs. Dalībvalstij jāpierāda samērīgums, pamatojoties uz attiecīgu dokumentāciju, kas minēta (77) punktā. Šo prasību nepiemēro ieguldījumu atbalstam, kas saistīts ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.

Atbalsta kumulēšana

- (99) Atbalstu var piešķirt līdztekus no dažādām shēmām vai kumulēt ar *ad hoc* atbalstu, ja valsts atbalsta kopsumma darbībai vai projektam nepārsniedz šajās pamatnostādnēs noteikto atbalsta maksimālo apjomu.
- (100) Atbalstu, kura attiecināmās izmaksas ir nosakāmas, var kumulēt ar jebkādu citu valsts atbalstu, ciktāl minētie atbalsta pasākumi attiecas uz dažādām nosakāmām attiecināmajām izmaksām. Atbalstu, kura attiecināmās izmaksas ir nosakāmas, var kumulēt ar jebkādu citu valsts atbalstu attiecībā uz tām pašām attiecināmajām izmaksām, kas daļēji vai pilnībā pārklājas, tikai tad, ja šādas kumulācijas rezultātā netiek pārsniegta lielākā atbalsta intensitāte vai atbalsta summa, kas piemērojama šāda veida atbalstam saskaņā ar šīm pamatnostādnēm.
- (101) Šo pamatnostādņu II daļas 1.1.2. un 3.3. iedaļā paredzētu atbalstu, kura attiecināmās izmaksas nav nosakāmas, var kumulēt ar jebkādu citu valsts atbalsta pasākumu, kura attiecināmās izmaksas ir nosakāmas. Atbalstu, kura attiecināmās izmaksas nav nosakāmas, var kumulēt ar citu valsts atbalstu, kura attiecināmās izmaksas nav nosakāmas, ja netiek pārsniegta lielākā attiecīgā kopējā finansiālā robežvērtība, kas katram konkrētajam gadījumam noteikta šajās pamatnostādnēs vai citās valsts atbalsta pamatnostādnēs, vai Komisijas pieņemtā grupu atbrīvojuma regulā vai lēmumā.
- (102) Valsts atbalstu lauksaimniecības nozarē nedrīkst kumulēt ar maksājumiem, kas minēti Regulas (ES) 1305/2013 81. panta 2. punktā un 82. pantā, attiecībā uz tām pašām attiecināmajām izmaksām, ja šādas kumulēšanas rezultātā atbalsta intensitāte vai atbalsta summa pārsniegtu šajās pamatnostādnēs noteikto.
- (103) Ja Savienības finansējums, ko centralizēti pārvalda Savienības iestādes, aģentūras, kopuzņēmumi vai citas struktūras un kas nav dalībvalsts tiešā vai netiešā kontrolē, tiek kombinēts ar valsts atbalstu, tad, nosakot, vai ir ievērotas paziņošanas robežvērtības un atbalsta maksimālā intensitāte un maksimālie apjomi, ņems vērā tikai valsts atbalstu, ar nosacījumu, ka publiskā finansējuma kopsumma, kas piešķirta attiecībā uz tām pašām attiecināmajām izmaksām, nepārsniedz visizdevīgāko finansējuma likmi vai likmes, kas noteiktas piemērojamajos Savienības tiesību aktos.
- (104) Saskaņā ar šīm pamatnostādnēm atļautu atbalstu nedrīkstētu kumulēt ar jebkādu *de minimis* atbalstu attiecībā uz tām pašām attiecināmajām izmaksām, ja šādas kumulēšanas rezultātā atbalsta intensitāte vai atbalsta summa pārsniegtu šajās pamatnostādnēs noteikto.
- (105) Atbalstu ieguldījumiem, kuru mērķis ir atjaunot lauksaimnieciskās ražošanas potenciālu, kā minēts (143) punktā e) apakšpunktā, nedrīkstētu kumulēt ar atbalstu materiālo zaudējumu atlīdzināšanai, kas minēts šo pamatnostādņu 1.2.1.1., 1.2.1.2. un 1.2.1.3. iedaļā.
- (106) Nedrīkstētu pieļaut divkārsu finansējumu attiecībā uz klimatam un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi saskaņā ar šo pamatnostādņu II daļas 1.1.5.1., 1.1.6., 1.1.8. un 3.5. iedaļu un līdzvērtīgu praksi, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1307/2013 43. pantā. Arī ar (724) punktā paredzēto pārskatīšanas klauzulu būtu jānodrošina tas, ka divkārsš finansējums netiek pieļauts.
- (107) Šo pamatnostādņu II daļas 1.1.4. iedaļā minēto darbības sākšanas atbalstu ražotāju grupām un organizācijām, kas darbojas lauksaimniecības nozarē, nedrīkstētu kumulēt ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 27. pantā paredzēto atbalstu ražotāju grupu un organizāciju izveidei lauksaimniecības nozarē. Šo pamatnostādņu 1.1.2. iedaļā minēto darbības sākšanas atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem un darbības sākšanas atbalstu mazo lauku saimniecību attīstībai nedrīkstētu kumulēt ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) un iii) punktā minēto atbalstu darījumdarbības uzsākšanai gados jauniem lauksaimniekiem vai mazo lauku saimniecību attīstībai, ja šādas kumulācijas rezultātā atbalsta summa pārsniegtu šajās pamatnostādnēs paredzētās summas.

3.6. Izvairīšanās no nepamatotas negatīvas ietekmes uz konkurenci un tirdzniecību

- (108) Lai atbalsts būtu saderīgs, atbalsta pasākumu negatīvajai ietekmei, kas izpaužas kā konkurences izkropļojumi un ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm, jābūt ierobežotai, un tā jāatsver ar pozitīvu ietekmi, kas izpaužas kā devums kopīgu interešu mērķa sasniegšanā.

Vispārīgi apsvērumi

- (109) Novērtējot atbalsta pasākuma negatīvo ietekmi, Komisija konkurences izkropļojumu analizē galveno uzmanību pievēršis paredzamajai ietekmei, kāda atbalstam lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos būs uz konkurenci starp uzņēmumiem ietekmētajos produktu tirgos ⁽⁴⁵⁾.
- (110) Pirmkārt, ja atbalsts ir pareizi orientēts, samērīgs un sedz tikai neto papildu izmaksas, atbalsta negatīvā ietekme ir mazināta un risks, ka atbalsts varētu pārmērīgi kropļot konkurenci, būs mazāks. Otrkārt, Komisija nosaka atbalsta maksimālo intensitāti. Tā ir saderīguma pamatprasība, kuras mērķis ir nepieļaut valsts atbalsta izmantošanu projektos, kuros attiecība starp atbalsta summu un attiecināmajām izmaksām tiek uzskatīta par ļoti augstu un tādu, kura varētu būt īpaši kropļojoša. Parasti, jo lielāka ir pozitīvā ietekme, ko atbalstītais projekts varētu radīt, un jo lielāka ir iespējamā vajadzība pēc atbalsta, jo lielāka ir arī atbalsta intensitātes maksimālā robežvērtība.
- (111) Tomēr arī tad, ja atbalsts ir nepieciešams un samērīgs, saņēmēju rīcība atbalsta rezultātā var mainīties, kropļojot konkurenci. Tas vairāk attiecas uz lauksaimniecības nozari, kura no citiem tirgiem atšķiras ar primārās lauksaimnieciskās ražošanas īpašo struktūru, kam ir raksturīgs liels skaits iesaistītu mazo uzņēmumu. Šādos tirgos konkurences izkropļojumu risks ir liels pat tad, ja tiek piešķirtas tikai nelielas atbalsta summas.
- (112) Atbalsts lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos var izraisīt pamatā divu veidu potenciālos konkurences un tirdzniecības izkropļojumus. Tie ir produktu tirgus izkropļojumi un atrašanās vietas ietekme. Abi veidi var izraisīt līdzekļu piešķiršanas neefektivitāti, mazinot iekšējā tirgus saimniecisko sniegumu, un sadales problēmas, jo atbalsts iespaido saimnieciskās darbības sadalījumu starp reģioniem.
- (113) Principā, ņemot vērā atbalsta pozitīvo ietekmi uz nozares attīstību, Komisija uzskata, ka tādā gadījumā, ja atbalsts atbilst nosacījumiem un nepārsniedz attiecīgo atbalsta maksimālo intensitāti, kas noteikta šo pamatnostādņu II daļas piemērojamajās iedaļās, atbalsta negatīvā ietekme uz konkurenci un tirdzniecību ir samazināta līdz minimumam.
- (114) Tomēr, tā kā ieguldījumu atbalstam uzņēmumiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi un lauksaimniecības produktu tirdzniecību, un uzņēmumiem, kas darbojas citās nozarēs, piemēram, pārtikas pārstrādes nozarē ⁽⁴⁶⁾, mēdz būt līdzīga kropļojoša ietekme uz konkurenci un tirdzniecību, vispārīgie konkurences politikas apsvērumi par ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību būtu jāpiemēro vienādi visām minētajām nozarēm. Tāpēc attiecībā uz ieguldījumu atbalstu lauksaimniecības produktu pārstrādē un lauksaimniecības produktu tirdzniecībā, mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos ir jāievēro (115)–(127) punktā aprakstītie nosacījumi.

⁽⁴⁵⁾ Atbalsts var skart vairākus tirgus, jo atbalsta ietekme var skart ne tikai tirgu, kas atbilst atbalstītajam pasākumam, bet papildus var skart arī citus tirgus, kuri ir saistīti ar minēto tirgu vai nu tāpēc, ka tie ir iepriekšējā posma, nākamā posma vai papildu tirgi, vai arī tāpēc, ka saņēmējs tajos jau darbojas vai darbosies drīzā nākotnē.

⁽⁴⁶⁾ Kopienas pamatnostādņēs attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē 2007.–2013. gadam (OV C 319, 27.12.2006., 1. lpp.) lauksaimniecības produktu pārstrādes un tirdzniecības uzņēmumiem piemērojamie noteikumi jau tika saskaņoti ar tiem noteikumiem, ko piemēro ar lauksaimniecību nesaistītiem uzņēmumiem (šo pamatnostādņu 17. punkts).

Ieguldījumu atbalsta shēmas lauksaimniecības produktu pārstrādei un lauksaimniecības produktu tirdzniecībai, mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos

- (115) Atbalsta shēmas nedrīkst radīt būtiskus konkurences un tirdzniecības izkropļojumus. Proti, pat tajos gadījumos, kad atsevišķa atbalsta radītos izkropļojumus var uzskatīt par nelieliem (ja visi nosacījumi par ieguldījumu atbalstu ir ievēroti), kumulatīvi shēmas joprojām var radīt lielus izkropļojumus. Šādi izkropļojumi var skart produktu tirgus, radot vai palielinot pārprodukciju vai izveidojot, palielinot vai saglabājot dažu saņēmēju būtisku ietekmi tirgū tādā veidā, kas negatīvi ietekmēs dinamiskus stimulus. Atbalsts, kas pieejams saskaņā ar ieguldījumu atbalsta shēmām, var arī būtiski mazināt saimniecisko darbību citos Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) apgabalos. Ja ieguldījumu atbalsta shēma ir vērsta uz konkrētām nozarēm, šādu izkropļojumu risks ir vēl izteiktāks.
- (116) Tāpēc attiecīgajai dalībvalstij ir jāpierāda, ka jebkāda negatīva ietekme tiks ierobežota līdz minimumam, ņemot vērā, piemēram, attiecīgo projektu lielumu, atbalsta atsevišķās un kumulatīvās summas, paredzamos saņēmējus, kā arī mērķnozaru specifiku. Lai Komisija varētu novērtēt iespējamo negatīvo ietekmi, dalībvalsts ir aicināta iesniegt jebkuru tās rīcībā esošu ietekmes novērtējumu, kā arī *ex post* novērtējumus, kas veikti līdzīgām iepriekšējām shēmām.

Individuāli paziņojamais ieguldījumu atbalsts lauksaimniecības produktu pārstrādei un lauksaimniecības produktu tirdzniecībai un lauku apvidos

- (117) Izvērtējot individuāla ieguldījumu atbalsta negatīvo ietekmi, Komisija īpaši ņem vērā negatīvo ietekmi, kas saistīta ar pārprodukcijas radīšanu tirgos, kuros vērojama lejupslīde, aizkavēšanu iziet no tirgus un būtisku ietekmi tirgū. Šī negatīvā ietekme ir aprakstīta turpmāk (118)–(127) punktā, un tā jāatsver ar atbalsta pozitīvo ietekmi.
- (118) Lai apzinātu un novērtētu iespējamās konkurences un tirdzniecības izkropļojumus, dalībvalstīm būtu jāsniedz pierādījumi, kas ļauj Komisijai noteikt attiecīgos produktu tirgus (tas ir, produktus, ko iespaido atbalsta saņēmēja rīcības maiņa) un apzināt skartos konkurentus un klientus/patērētājus.
- (119) Lai novērtētu minētos iespējamās izkropļojumus, Komisija izmanto dažādus kritērijus, tādus kā attiecīgā produkta tirgus struktūra, tirgus attīstība (sarūkošs vai augošs tirgus), atbalsta saņēmēju atlases process, šķēršļi, ar kuriem jāsaskaras, ienākot tirgū un aizejot no tā, un produktu diferenciācija.
- (120) Ja uzņēmums sistemātiski paļaujas uz valsts atbalstu, tā varētu būt norāde, ka uzņēmums nav spējīgs patstāvīgi izturēt konkurenci vai ka tas saņem pārmērīgas priekšrocības salīdzinājumā ar saviem konkurentiem.
- (121) Komisija nošķir divus galvenos faktorus, kas varētu negatīvi ietekmēt produktu tirgus:
- (a) gadījumi, kad atbalsts izraisa būtisku jaudas paplašināšanos, kas noved pie pārprodukcijas vai pasliktina jau pastāvošo pārprodukcijas situāciju, jo īpaši sarūkošā tirgū, un
 - (b) gadījumi, kad atbalsta saņēmējam ir būtiska ietekme tirgū.
- (122) Lai novērtētu to, vai atbalsts var palīdzēt radīt vai saglabāt neefektīvas tirgus struktūras, Komisija ņems vērā projekta radīto papildu ražošanas jaudu un to, vai tirgus darbības radītāji ir neapmierinoši.
- (123) Ja attiecīgais tirgus aug, parasti ir mazāk iemeslu raizēties par atbalsta negatīvu ietekmi uz dinamiskiem stimuliem vai to, ka tas radīs pārmērīgus šķēršļus aiziešanai no tirgus vai ienākšanai tirgū.
- (124) Lielākas raizes ir pamatotas tādos gadījumos, kad vērojama tirgu lejupslīde. Šajā sakarībā Komisija nošķir gadījumus, kad ilgtermiņa perspektīvā attiecīgajā tirgū ir vērojama strukturāla lejupslīde (t. i., pieauguma rādītājs ir negatīvs), un gadījumus, kad attiecīgajā tirgū ir vērojama relatīva lejupslīde (t. i., pieauguma rādītājs ir pozitīvs, bet nepārsniedz standarta pieauguma rādītāju).

- (125) To, vai tirgus darbības rādītāji ir neapmierinoši, parasti nosaka, salīdzinot ar EEZ IKP pēdējos trijos gados pirms projekta sākšanas (standarta rādītājs); to var noteikt arī, balstoties uz plānotajiem izaugsmes rādītājiem nākamajos trijos līdz piecos gados. Indikatori varētu būt attiecīgā tirgus paredzamā izaugsme nākotnē un attiecīgi paredzamie jaudas izmantošanas rādītāji, kā arī iespējamā jaudas palielināšanas ietekme uz konkurentiem, kura rodas, mainoties cenām un peļņas normām.
- (126) Dažos gadījumos produktu tirgus izaugsmes novērtēšana EEZ var nebūt piemērota, lai pilnībā novērtētu atbalsta ietekmi, jo īpaši tad, ja ģeogrāfiski tirgus ir pasaules mēroga tirgus. Šādos gadījumos Komisija ņems vērā atbalsta ietekmi uz attiecīgajām tirgus struktūrām, jo īpaši tā iespēju izspiest EEZ ražotājus no tirgus.
- (127) Lai izvērtētu būtisku ietekmi tirgū, Komisija ņems vērā saņēmēja stāvokli tirgū laikposmā pirms atbalsta saņemšanas un gaidāmo stāvokli tirgū pēc ieguldījuma pabeigšanas. Komisija ņems vērā saņēmēja tirgus daļu, kā arī tā konkurentu tirgus daļas un citus attiecīgus faktorus, tostarp, piemēram, tirgus struktūru, vērtējot koncentrāciju tirgū, iespējamos šķēršļus ienākšanai tirgū⁽⁴⁷⁾, pirktspēju⁽⁴⁸⁾ un šķēršļus darbības paplašināšanai tirgū vai aiziešanai no tā.

3.7. Pārredzamība

- (128) Dalībvalstīm jānodrošina, ka valsts atbalstam vēltītā valsts vai reģionāla līmeņa tīmekļa vietnē tiek publicēta šāda informācija:
- (a) atbalsta shēmas un tās īstenošanas noteikumu pilns teksts vai individuālā atbalsta juridiskais pamats, vai saite uz šādu informāciju;
 - (b) atbalsta piešķirēja iestāde vai iestādes;
 - (c) katra saņēmēja vārds vai nosaukums, katram saņēmējam piešķirtā atbalsta veids un summa, piešķiršanas datums, uzņēmuma veids (MVU/liels uzņēmums), saņēmēja atrašanās vietas reģions (NUTS II līmenī) un saņēmēja darbības galvenā ekonomikas nozare (NACE grupas līmenī). No šīs prasības var atkāpties attiecībā uz individuāliem atbalsta piešķirumiem, kas nepārsniedz šādas robežvērtības:
 - (i) EUR 60 000 saņēmējiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu,
 - (ii) EUR 500 000 saņēmējiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi, lauksaimniecības produktu tirdzniecību, mežsaimniecību vai veic darbības, kas neietilpst Līguma 42. panta darbības jomā.
- (129) Attiecībā uz shēmām nodokļu atvieglojumu veidā informāciju par individuālā atbalsta summu var norādīt šādos diapazonos (EUR miljonos): 0,06–0,5 tikai attiecībā uz primāro lauksaimniecisko ražošanu, 0,5–1, 1–2, 2–5, 5–10, 10–30, 30 un vairāk.
- (130) Kad individuālā atbalsta piešķirums ietilpst Regulas (ES) Nr. 1305/2013 darbības jomā un tiek līdzfinansēts no ELFLA vai piešķirts kā valsts papildu finansējums šādiem līdzfinansētiem pasākumiem, attiecīgā dalībvalsts var nolemt to nublicēt valsts atbalsta tīmekļa vietnē, kas minēta (128) punktā, ja šis individuālā atbalsta piešķirums jau ir publicēts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 111., 112. un 113. pantu. Šādā gadījumā dalībvalstij valsts atbalsta tīmekļa vietnē, kas minēta (128) punktā, jāievieto atsauce uz tīmekļa vietni, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1306/2013 111. pantā.
- (131) Šāda informācija jāpublicē pēc tam, kad ir pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu, jāaglabā vismaz 10 gadus, un tai bez ierobežojumiem jābūt pieejamai plašai sabiedrībai⁽⁴⁹⁾. Dalībvalstīm tiks prasīts publicēt iepriekš minēto informāciju ne agrāk kā 2016. gada 1. jūlijā⁽⁵⁰⁾.

⁽⁴⁷⁾ Šie šķēršļi ienākšanai tirgū ir gan juridiski šķēršļi (jo īpaši intelektuālā īpašuma tiesības), apjoma un mēroga radīti ietaupījumi, gan šķēršļi piekļuvei tīkliem un infrastruktūrai. Ja atbalsts attiecas uz tirgu, kurā atbalsta saņēmējs darbojas jau sen, iespējamie šķēršļi ienākšanai tirgū var pastiprināt atbalsta saņēmēja iespējamo būtisko ietekmi tirgū un tādējādi palielināt minētās ietekmes iespējamās negatīvās sekas.

⁽⁴⁸⁾ Ja tirgū ir spēcīgi pircēji, maz ticams, ka atbalsta saņēmējs viņiem var paaugstināt cenas.

⁽⁴⁹⁾ Šī informācija jāpublicē sešu mēnešu laikā no atbalsta piešķiršanas dienas (vai – atbalsta nodokļu atvieglojumu gadījumā – viena gada laikā no nodokļu deklarācijas datuma). Nelikumīga atbalsta gadījumā dalībvalstīm būs jānodrošina, ka šī informācija tiek publicēta *ex post* vismaz sešu mēnešu laikā no Komisijas lēmuma datuma. Informācijai jābūt pieejamai formātā, kas nodrošina iespēju datus meklēt, izgūt un viegli publicēt internetā, piemēram, CSV vai XML formātā.

⁽⁵⁰⁾ Nav prasīts publicēt informāciju par atbalstu, kas piešķirts līdz 2016. gada 1. jūlijam, un fiskālā atbalsta gadījumā – par atbalstu, kas pieprasīts vai piešķirts līdz 2016. gada 1. jūlijam.

- (132) Lai nodrošinātu pārredzamību, dalībvalstīm jānodrošina ziņošana un pārskatīšana, kā prasīts šo pamatnostādņu III daļas 2. nodaļā.

II DAĻA. ATBALSTA KATEGORIJAS

1. nodaļa. Atbalsts uzņēmumiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu primāro ražošanu, pārstrādi un tirdzniecību

1.1. Lauku attīstības pasākumi

1.1.1. Ieguldījumu atbalsts

- (133) Šo iedaļu piemēro tādiem ieguldījumiem lauku saimniecībās, kas ir saistīti ar primāro lauksaimniecisko ražošanu, ieguldījumiem, kas ir saistīti ar lauksaimniecības produktu pārstrādi un ar lauksaimniecības produktu tirdzniecību.

- (134) Visu veidu ieguldījumu atbalstam saskaņā ar šo pamatnostādņu II daļas 1.1.1.1., 1.1.1.2., 1.1.1.3. un 1.1.1.4. iedaļu ir jāatbilst šādam kritērijam: ja tirgus kopīgā organizācija, tostarp tiešā atbalsta shēmas, ko finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF), nosaka ražošanas ierobežojumus vai Savienības atbalsta limitus atsevišķu uzņēmumu, saimniecību vai pārstrādes rūpnīcu līmenī, valsts atbalstu nevar saņemt par ieguldījumiem, kuru rezultātā ražošanas apjoms palielinātos tā, ka pārsniegtu minētos ierobežojumus vai limitus.

- 1.1.1.1. Atbalsts ieguldījumiem materiālajos vai nemateriālajos lauku saimniecību aktīvos, kas ir saistīti ar primāro lauksaimniecisko ražošanu

- (135) Komisija atbalstu ieguldījumiem materiālajos vai nemateriālajos lauku saimniecību aktīvos, kas ir saistīti ar primāro lauksaimniecisko ražošanu, uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, vispārīgajam nosacījumam, kas attiecībā uz ieguldījumu atbalstu noteikts šo pamatnostādņu (134) punktā, un šādiem nosacījumiem.

- (136) Šo iedaļu piemēro ieguldījumiem materiālajos un nemateriālajos lauku saimniecību aktīvos, kas ir saistīti ar primāro lauksaimniecisko ražošanu. Ieguldījumu veic viens vai vairāki saņēmēji, vai arī tas ir saistīts ar materiālajiem vai nemateriālajiem aktīviem, kurus izmanto viens vai vairāki saņēmēji.

- (137) Šo iedaļu piemēro arī ieguldījumiem materiālajos un nemateriālajos aktīvos, kas ir saistīti ar biodegvielu ražošanu vai enerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem saimniecībās un atbilst šādiem nosacījumiem:

- (a) ja lauku saimniecībās veic ieguldījumu biodegvielu ražošanā Direktīvas 2009/28/EK⁽⁵¹⁾ nozīmē, atjaunojamajos energoresursus izmantojošas ražošanas iekārtas ir atbalsttiesīgas tikai tad, ja to ražošanas jauda nav lielāka par to, kas atbilst gada vidējam transporta degvielas patēriņam lauku saimniecībā; saražoto biodegvielu nedrīkst pārdot tirgū;

- (b) ja lauku saimniecībās veic ieguldījumu siltumenerģijas un/vai elektroenerģijas ražošanā no atjaunojamiem energoresursiem, atjaunojamajos energoresursus izmantojošas ražošanas iekārtas ir atbalsttiesīgas tikai tad, ja mērķis ir nodrošināt tikai pašpatēriņam nepieciešamo enerģiju un ja to ražošanas jauda nav lielāka par to, kas ir līdzvērtīga apvienotajam siltumenerģijas un elektroenerģijas gada vidējam patēriņam lauku saimniecībā, ieskaitot patēriņu mājāsaimniecībā; elektroenerģiju ir atļauts pārdot elektroenerģiju tīklam, ja ir ievērots pašpatēriņa gada limits.

- (138) Ja vairākas lauku saimniecības veic ieguldījumu enerģijas ražošanā no atjaunojamiem energoresursiem ar mērķi apmierināt savas enerģijas patēriņa vajadzības vai biodegvielu ražošanai saimniecībās, gada vidējais patēriņš tiek summēts līdz apjomam, kas ir līdzvērtīgs visu saņēmēju gada vidējam patēriņam.

- (139) Dalībvalstīm jāpieprasa, lai ieguldījumi atjaunojamo energoresursu infrastruktūrā, kuri patērē vai ražo enerģiju, atbilstu energoefektivitātes minimālajiem standartiem, ja valsts līmenī pastāv šādi standarti.

- (140) Ieguldījumi iekārtās, kuru galvenais mērķis ir elektroenerģijas ražošana no biomasas, nav atbalsttiesīgi, ja vien netiek izmantota siltumenerģijas minimālā procentuālā daļa, kas jānosaka dalībvalstīm.

⁽⁵¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīva 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.).

- (141) Dalībvalstīm attiecībā uz dažādiem iekārtu veidiem ir jānosaka maksimālo procentuālo daļu robežvērtības, ko piemēro labībai un citiem cieti saturošiem kultūraugiem, cukuru saturošiem kultūraugiem un eļļas kultūraugiem, no kuriem ražo bioenerģiju, tostarp biodegvielu. Atbalsts bioenerģijas projektiem drīkst attiekties tikai uz bioenerģiju, kas atbilst piemērojamajiem ilgtspējas kritērijiem, kuri noteikti Savienības tiesību aktos, tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/28/EK 17. panta 2.–6. punktā.
- (142) Ja iekārtas ražošanas jauda pārsniedz saņēmēja vai saņēmēju gada vidējo patēriņu, kā minēts šo pamatnostādņu (137) un (138) punktā, dalībvalstīm ir jāievēro nosacījumi, kas izklāstīti Pamatnostādnēs par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam, ja vien šāds atbalsts nav atbrīvots no paziņošanas pienākuma.
- (143) Ar ieguldījumu jātiecas sasniegt vismaz vienu no šādiem mērķiem:
- (a) lauku saimniecības kopējo darbības rādītāju un ilgtspējas uzlabošana, jo īpaši samazinot ražošanas izmaksas vai uzlabojot un pārkārtojot ražošanu;
 - (b) dabas vides, higiēnas apstākļu vai dzīvnieku labturības standartu uzlabošana, ja attiecīgā ieguldījuma mērķis ir pārsniegt spēkā esošus Savienības standartus;
 - (c) ar lauksaimniecības attīstību, pielāgošanu un modernizāciju saistītas infrastruktūras izveide un uzlabošana, tostarp piekļuves nodrošināšana lauku saimniecības zemei, zemes konsolidācija un uzlabošana, energoapgāde un energotaupība un ūdensapgāde un ūdens resursu taupība;
 - (d) agrovides un klimata mērķu izpilde, tostarp saistībā ar sugu un biotopu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanās stāvokli, kā arī estētiskās vērtības paaugstināšana *Natura 2000* teritorijā vai citā augstas dabas vērtības teritorijā, ciktāl tie ir neienesīgi ieguldījumi;
 - (e) tāda lauksaimnieciskās ražošanas potenciāla atjaunošana, kuram kaitējumu nodarījušas dabas katastrofas, ārkārtēji notikumi vai dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, dzīvnieku slimības un augiem kaitīgie organismi, aizsargājамie dzīvnieki, un iepriekš minēto notikumu un faktoru radītā kaitējuma profilakse un riska mazināšana;
 - (f) standartu ievērošana saskaņā ar (148) punktā izklāstītajiem nosacījumiem.

Attiecināmās izmaksas

(144) Atbalsts sedz šādas attiecināmās izmaksas:

- (a) izmaksas par nekustamā īpašuma celtniecību, iegādi, ieskaitot izpirkumnomu, vai labiekārtošanu, turklāt par zemes iegādi var pretendēt uz atbalstu tikai tad, ja tās izmaksas nepārsniedz 10 % no attiecīgās darbības kopējām attiecināmajām izmaksām; attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar vides saglabāšanu, izņēmuma un pienācīgi pamatotos gadījumos var atļaut lielāku attiecināmo izmaksu procentuālo daļu;
- (b) izmaksas par tehnikas un aprīkojuma iegādi vai iegādi uz nomaksu, nepārsniedzot aktīvu tirgus vērtību;
- (c) vispārīgās izmaksas, kas saistītas ar a) un b) apakšpunktā minētajiem izdevumiem, piemēram, maksa par arhitektu, inženieru un konsultāciju pakalpojumiem, maksa saistībā ar konsultācijām par ilgtspēju vides un ekonomikas aspektā, tostarp priekšizpēti; priekšizpētes izmaksas būs attiecināmās izmaksas arī tad, ja, pamatojoties uz tās rezultātiem, a) un b) apakšpunktam atbilstīgi izdevumi neradīsies;
- (d) datoru programmatūras iegāde vai izstrāde un patentu, licenču, autortiesību un preču zīmju iegāde;
- (e) izdevumi par neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar (143) punkta d) apakšpunktā minētajiem mērķiem;
- (f) attiecībā uz ieguldījumiem, kuru mērķis ir atjaunot lauksaimnieciskās ražošanas potenciālu, kam kaitējumu nodarījušas dabas katastrofas, ārkārtēji notikumi vai dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, dzīvnieku slimības vai augiem kaitīgie organismi un aizsargājамie dzīvnieki, attiecināmās izmaksas var ietvert izmaksas, kas radušās, atjaunojot ražošanas potenciālu līdz tādām apmēram, kāds tas bija pirms minētajiem notikumiem;

- (g) attiecībā uz ieguldījumiem, kuru mērķis ir tāda kaitējuma profilakse, kuru nodarījušas dabas katastrofas, ārkārtēji notikumi vai dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, dzīvnieku slimības, augiem kaitīgi organismi un aizsargājамie dzīvnieki, attiecināmās izmaksas var ietvert izmaksas par īpašiem profilaktiskiem pasākumiem, kuru mērķis ir mazināt šādu iespējamo notikumu radītās sekas.

(145) Atbalstu nedrīkst piešķirt par:

- (a) ražošanas tiesību, maksājumtiesību un viengadīgu augu iegādi;
- (b) viengadīgu augu stādīšanu;
- (c) dzīvnieku iegādi;
- (d) ieguldījumiem, kuru mērķis ir nodrošināt atbilstību spēkā esošiem Savienības standartiem;
- (e) izmaksām, kas nav (144) punktā minētās izmaksas un ir saistītas ar izpirkumnomas līgumiem, piemēram, iznomātāja peļņa, procentu refinansēšanas izmaksas, pieskaitāmās izmaksas un apdrošināšanas izmaksas;
- (f) apgrozāmo kapitālu.

(146) Atkāpjoties no (145) punkta c) apakšpunkta, atbalstu var piešķirt par dzīvnieku iegādi, kas veikta šo pamatnostādņu (143) punkta e) apakšpunktā minētā mērķa labad.

(147) Atkāpjoties no (145) punkta c) apakšpunkta, atbalstu par vaislas dzīvnieku iegādi ganāmpulka ģenētiskās kvalitātes uzlabošanai var piešķirt tad, ja tas atbilst šādiem nosacījumiem:

- (a) Komisija uzskata, ka ganāmpulku ģenētiskās kvalitātes uzlabošanu kopumā var panākt ar mākslīgo apsēklošanu, kurā izmanto kvalitatīvu dzīvnieku ģenētisko materiālu. Tomēr tā atzīst, ka saimniekošanas prakses zināmā mērā ierobežo mākslīgās apsēklošanas izmantošanu liellopu, aitu un kazu audzēšanā, tāpēc atbalstu var piešķirt tikai par vaislas dzīvnieku iegādi, ko veic liellopu, aitu un kazu ganāmpulka ģenētiskās kvalitātes uzlabošanai;
- (b) atbalsttiesīgiem būtu jābūt tikai tādiem ieguldījumiem, kuru mērķis ir uzlabot ganāmpulka ģenētisko kvalitāti, iegādājoties kvalitatīvus vīriešu un sieviešu kārtas vaislas dzīvniekus, kas ir reģistrēti ciltsgrāmatās; gadījumos, kad tiek aizstāti pašreizējie vaislas dzīvnieki, atbalstu var piešķirt tikai par to dzīvnieku aizstāšanu, kuri ciltsgrāmatā nebija reģistrēti;
- (c) uz atbalstu var pretendēt tikai aktīvi lauksaimnieki;
- (d) jāiegādājas tikai tādi dzīvnieki, kuri noteiktā laikposmā nodrošina optimālu reproduktīvo potenciālu, tāpēc jāiegādājas tikai mātītes, kuras vēl ne reizi nav atnesušas;
- (e) nopirktie dzīvnieki jātur ganāmpulkā vismaz četrus gadus.

(148) Atkāpjoties no (145) punkta d) apakšpunkta, atbalstu par standartu ievērošanu var piešķirt tikai ar šādiem nosacījumiem:

- (a) gados jauniem lauksaimniekiem, kuri pirmo reizi dibina lauku saimniecību kā saimniecības vadītāji, – attiecībā uz ieguldījumiem, kas paredzēti, lai panāktu atbilstību Savienības standartiem, kuri ir piemērojami lauksaimnieciskajai ražošanai, ieskaitot darba drošību; šādu atbalstu var piešķirt ne ilgāk kā 24 mēnešus pēc saimniecības dibināšanas dienas;
- (b) Horvātija ne ilgāk kā četrus gadus no pievienošanās dienas var piešķirt atbalstu Nitrātu direktīvas⁽⁵²⁾ īstenošanai saskaņā ar minētās direktīvas 3. panta 2. punktu un 5. panta 1. punktu;
- (c) ja Savienības tiesību aktos tiek noteiktas jaunas prasības uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu, atbalstu ieguldījumiem, kas paredzēti, lai izpildītu minētās prasības, var piešķirt ne ilgāk kā 12 mēnešus no dienas, kad attiecīgajam uzņēmumam tās kļūst saistošas.

⁽⁵²⁾ Skatīt šo pamatnostādņu 42. zemsvītras piezīmi.

(149) Attiecībā uz apūdeņošanu jaunās un esošās apūdeņojamās platībās par attiecināmajām izmaksām tiks uzskatītas tikai tādu ieguldījumu izmaksas, kas atbilst šādiem nosacījumiem

- (a) attiecībā uz visu teritoriju, kurā jāveic ieguldījums, kā arī attiecībā uz visām citām teritorijām, kuru vidi varētu ietekmēt ieguldījums, Komisijai ir paziņots upes baseina apsaimniekošanas plāns, kas paredzēts Ūdens pamatdirektīvā; pasākumi, kuri atbilstīgi minētās direktīvas 11. pantam jāveic saskaņā ar upes baseina apsaimniekošanas plānu un kuriem ir saikne ar lauksaimniecības nozari, ir precizēti attiecīgajā pasākumu programmā;
- (b) ir ieviesta vai kā daļa no ieguldījuma ir jāievieš ūdens patēriņa mērīšanas sistēma, kas dod iespēju mērīt ūdens izmantošanu atbilstīgā ieguldījuma līmenī;
- (c) ieguldījums esošās apūdeņošanas iekārtas vai apūdeņošanas infrastruktūras elementa uzlabošanā ir atbalsttiesīgs tikai tad, ja *ex ante* novērtējumā tas atzīts par tādu, kas dod iespēju potenciāli ietaupīt ūdeni vismaz 5–25 % apmērā saskaņā ar esošās iekārtas vai infrastruktūras tehniskajiem parametriem; ja ieguldījums ietekmē pazemes vai virszemes ūdens objektus, kuriem attiecīgajā upes baseina apsaimniekošanas plānā noteiktais stāvoklis ar ūdens kvantitāti saistītu iemeslu dēļ ir sliktāks par labu:
 - i. ieguldījumam jānodrošina tāds ūdens patēriņa faktiskais samazinājums ieguldījuma līmenī, kas sasniedz vismaz 50 % no potenciālā ūdens ietaupījuma, kuru var panākt ar ieguldījumu,
 - ii. ja ieguldījums tiek veikts vienā lauku saimniecībā, tam jānodrošina arī attiecīgās lauku saimniecības kopējā ūdens patēriņa samazinājums, kas sasniedz vismaz 50 % no potenciālā ūdens ietaupījuma, kuru var panākt ieguldījuma līmenī; saimniecības kopējā ūdens patēriņā jābūt ietvertam ūdenim, ko saimniecība ir pārdevusi.Neviens no c) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem nedrīkstētu attiekties uz tādu ieguldījumu esošā iekārtā, kas ietekmē tikai energoefektivitāti, vai uz ieguldījumu rezervuāra izveidē, vai uz ieguldījumu reciklēta ūdens izmantošanā, kas neietekmē pazemes vai virszemes ūdens objektu;
- (d) ieguldījums, kura rezultātā rodas apūdeņotās platības neto pieaugums un kurš ietekmē konkrētu pazemes vai virszemes ūdens objektu, ir atbalsttiesīgs tikai tad, ja:
 - i. attiecīgajā upes baseina apsaimniekošanas plānā noteiktais ūdens objekta stāvoklis ar ūdens kvantitāti saistītu iemeslu dēļ nav sliktāks par labu, un
 - ii. vides analīze liecina, ka ieguldījums neradīs ievērojamu negatīvu ietekmi uz vidi. Šāda analīze par ietekmi uz vidi jāveic vai jāapstiprina kompetentajai iestādei, un tā var aptvert arī saimniecību grupas;
- (e) atkāpjoties no d) apakšpunkta i) punkta, ieguldījumi, kuru rezultātā rodas apūdeņotās platības neto pieaugums, tomēr var būt atbalsttiesīgi, ja:
 - i. ieguldījums ir apvienots ar tādu ieguldījumu esošā apūdeņošanas iekārtā vai apūdeņošanas infrastruktūras elementā, kas *ex ante* novērtējumā atzīts par tādu, kurš dod iespēju potenciāli ietaupīt ūdeni vismaz 5–25 % apmērā saskaņā ar esošās iekārtas vai infrastruktūras tehniskajiem parametriem, un
 - ii. ieguldījums nodrošina tādu ūdens patēriņa faktisku samazinājumu visa ieguldījuma līmenī, kas sasniedz vismaz 50 % no potenciālā ūdens ietaupījuma, kuru var panākt ar ieguldījumu esošā apūdeņošanas iekārtā vai infrastruktūras elementā;
- (f) atkāpjoties no d) apakšpunkta i) punkta, tajā paredzētos nosacījumus nepiemēro ieguldījumiem tādas jaunas apūdeņošanas iekārtas izveidē, kurai ūdeni piegādā no esoša rezervuāra, ko pirms 2013. gada 31. oktobra ir apstiprinājusi kompetentā iestāde, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - i. konkrētais rezervuārs ir noteikts attiecīgajā upes baseina apsaimniekošanas plānā un uz to attiecas kontroles prasības, kas minētas Ūdens pamatdirektīvas 11. panta 3. punkta e) apakšpunktā,
 - ii. 2013. gada 31. oktobrī spēkā bija vai nu maksimālā robeža attiecībā uz kopējo ieguves apjomu no rezervuāra, vai arī minimālais nepieciešamais plūsmas līmenis ūdens objektos, ko ietekmē attiecīgais rezervuārs,

iii. minētā maksimālā robeža vai minimālais nepieciešamais plūsmas līmenis atbilst Ūdens pamatdirektīvas 4. pantā izklāstītajiem nosacījumiem, un

iv. konkrētā ieguldījuma rezultātā nenotiek ieguve, kas pārsniedz 2013. gada 31. oktobrī spēkā esošo maksimālo robežu, vai kuras rezultātā plūsmas līmenis ietekmētajos ūdens objektos kļūst mazāks par minimālo nepieciešamo līmeni, kāds bija spēkā 2013. gada 31. oktobrī.

(150) Lai noteiktu apūdeņotās platības neto pieaugumu, par apūdeņotām platībām var uzskatīt platības, kuras nav apūdeņotas, bet kurās vēl nesenā pagātnē darbojās apūdeņošanas iekārta, un kuras dalībvalstīm ir jānosaka un jāpamato.

(151) Attiecībā uz apūdeņošanu atbalstu no 2017. gada 1. janvāra var izmaksāt vienīgi tās dalībvalstis, kas saistībā ar upes baseina apgabalu, kurā paredzēts veikt ieguldījumus, nodrošina dažādo ūdens izmantojumu ieguldījumu ūdens pakalpojumu izmaksu atgūšanā lauksaimniecības nozarē saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK 9. panta 1. punkta pirmo ievilkumu, attiecīgā gadījumā ņemot vērā minētās atgūšanas sociālo, vides un ekonomisko ietekmi, kā arī skartā reģiona vai reģionu ģeogrāfiskos un klimatiskos apstākļus.

Atbalsta intensitāte

(152) Atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt:

- (a) 75 % no attiecināmo izmaksu summas tālākajos reģionos;
- (b) 75 % no attiecināmo izmaksu summas Egejas jūras nelielajās salās;
- (c) 75 % no tādu Horvātijā veiktu attiecināmo izmaksu summas, kas paredzētas Nitrātu direktīvas īstenošanai saskaņā ar šo pamatnostādņu (148) punkta b) apakšpunktu;
- (d) 50 % no attiecināmo izmaksu summas mazāk attīstītajos reģionos un visos reģionos, kuru iekšzemes kopprodukts (IKP) uz vienu iedzīvotāju laikposmā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim bija mazāks par 75 % no ES-25 vidējā IKP atsaucēs periodā, bet kuru IKP uz vienu iedzīvotāju ir lielāks par 75 % no ES-27 vidējā IKP;
- (e) 40 % no attiecināmo izmaksu summas citos reģionos;
- (f) 30 % no to attiecināmo izmaksu summas, kas paredzētas (147) punktā minētajai vaislas dzīvnieku iegādei.

(153) Atbalsta intensitātes likmes, kas minētas (152) punktā, var palielināt par 20 procentpunktiem ar nosacījumu, ka maksimālais apvienotais atbalsts nepārsniedz 90 % attiecībā uz:

- (a) gados jauniem lauksaimniekiem vai lauksaimniekiem, kuri jau ir sākuši darbību piecos gados pirms atbalsta pieteikuma iesniegšanas dienas;
- (b) kolektīviem ieguldījumiem, piemēram, noliktavām, kuras izmanto lauksaimnieku grupa, vai objektiem, kuros lauksaimniecības produktus sagatavo pirms pārdošanas, un integrētiem projektiem, kas ietver vairākus pasākumus, kuri paredzēti Regulā (ES) Nr. 1305/2013, tostarp pasākumus, kas saistīti ar ražotāju organizāciju apvienošanu;
- (c) ieguldījumiem apgabalos, kuros ir dabas radīti vai citi specifiski ierobežojumi, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 32. pantu;
- (d) darbībām, ko finansē Eiropas inovācijas partnerības (EIP) satvarā, piemēram, ieguldījumiem jaunā stallī vai kūtī, kas dod iespēju izmēģināt jaunu dzīvnieku turēšanas metodi, ko ir izstrādājusi darba grupā, kurā darbojas lauksaimnieki, zinātnieki un nevalstiskās organizācijas dzīvnieku labturības jomā;
- (e) ieguldījumiem, kuru mērķis ir uzlabot dabas vidi, higiēnas apstākļus vai dzīvnieku labturības standartus, kā minēts (143) punkta b) apakšpunktā; tādā gadījumā palielināto atbalsta intensitāti, kas paredzēta šajā punktā, piemēro tikai papildu izmaksām, kuras vajadzīgas, lai sasniegtu līmeni, kurš pārsniedz spēkā esošos Savienības standartus, bet nerada ražošanas jaudas pieaugumu;
- (f) ieguldījumiem, kuru mērķis ir uzlabot lauku saimniecības ilgtspēju, kā minēts (143) punkta a) apakšpunktā, un kuri ir saistīti ar agrovides un klimata saistībām un bioloģisko lauksaimniecību saskaņā ar II daļas 1.1.5.1. un 1.1.8. iedaļu.

- (154) Neienesīgiem ieguldījumiem, kas minēti (143) punkta d) apakšpunktā, un ieguldījumiem ražošanas potenciāla atjaunošanai, kas minēti (143) punkta e) apakšpunktā, atbalsta maksimālā intensitāte nedrīkst pārsniegt 100 % no attiecināmajām izmaksām.
- (155) Ieguldījumiem ar (143) punkta e) apakšpunktā minētajiem profilaktiskajiem mērķiem atbalsta maksimālā intensitāte nedrīkst pārsniegt 80 %. Tomēr to var palielināt līdz 100 %, ja ieguldījumu kolektīvi veic vairāki saņēmēji.
- 1.1.1.2. Atbalsts ieguldījumiem tāda kultūras un dabas mantojuma saglabāšanai, kas atrodas lauku saimniecībā
- (156) Atbalstu ieguldījumiem tāda kultūras un dabas mantojuma saglabāšanai, kas atrodas lauku saimniecībā, Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, šo pamatnostādņu (134) punktā izklāstītajiem vispārīgajiem nosacījumiem par ieguldījumu atbalstu un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (157) Šo iedaļu piemēro uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.
- (158) Atbalsts jāpiešķir attiecībā uz kultūras un dabas mantojumu dabas ainavu un ēku veidā, ko dalībvalsts kompetentās publiskās iestādes ir oficiāli atzinušas par kultūras vai dabas mantojumu.

Attiecināmās izmaksas

- (159) Šādas izmaksas, kas paredzētas kultūras un dabas mantojuma saglabāšanai, ir attiecināmās izmaksas:

- (a) izmaksas par ieguldījumiem materiālajos aktīvos;
- (b) kapitālie darbi.

Atbalsta intensitāte

- (160) Piemēro šādu atbalsta intensitāti:

- (a) ja ieguldījumu mērķis ir tādu mantojuma iezīmju saglabāšana, kas ir saistītas ar ražošanu un atrodas lauku saimniecībās, un ja ieguldījuma rezultātā ražošanas jaudas nepalielinās, atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt:
 - (i) 80 % no faktiskajām izmaksām, kas radušās apgabalos, kuros ir dabas radīti vai citi specifiski ierobežojumi, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 32. pantu,
 - (ii) 70 % no faktiskajām izmaksām, kas radušās mazāk attīstītajos reģionos,
 - (iii) 60 % no faktiskajām izmaksām, kas radušās citos apgabalos;
- (b) ja ražošanas jauda pieaug, piemēro (152) un (153) punktā minēto ieguldījumu atbalsta intensitāti;
- (c) var piešķirt papildu atbalstu līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām, lai segtu papildu izmaksas, kas radušās, izmantojot tradicionālus materiālus, kuri vajadzīgi lauku saimniecībās esošo ēku mantojuma iezīmju saglabāšanai;
- (d) neatkarīgi no a), b) un c) apakšpunkta noteikumiem atbalsta maksimālā intensitāte var sasniegt 100 % no attiecināmajām izmaksām, ja ieguldījumi attiecas uz maza mēroga infrastruktūru;
- (e) ja ieguldījumu mērķis ir tādu ar ražošanu nesaistītu mantojuma iezīmju saglabāšana, kas atrodas lauku saimniecībās, piemēram, arheoloģisku vai vēsturisku iezīmju saglabāšana, atbalsta intensitāte var sasniegt pat 100 % no faktiskajām izmaksām;
- (f) atbalsts kapitālajiem darbiem nedrīkst pārsniegt EUR 10 000 gadā.

1.1.1.3. Atbalsts ieguldījumiem, kas saistīti ar lauku saimniecības ēku pārvietošanu

- (161) Atbalstu ieguldījumiem, kas saistīti ar lauku saimniecības ēku pārvietošanu, Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, (134) punktā vispārīgajiem nosacījumiem par ieguldījumu atbalstu un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

- (162) Šo iedaļu piemēro uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.
- (163) Lauku saimniecības ēkas pārvietošana jāveic sabiedrības interesēs. Sabiedrības intereses, uz kurām atsaucas, lai pamatotu atbalsta piešķiršanu saskaņā ar šo iedaļu, jānorāda attiecīgās dalībvalsts attiecīgajos noteikumos.

Atbalsta intensitāte attiecībā uz attiecināmajām izmaksām

- (164) Piemēro šādu atbalsta intensitāti:

- (a) ja lauku saimniecības ēkas pārvietošana sastāv no esošu objektu demontāžas, pārvietošanas un atkārtotas uzcelšanas, atbalsta intensitāte var sasniegt pat 100 % no faktiskajām izmaksām, kas radušās par šādām darbībām;
- (b) ja papildus a) apakšpunktam pārvietošanas rezultātā šie objekti tiek modernizēti vai pieaug ražošanas jauda, ar objektu modernizēšanu vai ražošanas jaudas pieaugumu saistītajām izmaksām piemēro ieguldījumu atbalsta intensitāti, kas minēta (152) un (153) punktā. Šā punkta piemērošanas vajadzībām esošas ēkas vai objektu vienkāršu aizstāšanu ar jaunu, mūsdienīgu ēku vai objektiem, neveicot pamatīgas izmaiņas ražošanā vai tehnoloģijā, neuzskata par saistītu ar modernizāciju;
- (c) ja pārvietošana ir saistīta ar darbībām, ko veic lauku apdzīvoto vietu tuvumā, lai uzlabotu dzīves kvalitāti vai lauku apdzīvotās vietas ekoloģiskos raksturlielumus, un attiecas uz maza mēroga infrastruktūru, atbalsta intensitāte var sasniegt 100 % no attiecināmajām izmaksām.

1.1.1.4. Atbalsts ieguldījumiem, kas saistīti ar lauksaimniecības produktu pārstrādi un lauksaimniecības produktu tirdzniecību

- (165) Atbalstu ieguldījumiem, kas saistīti ar lauksaimniecības produktu pārstrādi un lauksaimniecības produktu tirdzniecību, Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, (134) punktā izklāstītajiem vispārīgajiem nosacījumiem par ieguldījumu atbalstu un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (166) Lai stimulētu pāreju uz modernāku veidu biodegvielu ražošanu, kā tas paredzēts horizontālajos noteikumos par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai, atbalstu saskaņā ar šo iedaļu nedrīkstētu piešķirt no pārtikas kultūraugiem ražotām biodegvielām.
- (167) Šī iedaļa attiecas uz atbalstu ieguldījumiem materiālos un nemateriālos aktīvos, kas ir saistīti ar lauksaimniecības produktu pārstrādi un lauksaimniecības produktu tirdzniecību, kā minēts (35) punkta 11. apakšpunktā un (35) punkta 12. apakšpunktā.
- (168) Dalībvalstis var piešķirt atbalstu ieguldījumiem, kas ir saistīti ar lauksaimniecības produktu pārstrādi un lauksaimniecības produktu tirdzniecību, ja atbalsts atbilst visiem nosacījumiem, kas izklāstīti vienā no šādiem atbalstu reglamentējošiem dokumentiem:
- (a) Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regula (ES) Nr 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu⁽⁵³⁾, vai
- (b) Reģionālā atbalsta pamatnostādnes 2014.–2020. gadam, vai
- (c) šo pamatnostādņu šajā iedaļā minētie nosacījumi.

Attiecināmās izmaksas

- (169) Par attiecināmām izmaksām atbilstīgi (168) punkta c) apakšpunktam uzskatāmas tikai šādas izmaksas:

- (a) izmaksas par nekustamā īpašuma celtniecību, iegādi, ieskaitot izpirkumnomu, vai labiekārtošanu, turklāt uz atbalstu par zemes iegādi var pretendēt tikai tad, ja tās izmaksas nepārsniedz 10 % no attiecīgās darbības kopējām attiecināmajām izmaksām;
- (b) izdevumi par tehnikas un aprīkojuma iegādi vai iegādi uz nomaksu, nepārsniedzot aktīva tirgus vērtību;

⁽⁵³⁾ OV L 187, 26.6.2014, 1. lpp.

(c) vispārīgās izmaksas, kas saistītas ar a) un b) apakšpunktā minētajiem izdevumiem, piemēram, maksa par arhitektu, inženieru un konsultāciju pakalpojumiem, maksa saistībā ar konsultācijām par ilgtspēju vides un ekonomikas aspektā, tostarp priekšizpēti; priekšizpētes izmaksas būs attiecināmās izmaksas arī tad, ja, pamatojoties uz tās rezultātiem, a) un b) apakšpunktam atbilstīgi izdevumi neradīsies;

(d) datoru programmatūras iegāde vai izstrāde un patentu, licenču, autortiesību un preču zīmju iegāde.

(170) Šādas izmaksas nav attiecināmās izmaksas:

(a) izmaksas, kas nav (169) punktā minētās izmaksas un ir saistītas ar izpirkumnomas līgumiem, piemēram, iznomātāja peļņa, procentu refinansēšanas izmaksas, pieskaitāmās izmaksas un apdrošināšanas izmaksas;

(b) apgrozāmais kapitāls;

(c) izmaksas, kas saistītas ar ieguldījumiem, kuru mērķis ir panākt atbilstību spēkā esošiem Savienības standartiem.

Atbalsta intensitāte

(171) Atbalsta maksimālā intensitāte saskaņā ar šīm pamatnostādnēm nedrīkst pārsniegt:

(a) 75 % no attiecināmo izmaksu summas tālākajos reģionos;

(b) 75 % no ieguldījuma attiecināmo izmaksu summas Egejas jūras nelielajās salās;

(c) 50 % no ieguldījuma attiecināmo izmaksu summas mazāk attīstītajos reģionos un visos reģionos, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju laikposmā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim bija mazāks par 75 % no ES-25 vidējā IKP atsaucies periodā, bet kuru IKP uz vienu iedzīvotāju ir lielāks par 75 % no ES-27 vidējā IKP;

(d) 40 % no ieguldījuma attiecināmo izmaksu summas citos reģionos.

(172) Atbalsta likmes, kas minētas (171) punktā, var palielināt par 20 procentpunktiem ar nosacījumu, ka atbalsta maksimālā intensitāte nepārsniedz 90 % attiecībā uz darbībām:

(a) saistībā ar ražotāju organizāciju apvienošanu vai

(b) darbībām, ko atbalsta EIP satvarā.

(173) Individuāls atbalsts, kas pārsniedz (37) punkta a) apakšpunktā minēto paziņošanas robežvērtību, jāpaziņo Komisijai saskaņā ar Līguma 108. panta 3. punktu.

1.1.2. Darbības sākšanas atbalsts gados jauniem lauksaimniekiem un mazo lauku saimniecību attīstībai

(174) Darbības sākšanas atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem un darbības sākšanas atbalstu mazo lauku saimniecību attīstībai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādnēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(175) Šo iedaļu piemēro uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.

(176) Atbalstu piešķir gados jauniem lauksaimniekiem, kuri atbilst definīcijai šo pamatnostādņu (35) punkta 29. apakšpunktā un kuriem ir mikrouzņēmumi un mazie uzņēmumi, vai mazām lauku saimniecībām. Mazo lauku saimniecību definīcija jāizstrādā dalībvalstīm, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, un tajā jāiekļauj tikai mikrouzņēmumi un mazie uzņēmumi.

(177) Dalībvalstīm jānosaka maksimālā un minimālā robežvērtība, kas ļauj saņemt atbalstu, kā lauku saimniecības ražošanas potenciāls, kas aprēķināts kā standarta produkcija atbilstoši Komisijas Regulas (EK) Nr. 1242/2008⁽⁵⁴⁾ 5. pantam, vai šāda potenciāla ekvivalents, kas ļauj saņemt darbības sākšanas atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem un mazo lauku saimniecību attīstībai. Minimālajai robežvērtībai, kas ļauj saņemt darbības sākšanas atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem, jābūt augstākai par maksimālo robežvērtību, kas ļauj saņemt atbalstu mazo lauku saimniecību attīstībai.

⁽⁵⁴⁾ Komisijas 2008. gada 8. decembra Regula (EK) Nr. 1242/2008 par Kopienas klasifikācijas izveidi lauku saimniecībām (OV L 335, 13.12.2008., 3. lpp.).

- (178) Ja atbalstu piešķir gados jaunam lauksaimniekam, kurš lauku saimniecību dibina kā juridisku personu, gados jaunajam lauksaimniekam jānodrošina efektīva un ilgstoša juridiskās personas kontrole attiecībā uz lēmumiem par pārvaldīšanu, ieņēmumiem un finansiālo risku. Ja juridiskās personas kapitāla daļu turētāji vai juridiskās personas vadītāji ir vairākas fiziskas personas, tostarp personas, kas nav gados jaunie lauksaimnieki, gados jaunajam lauksaimniekam jāspēj veikt šādu faktisku un ilgstošu juridiskās personas kontroli vienpersoniski vai kopīgi ar citām personām. Ja juridisko personu vienpersoniski vai kopīgi ar citām personām kontrolē cita juridiskā persona, minētās prasības jāpiemēro ikvienai fiziskajai personai, kas kontrolē šo citu juridisko personu.
- (179) Atbalsts jāpiešķir ar nosacījumu, ka attiecīgās dalībvalsts kompetentajai iestādei ir iesniegts darījumdarbības plāns, kura īstenošana jāsāk deviņu mēnešu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu.
- (180) Attiecībā uz atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem darījumdarbības plānā jāparedz, ka saņēmējam 18 mēnešus no darbības sākšanas dienas jāatbilst aktīva lauksaimnieka definīcijai, kas sniegta Regulas (ES) Nr. 1307/2013 9. pantā.
- (181) Gados jauniem lauksaimniekiem, kuriem nav atbilstošu profesionālo prasmju un kompetenču, ir tiesības saņemt atbalstu ar nosacījumu, ka viņi apņemas iegūt minētās profesionālās prasmes un kompetences 36 mēnešu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu. Minētā apņemšanās jāiekļauj darījumdarbības plānā.
- (182) Darījumdarbības plānā jāapraksta vismaz:
- (a) attiecībā uz darbības sākšanas atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem:
 - (i) lauku saimniecības sākotnējais stāvoklis,
 - (ii) lauku saimniecības darbību attīstības starpposma mērķi un galīgie mērķi,
 - (iii) ziņas par darbībām (tostarp tām, kas attiecas uz ilgtspēju vides aspektā un resursu efektivitāti), kas vajadzīgas lauku saimniecības darbību attīstībai, piemēram, par ieguldījumiem, apmācību, konsultācijām vai jebkādam citām darbībām;
 - (b) attiecībā uz darbības sākšanas atbalstu mazo lauku saimniecību attīstībai:
 - (i) lauku saimniecības sākotnējais stāvoklis un
 - (ii) ziņas par darbībām (tostarp tām, kas attiecas uz ilgtspēju vides aspektā un resursu efektivitāti), kas varētu sekmēt ekonomiskās dzīvotspējas sasniegšanu, piemēram, par ieguldījumiem, apmācību, sadarbību vai jebkādam citām darbībām.
- (183) Atbalsts jāpiešķir vai jāizmaksā vismaz divās daļās vai divos maksājumos ne ilgāk kā piecu gadu laikposmā. Gados jauniem lauksaimniekiem pēdējo atbalsta daļu vai pēdējo atbalsta maksājumu izmaksā tikai tad, ja ir pareizi īstenots (179) punktā minētais darījumdarbības plāns.

Atbalsta intensitāte

- (184) Atbalsta maksimālais apjoms nedrīkst pārsniegt EUR 70 000 gados jaunam lauksaimniekam un EUR 15 000 mazajai lauku saimniecībai. Dalībvalstīm jānosaka gados jauniem lauksaimniekiem piešķiramā atbalsta summa, ņemot vērā arī sociālekonomisko situāciju attiecīgajā apgabalā.

1.1.3. Atbalsts lauku saimniecību nodošanai

- (185) Atbalstu lauku saimniecību nodošanai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (186) Šo iedaļu piemēro uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu un kas neatgriezeniski nodot visu savu lauku saimniecību citam uzņēmumam, kurš arī nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.
- (187) Atbalstu piešķir uzņēmumiem, kuri ir tiesīgi piedalīties mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā, kas izveidota ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 V sadaļu, un kuriem atbalsta pieteikuma iesniegšanas dienā bija šādas tiesības vismaz vienu gadu, un kuri apņemas neatgriezeniski nodot visu savu lauku saimniecību un atbilstošās maksājumtiesības citam uzņēmumam.

(188) Atbalsts jāizmaksā kā ikgadējs maksājums vai kā vienreizējs maksājums.

(189) Atbalsts jāizmaksā no lauku saimniecības nodošanas dienas līdz 2020. gada 31. decembrim.

Atbalsta intensitāte

(190) Atbalsts atbilst 120 % no ikgadējā maksājuma, ko saņēmējs ir tiesīgs saņemt saskaņā ar mazo lauksaimnieku atbalsta shēmu.

1.1.4. Darbības sākšanas atbalsts ražotāju grupām un organizācijām lauksaimniecības nozarē

(191) Komisijai ir labvēlīga nostāja pret darbības sākšanas atbalstu ražotāju grupām un ražotāju organizācijām, jo tas stimulē lauksaimnieku apvienošanos. Tāpēc darbības sākšanas atbalstu ražotāju grupām un ražotāju organizācijām tā uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja šāds atbalsts atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(192) Šo iedaļu piemēro visai lauksaimniecības nozarei ⁽⁵⁵⁾.

(193) Tiesības pretendēt uz atbalstu ir tikai tām ražotāju grupām vai organizācijām, kuras attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde ir oficiāli atzinusi, pamatojoties uz iesniegto darbības plānu.

(194) Darbības sākšanas atbalsts jāpiešķir, uzliekot dalībvalstij par pienākumu pārliecināties par to, ka piecu gadu laikā no ražotāju grupas vai organizācijas oficiālās atzīšanas dienas darbības plāna mērķi ir sasniegti.

(195) Ražotāju grupas vai organizācijas nolīgumiem, lēmumiem un saskaņotajām darbībām jāatbilst konkurences noteikumiem, ko piemēro, pamatojoties uz Regulas (ES) Nr. 1308/2013 206.–210. pantu.

(196) Ražotāju grupām vai organizācijām paredzēta darbības sākšanas atbalsta piešķiršanas alternatīva ir atbalsts, kas nepārsniedz tādu pašu kopsummu un ko var piešķirt tieši ražotājiem, lai kompensētu viņu ieguldījumu grupu vai organizāciju darbības izmaksu segšanā pirmajos piecos gados pēc grupas vai organizācijas izveidošanas.

(197) Dalībvalstis var turpināt piešķirt darbības sākšanas atbalstu ražotāju grupām pat pēc tam, kad tās ir atzītas par ražotāju organizācijām saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 nosacījumiem.

(198) Atbalsts jāpiešķir tikai tām ražotāju grupām un ražotāju organizācijām, kas atbilst MVU definīcijai ⁽⁵⁶⁾. Valsts atbalstu tādu izmaksu segšanai, uz ko attiecas šī iedaļa, Komisija neatļaus piešķirt lieliem uzņēmumiem ⁽⁵⁷⁾.

(199) Uz atbalsta shēmām, kas atļautas saskaņā ar šo iedaļu, attieksies nosacījums, ka tās ir jākorrigē, lai ņemtu vērā visas izmaiņas regulās, kuras reglamentē lauksaimniecības tirgu kopīgo organizāciju.

Attiecināmās izmaksas

(200) Attiecināmās izmaksas var ietvert maksu par piemērotu telpu īri, biroja aprīkojuma – tostarp datortehnikas un programmatūras – iegādi, administratīvā personāla izmaksas, pieskaitāmās izmaksas un juridiskās un administratīvās izmaksas. Iegādājoties telpas, attiecināmās izmaksas nedrīkst pārsniegt nomas izmaksas atbilstīgi tirgus cenām.

(201) Atbalstu nedrīkst piešķirt:

- (a) ražotāju organizācijām, subjektiem vai struktūrām, piemēram, uzņēmēj sabiedrībām vai kooperatīviem, kuru mērķis ir pārvaldīt vienu vai vairākas lauku saimniecības un kuri tāpēc faktiski uzskatāmi par vienu ražotāju;

⁽⁵⁵⁾ Skatīt lauksaimniecības nozares definīciju šo pamatnostādņu 35.punkta 2.apakšpunktā.

⁽⁵⁶⁾ Skatīt MVU definīciju šo pamatnostādņu 35.punkta 13.apakšpunktā.

⁽⁵⁷⁾ Skatīt lielo uzņēmumu definīciju šo pamatnostādņu 35.punkta 14.apakšpunktā.

(b) lauksaimnieku apvienībām, kuras biedru saimniecībās veic tādus uzdevumus kā savstarpējā atbalsta, lauku saimniecību atbalsta un lauku saimniecību pārvaldības pakalpojumu sniegšana, taču nav iesaistītas piedāvājuma kopīgā pielāgošanā tirgum;

(c) ražotāju grupām, organizācijām vai apvienībām, kuru mērķi nav saderīgi ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 152. panta 1. punkta c) apakšpunktu un 3. punktu un 156. pantu.

(202) Atbalsts jāizmaksā kā vienotas likmes atbalsts ikgadēju maksājumu veidā pirmajos piecos gados no dienas, kurā kompetentā iestāde, pamatojoties uz ražotāju grupas vai organizācijas darbīšanas plānu, ir oficiāli atzinusi ražotāju grupu vai organizāciju. Dalībvalstīm jāizmaksā pēdējā daļa tikai pēc tam, kad tās ir pārliecinājušās par darbīšanas plāna pareizu īstenošanu.

(203) Atbalsts, ko piešķir ražotāju grupām vai organizācijām, lai segtu izdevumus, kas nav saistīti ar darbības sākšanas izmaksām, piemēram, ieguldījumiem vai noieta veicināšanas pasākumiem, tiks vērtēts saskaņā ar noteikumiem, kas reglamentē šāda veida atbalstu.

Atbalsta intensitāte

(204) Atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt 100 % no attiecināmajām izmaksām.

(205) Atbalsta kopējā summa nedrīkst pārsniegt EUR 500 000. Atbalsts pakāpeniski jāsamazina.

1.1.5. Atbalsts saistībām agrovides un klimata un dzīvnieku labturības jomā

(206) Šo iedaļu piemēro uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.

1.1.5.1. Atbalsts agrovides un klimata saistībām

(207) Atbalstu agrovides un klimata saistībām Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(208) Šī iedaļa attiecas uz atbalstu uzņēmumiem un šādu uzņēmumu grupām, kas brīvprātīgi uzņemas veikt darbības, kuras nozīmē vienas vai vairākas agrovides un klimata saistības, kas jāpilda lauksaimniecības zemē, kura jādefinē dalībvalstīm un kura ietver šo pamatnostādņu (35) punkta 50. apakšpunktā definēto lauksaimniecības platību, bet neaprobežojas tikai ar to.

(209) Pasākuma mērķim jābūt saglabāt lauksaimniecības praksi, kas labvēlīgi ietekmē vidi un klimatu, kā arī veicināt vajadzīgās izmaiņas šādā lauksaimniecības praksē.

(210) Atbalsts sedz tikai tās brīvprātīgās saistības, kas pārsniedz attiecīgos obligātos standartus, kuri noteikti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 VI sadaļas I nodaļu, attiecīgos kritērijus un darbību minimumu, kā noteikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) un iii) punktu, un attiecīgo prasību minimumu, kas piemērojams mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļu lietošanai, kā arī citas attiecīgas obligātās prasības, kas paredzētas valsts tiesību aktos. Visi šādi obligātie standarti un prasības jānosaka un jāapņemas Komisijai iesniedzamajā paziņojumā.

(211) Dalībvalstīm jātiecas nodrošināt to, ka uzņēmumiem, kuri apņemas veikt darbības saskaņā ar šo pasākumu, tiek nodrošinātas to īstenošanai vajadzīgās zināšanas un informācija, piemēram, sniedzot ar saistībām saistītas ekspertu konsultācijas un/vai atbalstu saskaņā ar šo pasākumu piešķirot ar nosacījumu, ka izieta attiecīga apmācība.

(212) Saistības saskaņā ar šo pasākumu jāuzņemas uz laiku no pieciem līdz septiņiem gadiem. Tomēr, ja tas nepieciešams vēlamā vides ieguvumu sasniegšanai vai saglabāšanai, dalībvalstis konkrētiem saistību veidiem var noteikt ilgāku periodu, tostarp paredzot iespēju tās katru gadu pagarināt pēc sākotnējā perioda beigām⁽⁵⁸⁾. Jaunām saistībām, kas seko uzreiz pēc saistībām, kuras īstenošanas sākotnējā periodā, dalībvalstis var noteikt īsāku laikposmu.

⁽⁵⁸⁾ Piemēram, ja apakšpasākuma mērķis ir mitrāju biotopu atjaunošana un uzturēšana, atbalstu varētu piešķirt uz vairāk nekā septiņiem gadiem, ņemot vērā to, cik sarežģīta ir šādu mērķu sasniegšana.

- (213) Attiecīgā gadījumā jāievēro noteikumi, kas attiecībā uz platībatkarīgiem maksājumiem izklāstīti Regulas (ES) Nr. 1305/2013 47. pantā un ikvienā saskaņā ar minēto pantu pieņemtajā deleģētajā aktā.
- (214) Atbalstu agrovides un klimata saistībām citiem zemes apsaimniekotājiem un citām saņēmēju grupām, kas nav uzņēmumi, kuri darbojas lauksaimniecības nozarē, var piešķirt saskaņā ar šo pamatnostādņu II daļas 3.4. iedaļu.
- (215) Agrovides un klimata pasākumam atbilstošajām saistībām ekstensificēt lopkopību jāatbilst vismaz šādiem nosacījumiem:
- (a) visa saimniecības ganību platība jāapsaimnieko un jāuztur tā, lai nepieļautu ne pārmērīgu, ne nepietiekamu noganīšanu;
 - (b) lauksaimniecības dzīvnieku blīvums jānosaka, ņemot vērā visus saimniecībā turētos ganību dzīvniekus vai, ja ir saistības ierobežot barības vielu noplūdi, visus saimniecībā esošos dzīvniekus, kuru turēšana var ietekmēt konkrēto saistību izpildi.
- (216) Attiecībā uz agrovides un klimata pasākumam atbilstošajām saistībām audzēt vietējās šķirnes, kurām draud izzušana no izmantošanas lauksaimniecībā, vai saglabāt augu ģenētiskos resursus, kuriem draud ģenētiskā erozija, jāprasa:
- (a) audzēt lauksaimniecības dzīvniekus, kas ir ģenētiski pielāgojušies vienai vai vairākām tradicionālās audzēšanas sistēmām vai vidēm valstī un kas pieder pie vietējām šķirnēm, kurām draud izzušana no izmantošanas lauksaimniecībā, vai
 - (b) saglabāt to augu ģenētiskos resursus, kuri dabiskā ceļā pielāgojušies vietējiem un reģionālajiem apstākļiem un kuriem draud ģenētiskā erozija.
- (217) Atbalsttiesīgi ir šādu sugu lauksaimniecības dzīvnieki: liellopi, aitas, kazas, zirgu dzimtas dzīvnieki, cūkas un putni.
- (218) Vietējās šķirnes uzskatīs par tādām, kam draud izzušana no izmantošanas lauksaimniecībā, ja ir izpildīti šādi nosacījumi un ja minētie nosacījumi ir arī aprakstīti un iekļauti Komisijai iesniedzamajā paziņojumā:
- (a) ir norādīts attiecīgo vaislas mātīšu skaits valsts līmenī;
 - (b) šo skaitu un uzskaitīto šķirņu apdraudētības stāvokli ir apliecinājusi pienācīgi atzīta attiecīga zinātniskā struktūra;
 - (c) pienācīgi atzīta attiecīga tehniskā struktūra reģistrē un regulāri atjaunina šķirnes ciltsgrāmatu;
 - (d) attiecīgajām struktūrām ir nepieciešamās prasmes un zināšanas, lai varētu identificēt apdraudēto šķirņu dzīvniekus.
- (219) Augu ģenētiskos resursus uzskatīs par ģenētiskās erozijas apdraudētiem ar nosacījumu, ka Komisijai iesniedzamajā paziņojumā ir aprakstīti un iekļauti pietiekami ģenētiskās erozijas pierādījumi, kuri pamatoti ar zinātnisko pētījumu rezultātiem vai rādītājiem, kas liecina par tradicionālo/primitīvo vietējo šķirņu un to populācijas daudzveidības samazināšanos un attiecīgā gadījumā par izmaiņām dominējošajā lauksaimniecības praksē vietējā līmenī.
- (220) Atbalstu ģenētisko resursu saglabāšanai un to ilgtspējīgai izmantošanai un attīstībai lauksaimniecībā var piešķirt par darbībām, uz kurām neattiecas šīs iedaļas (208)–(219) punkta noteikumi.

Attiecināmās izmaksas

- (221) Atbalsts – izņemot (220) punktā minēto atbalstu darbībām, kas paredzētas ģenētisko resursu saglabāšanai – pilnībā vai daļēji kompensē no šīm saistībām izrietošās papildu izmaksas un negūtos ienākumus. Atbalsts jāpiešķir katru gadu.

- (222) Pienācīgi pamatotos gadījumos atbalstu darbībām, kas saistītas ar vides saglabāšanu, var piešķirt kā vienas likmes maksājumu vai kā vienreizēju maksājumu par vienu vienību attiecībā uz saistībām atteikties no teritoriju komerciālas izmantošanas, un to aprēķina, pamatojoties uz radītajām papildu izmaksām un negūtajiem ienākumiem.
- (223) Vajadzības gadījumā atbalsts var segt arī darījuma izmaksas, kuras nepārsniedz 20 % no piemaksas, kas izmaksāta par agrovides un klimata saistībām. Ja saistības uzņemas uzņēmumu grupas, maksimālajam apmēram jābūt 30 %.
- (224) Tomēr, ja dalībvalsts vēlas kompensēt darījuma izmaksas, kas radušās, uzņemoties agrovides un klimata saistības, tai jāsniedz šādu izmaksu pārlicēšinošus pierādījumi, piemēram, jāuzrāda izmaksu salīdzinājums ar tiem uzņēmumiem, kuri šādas saistības nav uzņēmušies. Tāpēc Komisija parasti neatļaus valsts atbalstu darījuma izmaksām, kas saistītas ar tādu saistību turpināšanu, kuru uzņemšanās notikusi jau iepriekš, ja vien dalībvalsts nepierāda, ka šādas izmaksas joprojām rodas vai ka ir radušās jaunas darījuma izmaksas.
- (225) Ja darījuma izmaksas aprēķina, pamatojoties uz vidējām izmaksām un/vai vidējām lauku saimniecībām, dalībvalstīm jāpierāda, ka nav izmaksāta pārmērīga kompensācija, jo īpaši lieliem uzņēmumiem. Lai aprēķinātu kompensāciju, dalībvalstīm jāņem vērā tas, vai attiecīgās darījuma izmaksas ir radušās vienam uzņēmumam vai par vienu hektāru.
- (226) Saskaņā ar šo pasākumu nevar piešķirt atbalstu saistībām, uz kurām attiecas bioloģiskās lauksaimniecības pasākums, kas noteikts šo pamatnostādņu II daļas 1.1.8. iedaļā.
- (227) Atbalsts ģenētisko resursu saglabāšanai lauksaimniecībā sedz šādu darbību izmaksas:
- (a) mērķorientētas darbības – darbības, kas veicina ģenētisko resursu saglabāšanu *ex situ* un *in situ*, raksturošanu, kolekcionēšanu un izmantošanu lauksaimniecībā, ieskaitot uz tīmekļa resursiem balstītu uzskaiti, kas aptver patlaban *in situ* saglabātus ģenētiskos resursus (tostarp saglabāti *in situ*/lauku saimniecībā) un *ex situ* kolekcijas un datubāzes;
 - (b) saskaņotas darbības – darbības, kas veicina informācijas apmaiņu starp dalībvalstu kompetentajām organizācijām par ģenētisko resursu saglabāšanu, raksturošanu, kolekcionēšanu un izmantošanu Savienības lauksaimniecībā;
 - (c) pavaddarbības – informēšanas, izplatīšanas un konsultāciju darbības, kurās iesaistītas nevalstiskās organizācijas un citas attiecīgas ieinteresētās personas, mācību kursi un tehnisku ziņojumu sagatavošana.

Atbalsta summas un atbalsta intensitāte

- (228) Atbalsts – izņemot (220) punktā minēto atbalstu darbībām, kas paredzētas ģenētisko resursu saglabāšanai – nedrīkst pārsniegt šādas maksimālās summas: EUR 600 par viengadīgu kultūraugu hektāru gadā; EUR 900 par īpašu daudzgadīgu kultūraugu hektāru gadā; EUR 450 par citiem zemes izmantojumiem atvēlētu hektāru gadā; EUR 200 par nosacīto liellopu vienību gadā par vietējām šķirnēm, kurām draud izzušana no izmantošanas lauksaimniecībā.
- (229) Pienācīgi pamatotos gadījumos šīs summas var palielināt, ņemot vērā īpašus apstākļus, kas jāpamato Komisijai iesniedzamajā paziņojumā.
- (230) Meža ģenētisko resursu saglabāšanai lauksaimniecībā atbalsts nedrīkst pārsniegt 100 % no attiecināmajām izmaksām.

1.1.5.2. Atbalsts dzīvnieku labturības saistībām

- (231) Atbalstu dzīvnieku labturības saistībām Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (232) Šo iedaļu piemēro uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu un kas brīvprātīgi uzņemas veikt darbības, kuras nozīmē vienas vai vairākas dzīvnieku labturības saistības, un kas ir aktīvie lauksaimnieki.
- (233) Atbalsts attiecas tikai uz tām saistībām, kas pārsniedz attiecīgos obligātos standartus, kuri noteikti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 VI sadaļas I nodaļu, un citas attiecīgās obligātās prasības. Šīs attiecīgās prasības jānosaka un jāapraksta Komisijai iesniedzamajā paziņojumā.

- (234) Dzīvnieku labturības saistībām, par kurām ir tiesības saņemt atbalstu, jānodrošina augstāka līmeņa ražošanas metožu standarti kādā no šīm jomām:
- (a) ūdens, barība un dzīvnieku kopšana saskaņā ar audzējamo dzīvnieku dabiskajām vajadzībām;
 - (b) turēšanas apstākļi, piemēram, lielāka vienam dzīvniekam atvēlētā platība, grīdas segums, apstākļu uzlabošanas elementi, dabiskais apgaismojums;
 - (c) iespējas atrasties ārpus telpām;
 - (d) prakse, kas nepieļauj dzīvnieku kropļošanu un/vai kastrēšanu, vai – gadījumos, kad dzīvnieku kropļošana vai kastrēšana tiek uzskatīta par nepieciešamu – paredz anestēzijas, pretsāpju un pretiekaisuma zāļu lietošanu vai imunokastrāciju.
- (235) Dzīvnieku labturības saistības jāuzņemas uz laikposmu no viena līdz septiņiem gadiem ar iespēju tās atjaunot.
- (236) Līgumu var arī atjaunot automātiski, ja līgumā ir paredzēti attiecīgi noteikumi. Dalībvalstīm saskaņā ar attiecīgajiem valsts noteikumiem jāizveido dzīvnieku labturības saistību atjaunošanas mehānisms. Par šādu mehānismu jāpaziņo Komisijai, iekļaujot šo informāciju paziņojumā par valsts atbalstu saskaņā ar šo iedaļu. Saistību atjaunošanai vienmēr jānotiek saskaņā ar nosacījumiem, kurus Komisija apstiprinājusi atbalstam atbilstīgi šai iedaļai.

Attiecināmās izmaksas

- (237) Atbalsts jāpiešķir katru gadu, un uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu, tas pilnībā vai daļēji var kompensēt visas no šīm saistībām izrietošās papildu izmaksas un negūtos ienākumus.
- (238) Vajadzības gadījumā tie var segt arī darījuma izmaksas, kuras nepārsniedz 20 % no piemaksas, kas izmaksāta par dzīvnieku labturības saistībām. Tomēr, ja dalībvalsts vēlas kompensēt darījuma izmaksas, kas radušās, uzņemoties dzīvnieku labturības saistības, tai jāsniedz šādu izmaksu pārliecinoši pierādījumi, piemēram, jāuzrāda izmaksu salīdzinājums ar tiem uzņēmumiem, kuri šādas dzīvnieku labturības saistības nav uzņēmušies. Tāpēc Komisija parasti neatļaus valsts atbalstu darījuma izmaksām, kas saistītas ar tādu dzīvnieku labturības saistību turpināšanu, kuru uzņemšanās notikusi jau iepriekš, ja vien dalībvalsts nepierāda, ka šādas izmaksas joprojām rodas vai ka ir radušās jaunas darījuma izmaksas.
- (239) Ja darījuma izmaksas aprēķina, pamatojoties uz vidējām izmaksām un/vai vidējām lauku saimniecībām, dalībvalstīm jāpierāda, ka nav izmaksāta pārmērīga kompensācija, jo īpaši lieliem uzņēmumiem. Lai aprēķinātu kompensāciju, dalībvalstīm jāņem vērā tas, vai attiecīgās darījuma izmaksas ir radušās vienam uzņēmumam vai par vienu hektāru.

Atbalsta summa

- (240) Atbalsts nedrīkst pārsniegt EUR 500 par nosacīto liellopu vienību.

1.1.6. Atbalsts par ierobežojošiem apstākļiem saistībā ar Natura 2000 teritorijām un Ūdens pamatdirektīvu

- (241) Atbalstu par ierobežojošiem apstākļiem saistībā ar Natura 2000 teritorijām un Ūdens pamatdirektīvu Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (242) Šo iedaļu piemēro uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.
- (243) Pienācīgi pamatotos gadījumos saskaņā ar šo pamatnostādņu II daļas 3.5. iedaļu var piešķirt atbalstu citiem zemes apsaimniekotājiem, kuri nav uzņēmumi, kas darbojas lauksaimniecības nozarē.

Attiecināmās izmaksas

- (244) Atbalsts kompensē saņēmējiem radušās papildu izmaksas un negūtos ienākumus, kas attiecinājās teritorijās izriet no ierobežojošiem apstākļiem, kuri saistīti ar Biotopu direktīvas, Putnu direktīvas un Ūdens pamatdirektīvas īstenošanu⁽⁵⁹⁾.

⁽⁵⁹⁾ Skatīt šo pamatnostādņu (52) punktu un 42. zemsivītras piezīmi.

- (245) Atbalstu, kas saistīts ar Biotopu direktīvu un Putnu direktīvu, var piešķirt tikai par tādiem ierobežojošiem apstākļiem, kuri izriet no prasībām, kas pārsniedz labus lauksaimniecības un vides apstākļus, kuri paredzēti Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 94. pantā un II pielikumā, un attiecīgajiem kritērijiem un darbību minimuma, kas noteikti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) un iii) punktu.
- (246) Atbalstu, kas saistīts ar Ūdens pamatdirektīvu, var piešķirt tikai attiecībā uz īpašām prasībām, kas:
- (a) ieviestas ar Ūdens pamatdirektīvu, ir saskaņā ar upju baseinu apsaimniekošanas plānu pasākumu programmām, lai sasniegtu minētajā direktīvā noteiktos vides mērķus, un pārsniedz pasākumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu citus Savienības tiesību aktus ūdens aizsardzības jomā;
 - (b) pārsniedz tiesību aktos noteiktās pārvaldības prasības un labus lauksaimniecības un vides apstākļus, kas paredzēti Regulas (ES) Nr. 1306/2013 VI sadaļas I nodaļā, un attiecīgos kritērijos un darbību minimumu, kas noteikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) un iii) punktu;
 - (c) pārsniedz aizsardzības līmeni, kas paredzēts Savienības tiesību aktos, kuri bija spēkā Ūdens pamatdirektīvas pieņemšanas laikā, kā noteikts minētās direktīvas 4. panta 9. punktā; un
 - (d) paredz būtiskas zemes izmantošanas veida izmaiņas un/vai būtiskus ierobežojumus lauksaimniecības praksē, radot ievērojamu ienākumu zaudējumu.
- (247) Prasības, kas minētas (245) un (246) punktā, jānosaka un jāapraksta Komisijai iesniedzamajā paziņojumā.
- (248) Atbalsttiesīgas ir šādas teritorijas:
- (a) *Natura 2000* lauksaimniecības platības, kas noteiktas saskaņā ar Biotopu direktīvu un Putnu direktīvu;
 - (b) citas norobežotas dabas aizsardzības teritorijas, kurās noteikti ar vidi saistīti ierobežojumi, kas attiecas uz lauksaimniecību, un kuras palīdz īstenot Biotopu direktīvas 10. pantu; šīs teritorijas nedrīkst pārsniegt 5 % no noteiktajām *Natura 2000* teritorijām, kuras ir ietvertas attiecīgās lauku attīstības programmas teritoriālās piemērošanas jomā;
 - (c) lauksaimniecības platības, kas iekļautas upju baseinu apsaimniekošanas plānos saskaņā ar Ūdens pamatdirektīvu.

Atbalsta summa

- (249) Atbalsts nedrīkst pārsniegt šādas summas: ne vairāk kā EUR 500 par hektāru gadā sākotnējā periodā, kas nepārsniedz piecus gadus; un pēc tam ne vairāk kā EUR 200 par hektāru gadā. Ar Ūdens pamatdirektīvu saistītajam atbalstam jābūt vismaz EUR 50 par hektāru gadā.
- (250) Maksimālās summas EUR 500 un EUR 200 apmērā izņēmuma gadījumos var palielināt, ņemot vērā īpašus apstākļus, kas jāpamato. Ar Ūdens pamatdirektīvu saistītajam atbalstam noteikto minimālo summu EUR 50 apmērā pienācīgi pamatotos gadījumos var samazināt, ņemot vērā īpašus apstākļus, kas jāpamato.

1.1.7. Atbalsts apgabaliem, kuros ir dabas radīti vai citi specifiski ierobežojumi

- (251) Atbalstu, kas paredzēts kalnu apgabaliem un citiem apgabaliem, kuros ir dabas radīti vai citi specifiski ierobežojumi, Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (252) Šo iedaļu piemēro uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.
- (253) Atbalstu var piešķirt uzņēmumiem, kuri apņemas veikt lauksaimniecisku darbību apgabalos, kas noteikti atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1305/2013 32. pantam, un kuri ir aktīvie lauksaimnieki.

Attiecināmās izmaksas

- (254) Uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu, atbalsts pilnībā vai daļēji kompensē visas tās papildu izmaksas un negūtos ienākumus, kas saistīti ar lauksaimnieciskās ražošanas ierobežojumiem attiecīgajā apgabalā. Dalībvalstīm jāparāda, ka attiecīgie ierobežojumi pastāv, un jāsniedz pierādījumi par to, ka izmaksājamās kompensācijas summa nepārsniedz saistībā ar minētajiem ierobežojumiem zaudētos ienākumus un radušās papildu izmaksas.
- (255) Papildu izmaksas un negūtie ienākumi jāaprēķina, salīdzinot ar apgabaliem, kurus neietekmē dabas radīti vai citi specifiski ierobežojumi, un ņemot vērā maksājumus atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1307/2013 III sadaļas 3. nodaļai.
- (256) Aprēķinot papildu izmaksas un negūtos ienākumus, dalībvalstis pienācīgi pamatotos gadījumos var diferencēt maksājuma apjomu, ņemot vērā:
- (a) to konstatēto pastāvīgo dabas radīto ierobežojumu apmēru, kuri ietekmē lauksaimniecības darbības;
 - (b) lauksaimniecības sistēmu.
- (257) Atbalstu piešķir katru gadu par lauksaimniecības platības hektāru.

Atbalsta summa

- (258) Jānosaka atbalsta minimālā un maksimālā summa: ne mazāk kā EUR 25 par hektāru gadā uz atbalsta saņēmēja vidējo platību, ne vairāk kā EUR 250 par hektāru gadā. Tomēr maksimālā summa var sasniegt EUR 450 par hektāru gadā kalnu apgabalos, kas definēti Regulas (ES) Nr. 1305/2013 32. panta 2. punktā.
- (259) Pienācīgi pamatotos gadījumos maksimālās summas var palielināt, ņemot vērā īpašus apstākļus, kas jāpamato Komisijai iesniedzamajā paziņojumā.
- (260) Dalībvalstīm jāparedz pakāpeniski samazināt atbalstu, ja ir pārsniegta saimniecības platības robežvērtība, kas jānosaka, izņemot gadījumus, kad dotācija sedz tikai minimālo atbalstu par hektāru gadā, kas noteikts šo pamatnostādņu (258) punktā. Šajā nolūkā paziņojumos jānorāda, cik liela ir saimniecība, kas šādu atbalstu saņems.
- (261) Attiecībā uz juridisku personu vai fizisku vai juridisku personu grupu dalībvalsts var piemērot atbalsta pakāpenisku samazinājumu šo juridisko personu vai grupu locekļiem, ja valsts tiesību aktos paredzēts, ka individuāli locekļi uzņemas tiesības un pienākumus, kas ir salīdzināmi ar tādu individuālu lauksaimnieku tiesībām un pienākumiem, kuriem ir saimniecības vadītāja statuss, jo īpaši attiecībā uz to ekonomisko, sociālo un nodokļu statusu, ar nosacījumu, ka tie ir devuši ieguldījumu attiecīgo juridisko personu vai grupu lauksaimniecības struktūru stiprināšanā.
- (262) Papildus (253) punktā paredzētajam atbalstam dalībvalstis saskaņā ar šo pasākumu var laikposmā no 2014. gada līdz 2020. gadam piešķirt atbalstu saņēmējiem apgabalos, kas 2007.–2013. gada lauku attīstības plānošanas periodā bija atbalsttiesīgi saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1698/2005⁽⁶⁰⁾ 36. panta a) punkta ii) apakšpunktu. Saņēmējiem, kuri pēc jaunās robežu noteikšanas, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1305/2013 32. panta 3. punktā, vairs nav atbalsttiesīgi, šis atbalsts pakāpeniski jāsamazina ilgākais četru gadu laikposmā, sākot no dienas, kad robežu noteikšana saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 32. panta 3. punktu ir pabeigta, un vēlākais 2018. gadā. Minētais atbalsts jāsāk piešķirt, maksājot ne vairāk kā 80 % no vidējā maksājuma, kas noteikts lauku attīstības programmā 2007.–2013. gadam vai, ja pasākums finansēts tikai no valsts līdzekļiem, attiecīgā valsts atbalsta lēmumā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1698/2005 36. panta a) punkta ii) apakšpunktu, un vēlākais 2020. gadā atbalsts jābeidz piešķirt, maksājot summu, kas nepārsniedz 20 %. Kad pakāpeniskas samazināšanas rezultātā maksājuma apjoms sasniedz EUR 25, dalībvalsts var turpināt piešķirt atbalstu šādā apjomā, līdz pakāpeniskas izbeigšanas periods ir beidzies.
- (263) Kad robežu noteikšana ir pabeigta, saņēmējiem apgabalos, kuri joprojām ir atbalsttiesīgi, jāsaņem pilns šajā pasākumā paredzētais maksājums.

⁽⁶⁰⁾ Padomes 2005. gada 20. septembra Regula (EK) Nr. 1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) (OV L 277, 21.10.2005., 1. lpp.).

1.1.8. Atbalsts bioloģiskajai lauksaimniecībai

- (264) Atbalstu bioloģiskajai lauksaimniecībai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (265) Šo iedaļu piemēro uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.
- (266) Atbalstu par lauksaimniecības platības hektāru var piešķirt uzņēmumiem vai uzņēmumu grupām, kas uzņemmas brīvprātīgi pāriet uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm, kuras definētas Padomes Regulā (EK) Nr. 834/2007⁽⁶¹⁾, un kas ir aktīvie lauksaimnieki.
- (267) Atbalstu piešķir tikai par saistībām, kuras pārsniedz turpmāk norādītos standartus un prasības, kas jānosaka un jāapraksta Komisijai iesniedzamajā paziņojumā:
- (a) attiecīgie obligātie standarti, kas noteikti Regulas (ES) Nr. 1306/2013 VI sadaļas 1. nodaļā;
 - (b) attiecīgie kritēriji un darbību minimums, kā noteikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) un iii) punktu;
 - (c) attiecīgais prasību minimums, kas piemērojams mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļu lietošanai, kā arī
 - (d) citas attiecīgās obligātās prasības, kas paredzētas valsts tiesību aktos.
- (268) Saistības ir jāsteno sākotnējā periodā, kas ilgst piecus līdz septiņus gadus. Taču, ja atbalstu piešķir, lai pārietu uz bioloģisko lauksaimniecību, dalībvalstis var noteikt īsāku sākotnējo periodu, kas atbilst pārejas periodam. Ja atbalstu piešķir, lai saglabātu bioloģisko lauksaimniecību, dalībvalstis var paredzēt iespēju pēc sākotnējā perioda beigām saistību termiņu katru gadu pagarināt. Tādām jaunām saistībām, kas attiecas uz saglabāšanu un seko uzreiz pēc sākotnējā periodā īstenotajām saistībām, dalībvalstis var noteikt īsāku periodu.
- (269) Attiecīgā gadījumā jāievēro noteikumi, kas attiecībā uz platībatkarīgajiem maksājumiem izklāstīti Regulas (ES) Nr. 1305/2013 47. pantā un ikvienā deleģētajā aktā, kas pieņemts saskaņā ar minēto pantu.

Attiecināmās izmaksas

- (270) Atbalsts pilnībā vai daļēji kompensē saņēmējiem no šīm saistībām izrietošās papildu izmaksas un negūtos ienākumus.
- (271) Vajadzības gadījumā atbalsts var kompensēt arī darījuma izmaksas, kuru vērtība nepārsniedz 20 % no pieņemamās izmaksas, kas izmaksāta par šīm saistībām. Ja saistības uzņem uzņēmumu grupas, maksimālais apmērs ir 30 %. Šo atbalstu piešķir katru gadu.
- (272) Tomēr, ja dalībvalsts vēlas kompensēt darījuma izmaksas, kas radušās, uzņemoties bioloģiskās lauksaimniecības saistības, tai jāsniedz šādu izmaksu pārliecinājošus pierādījumus, piemēram, jāuzrāda izmaksu salīdzinājums ar tiem uzņēmumiem, kuri šādas saistības nav uzņēmušies. Tāpēc Komisija parasti neatļaus valsts atbalstu darījuma izmaksām, kas saistītas ar tādu bioloģiskās lauksaimniecības saistību izpildes turpināšanu, kuru uzņemšanās notikusi jau iepriekš, ja vien dalībvalsts nepierāda, ka šādas izmaksas joprojām rodas vai ka ir radušās jaunas darījuma izmaksas.
- (273) Ja darījuma izmaksas aprēķina, pamatojoties uz vidējām izmaksām un/vai vidējām lauku saimniecībām, dalībvalstīm jāpierāda, ka nav izmaksāta pārmērīga kompensācija, jo īpaši lieliem uzņēmumiem. Lai aprēķinātu kompensāciju, dalībvalstīm jāņem vērā tas, vai attiecīgās darījuma izmaksas ir radušās vienam uzņēmumam vai par vienu hektāru.
- (274) Šajā iedaļā paredzēto atbalstu nedrīkst piešķirt par saistībām, kas ir ietvertas agrovides un klimata pasākumā, vai par izmaksām, uz ko attiecas iedaļa par atbalstu, kura mērķis ir veicināt lauksaimniecības produktu ražotāju darbību kvalitātes shēmās.
- (275) Atbalstu ieguldījumiem bioloģisko produktu primārajā ražošanā, pārstrādē un tirdzniecībā piešķir, ja ir izpildīti noteikumi, kas izklāstīti iedaļās par ieguldījumiem paredzētu atbalstu.

⁽⁶¹⁾ Padomes 2007. gada 28. jūnija Regula (EK) Nr. 834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) Nr. 2092/91 atcelšanu (OV L 189, 20.7.2007., 1. lpp.).

Atbalsta summa

(276) Atbalsta maksimālā summa ir: EUR 600 par viengadīgu kultūraugu hektāru gadā; EUR 900 par īpašu daudzgadīgu kultūraugu hektāru gadā; EUR 450 par citiem zemes izmantojumiem atvēlētu hektāru gadā;

(277) Izņēmuma gadījumos šīs maksimālās summas var pārsniegt, ņemot vērā īpašus apstākļus, kas jāpamato.

1.1.9. *Atbalsts lauksaimniecības produktu ražotāju dalībai kvalitātes shēmās*

(278) Atbalstu lauksaimniecības produktu ražotāju un to grupu dalībai kvalitātes shēmās Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(279) Šo iedaļu piemēro lauksaimniecības produktu ražotājiem. Tiesības pretendēt uz atbalstu, kas minēts (280) punkta a) apakšpunktā, ir tikai aktīvajiem lauksaimniekiem.

Attiecināmās izmaksas

(280) Atbalsts sedz šādas attiecināmās izmaksas saistībā ar kvalitātes shēmām, kas minētas šo pamatnostādņu (282) punktā:

(a) izmaksas par jaunu dalību kvalitātes shēmās;

(b) izmaksas par obligātajiem kontroles pasākumiem, kas saistīti ar kvalitātes shēmām un ko saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem veikušas kompetentās iestādes vai kas tiek veikti to uzdevumā;

(c) izmaksas par tirgus izpēti, produktu koncepciju un izstrādi un pieteikumu sagatavošanu kvalitātes shēmu atzīšanai.

(281) (280) punkta a) un b) apakšpunktā minēto atbalstu nedrīkst piešķirt tādas kontroles izmaksu segšanai, ko veic paši saņēmēji, vai – ja Savienības tiesību aktos ir paredzēts, ka kontroles izmaksas jāsedz lauksaimniecības produktu ražotājiem un to grupām, – ja nav norādīts faktiskais maksu apmērs.

(282) Kvalitātes shēmām, kas minētas šo pamatnostādņu (280) punkta a) apakšpunktā, jābūt šādām:

(a) kvalitātes shēmas, kas izveidotas saskaņā ar šādām regulām un noteikumiem:

(i) Regulas (ES) Nr. 1308/2013 II daļas II sadaļas I nodaļas 2. iedaļa attiecībā uz vīnu,

(ii) Regula (ES) Nr. 1151/2012,

(iii) Regula (EK) Nr. 834/2007⁽⁶²⁾,

(iv) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 110/2008⁽⁶³⁾,

(v) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 251/2014⁽⁶⁴⁾;

(b) lauksaimniecības produktu kvalitātes shēmas, tostarp lauku saimniecību sertifikācijas shēmas, ko dalībvalstis ir atzinušas par atbilstošām šādiem kritērijiem:

(i) saskaņā ar šādām kvalitātes shēmām saražotā galaprodukta specifikai jāizriet no nepārprotamiem pienākumiem garantēt:

— konkrētas produkta īpašības vai

— konkrētu saimniekošanas vai ražošanas metodi, vai

⁽⁶²⁾ Padomes 2007. gada 28. jūnija Regula (EK) Nr. 834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) Nr. 2092/91 atcelšanu (OV L 189, 20.7.2007., 1. lpp.).

⁽⁶³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 15. janvāra Regula (EK) Nr. 110/2008 par stipro alkoholisko dzērienu definīciju, aprakstu, noformējumu, marķējumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1576/89 (OV L 39, 13.2.2008., 16. lpp.).

⁽⁶⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Regula (EK) Nr. 251/2014 par aromatizētu vīna produktu definīciju, aprakstu, noformējumu, marķējumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1601/91 (OV L 84, 20.3.2014., 14. lpp.).

— galaprodukta kvalitāti, kas ievērojami pārsniedz sabiedrības, dzīvnieku vai augu veselības, dzīvnieku labturības vai vides aizsardzības standartus, kas piemērojami komerciālajām precēm,

(ii) kvalitātes shēmai jābūt atvērtai visiem ražotājiem,

(iii) kvalitātes shēmā jābūt iekļautām saistošām galaprodukta specifikācijām, un atbilstība šīm specifikācijām jāpārbauda publiskām iestādēm vai neatkarīgai inspekcijas struktūrai,

(iv) kvalitātes shēmai jābūt pārredzamai un jānodrošina lauksaimniecības produktu pilnīga izsekojamība;

(c) brīvprātīgas lauksaimniecības produktu sertifikācijas shēmas, ko attiecīgās dalībvalstis ir atzinušas par atbilstošām prasībām, kuras izklāstītas Komisijas paziņojumā "ES labākās prakses pamatnostādnes ar lauksaimniecības produktiem un pārtikas produktiem saistītām brīvprātīgās sertifikācijas shēmām" ⁽⁶⁵⁾.

(283) Pamatojoties uz objektīvi definētiem nosacījumiem, atbalstam jābūt pieejamam visiem atbalsttiesīgajiem uzņēmumiem, kuri darbojas attiecīgajā apgabalā.

(284) Šo pamatnostādņu (280) punkta b) un c) apakšpunktā minētajā atbalstā nedrīkst ietvert tiešus maksājumus saņēmējiem, un tas jāizmaksā par kontroles pasākumiem atbildīgajai struktūrai, pētniecības veicējam vai konsultāciju sniedzējam.

Atbalsta summa

(285) Atbalsts, kas minēts (280) punkta a) apakšpunktā, jāpiešķir ne ilgāk kā piecus gadus, un tas nedrīkst pārsniegt EUR 3 000 vienam saņēmējam gadā. Tas jāpiešķir kā ikgadējs veicināšanas maksājums, kura apjoms nosaka atkarībā no to pastāvīgo izmaksu apjoma, kuras izriet no dalības kvalitātes shēmās.

(286) Pamatnostādņu (280) punkta b) un c) apakšpunktā minētais atbalsts var sasniegt 100 % no faktiskajām izmaksām.

1.1.10. Atbalsts tehniskā atbalsta sniegšanai lauksaimniecības nozarē

(287) Šī iedaļa attiecas uz atbalstu tehniskā atbalsta sniegšanai lauksaimniecības nozarē, izņemot atbalstu aizvietošanas pakalpojumiem lauku saimniecībā, ko var piešķirt tikai tiem uzņēmumiem, kuri nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.

(288) Tehnisko atbalstu var sniegt ražotāju grupas vai citas organizācijas neatkarīgi no to lieluma.

(289) Pamatojoties uz objektīvi definētiem nosacījumiem, atbalstam jābūt pieejamam visiem, kam attiecīgajā apgabalā ir tiesības uz to pretendēt. Ja tehnisko atbalstu sniedz ražotāju grupas vai organizācijas, dalība šādās grupās vai organizācijās nedrīkst būt pakalpojuma pieejamības nosacījums. Ikviens tāds ieguldījums attiecīgo grupu vai organizāciju administratīvo izmaksu segšanā, kuru nesniedz grupas vai organizācijas biedrs, nedrīkst pārsniegt pakalpojuma sniegšanas izmaksas.

1.1.10.1. Atbalsts zināšanu pārneses un informācijas pasākumiem

(290) Atbalstu zināšanu pārneses un informācijas pasākumiem Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādnēs, vispārīgajiem nosacījumiem par atbalstu tehniskā atbalsta sniegšanai un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(291) Atbalsts attiecas uz profesionālo izglītību un prasmju apguvi, ieskaitot mācību kursus, darbseminārus un praktisko apmācību, demonstrējumu pasākumus un informācijas pasākumus.

(292) Atbalstu var piešķirt arī īstermiņa pieredzes apmaiņai lauku saimniecību pārvaldības jomā un lauku saimniecību apmeklējumiem.

⁽⁶⁵⁾ OV C 341, 16.12.2010., 5. lpp.

Attiecināmās izmaksas

(293) Atbalsts sedz šādas attiecināmās izmaksas:

- (a) izmaksas, kas saistītas ar profesionālās izglītības, prasmju apguves darbību, demonstrējumu pasākumu vai informācijas pasākumu organizēšanu;
- (b) dalībnieku ceļa, uzturēšanās un dienasnaudas izdevumi;
- (c) aizvietošanas pakalpojumu izmaksas dalībnieku prombūtnes gadījumā;
- (d) demonstrējumu projektu gadījumā par attiecināmām uzskata arī šādas izmaksas:
 - (i) izmaksas par nekustamā īpašuma celtniecību, iegādi, ieskaitot izpirkumnomu, vai labiekārtošanu, turklāt uz atbalstu par zemes iegādi var pretendēt tikai tad, ja tās izmaksas nepārsniedz 10 % no attiecīgās darbības kopējām attiecināmajām izmaksām,
 - (ii) izdevumi par tehnikas un aprīkojuma iegādi vai iegādi uz nomaksu, nepārsniedzot aktīva tirgus vērtību;
 - (iii) vispārīgās izmaksas, kas saistītas ar i) un ii) apakšpunktā minētajiem izdevumiem, piemēram, maksa par arhitektu, inženieru un konsultāciju pakalpojumiem, maksa saistībā ar konsultācijām par ilgtspēju vides un ekonomikas aspektā, tostarp priekšizpēti; ppriekšizpētes izmaksas būs attiecināmās izmaksas arī tad, ja, pamatojoties uz tās rezultātiem, i) un ii) apakšpunktam atbilstīgi izdevumi neradīsies,
 - (iv) datoru programmatūras iegāde vai izstrāde un patentu, licenču, autortiesību un preču zīmju iegāde,
 - (v) pienācīgi pamatotos gadījumos atbalstu maza mēroga demonstrējumu projektiem var piešķirt, lai kompensētu ar demonstrējumu projektu saistītās papildu izmaksas un negūtos ienākumus.

(294) Izmaksas, kas minētas (293) punkta d) apakšpunkta i)–iv) punktā, ir attiecināmās izmaksas tādā apmērā un periodā, kādā tās radušās demonstrējumu projektā. Par attiecināmajām izmaksām ir uzskatāmas tikai tās amortizācijas izmaksas, kas atbilst demonstrējumu projekta ilgumam un ir aprēķinātas saskaņā ar vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem.

(295) Struktūrām, kas sniedz zināšanu pārneses un informācijas pakalpojumus, jābūt šā uzdevuma veikšanai piemērotām spējām, proti, atbilstoši kvalificētam un regulāri apmācītam personālam.

(296) Atbalsts, kas minēts (293) punkta a), c) apakšpunktā un d) apakšpunkta i)–iv) punktā, nedrīkst ietvert tiešus maksājumus saņēmējiem, un tas ir jāizmaksā zināšanu pārneses un informācijas pasākumu nodrošināšanai. Atbalsts, kas minēts (293) punkta d) apakšpunkta v) punktā, jāizmaksā tieši saņēmējiem. Pamatnostādņu (293) punkta d) apakšpunkta i)–iv) punktā minēto atbalstu maza mēroga demonstrējumu projektiem var izmaksāt tieši saņēmējiem.

Atbalsta intensitāte

(297) Atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt 100 % no attiecināmajām izmaksām.

(298) Ja attiecināmās izmaksas ir tādas, kas minētas (293) punkta d) apakšpunktā, atbalsta maksimālā summa 3 fiskālo gadu laikā nedrīkst pārsniegt EUR 100 000.

1.1.10.2. Atbalsts konsultāciju pakalpojumiem

(299) Atbalstu konsultāciju pakalpojumu sniegšanai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, vispārīgajiem nosacījumiem par atbalstu tehniskā atbalsta sniegšanai un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(300) Atbalstam būtu jāpalīdz uzņēmumiem, kuri darbojas lauksaimniecības nozarē, un gados jauniem lauksaimniekiem izmantot konsultāciju pakalpojumus, kas uzlabotu viņu uzņēmuma un/vai ieguldījuma ekonomiskos un ekoloģiskos raksturlielumus, kā arī nekaitīgumu klimatam un izturētspēju.

- (301) Konsultācijām jābūt saistītām vismaz ar vienu Savienības lauku attīstības prioritāti un jāaptver vismaz viens no šādiem elementiem:
- (a) pienākumi, kas izriet no tiesību aktos noteiktajām pārvaldības prasībām un/vai labiem lauksaimniecības un vides apstākļu standartiem, kuri izklāstīti Regulas (ES) Nr. 1306/2013 VI sadaļas I nodaļā;
 - (b) attiecīgā gadījumā – klimatam un videi labvēlīga lauksaimniecības prakse, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 1307/2013 III sadaļas 3. nodaļā, un lauksaimniecības zemes uzturēšana, kas noteikta minētās regulas 4. panta 1. punkta c) apakšpunktā;
 - (c) pasākumi, kuru mērķis ir saimniecības modernizācija, konkurētspējas veidošana, nozares integrācija, inovācija un orientēšanās uz tirgu, kā arī uzņēmējdarbības veicināšana;
 - (d) prasības, ko dalībvalstis noteikušas Ūdens pamatdirektīvas 11. panta 3. punkta īstenošanas vajadzībām;
 - (e) prasības, ko dalībvalstis noteikušas, lai īstenotu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1107/2009⁽⁶⁶⁾ 55. pantu un jo īpaši lai ievērotu integrētās augu aizsardzības vispārējos principus, kas minēti Pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas direktīvas⁽⁶⁶⁾ 14. pantā;
 - (f) attiecīgā gadījumā – darba drošības standartus vai ar lauku saimniecību saistītus drošības standartus;
 - (g) īpašas konsultācijas lauksaimniekiem, kas saimniecību dibina pirmo reizi, tostarp konsultācijas par ilgtspēju vides un ekonomikas aspektā.
- (302) Konsultācijas var aptvert arī citus jautājumus un jo īpaši informāciju, kas attiecas uz klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, bioloģisko daudzveidību un ūdens aizsardzību, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1307/2013 I pielikumā, vai jautājumus, kas saistīti ar lauku saimniecības ekonomiskajiem un ekoloģiskajiem raksturlielumiem, tostarp konkurētspējas aspektiem. Tās var ietvert konsultācijas saistībā ar īsu piegādes ķēžu izveidi, bioloģisko lauksaimniecību un ar lopkopību saistītiem veselības aspektiem.
- (303) Atbalsts nedrīkst ietvert tiešus maksājumus saņēmējiem. Atbalstu maksā konsultāciju pakalpojumu sniedzējam.
- (304) Struktūrām, kas atlasītas konsultāciju pakalpojumu sniegšanai, jābūt piemērotiem resursiem, proti, regulāri apmācītam un kvalificētam personālam, pieredzei konsultāciju sniegšanā un uzticamībai jomās, kurās tās sniedz konsultācijas.
- (305) Sniedzot konsultācijas, konsultāciju pakalpojumu sniedzējiem jāievēro Regulas (ES) Nr. 1306/2013 13. panta 2. punktā minētais pienākums neatklāt informāciju.
- (306) Ja tas ir pienācīgi pamatots un lietderīgi, konsultācijas daļēji var sniegt grupai, vienlaikus ņemot vērā konsultāciju pakalpojumu individuālo klientu apstākļus.

Atbalsta summa

- (307) Atbalsta summa nepārsniedz EUR 1 500 par konsultāciju.

1.1.10.3. Atbalsts aizvietošanas pakalpojumiem lauku saimniecībā

- (308) Atbalstu aizvietošanas pakalpojumiem lauku saimniecībā Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, vispārīgajiem nosacījumiem par atbalstu tehniskā atbalsta sniegšanai un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (309) Atbalsts nedrīkst ietvert tiešus maksājumus lauksaimniekiem. Atbalstu aizvietošanas pakalpojumiem lauku saimniecībā maksā pakalpojuma sniedzējam.

⁽⁶⁶⁾ Skatīt šo pamatnostādņu (42) zemsivītras piezīmi.

Attiecināmās izmaksas

- (310) Atbalsts sedz faktiskās izmaksas, kas radušās saistībā ar lauksaimnieka, fiziskas personas, kas ir lauku māj-saimniecības loceklis, vai laukstrādnieka aizvietošanu slimības, arī bērna slimošanas, atvaļinājuma, maternitā-tes un bērna kopšanas atvaļinājuma laikā vai nāves gadījumā.
- (311) Kopējais aizvietošanas ilgums nedrīkstētu pārsniegt 3 mēnešus gadā vienam saņēmējam, izņemot aizvieto-šanu maternitātes un bērna kopšanas atvaļinājuma laikā, kad aizvietošanas ilgums katrā no minētajiem gadījumiem ir 6 mēneši. Tomēr pienācīgi pamatotos gadījumos Komisija var atļaut aizvietošanu uz ilgāku laika periodu.

Atbalsta intensitāte

- (312) Atbalsta intensitāte nepārsniedz 100 % no attiecināmajām izmaksām.

1.1.11. Atbalsts sadarbībai lauksaimniecības nozarē

- (313) Atbalstu sadarbībai lauksaimniecības nozarē Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklā-stīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (314) Šo iedaļu piemēro visai lauksaimniecības nozarei ⁽⁶⁷⁾.
- (315) Atbalsts jāpiešķir, lai veicinātu sadarbības veidus, kas ietver vismaz divus subjektus, neatkarīgi no tā, vai tie darbojas lauksaimniecības nozarē, taču tas jāpiešķir ar nosacījumu, ka no šīs sadarbības iegūst tikai lauksaimniecības nozare, proti:
- (a) tāda sadarbība starp dažādiem uzņēmumiem lauksaimniecības nozarē, pārtikas aprītē (tikai tad, ja pār-strādes rezultātā rodas lauksaimniecības produkts) un starp citiem lauksaimniecības nozares dalībnie-kiem, kura palīdz sasniegt lauku attīstības politikas mērķus un prioritātes, arī sadarbība starp ražotāju grupām, kooperatīviem un starpnozaru organizācijām;
 - (b) kopu un tīklu veidošana;
 - (c) lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai izveidotās EIP darba grupu izveide un darbība, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1305/2013 56. pantā.
- (316) Atbalstu piešķirs sadarbībai, kas jo īpaši attiecas uz šādām darbībām:
- (a) izmēģinājuma projekti;
 - (b) jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrāde lauksaimniecības un pārtikas nozarē, bet tikai tad, ja tas attiecas uz lauksaimniecības produktiem;
 - (c) sadarbība starp mazajiem ekonomikas dalībniekiem lauksaimniecības nozarē kopīgu darba procesu orga-nizēšanā un objektu un resursu koplietošanā;
 - (d) horizontāla un vertikāla sadarbība starp piegādes ķēdes dalībniekiem, lai izveidotu un attīstītu īsas pie-gādes ķēdes un vietējos tirgus;
 - (e) noieta veicināšanas pasākumi vietējā mērogā, kas saistīti ar īsu piegādes ķēžu un vietējo tirgu attīstību;
 - (f) kopīga rīcība, ko īsteno, lai mazinātu klimata pārmaiņas vai pielāgotos tām;
 - (g) kopīga pieeja vides projektiem un pašreizējai praksei vides jomā, ieskaitot ūdens resursu efektīvu apsaimniekošanu, atjaunojamo energoresursu izmantošanu ⁽⁶⁸⁾ un lauksaimniecības ainavu saglabāšanu;

⁽⁶⁷⁾ Skatīt lauksaimniecības nozares definīciju šo pamatnostādņu 35.punkta 2.apakšpunktā.

⁽⁶⁸⁾ Tas attiecas uz sadarbību, kas saistīta ar enerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem vai biodegvielu ražošanu saimniecībās, ja ir ievēroti nosacījumi, kas izklāstīti šo pamatnostādņu II daļas 1.1.1.1. iedaļā.

- (h) piegādes ķēdes dalībnieku horizontāla un vertikāla sadarbība tādas biomasas ilgtspējīgā nodrošināšanā, kas paredzēta izmantošanai pārtikas ražošanā, ja tiek ražoti lauksaimniecības produkti, un enerģijas ražošanai pašpatēriņam;
- (i) tādu vietējās attīstības stratēģiju īstenošana, kuras nav definētas Regulas (ES) Nr. 1303/2013 2. panta 19. punktā un kuras palīdz sasniegt vienu vai vairākas Savienības lauku attīstības prioritātes, un kuras īsteno publisko un privāto partneru grupas, kas nav noteiktas Regulas (ES) Nr. 1303/2013 32. panta 2. punkta b) apakšpunktā.
- (317) Atbalsts kopu un tīklu veidošanai jāpiešķir tikai attiecībā uz jaunizveidotām kopām un tīkliem un tādām kopām un tīkliem, kuri sāk darbību, kādu tie līdz šim nav veikuši.
- (318) Atbalstu par (316) punkta a) un b) apakšpunktā minētajām darbībām var piešķirt arī individuāliem dalībniekiem. Ja atbalstu piešķir individuāliem dalībniekiem, atbalstītā projekta vai darbības rezultāti ir jāizplata.
- (319) Atbalsts īsu piegādes ķēžu izveidošanai un attīstīšanai, kā minēts (316) punkta d) un e) apakšpunktā, jāpiešķir tikai tādām piegādes ķēdēm, kurās starp lauksaimnieku un patērētāju nav vairāk kā viens starpnieks.
- (320) Šajā iedaļā paredzētajam atbalstam jāatbilst attiecīgajiem konkurences tiesību aktu noteikumiem, jo īpaši Līguma 101. un 102. pantam, jo tos piemēro, pamatojoties uz Regulas (ES) Nr. 1308/2013 206.–210. pantu.

Attiecināmās izmaksas

(321) Atbalsts sedz šādas attiecināmās izmaksas, ciktāl tās ir saistītas ar lauksaimnieciskām darbībām:

- (a) izmaksas par attiecīgā apgabala izpēti, priekšizpēti un darījumdarbības plāna izstrādi vai tādas vietējās attīstības stratēģijas izstrādi, kas nav Regulas (ES) Nr. 1303/2013 33. pantā minēta stratēģija;
- (b) izmaksas par attiecīgā apgabala aktivizēšanu, lai būtu iespējams īstenot kolektīvu teritoriālu projektu vai projektu, kas jāīsteno lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai izveidotās EIP darba grupai, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1305/2013 56. pantā. Kopu gadījumā aktivizēšana var aptvert arī apmācību organizēšanu, dalībnieku tīklu veidošanu un jaunu dalībnieku piesaistīšanu;
- (c) sadarbības kārtējās izmaksas, piemēram koordinators atalgojums;
- (d) tādu konkrētu projektu tiešās izmaksas, kuri saistīti ar darījumdarbības plāna, vides plāna, vietējās attīstības stratēģijas, kas nav Regulas (ES) Nr. 1303/2013 33. pantā minēta stratēģija, vai citu uz inovāciju vērstu pasākumu, tostarp testēšanas, īstenošanu. Tiešās izmaksas nedrīkst pārsniegt ieguldījumu atbalsta attiecināmās izmaksas, kā norādīts šo pamatnostādņu II daļas 1.1.1.1. iedaļā par ieguldījumu atbalstu;
- (e) noieta veicināšanas pasākumu izmaksas.
- (322) Atbalsts jāizmaksā ne ilgāk kā septiņus gadus, izņemot ar vidi saistītas kolektīvas darbības pienācīgi pamatotos gadījumos.

Atbalsta intensitāte

(323) Atbalsta intensitāte var sasniegt pat 100 % no attiecināmajām izmaksām.

(324) Tiešās izmaksas, kas minētas (321) punkta d) apakšpunktā, nedrīkst pārsniegt ieguldījumu atbalsta maksimālo intensitāti, kas norādīta iedaļā par ieguldījumu atbalstu.

1.2. Riska un krīzes pārvaldība

(325) Tā kā lauksaimnieciskā darbība kopumā ir īpaši pakļauta riskiem un krīzēm, valsts atbalsta piešķiršana var būt piemērots atbalsta līdzeklis attiecībā uz konkrētiem riska veidiem lauksaimniecības nozarē. Tomēr pastāv atšķirība starp uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu, un uzņēmumiem, kuri nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi un tirdzniecību un kuriem parasti ir labākas iespējas ierobežot riskus. Tāpēc dažas šajā iedaļā minētās atbalsta kategorijas ir pieejamas vienīgi uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.

(326) Piešķirot valsts atbalstu darbībām, ko ietekmē riski un krīzes, Komisija ņems vērā vajadzību nepieļaut pārmerīgus konkurences izkropļojumus, nosakot prasību par ražotāju minimālo devumu ar mērķi segt zaudējumus vai izmaksas par šādiem atbalsta pasākumiem vai citiem piemērotiem pasākumiem, kas jāveic, lai mazinātu konkurences izkropļojuma risku un nodrošinātu to, ka valsts atbalsts ir samērīgs ar nodarītajiem zaudējumiem. Lai līdz minimumam samazinātu kopējo piešķirtā atbalsta summu, Komisija novērtējumā ņems vērā to, ka saņēmējam ir jāveic piemēroti profilaktiski pasākumi.

1.2.1. *Atbalsts lauksaimnieciskajai ražošanai vai lauksaimnieciskās ražošanas līdzekļiem nodarītā kaitējuma kompensēšanai un kaitējuma profilaksei*

1.2.1.1. *Atbalsts dabas katastrofu vai ārkārtēju notikumu nodarītā kaitējuma atlīdzināšanai*

(327) Atbalstu dabas katastrofu vai ārkārtēju notikumu nodarītā kaitējuma atlīdzināšanai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu, ja tas atbilst turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(328) Šo iedaļu piemēro lauksaimniecības nozarei⁽⁶⁹⁾.

(329) Tā kā Līguma 107. panta 2. punkta b) apakšpunktā iekļautie jēdzieni “dabas katastrofa” un “ārkārtējs notikums” ir izņēmumi no Līguma 107. panta 1. punktā minētā vispārīgā valsts atbalsta aizlieguma iekšējā tirgū, Komisija ir konsekventi paudusi viedokli, ka tie ir jāinterpretē šauri. To ir apstiprinājusi Eiropas Savienības Tiesa⁽⁷⁰⁾.

(330) Līdz šim Komisija ir piekritusi, ka zemestrīces, lavīnas, zemes nogruvumi un plūdi var tikt uzskatīti par dabas katastrofām. Turklāt Komisija ņem vērā pārmaiņas saistībā ar valsts atbalsta modernizācijas iniciatīvu, kas atļauj piešķirt grupu atbrīvojumu arī šādām dabas katastrofu kategorijām: viesuļvētras, orkāni, vulkāna izvirdumi un dabiskas izcelsmes savvaļas ugunsgrēki. Pie ārkārtējiem notikumiem, kurus iepriekš Komisija ir akceptējusi, pieder kari, iekšēji nemieri vai streiki un – ar dažām atzīstībām un atkarībā no apmēriem – lielas kodolavārijas vai rūpnieciskas avārijas un ugunsgrēki, kas nodara plašus zaudējumus⁽⁷¹⁾. Komisija arī turpmāk priekšlikumus piešķirt valsts atbalstu saskaņā ar Līguma 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu novērtēs, katru gadījumu izskatot atsevišķi un ņemot vērā savu iepriekšējo praksi šajā jomā.

(331) Atbalstam, ko piešķir saskaņā ar šo iedaļu, ir piemērojami šādi nosacījumi:

(a) dalībvalsts kompetentā iestāde ir oficiāli atzinusi, ka attiecīgais notikums raksturojams kā dabas katastrofa vai ārkārtējs notikums,

un

(b) pastāv tieša cēloņsakarība starp dabas katastrofu vai ārkārtējo notikumu un zaudējumiem, kuri radušies attiecīgajam uzņēmumam.

(332) Vajadzības gadījumā dalībvalstis var iepriekš noteikt kritērijus, uz kuru pamata var uzskatīt, ka (331) punkta a) apakšpunktā minētā oficiālā atzīšana ir saņemta.

(333) Atbalsts jāizmaksā tieši attiecīgajam uzņēmumam vai ražotāju grupai, vai organizācijai, kuras biedrs ir minētais uzņēmums. Ja atbalstu izmaksā ražotāju grupai un organizācijai, atbalsta summa nedrīkst pārsniegt summu, uz kādu ir tiesīgs pretendēt minētais uzņēmums.

(334) Atbalsta shēma jāizveido trīs gadu laikā no attiecīgā notikuma dienas, un atbalsts ir jāizmaksā četru gadu laikā no minētās dienas.

⁽⁶⁹⁾ Skatīt lauksaimniecības nozares definīciju šo pamatnostādņu 35.punkta 2.apakšpunktā.

⁽⁷⁰⁾ Tiesa, 11.11.2004., C-73/03, Spānija/Komisija, 37. punkts; Tiesa, 23.2.2006., C-346/03 un C-529/03, *Giuseppe Atzeni* un citi, 79. punkts.

⁽⁷¹⁾ Komisija neatzina, ka ugunsgrēks vienā pārstrādes rūpnīcā, kas bija noslēgusi parastu apdrošināšanu, būtu uzskatāms par ārkārtēju notikumu. Parasti Komisija neatzīst, ka dzīvnieku slimības uzliesmojums vai augiem kaitīgo organismu invāzija ir uzskatāma par dabas katastrofu vai ārkārtēju notikumu. Tomēr vienā gadījumā Komisija ir atzinusi par ārkārtēju notikumu ļoti plašu pilnīgi jaunas dzīvnieku slimības uzliesmojumu.

- (335) Lai sekmētu raitu krīzes pārvaldību, Komisija apstiprinās *ex ante* atbalsta pamatshēmas, lai kompensētu kaitējumu, ko nodarījušas zemestrīces, lavīnas, zemes nogruvumi un plūdi, kā arī viesuļvētras, orkāni, vulkāna izvirdumi un dabiskas izcelsmes savvaļas ugunsgrēki, ja ir skaidri izklāstīti nosacījumi, saskaņā ar kuriem var piešķirt atbalstu šādu dabas katastrofu gadījumos⁽⁷²⁾. *Ex ante* shēmu gadījumā dalībvalstīm jāizpilda (728) punktā noteiktais ziņošanas pienākums.
- (336) Atbalsts, kas piešķirts tāda kaitējuma kompensēšanai, ko nodarījušas cita veida dabas katastrofas, kuras nav minētas (330) punktā, un kaitējumu, ko nodarījuši ārkārtēji notikumi, jāpaziņo Komisijai individuāli.

Attiecināmās izmaksas

- (337) Attiecināmās izmaksas ir tādas izmaksas, ko radījis dabas katastrofas vai ārkārtēja notikuma nodarītais tiešais kaitējums, kuru novērtējusi publiska iestāde, atbalsta piešķirējiestādes atzīts neatkarīgs eksperts vai apdrošināšanas sabiedrība.
- (338) Kaitējums var ietvert:
- (a) materiālu kaitējumu aktīviem, piemēram, ēkām, aprīkojumam, tehnikai, krājumiem un ražošanas līdzekļiem;
 - (b) ienākumu zaudējumu, ko izraisījusi pilnīga vai daļēja lauksaimniecības produkcijas un lauksaimnieciskās ražošanas līdzekļu iznīcināšana.
- (339) Kaitējums jāaprēķina katram saņēmējam atsevišķi.
- (340) Materiālais kaitējums jāaprēķina, pamatojoties uz attiecīgā aktīva remonta izmaksām vai saimniecisko vērtību pirms dabas katastrofas vai ārkārtēja notikuma. Tas nedrīkst pārsniegt remonta izmaksas vai patiesās tirgus vērtības samazinājumu, ko izraisījusi dabas katastrofa vai ārkārtējs notikums, proti, atšķirību starp īpašuma vērtību tieši pirms dabas katastrofas vai ārkārtēja notikuma un uzreiz pēc tās/tā.
- (341) Ienākumu zaudējums jāaprēķina šādi:
- (a) rezultātu, kurš iegūts, lauksaimniecības produktu daudzumu, kas saražots dabas katastrofas vai ārkārtēja notikuma gadā vai katrā nākamajā gadā, kad pilnībā vai daļēji iznīcināti ražošanas līdzekļi, reizinot ar attiecīgā gada vidējo pārdošanas cenu, atņem no
 - (b) rezultāta, kurš iegūts, gada vidējo lauksaimniecības produktu daudzumu, kas saražots trīs gadu periodā pirms dabas katastrofas vai ārkārtēja notikuma, vai iepriekšējos trīs gados saražoto vidējo daudzumu, kas noteikts, pamatojoties uz iepriekšējo piecu gadu periodu pirms dabas katastrofas vai ārkārtēja notikuma un izslēdzot augstāko un zemāko rādītāju, reizinot ar vidējo pārdošanas cenu.
- (342) Minētā summa var tikt palielināta, pieskaitot citas izmaksas, kas saņēmējam radušās dabas katastrofas vai ārkārtēja notikuma dēļ, un minētā summa jāsamazina, no tās atvelkot visas izmaksas, kuras nav radušās dabas katastrofas vai ārkārtēja notikuma dēļ un kuras saņēmējam radušās citu iemeslu dēļ.
- (343) Lai aprēķinātu saņēmēja lauksaimniecības produkcijas gada apjomu, var izmantot rādītājus, ar nosacījumu, ka izmantotā aprēķina metode ļauj noteikt katram saņēmējam atsevišķi nodarītos reālos zaudējumus attiecīgajā gadā.
- (344) Komisija akceptēs citas kaitējuma aprēķināšanas metodes, ja būs pārliecināta, ka tās ir reprezentatīvas, nav balstītas uz pārmērīgi augstām ražām un nevienam saņēmējam neparedz pārmērīgu kompensāciju. Kaitējuma apmēru var aprēķināt, ņemot vērā katra produkta veida konkrētās īpašības un izmantojot:
- a) bioloģiskus rādītājus (zaudētās biomasas daudzums) vai līdzvērtīgus ražas zuduma rādītājus, kas noteikti lauku saimniecības, vietējā, reģionālā vai valsts līmenī, vai
 - b) laikapstākļu rādītājus (tostarp nokrišņu daudzumu un temperatūru), kas noteikti vietējā, reģionālā vai valsts līmenī.

⁽⁷²⁾ Komisijas lēmumi par valsts atbalstu lietās Nr. 274b/2010, N 274a/2010, SA.33605, SA.33628, SA.36787.

Atbalsta intensitāte

(345) Atbalsts un visi citi maksājumi, kas saņemti kaitējuma kompensēšanai, tostarp maksājumi saskaņā ar apdrošināšanas līgumiem, nedrīkst pārsniegt 100 % no attiecināmajām izmaksām.

1.2.1.2. Atbalsts tāda kaitējuma kompensēšanai, ko radījuši dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi

(346) Atbalstu tāda kaitējuma kompensēšanai, ko radījuši dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(347) Šo iedaļu piemēro atbalstam, ko piešķir tāda kaitējuma kompensēšanai, kuru radījuši dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, kā definēts šo pamatnostādņu (35) punkta 31. apakšpunktā. Šo iedaļu piemēro tikai tiem uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.

(348) Atbalstam, ko piešķir saskaņā ar šo iedaļu, ir piemērojami šādi nosacījumi:

(a) attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde ir oficiāli atzinusi, ka attiecīgais notikums raksturojams kā dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi,
un

(b) pastāv tieša cēloņsakarība starp dabas katastrofai pielīdzināmiem nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem un kaitējumu, kas radies attiecīgajam uzņēmumam.

(349) Vajadzības gadījumā dalībvalstis var iepriekš noteikt kritērijus, uz kuru pamata var uzskatīt, ka (348) punkta a) apakšpunktā minētā oficiālā atzīšana ir saņemta.

(350) *Ex ante* shēmu gadījumā dalībvalstīm jāizpilda (728) punktā noteiktais ziņošanas pienākums.

(351) Atbalsts jāizmaksā tieši attiecīgajam uzņēmumam vai ražotāju grupai, vai organizācijai, kuras biedrs ir minētais uzņēmums. Ja atbalstu izmaksā ražotāju grupai vai organizācijai, atbalsta summa nedrīkst pārsniegt summu, uz kādu ir tiesīgs pretendēt minētais uzņēmums.

(352) Atbalsta shēmas jāizveido trīs gadu laikā pēc dienas, kad iestājušies dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi. Atbalsts jāizmaksā četru gadu laikā pēc minētās dienas.

Attiecināmās izmaksas

(353) Attiecināmās izmaksas ir dabas katastrofai pielīdzināmu nelabvēlīgu klimatisko apstākļu nodarītais tiešais kaitējums, ko novērtējusi publiska iestāde, atbalsta piešķirējiestādes atzīts neatkarīgs eksperts vai apdrošināšanas sabiedrība.

(354) Šis kaitējums ietver:

(a) materiālu kaitējumu aktīviem, piemēram, lauku saimniecības ēkām, aprīkojumam, tehnikai, krājumiem un ražošanas līdzekļiem;

(b) ienākumu zaudējumu, kuru izraisījusi pilnīga vai daļēja lauksaimniecības produkcijas un lauksaimnieciskās ražošanas līdzekļu iznīcināšana.

(355) Kaitējums, kas radies dabas katastrofai pielīdzināmu nelabvēlīgu klimatisko apstākļu dēļ, jāaprēķina katram saņēmējam atsevišķi.

(356) Materiāls kaitējums aktīviem, ko radījuši dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, jāaprēķina, pamatojoties uz attiecīgā aktīva remonta izmaksām vai saimniecisko vērtību pirms dabas katastrofai pielīdzināmiem nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem. Tas nedrīkst pārsniegt remonta izmaksas vai patiesās tirgus vērtības samazinājumu, ko izraisījusi dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, proti, atšķirību starp aktīva vērtību tieši pirms dabas katastrofai pielīdzināmiem nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem un uzreiz pēc tiem.

(357) Ja (354) punkta b) apakšpunktā minēto saņēmēja ienākumu samazinājumu aprēķina attiecībā uz kultūraugu vai ganāmpulku, vērā jāņem tikai tas materiālais kaitējums, kas saistīts ar minēto kultūraugu vai ganāmpulku.

- (358) Ienākumu zaudējums jāaprēķina attiecībā uz ikgadējo saimniecības produkcijas apjomu vai kultūraugu/ganāmpulku, un to dara šādi:
- (a) rezultātu, kurš iegūts, lauksaimniecības produktu daudzumu, kas saražots gadā, kurā iestājušies dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, vai katrā nākamajā gadā, kad pilnībā vai daļēji iznīcināti ražošanas līdzekļi, reizinot ar attiecīgā gada vidējo pārdošanas cenu, atņem no
 - (b) rezultāta, kas iegūts, gada vidējo lauksaimniecības produktu daudzumu, kurš saražots trīs gadu periodā pirms dabas katastrofai pielīdzināmiem nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, vai iepriekšējos trīs gados saražoto vidējo daudzumu, kas noteikts, pamatojoties uz iepriekšējo piecu gadu periodu pirms dabas katastrofai pielīdzināmiem nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem un izslēdzot augstāko un zemāko rādītāju, reizinot ar vidējo pārdošanas cenu.
- (359) Minētā summa var tikt palielināta, pieskaitot citas izmaksas, kas saņēmējam radušās dabas katastrofai pielīdzināmu nelabvēlīgu klimatisko apstākļu dēļ. Minētā summa jāsamazina, no tās atvelkot visas izmaksas, kas nav saistītas ar dabas katastrofai pielīdzināmiem nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem un kas saņēmējam radušās citu iemeslu dēļ.
- (360) Lai aprēķinātu saņēmēja lauksaimniecības produkcijas gada apjomu, var izmantot rādītājus, ar nosacījumu, ka izmantotā aprēķina metode ļauj noteikt katram saņēmējam atsevišķi nodarītos reālos zaudējumus attiecīgajā gadā.
- (361) Komisija akceptēs citas kaitējuma aprēķināšanas metodes, ja būs pārliecināta, ka tās ir reprezentatīvas, nav balstītas uz pārmērīgi augstām ražām un nevienam saņēmējam neparedz pārmērīgu kompensāciju. Kaitējuma apmēru var aprēķināt, ņemot vērā katra produkta veida konkrētās īpašības un izmantojot:
- (a) bioloģiskus rādītājus (zaudētās biomasas daudzums) vai līdzvērtīgus ražas zuduma rādītājus, kas noteikti lauku saimniecības, vietējā, reģionālā vai valsts līmenī, vai
 - (b) laikapstākļu rādītājus (tostarp nokrišņu daudzumu un temperatūru), kas noteikti vietējā, reģionālā vai valsts līmenī.

Atbalsta intensitāte

- (362) Atbalsts un visi citi maksājumi, kas saņemti kaitējuma kompensēšanai, tostarp maksājumi saskaņā ar citiem valsts vai Savienības pasākumiem vai apdrošināšanas līgumiem par kaitējumu, par kuru tiek piešķirts atbalsts, nedrīkst pārsniegt 80 % no attiecināmajām izmaksām. Apgabalos, kuros ir dabas radīti ierobežojumi, atbalsta intensitāti var palielināt līdz 90 %.
- (363) Atbalsts, kas piešķirts saskaņā ar šo iedaļu, jāsamazina par 50 %, izņemot gadījumus, kad to piešķir saņēmējiem, kuri ir noslēguši apdrošināšanas līgumu, kas sedz vismaz 50 % no to vidējās gada produkcijas vai ar produkciju saistītajiem ienākumiem un statistiski visbiežākos ar klimatu saistītos apdrošinātos riskus attiecīgajā dalībvalstī vai reģionā. Atkāpe no šā nosacījuma ir iespējama vienīgi tad, ja dalībvalsts var pārliecināši pierādīt, ka, neraugoties uz visām pieliktajām pūlēm, kaitējuma nodarīšanas laikā attiecīgajā dalībvalstī vai reģionā statistiski visbiežāko ar klimatu saistīto risku apdrošināšana par pieņemamu maksu nebija pieejama.
- 1.2.1.3. Atbalsts dzīvnieku slimību un augiem kaitīgo organismu profilakses, kontroles un izskaušanas izmaksu atlīdzināšanai un atbalsts dzīvnieku slimību un augiem kaitīgo organismu nodarītā kaitējuma atlīdzināšanai
- (364) Atbalstu dzīvnieku slimību vai augiem kaitīgo organismu profilakses, kontroles un izskaušanas izmaksu atlīdzināšanai un atbalstu minēto dzīvnieku slimību vai augiem kaitīgo organismu nodarītā kaitējuma atlīdzināšanai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

- (365) Šo iedaļu piemēro atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.
- (366) Maksājumus drīkst veikt tikai:
- (a) saistībā ar dzīvnieku slimībām vai augiem kaitīgajiem organismiem, attiecībā uz kuriem ir spēkā Savienības vai valsts noteikumi, kas paredzēti ar normatīviem vai administratīviem aktiem, un
 - (b) kā daļu no:
 - (i) Savienības, valsts vai reģionāla līmeņa publiskas programmas attiecīgās dzīvnieku slimības vai augiem kaitīgo organismu profilaksei, kontrolei vai izskaušanai vai
 - (ii) ārkārtas pasākumiem, ko noteikusi kompetenta publiskā iestāde, vai
 - (iii) augiem kaitīgo organismu izskaušanas vai ierobežošanas pasākumiem, ko īsteno saskaņā ar Padomes 2000. gada 8. maija Direktīvu 2000/29/EK par aizsardzības pasākumiem pret tādu organismu ieviešanu, kas kaitīgi augiem vai augu produktiem, un pret to izplatību Kopienā ⁽⁷³⁾.
- (367) Programmās un pasākumos, kas minēti (366) punkta b) apakšpunktā, jāietver attiecīgo profilakses, kontroles un izskaušanas pasākumu apraksts.
- (368) Atbalsts nedrīkst attiekties uz pasākumiem, attiecībā uz kuriem Savienības tiesību aktos ir paredzēts, ka šādu pasākumu izmaksas ir jāsedz saņēmējam, ja vien šādu atbalsta pasākumu izmaksas pilnībā nekompensē saņēmēju veikti obligātie maksājumi.
- (369) Atbalsts jāizmaksā tieši attiecīgajam uzņēmumam vai ražotāju grupai, vai organizācijai, kuras biedrs ir minētais uzņēmums. Ja atbalstu izmaksā ražotāju grupai vai organizācijai, atbalsta summa nedrīkst pārsniegt summu, uz kādu ir tiesīgs pretendēt minētais uzņēmums.
- (370) Gadījumos, kad konstatē, ka slimība vai augiem kaitīgo organismu invāzija ir saņēmēja tīšas vai nolaidīgas rīcības rezultāts, individuāls atbalsts nebūtu jāpiešķir.
- (371) Attiecībā uz dzīvnieku slimībām jānorāda, ka atbalstu var piešķirt tikai attiecībā uz slimībām, kas minētas Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas sagatavotajā dzīvnieku slimību sarakstā, vai dzīvnieku slimībām un zoonozēm, kas uzskaitītas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 652/2014 ⁽⁷⁴⁾ I un II pielikumā.
- (372) Atbalsta shēmas jāievieš trīs gadu laikā pēc dzīvnieku slimību vai augiem kaitīgo organismu radīto izmaksu vai kaitējuma rašanās dienas. Atbalsts jāizmaksā četru gadu laikā pēc minētās dienas.
- (373) *Ex ante* shēmu gadījumā dalībvalstīm jāizpilda (728) punktā noteiktais ziņošanas pienākums.

Attiecināmās izmaksas

(374) Profilaktisko pasākumu gadījumā atbalstam jāsedz attiecināmās izmaksas par:

- (a) veselības pārbaudēm;
- (b) analīzēm, tostarp *in vitro* diagnostiku;
- (c) testiem un citiem skrīninga pasākumiem, tostarp TSE un BSE testiem;

⁽⁷³⁾ Padomes 2000. gada 8. maija Direktīva 2000/29/EK par aizsardzības pasākumiem pret tādu organismu ieviešanu, kas kaitīgi augiem vai augu produktiem, un pret to izplatību Kopienā (OV L 169, 10.7.2000. 1. lpp.).

⁽⁷⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regula (ES) Nr. 652/2014, ar ko paredz noteikumus tādu izdevumu pārvaldībai, kuri attiecas uz pārtikas apriti, dzīvnieku veselību un dzīvnieku labturību, augu veselību un augu reproduktīvo materiālu, un ar ko groza Padomes direktīvas 98/56/EK, 2000/29/EK un 2008/90/EK, Regulu (EK) Nr. 178/2002, Regulu (EK) Nr. 882/2004 un Regulu (EK) Nr. 396/2005, Direktīvu 2009/128/EK un Regulu (EK) Nr. 1107/2009 un atceļ Padomes lēmumus 66/399/EEK, 76/894/EEK un 2009/470/EK (OV L 189, 27.6.2014., 1. lpp.).

- (d) vakcīnu, zāļu, dzīvnieku ārstniecības vielu un augu aizsardzības līdzekļu iegādi, uzglabāšanu, ievadīšanu un izplatīšanu;
 - (e) dzīvnieku nokaušanu vai izbrāķēšanu vai dzīvnieku produktu un augu iznīcināšanu profilakses nolūkos, kā arī saimniecības un aprīkojuma tīrīšanu un dezinficēšanu.
- (375) Kontroles un izskaušanas pasākumu gadījumā atbalstam jāsedz attiecināmās izmaksas par:
- (a) dzīvnieku slimību gadījumā veiktiem testiem un citiem skrīninga pasākumiem, tostarp TSE un BSE testiem;
 - (b) vakcīnu, zāļu, dzīvnieku ārstniecības vielu un augu aizsardzības līdzekļu iegādi, uzglabāšanu, ievadīšanu un izplatīšanu;
 - (c) dzīvnieku nokaušanu vai izbrāķēšanu un iznīcināšanu un ar tiem saistītu produktu vai augu iznīcināšanu, arī tad, ja tie mirst vai tiek iznīcināti vakcinācijas vai citu tādu pasākumu rezultātā, kuri veikti saskaņā ar kompetento publisko iestāžu rīkojumu, un saimniecības un aprīkojuma tīrīšanu un dezinficēšanu.
- (376) Atbalsts, kas saistīts ar (374) un (375) punktā norādītajām attiecināmajām izmaksām, jāpiešķir natūrā un jāizmaksā profilakses un izskaušanas pasākumu nodrošinātājam, izņemot attiecināmās izmaksas, kuras minētas (374) punkta d) apakšpunktā un (375) punkta b) apakšpunktā, un attiecināmās izmaksas, kuras minētas (374) punkta e) apakšpunktā un (375) punkta c) apakšpunktā attiecībā uz augiem kaitīgajiem organismiem, kā arī saistībā ar saimniecības un aprīkojuma tīrīšanu un dezinficēšanu.
- (377) Ja atbalsta mērķis ir atlīdzināt kaitējumu, ko radījušas dzīvnieku slimības vai augiem kaitīgie organismi, kompensācija jāaprēķina tikai par:
- (a) tirgus vērtību dzīvniekiem, kas nokauti vai izbrāķēti, vai miruši, vai ar tiem saistītiem produktiem, vai augiem, kas iznīcināti:
 - (i) dzīvnieku slimības vai augiem kaitīgo organismu dēļ,
 - (ii) īstenojot publisku programmu vai pasākumu, kā minēts šo pamatnostādņu (366) punkta b) apakšpunktā;
 - (b) ienākumu zaudējumiem, ko rada karantīnas noteikumu ievērošana un ganāmpulka vai stādījumu atjaunošanas grūtības, un obligātais augsekas veidošanas pienākums, kas jāveic (366) punkta b) apakšpunktā minētās publiskas programmas vai pasākuma ietvaros.
- (378) Minētā summa jāsamazina, no tās atvelkot visas izmaksas, kas nav radušās tiešā dzīvnieku slimības vai augiem kaitīgo organismu ietekmē un kas saņēmējam radušās citu iemeslu dēļ.
- (379) Pamatnostādņu (377) punkta a) apakšpunktā minētā tirgus vērtība jānosaka, pamatojoties uz dzīvnieku, produktu un augu vērtību, un tas jā dara nekavējoties, pirms ir radušās vai apstiprinājušās aizdomas par dzīvnieku slimību vai augiem kaitīgo organismu.
- (380) Pamatnostādņu (377) punktā minētais atbalsts nedrīkst pārsniegt izmaksas un kaitējumu, ko radījušas dzīvnieku slimības un augiem kaitīgie organismi, attiecībā uz ko kompetentā iestāde:
- (a) ir oficiāli atzinusi uzliesmojumu – dzīvnieku slimības gadījumā – vai
 - (b) ir oficiāli atzinusi to klātbūtni – augiem kaitīgo organismu gadījumā.
- (381) Izņēmuma un pienācīgi pamatotos gadījumos Komisija var akceptēt izmaksas, kas radušās, veicot citus vajadzīgos pasākumus, kuri nav minēti šajā iedaļā.

Atbalsta intensitāte

- (382) Atbalsts un visi citi maksājumi, ko saņēmis saņēmējs, tostarp maksājumi saskaņā ar citiem valsts vai Savienības pasākumiem vai apdrošināšanas polisēm par tām pašām attiecināmajām izmaksām, nedrīkst pārsniegt 100 % no attiecināmajām izmaksām.

1.2.1.4. Atbalsts par kritušajiem dzīvniekiem

- (383) Atbalstu par kritušajiem dzīvniekiem Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(384) Šo iedaļu piemēro uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.

Atbalsta intensitāte attiecībā uz attiecināmajām izmaksām

(385) Turpmāk uzskaitītajām attiecināmajām izmaksām piemēro šādu atbalsta intensitāti:

- (a) atbalsts līdz 100 % no kritušo dzīvnieku aizvākšanas izmaksām un 75 % no kritušo dzīvnieku iznīcināšanas izmaksām; atbalstu izmaksām, kas rodas par tādas apdrošināšanas prēmijām, kura sedz kritušo dzīvnieku aizvākšanas un iznīcināšanas izmaksas, var piešķirt saskaņā ar šo pamatnostādņu II daļas 1.2.1.6. iedaļas noteikumiem;
- (b) atbalsts līdz 100 % no kritušo dzīvnieku aizvākšanas un iznīcināšanas izmaksām, ja atbalsts tiek finansēts no maksām vai obligātajām iemaksām, kas paredzētas šādu kritušo dzīvnieku aizvākšanas un iznīcināšanas finansēšanai, ar noteikumu, ka šādas maksas vai iemaksas attiecas tikai uz gaļas nozari un tiek tieši piemērotas šai nozarei;
- (c) atbalsts 100 % apmērā no kritušo dzīvnieku aizvākšanas un iznīcināšanas izmaksām, ja ir noteikts pienākums veikt attiecīgo kritušo dzīvnieku TSE testus, vai gadījumā, kad noticis šo pamatnostādņu (371) punktā minētais dzīvnieku slimības uzliesmojums.

(386) Atbalsts jāpiešķir ar nosacījumu, ka pastāv konsekventa uzraudzības programma, kas nodrošina visu kritušo dzīvnieku drošu likvidēšanu attiecīgajā dalībvalstī.

(387) Atbalsts jāpiešķir natūrā, un tajā nedrīkst ietvert tiešus maksājumus saņēmējiem, izņemot tad, ja lopkopis, kurš ir atbalsta saņēmējs, vienlaikus ir pakalpojuma sniedzējs.

(388) Lai atvieglotu atbalsta administrēšanu, to var izmaksāt ekonomikas dalībniekiem vai struktūrām, kas:

- (a) darbojas lejupējā tirgū attiecībā pret uzņēmumiem, kas darbojas lopkopības nozarē, un
- (b) sniedz pakalpojumus, kas saistīti ar kritušo dzīvnieku aizvākšanu un iznīcināšanu.

(389) Attiecībā uz kritušajiem dzīvniekiem un kautuvju atkritumiem Komisija saglabās savu politiku neatļaut atbalstu par kritušajiem dzīvniekiem tiem ekonomikas dalībniekiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi un tirdzniecību, un atbalstu kautuvju atkritumu likvidācijas izmaksu segšanai. Valsts atbalstu ieguldījumiem, kas veikti saistībā ar kautuvju atkritumu iznīcināšanu, pārbaudīs saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem par ieguldījumu atbalstu.

1.2.1.5. Atbalsts aizsargājamo dzīvnieku nodarītā kaitējuma kompensēšanai

(390) Par aizvien lielāku problēmu kļūst kaitējums, ko aprikojumam, infrastruktūrai, dzīvniekiem un augiem nodara aizsargājamie dzīvnieki. Savienības vides aizsardzības politikas panākumi daļēji ir atkarīgi no tā, cik efektīvi tiks risinātas konfliktsituācijas starp aizsargājamiem dzīvniekiem un lauksaimniekiem. Tāpēc, ievērojot proporcionalitātes principu, atbalstu aizsargājamo dzīvnieku nodarītā kaitējuma kompensēšanai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādnēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(391) Šo iedaļu piemēro uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.

(392) No saņēmējiem tiek prasīts minimāls pretieguldījums, lai mazinātu konkurences izkropļojumu risku un radītu stimulu riska mazināšanai. Šis pretieguldījums jāveic kā lietderīgi profilaktiskie pasākumi (piemēram, žogi, kur tas iespējams, ganu suņi), kas ir samērīgi ar aizsargājamo dzīvnieku nodarītā kaitējuma risku attiecīgajā apgabalā. Ja lietderīgus profilaktiskus pasākumus veikt nav iespējams, attiecīgajai dalībvalstij jāpieņemas, ka šādus profilaktiskus pasākumus veikt nav iespējams, un tikai tad atbalsts tiks uzskatīts par saderīgu.

(393) Dalībvalstij ir jānosaka tieša cēloņsakarība starp nodarīto kaitējumu un aizsargājamo dzīvnieku uzvedību.

- (394) Atbalsts jāizmaksā tieši attiecīgajam uzņēmumam vai ražotāju grupai, vai organizācijai, kuras biedrs ir minētais uzņēmums. Ja atbalstu izmaksā ražotāju grupai un organizācijai, atbalsta summa nedrīkst pārsniegt summu, uz kādu ir tiesīgs pretendēt minētais uzņēmums.
- (395) Atbalsta shēma jāizveido trīs gadu laikā pēc attiecīgās kaitējuma cēloniskā notikuma dienas. Atbalsts jāizmaksā četru gadu laikā pēc minētās dienas.

Attiecināmās izmaksas

- (396) Attiecināmās izmaksas ir tāda kaitējuma izmaksas, kurš ir kaitējuma cēloniskā notikuma tiešas sekas, ko novērtējusi publiska iestāde, atbalsta piešķirējiestādes atzīts neatkarīgs eksperts vai apdrošināšanas sabiedrība.
- (397) Kaitējums var ietvert:
- (a) kaitējumu saistībā ar nogalinātajiem dzīvniekiem vai iznīcinātajiem augiem; attiecināmās izmaksas nosaka, pamatojoties uz aizsargājamo dzīvnieku nogalināto dzīvnieku vai iznīcināto augu tirgus vērtību;
 - (b) netiešās izmaksas – veterinārās izmaksas, kas rodas par ievainotu dzīvnieku ārstēšanu, un darbaspēka izmaksas, kas saistītas ar pazudušu dzīvnieku meklēšanu;
 - (c) materiālu kaitējumu šādiem aktīviem – saimniecības aprīkojums, tehnika, lauku saimniecības ēkas un krājumi; materiālais kaitējums jāaprēķina, pamatojoties uz attiecīgā aktīva remonta izmaksām vai saimniecisko vērtību pirms kaitējuma cēloniskā notikuma; tas nedrīkst pārsniegt remonta izmaksas vai patiesās tirgus vērtības samazinājumu, ko izraisījis kaitējuma cēloniskais notikums, proti, atšķirību starp īpašuma vērtību tieši pirms minētā notikuma un uzreiz pēc tā.
- (398) Minētā summa jāsamazina, no tās atvelkot visas izmaksas, ko nav radījis kaitējuma cēloniskais notikums un kas saņēmējam radušās citu iemeslu dēļ.
- (399) Kaitējums jāaprēķina katram saņēmējam atsevišķi.
- (400) Par ieguldījumiem, kas saistīti ar profilaktiskiem pasākumiem pret aizsargājamo dzīvnieku nodarītu kaitējumu, var saņemt atbalstu saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti šo pamatnostādņu II daļas 1.1.1.1. iedaļā par atbalstu ieguldījumiem lauku saimniecībās.

Atbalsta intensitāte

- (401) Kompensāciju var piešķirt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām.
- (402) Kompensācijai par netiešajām izmaksām jābūt samērīgai ar tiešajām izmaksām, un tā nedrīkst pārsniegt 80 % no kopējām netiešajām attiecināmajām izmaksām.
- (403) Atbalsts un visi citi maksājumi, kas saņemti kaitējuma kompensēšanai, tostarp maksājumi saskaņā ar citiem valsts vai Savienības pasākumiem vai apdrošināšanas līgumiem par kaitējumu, par kuru tiek piešķirts atbalsts, nedrīkst pārsniegt 100 % no tiešajām attiecināmajām izmaksām un 80 % no netiešajām attiecināmajām izmaksām.

1.2.1.6. Atbalsts apdrošināšanas prēmiju maksāšanai

- (404) Daudzos gadījumos apdrošināšana ir visnoderīgākais labas riska un krīzes pārvaldības līdzeklis. Tāpēc, ņemot vērā bieži vien nelielas lauksaimnieku finansēšanas iespējas, Komisija pozitīvi vērtē valsts atbalstu apdrošināšanas prēmiju maksāšanai, ja apdrošināšana attiecas uz primāro lauksaimniecisko ražošanu.
- (405) Atbalstu apdrošināšanas prēmiju maksāšanai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (406) Šo iedaļu piemēro uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.
- (407) Atbalsts nedrīkst radīt šķēršļus apdrošināšanas pakalpojumu iekšējā tirgus darbībai. Konkrēti, atbalstu nedrīkst attiecināt tikai uz apdrošināšanu, ko nodrošina viena apdrošināšanas sabiedrība vai sabiedrību grupa, vai tam piemērot nosacījumu, ka apdrošināšanas līgums jāslēdz ar sabiedrību, kas veic uzņēmējdarbību attiecīgajā dalībvalstī.
- (408) Pārāpdrošināšanas shēmas tiks izskatītas katrā gadījumā atsevišķi.

Attiecināmās izmaksas

- (409) Attiecināmās izmaksas ir izmaksas par apdrošināšanas prēmijām, kuras maksā par apdrošināšanu tāda kaitējuma atlīdzināšanai, ko radījušas dabas katastrofas vai ārkārtēji notikumi, dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, dzīvnieku slimības un augiem kaitīgie organismi, kritušo dzīvnieku savākšana un iznīcināšana un aizsargājamo dzīvnieku radīts kaitējums, kā noteikts 1.2.1.1., 1.2.1.2., 1.2.1.3., 1.2.1.4. un 1.2.1.5. iedaļā, kā arī citi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, un/vai par vides incidentu nodarīto kaitējumu.
- (410) Ar apdrošināšanu var kompensēt tikai izmaksas, kas rodas, atlīdzinot (409) punktā minēto kaitējumu, un nedrīkst būt prasību vai norāžu par turpmākās produkcijas veidu vai daudzumu.
- (411) Attiecībā uz atbalstu apdrošināšanas prēmijām, ko maksā par apdrošināšanu pret vides incidentu radītiem zaudējumiem, jābūt izpildītiem šādiem papildu nosacījumiem: vides incidenta gadījumam ir jābūt attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes oficiāli atzītam. Vajadzības gadījumā dalībvalstis var iepriekš noteikt kritērijus, uz kuru pamata var uzskatīt, ka minētā oficiālā atzīšana ir saņemta. Lai aprēķinātu saņēmēja lauksaimniecības produkcijas gada apjomu un zaudējumu apmēru, var izmantot (360) un (361) punktā minētos rādītājus.

Atbalsta intensitāte

- (412) Bruto atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt 65 % no apdrošināšanas prēmijas izmaksām, taču tas neattiecas uz atbalstu kritušo dzīvnieku aizvākšanai un iznīcināšanai, kad atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt 100 % no apdrošināšanas prēmijas izmaksām attiecībā uz apdrošināšanas prēmijām par kritušo dzīvnieku aizvākšanu un 75 % no apdrošināšanas prēmijas izmaksām attiecībā uz apdrošināšanas prēmijām par šādu kritušo dzīvnieku iznīcināšanu.
- (413) Dalībvalstis var ierobežot apdrošināšanas prēmijas summu, par kuru var pretendēt uz atbalstu, nosakot attiecīgu maksimālo apjomu.

1.2.1.7. Atbalsts finansiāliem ieguldījumiem kopfondos

- (414) Atbalstu finansiāliem ieguldījumiem kopfondos, kuru mērķis ir izmaksāt lauksaimniekiem kompensāciju par kaitējumu, ko radījuši dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, dzīvnieku slimības un augiem kaitīgie organismi, kā noteikts 1.2.1.2. un 1.2.1.3. iedaļā, un/vai par vides incidentu radīto kaitējumu, Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (415) Šo iedaļu piemēro uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.
- (416) Attiecīgajam kopfondam:
- (a) jābūt kompetentās iestādes akreditētam saskaņā ar valsts tiesību aktiem;
 - (b) jābūt pārredzamai politikai attiecībā uz iemaksām tajā un izmaksām no tā;
 - (c) jābūt skaidriem noteikumiem, kuri nosaka atbildību par jebkuru radušos parādu.
- (417) Dalībvalstīm jāpieņem noteikumi par kopfondu izveidošanu un pārvaldību, jo īpaši par kompensācijas maksājumu piešķiršanu, kā arī par šo noteikumu ievērošanas administrēšanu un uzraudzību. Dalībvalstīm jānodrošina, ka fondu noteikumos ir paredzētas sankcijas gadījumiem, kad uzņēmums ir rīkojies nolaidīgi.

Attiecināmās izmaksas

- (418) Attiecināmās izmaksas ir izmaksas par finansiāliem ieguldījumiem kopfondos, kuru mērķis ir izmaksāt lauksaimniekiem kompensāciju par kaitējumu, ko radījuši dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, dzīvnieku slimības un augiem kaitīgie organismi, kā noteikts 1.2.1.2. un 1.2.1.3. iedaļā, un/vai par vides incidentu radīto kaitējumu. Finansiālie ieguldījumi var attiekties tikai uz summām, kuras kopfonds kā finansiālu kompensāciju izmaksājis uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu.

- (419) Attiecībā uz atbalstu finansiāliem ieguldījumiem kopfondos, kuru mērķis ir izmaksāt kompensāciju par vides incidentu radītu kaitējumu, piemēro šādus papildu nosacījumus: vides incidenta gadījumam ir jābūt attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes oficiāli atzītam. Vajadzības gadījumā dalībvalstis var iepriekš noteikt kritērijus, uz kuru pamata var uzskatīt, ka minētā oficiālā atzīšana ir saņemta. Lai aprēķinātu saņēmēja lauksaimniecības produkcijas gada apjomu un zaudējumu apmēru, var izmantot (360) un (361) punktā minētos rādītājus.

Atbalsta intensitāte

- (420) Atbalsts nedrīkst pārsniegt 65 % no attiecināmajām izmaksām.

- (421) Dalībvalstis var ierobežot izmaksas, par kurām ir tiesības saņemt atbalstu, un šajā nolūkā piemērot:

- (a) maksimālo apjomu vienam fondam;
- (b) maksimālo apjomu vienam fonda biedram/saistītajam uzņēmumam.

1.2.2. Atbalsts ražošanas jaudas slēgšanai

- (422) Šo iedaļu piemēro visai lauksaimniecības nozarei ⁽⁷⁵⁾.

1.2.2.1. Jaudas slēgšana dzīvnieku, augu vai cilvēku veselības, sanitāru, ētisku vai vides apsvērumu dēļ

- (423) Atbalstu jaudas slēgšanai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

- (424) Jauda tiek slēgta dzīvnieku, augu vai cilvēku veselības, sanitāru, ētisku vai vides apsvērumu dēļ, piemēram, ganāmpulka blīvuma samazināšanas vajadzībām.

- (425) Ir vajadzīgs pietiekams atbalsta saņēmēja pretieguldījums. Šis pretieguldījums ir galīgs un neatsaucams lēmums demontēt vai neatgriezeniski slēgt attiecīgo ražošanas jaudu. Tas nozīmē, ka attiecīgais uzņēmums pilnībā vai, ja tas ir pienācīgi pamatots, daļēji slēdz ražošanas jaudu. No saņēmēja jāsaņem juridiski saistošs apliecinājums par to, ka attiecīgās ražošanas jaudas slēgšana ir galīga un neatgriezeniska un ka saņēmējs tādu pašu darbību nesāks citur. Šīm saistībām jābūt saistošām arī jebkuram turpmākam attiecīgās zemes vai objekta pircējam.

- (426) Tiesības pretendēt uz atbalstu ir tikai tiem uzņēmumiem, kas ir faktiski ražojuši, un tikai par tām ražošanas jaudām, kas ir faktiski nepārtraukti izmantotas pēdējos piecus gadus pirms jaudas slēgšanas. Ja ražošanas jauda jau ir galīgi slēgta vai tās slēgšana šķiet nenovēršama, saņēmēja pretieguldījums nav sniegts un atbalstu piešķirt nedrīkst.

- (427) Komisija patur tiesības atbalsta apstiprinājumam pievienot papildu nosacījumus.

- (428) Tiesības pretendēt uz atbalstu ir tikai tiem uzņēmumiem, kas ievēro Savienības standartus. Uzņēmumi, kas Savienības standartus neievēro un kam tik un tā būtu jāizbeidz ražošana, ir izslēgti no atbalsta saņemšanas.

- (429) Lai novērstu eroziju un citu negatīvu ietekmi uz vidi, atklāta lauksaimniecības zeme, kurā tiek pārtraukta ražošana, principā divu gadu laikā ir jāapmežo vai jāpārveido par dabas teritoriju tā, lai nodrošinātu, ka negatīva ietekme uz vidi netiek pieļauta. Alternatīva iespēja ir atklātu lauksaimniecības zemi sākt atkal izmantot pēc 20 gadiem pēc jaudas faktiskās slēgšanas. Līdz tam laikam šādā lauksaimniecības zemē jāuztur labi lauksaimniecības un vides apstākļi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 VI sadaļas I nodaļu un attiecīgajiem īstenošanas noteikumiem. Iekārtas, uz kurām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES ⁽⁷⁶⁾, jāslēdz saskaņā ar minētās direktīvas 11. un 22. pantu, kas uzliek par pienākumu veikt piesārņojuma riska novēršanai vajadzīgos pasākumus un sakārtot iekārtas ekspluatācijas vietu apmieriņošanā stāvokli.

⁽⁷⁵⁾ Skatīt lauksaimniecības nozares definīciju šo pamatnostādņu 35.punkta 2.apakšpunktā.

⁽⁷⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

(430) Saskaņā ar atbalsta shēmu piešķirtam atbalstam jābūt pieejamam visiem atbalsttiesīgajiem uzņēmumiem.

Attiecināmās izmaksas

(431) Atbalsts kompensē aktīvu vērtības zudumu, ko aprēķina pēc aktīvu pašreizējās pārdošanas vērtības.

(432) Ja jaudu slēdz vides apsērumsu dēļ, papildus kompensācijai par aktīvu vērtības zudumu var piešķirt stimulojošu maksājumu, kas nedrīkst pārsniegt 20 % no aktīvu vērtības.

(433) Var piešķirt arī kompensāciju par ražošanas jaudas likvidēšanas izmaksām.

(434) Atbalstu var izmaksāt arī tādēļ, lai kompensētu obligātās sociālās izmaksas, kas izriet no slēgšanas lēmuma īstenošanas.

(435) Atbalsts apmežošanai un zemes pārveidošanai par dabas teritorijām jāpiešķir saskaņā ar II daļas 2.1.1. un 2.1.2. iedaļas noteikumiem un II daļas 1.1.1.1. iedaļas noteikumiem par neienesīgiem ieguldījumiem.

Atbalsta intensitāte

(436) Atbalsta maksimālās summas ir šādas:

(a) līdz 100 % attiecībā uz kompensāciju par aktīvu vērtības zudumu, ražošanas jaudas likvidēšanas izmaksu kompensāciju un obligātajām sociālajām izmaksām, kas izriet no slēgšanas lēmuma īstenošanas;

(b) līdz 120 % attiecībā uz kompensāciju par aktīvu vērtības zudumu, ja jaudu slēdz vides apsērumsu dēļ.

1.2.2.2. Jaudas slēgšana citu iemeslu dēļ

(437) Atbalstu jaudas slēgšanai citu, 1.2.2.1. iedaļā neminētu, iemeslu dēļ Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(438) Slēgšanai jābūt saistītai ar nozares pārstrukturēšanu, dažādošanu vai priekšlaicīgu pensionēšanos.

(439) Jābūt izpildītiem (425)–(429) punktā minētajiem nosacījumiem.

(440) Nedrīkst piešķirt atbalstu, kas varētu traucēt lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas mehānismu darbību. Atbalsta shēmas, kas attiecas uz nozarēm, kurām noteikti ražošanas ierobežojumi vai kvotas, izvērtē katrā gadījumā atsevišķi.

(441) Atbalstam jābūt daļai no programmas, kurai ir noteikti mērķi un konkrēti termiņi un kura ir vērsta uz nozares pārstrukturēšanu, dažādošanu vai priekšlaicīgu pensionēšanos.

(442) Lai nodrošinātu ātru ietekmi uz tirgu, tādu atbalsta shēmu ilgums, kuru mērķis ir jaudas slēgšana, ir jāierobežo, atvēlot ne vairāk kā sešus mēnešus dalības pieteikumu pieņemšanai un vēl divpadsmit mēnešus faktiskajai slēgšanai. Komisija neaņēms atbalsta shēmas, kuru ilgums pārsniedz trīs gadus, jo pieredze liecina, ka šādas shēmas var aizkavēt vajadzīgās izmaiņas.

(443) Atbalsta shēmai ar vienādiem nosacījumiem jābūt pieejamai visiem attiecīgās nozares ekonomikas dalībniekiem. Lai panāktu maksimālo ietekmi, attiecībā uz uzaicinājumiem izteikt ieinteresētību dalībvalstij jāizmanto pārredzama sistēma, publiski aicinot piedalīties visus potenciāli ieinteresētos uzņēmumus; tajā pašā laikā atbalsta shēmas organizēšana jāpārvalda tā, lai netiktu prasītas vai veicinātas konkurenci ierobežojošas vienošanās vai saskaņotas darbības starp attiecīgajiem uzņēmumiem.

Attaisnotās izmaksas un atbalsta intensitāte

(444) Piemēro šo pamatnostādņu II daļas 1.2.2.1. iedaļā paredzētos noteikumus par attiecināmajām izmaksām un atbalsta intensitāti, izņemot (432) punktā minētās izmaksas.

1.3. Citi atbalsta veidi lauksaimniecības nozarē**1.3.1. Atbalsts lopkopības nozarei**

(445) Komisijai ir labvēlīga nostāja pret atbalstu, kas veicina lauksaimniecības dzīvnieku ģenētiskās kvalitātes saglabāšanu un uzlabošanu Savienībā. Tāpēc atbalstu lopkopības nozarei Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādnēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(446) Šo iedaļu piemēro MVU, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu. Valsts atbalstu tādu izmaksu segšanai, uz ko attiecas šī iedaļa, Komisija neatļaus piešķirt lieliem uzņēmumiem.

(447) Atbalsts jāpiešķir natūrā, un tajā nedrīkstētu ietvert tiešus maksājumus saņēmējiem.

Attiecināmās izmaksas

(448) Atbalsts sedz ciltsgrāmatu izveidošanu un uzturēšanu, kā arī testus, ko veic trešās personas vai kas tiek veikti trešo personu vārdā, lai noteiktu lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko kvalitāti vai produktivitāti, izņemot kontroles, ko veic lauksaimniecības dzīvnieku īpašnieks, un piena kvalitātes regulāras kontroles.

(449) Attiecināmās izmaksas ietver:

(a) šādas administratīvās izmaksas par (448). punktā minēto ciltsgrāmatu izveidošanu un uzturēšanu:

(i) dzīvnieku datu – piemēram, dzīvnieka izcelsme, dzimšanas datums, apsēklošanas datums, nāves datums un tās cēloņi – vākšana un administrēšana, ekspertu vērtējums, ciltsgrāmatu izveidošanai un uzturēšanai nepieciešamo datu novērtēšana, atjaunināšana un apstrāde,

(ii) administratīvie darbi, kas saistīti ar attiecīgo dzīvnieku datu reģistrēšanu ciltsgrāmatās,

(iii) ciltsgrāmatās reģistrēto datu pārvaldībai vajadzīgās programmatūras atjaunināšana,

(iv) informācijas par ciltsgrāmatām un ciltsgrāmatu datu publiskošana tiešsaistē vai

(v) citas saistītas administratīvās izmaksas;

(b) šādas izmaksas par (448) punktā minētajiem testiem lauksaimniecības dzīvnieku ģenētiskās kvalitātes vai produktivitātes noteikšanai:

(i) testu vai kontroles izmaksas,

(ii) izmaksas, kas saistītas ar šādos testos vai kontrolēs iegūto datu vākšanu un novērtēšanu ar mērķi uzlabot dzīvnieku veselību un vides aizsardzību,

(iii) izmaksas, kas saistītas ar šādos testos vai kontrolēs iegūto datu vākšanu un novērtēšanu ar mērķi izvērtēt dzīvnieku ģenētisko kvalitāti, lai ieviestu uzlabotas audzēšanas metodes un saglabātu ģenētisko daudzveidību, vai

(iv) citas saistītās izmaksas.

Atbalsta intensitāte

(450) Var atļaut atbalstu līdz 100 %, lai finansētu ciltsgrāmatu izveidošanas un uzturēšanas administratīvās izmaksas.

(451) Būs atļauts atbalsts līdz 70 % tādu testu izmaksu segšanai, ko veic trešās personas vai kas tiek veikti trešo personu vārdā, lai noteiktu lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko kvalitāti vai ražīgumu.

1.3.2. Atbalsts lauksaimniecības produktu noieta veicināšanas pasākumiem

- (452) Atbalstu lauksaimniecības produktu noieta veicināšanai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (453) Šo iedaļu piemēro visai lauksaimniecības nozarei⁽⁷⁷⁾. Atbalstu konkursu, gadatirgu vai izstāžu organizēšanai, kas minēts (464) punkta a) apakšpunktā, piešķir tikai MVU.
- (454) Noieta veicināšanas pasākuma mērķim jābūt vai nu informēt sabiedrību par lauksaimniecības produktu īpašībām, piemēram, organizējot konkursus, piedaloties gadatirgos un sabiedrisko attiecību pasākumos, populārzinātniski izklāstot zinātnes atziņas vai publicējot faktu materiālu, vai ar noieta veicināšanas kampaņām mudināt ekonomikas dalībniekus vai patērētājus iegādāties attiecīgo lauksaimniecības produktu.
- (455) Noieta veicināšanas kampaņai jāreklamē tādi produkti, uz ko attiecas kvalitātes shēmas, kas minētas (282) punktā, vai arī tai jābūt ģenēriska rakstura kampaņai un jādod labums visiem attiecīgā produkta veida ražotājiem.
- (456) Noieta veicināšanas kampaņai jāatbilst Direktīvas 2000/13/EK⁽⁷⁸⁾ 2. pantam un attiecīgā gadījumā īpašiem marķēšanas noteikumiem.
- (457) Dalībvalstīm ir jāiesūta reprezentatīvi reklāmas materiālu paraugi, kad tās paziņo atbalstu vai atbalsta shēmu noieta veicināšanas kampaņai. Ja paziņojuma iesniegšanas brīdī dalībvalstīm minētie materiāli nav pieejami, tām jāuzņemas saistības iesniegt paraugus vēlāk, bet katrā ziņā pirms noieta veicināšanas kampaņas sākšanas.
- (458) Noieta veicināšanas kampaņas, kurās pārsniegta (37) punkta b) apakšpunktā minētā paziņošanas robežvērtība, jāpaziņo atsevišķi.
- (459) Noieta veicināšanas pasākumus var nodrošināt ražotāju grupas vai citas organizācijas neatkarīgi no to lieluma. Ja noieta veicināšanas pasākumu veic ražotāju grupas vai citas organizācijas, piedalīšanās nedrīkst būt atkarīga no dalības minētajās grupās vai organizācijās, un jebkurš ieguldījums grupas vai organizācijas administratīvo maksu segšanā nedrīkst pārsniegt noieta veicināšanas pasākuma nodrošināšanas izmaksas.
- (460) Atbalsts jāpiešķir:
- (a) natūrā vai
 - (b) kā kompensācija par faktiskajām izmaksām, kas radušās saņēmējam.
- (461) Atkāpjoties no (460). punkta, atbalsts noieta veicināšanas kampaņām jāpiešķir tikai natūrā kā subsidēts pakalpojums.
- (462) Ja atbalstu piešķir natūrā, tajā nedrīkst ietvert tiešus maksājumus saņēmējiem; tas ir jāizmaksā noieta veicināšanas pasākumu nodrošinātājam.
- (463) Atbalstu par simboliskām balvām, kas minētas (464). punkta a) apakšpunkta v) punktā, noieta veicināšanas pasākumu nodrošinātājam var izmaksāt tikai tad, ja balva ir faktiski piešķirta un tiek uzrādīts pierādījums par balvas piešķiršanu.

Attiecināmās izmaksas

- (464) Izmaksas, par kurām var pretendēt uz atbalstu lauksaimniecības produktu noieta veicināšanai Savienībā, ir šādas:
- (a) attiecībā uz konkursu, gadatirgu un izstāžu organizēšanu un dalību šādos pasākumos – ar nosacījumu, ka, pamatojoties uz objektīvi definētiem nosacījumiem, atbalsts ir pieejams visiem, kam attiecīgajā apgabalā ir tiesības uz to pretendēt:
 - (i) dalības maksas,
 - (ii) ceļa izdevumi un dzīvnieku transportēšanas izdevumi,

⁽⁷⁷⁾ Skatīt lauksaimniecības nozares definīciju šo pamatnostādņu 35.punkta 2.apakšpunktā.

⁽⁷⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīva 2000/13/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pārtikas produktu marķēšanu, noformēšanu un reklāmu (OV L 109, 6.5.2000., 29. lpp.).

- (iii) izmaksas par publikācijām un tīmekļa vietnēm, kurās paziņo par notikumu,
 - (iv) telpu un stendu īre un to uzstādīšanas un demontāžas izmaksas,
 - (v) simboliskas balvas, kuru vērtība nepārsniedz EUR 1 000 par balvu vienam uzvarētājam;
- (b) izmaksas par tādām publikācijām drukātajos un elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos un tīmekļa vietnēs un reklāmas klipiem elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos, radio vai televīzijā, kuru mērķis ir sniegt faktu materiālu par ražotājiem, kuri nāk no konkrēta reģiona vai ražo konkrētu lauksaimniecības produktu, ar nosacījumu, ka informācija ir neitrāla un visiem attiecīgajiem ražotājiem ir vienādas iespējas tikt pieminētiem publikācijā;
- (c) izmaksas par zinātnisku zināšanu un faktu materiāla izplatīšanu attiecībā uz
- (i) kvalitātes shēmām, kuras minētas (282) punktā un kuras ir atvērtas citu dalībvalstu un trešo valstu lauksaimniecības produktiem;
 - (ii) ģenēriskiem lauksaimniecības produktiem, to uzturvērtības priekšrocībām un ierosinājumiem to lietošanai;
- (d) izmaksas par plašsaziņas līdzekļos vai mazumtirdzniecības vietās organizētām noieta veicināšanas kampaņām, kas vērstas uz patērētājiem, kā arī par visiem reklāmas materiāliem, kurus izplata tieši patērētājiem.

Atsauce uz konkrētu uzņēmumu, preču zīmi vai izcelsmi

- (465) Noieta veicināšanas pasākumos, kas minēti (464). punkta c) apakšpunktā, un noieta veicināšanas kampaņās, kas minētas (464) punkta d) apakšpunktā, un jo īpaši ģenēriska rakstura noieta veicināšanas pasākumos, kas dod labumu visiem attiecīgā produkta veida ražotājiem, nedrīkst minēt nevienu konkrētu uzņēmumu, preču zīmi vai izcelsmi. Noieta veicināšanas kampaņas, kas minētas (464) punkta d) apakšpunktā, nedrīkst būt vēltas viena vai vairāku konkrētu uzņēmumu produktiem.
- (466) Tomēr tiem noieta veicināšanas pasākumiem un kampaņām, kas minēti (465) punkta c) un d) apakšpunktā un kas reklamē tādus produktus, uz ko attiecas (282) punktā minētās kvalitātes shēmas, izcelsmes norādīšanas ierobežojumu nepiemēro, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
- (a) ja noieta veicināšanas pasākuma priekšmets ir produkti ar Savienībā atzītiem nosaukumiem, tajā drīkst atsaukties uz produktu izcelsmi, ar nosacījumu, ka atsauce atbilst tieši tai, kas ir reģistrēta Savienībā;
 - (b) ja pasākuma priekšmets ir produkti, uz kuriem attiecas tādas kvalitātes shēmas, kas nav Savienībā atzītu nosaukumu produktu shēmas, produktu izcelsmi drīkst minēt ar nosacījumu, ka tai vēstījumā ir pakārtota nozīme. Lai noteiktu, vai atsaucei uz izcelsmi ir pakārtota nozīme, Komisija ņems vērā kopējo teksta apjomu un/vai simbola, arī attēlu, lielumu, kā arī kopējo noformējumu, kas saistīts ar izcelsmi, salīdzinājumā ar tekstu un/vai simbolu, kas norāda uz galveno pārdošanas saukli, t. i., to reklāmas daļu, kas nav vēsta uz produkta izcelsmi.

Atbalsta intensitāte

- (467) Atbalsta intensitāte saistībā ar (464) punkta a)–c) apakšpunktā minētajām attiecināmajām izmaksām, nepārsniedz 100 % no attiecināmajām izmaksām.
- (468) Attiecībā uz noieta veicināšanas kampaņām, kuras priekšplānā izvirza produktus, uz kuriem attiecas kvalitātes shēmas, un kuras minētas (464) punktā saistībā ar (455) punktu, atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt 50 % no kampaņas attiecināmajām izmaksām. Ja nozare sedz vismaz 50 % no izmaksām, neatkarīgi no ieguldījuma veida, piemēram, maksājot konkrētus nodokļus, atbalsta intensitāte var sasniegt 100 % ⁽⁷⁹⁾.
- (469) Attiecībā uz ģenēriska rakstura noieta veicināšanas kampaņām, kas minētas (464) punkta d) apakšpunktā saistībā ar (455) punktu, atbalsta intensitāte var sasniegt 100 % no attiecināmajām izmaksām.

⁽⁷⁹⁾ Tiesa, T-139/09, Francija/Komisija, Krājums 2012.

Noieta veicināšana trešās valstīs

(470) Komisija pārbaudīs valsts atbalstu noieta veicināšanai trešās valstīs un atzīs to par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst Regulā (EK) Nr. 3/2008 izklāstītajiem nosacījumiem. Tomēr valsts atbalstu noieta veicināšanai Komisija neatzīs par saderīgu, ja tas:

(a) būs piešķirts konkrētiem uzņēmumiem vai preču zīmēm;

(b) var apdraudēt citu dalībvalstu produktu pārdošanu vai tos nomelnot.

1.3.3. *Atbalsts tālākajiem reģioniem un Egejas jūras nelielajām salām*

(471) Atbalstu tālākajiem reģioniem un Egejas jūras nelielajām salām Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(472) Šo iedaļu piemēro visai lauksaimniecības nozarei ⁽⁸⁰⁾.

(473) Attiecībā uz tālākajiem reģioniem – saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 228/2013 23. panta 4. punktu Līguma 107., 108. un 109. pantu nepiemēro šādam atbalstam, ko dalībvalstis piešķirušas saskaņā ar minēto regulu:

(a) vietējās lauksaimnieciskās ražošanas atbalsta pasākumi saskaņā ar minētās regulas IV nodaļu.

(b) atbalsts, ko Francija piešķir cukura nozarei saskaņā ar minētās regulas 23. panta 3. punktu;

(c) atbalsts augu veselības programmām saskaņā ar minētās regulas 24. pantu un

(d) atbalsts, ko Spānija piešķir tabakas ražošanai Kanāriju salās saskaņā ar minētās regulas 28. pantu.

(474) Izņemot minētos gadījumos, valsts atbalsta noteikumus attiecībā uz tālākajiem reģioniem paredzētiem pasākumiem piemēro šādi: Regulas (ES) Nr. 228/2013 23. panta 1. punktā noteikts, ka Komisija var atļaut darbības atbalstu nozarēs, kas ražo, pārstrādā un tirgo lauksaimniecības produktus, uz kuriem attiecas Līguma I pielikums un kuriem piemēro Līguma 107., 108. un 109. pantu, lai mazinātu tālāko reģionu lauksaimnieciskās darbības īpašos ierobežojumus, ko rada to nošķirtība, atrašanās uz salas un ārkārtīgi tālā un nomaļā atrašanās vieta.

(475) Attiecībā uz Egejas jūras nelielajām salām – saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 229/2013 17. panta 3. punktu Līguma 107., 108. un 109. pantu nepiemēro maksājumiem, kurus Grieķija veic saskaņā ar minēto regulu, piemērojot minētās regulas III un IV nodaļu.

(476) Izņemot minētos gadījumos, valsts atbalsta noteikumus attiecībā uz Egejas jūras nelielajām salām paredzētiem pasākumiem piemēro šādi: Regulas (ES) Nr. 229/2013 17. panta 1. punktā noteikts, ka Komisija var atļaut darbības atbalstu nozarēs, kas ražo, pārstrādā un tirgo tos lauksaimniecības produktus, uz kuriem attiecas Līguma I pielikums un kuriem piemēro Līguma 107., 108. un 109. pantu, lai mazinātu Egejas jūras nelielo salu lauksaimnieciskās darbības īpašos ierobežojumus, ko rada to izolētība, nelielā platība, kalnainais reljefs un klimatiskie apstākļi, to ekonomikas atkarība no neliela produktu skaita un to lielais attālums no tirgiem.

⁽⁸⁰⁾ Skatīt lauksaimniecības nozares definīciju šo pamatnostādņu 35.punkta 2.apakšpunktā.

Attiecināmās izmaksas

(477) Par tālākajos reģionos un Egejas jūras nelielajās salās ražotu lauksaimniecības produktu papildu transporta izmaksām var pretendēt uz kompensāciju, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

- (a) saņēmēji savu ražošanas darbību veic tālākajos reģionos vai Egejas jūras nelielajās salās;
- (b) atbalstu ir iespējams objektīvi kvantitatīvi noteikt iepriekš, pamatojoties uz fiksētu summu, summu par tonnu/kilometru vai citu attiecīgu vienību;
- (c) papildu transporta izmaksas ir aprēķinātas, pamatojoties uz produktu pārvadāšanu attiecīgās dalībvalsts robežās, izmantojot transportlīdzekli, kas rada viszemākās izmaksas saņēmējam, ņemot vērā ārējās izmaksas vides jomā;
- (d) tālāko reģionu gadījumā attiecināmās papildu transporta izmaksas var ietvert izmaksas saistībā ar lauksaimniecības produktu transportēšanu no to ražošanas vietas uz turpmākās pārstrādes vietām tālākajos apgabalos.

(478) Izskatot priekšlikumus par valsts atbalsta piešķiršanu attiecībā uz citām izmaksām, kas nav papildu transporta izmaksas, kuri vērsti uz tālāko reģionu un Egejas jūras nelielo salu vajadzību apmierināšanu, Komisija izvērtēs katru gadījumu atsevišķi, pamatojoties uz kopīgajiem novērtējuma principiem un īpašām tiesību normām, kuras piemērojamas minētajiem reģioniem, un vajadzības gadījumā ņemot vērā attiecīgo pasākumu saderību ar attiecīgo reģionu lauku attīstības programmām un to ietekmi uz konkurenci gan attiecīgajos reģionos, gan citās Savienības daļās.

1.3.4. Atbalsts lauksaimniecības zemes konsolidācijai

(479) Atbalstu lauksaimniecības zemes konsolidācijai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

Attiecināmās izmaksas

(480) Attiecināmās izmaksas ir zemes konsolidācijas juridiskās, administratīvās un uzmērīšanas izmaksas.

Atbalsta intensitāte

(481) Atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt 100 % no faktiskajām izmaksām.

1.3.5. Atbalsts grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai

(482) Atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai lauksaimniecības nozarē novērtēs saskaņā ar Kopienas pamatnostādņēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai vai ar tās grozošo vai aizstājošo aktu ⁽⁸¹⁾.

(483) Tomēr attiecībā uz atbalstu tādu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu, piemēro šādus izņēmumus:

- (a) atkāpjoties no 79. punkta Kopienas pamatnostādņēs par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai, Komisija no individuālā paziņošanas pienākuma var atbrīvot atbalstu MVU, ja attiecīgais MVU neatbilst nevienam no kritērijiem, kas noteikti 10. punktā Kopienas pamatnostādņēs par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai;

⁽⁸¹⁾ Projektu pamatnostādņēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu nefinanšu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai skatīt šajā tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_state_aid_rescue_restructuring/index_en.html.

- (b) princips, ka glābšanas un pārstrukturēšanas atbalsts jāpiešķir tikai vienu reizi, attiecas arī uz primāro lauksaimniecisko ražošanu; tomēr 10 gadu perioda vietā, kas noteikts 3.3. iedaļā Kopienas pamatnostādņēs par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai, piemēro piecu gadu periodu.

1.3.6. *Atbalsts pētniecībai un izstrādei lauksaimniecības nozarē*

- (484) Atbalstu pētniecībai un izstrādei lauksaimniecības nozarē Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

- (485) Šo iedaļu piemēro visai lauksaimniecības nozarei ⁽⁸²⁾.

- (486) Atbalstītajam projektam jābūt visu to uzņēmumu interesēs, kuri darbojas konkrētajā lauksaimniecības nozarē vai apakšnozarē.

- (487) Pirms atbalstītā projekta sākšanas internetā jāpublicē šāda informācija:

- (a) norāde, ka atbalstītais projekts tiek īstenots;
- (b) atbalstītā projekta mērķi;
- (c) atbalstītā projekta gaidāmo rezultātu aptuvenais publicēšanas datums;
- (d) atbalstītā projekta gaidāmo rezultātu publicēšanas vieta internetā;
- (e) norāde par to, ka visiem uzņēmumiem, kuri darbojas lauksaimniecības nozarē vai konkrētajā apakšnozarē, rezultāti ir pieejami bez maksas.

- (488) Atbalstītā projekta rezultātiem jābūt pieejamiem internetā no atbalstītā projekta beigu datuma vai dienas, kad jebkāda informācija par minētajiem rezultātiem ir sniegta kādas konkrētas organizācijas biedriem, – atkarībā no tā, kurš datums ir pirmais. Rezultātiem jābūt pieejamiem internetā vismaz piecus gadus, skaitot no atbalstītā projekta beigu datuma.

- (489) Atbalsts jāpiešķir tieši pētniecības un zināšanu izplatīšanas organizācijai. Pasākums nedrīkst ietvert tādu atbalstu, kas uzņēmumiem, kuri darbojas lauksaimniecības nozarē, tiek sniegts, pamatojoties uz lauksaimniecības produktu cenu.

Attiecināmās izmaksas

- (490) Attiecināmās izmaksas ietver:

- (a) personāla izmaksas, kas saistītas ar pētniekiem, tehniskajiem un citiem palīgdarbiniekiem, ciktāl tie ir nodarbināti attiecīgajā projektā;
- (b) instrumentu un aprīkojuma izmaksas tādā apmērā un periodā, kādā tos izmanto projektā. Ja šo instrumentu un aprīkojuma lietošanas laiks projektā neaptver visu amortizācijas periodu, par attiecināmajām izmaksām ir uzskatāmas tikai tās amortizācijas izmaksas, kas atbilst projekta ilgumam un ir aprēķinātas saskaņā ar vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem;
- (c) ēku un zemes izmaksas tādā apmērā un periodā, kādā tos izmanto projektā. Attiecībā uz ēkām par attiecināmajām izmaksām ir uzskatāmas tikai tās amortizācijas izmaksas, kas atbilst projekta ilgumam un ir aprēķinātas saskaņā ar vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem. Attiecībā uz zemi par attiecināmajām izmaksām ir uzskatāmas komerciālās nodošanas izmaksas vai faktiski veikto kapitālieguldījumu izmaksas;

⁽⁸²⁾ Skatīt lauksaimniecības nozares definīciju šo pamatnostādņu 35.punkta 2.apakšpunktā.

- (d) izmaksas par līgumpētījumiem, zināšanām un patentiem, kas iegādāti vai kuru licences saņemtas no ārējiem avotiem godīgas konkurences apstākļos, kā arī izmaksas par konsultantu pakalpojumiem un līdzvērtīgiem pakalpojumiem, kas izmantoti vienīgi projekta mērķiem;
- (e) citas pieskaitāmās un darbības izmaksas, tostarp materiālu, piederumu un līdzīgu preču izmaksas, kas tieši radušās projekta rezultātā.

Atbalsta intensitāte

(491) Atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt 100 % no attiecināmajām izmaksām.

(492) Atbalstu pētniecībai un izstrādei lauksaimniecības nozarē, kurš neatbilst iepriekš minētajiem nosacījumiem, novērtēs saskaņā ar Nostādnēm par valsts atbalstu pētniecībai, attīstībai un inovācijai⁽⁸³⁾.

2. nodaļa. Mežsaimniecības nozarei paredzēts atbalsts, ko līdzfinansē ELFLA, piešķir kā valsts papildu finansējumu šādiem līdzfinansētiem pasākumiem vai piešķir tikai kā valsts atbalstu

- (493) Mežsaimniecības nozare neietilpst Līguma 42. panta un I pielikuma darbības jomā. Līguma 107., 108. un 109. pantu piemēro atbalstam, ko dalībvalstis piešķir mežsaimniecības nozarei. Neraugoties uz faktu, ka neapstrādāta, sasmalcināta, granulēta vai malta dabiskā korķa un korķa atkritumu (KN pozīcija 4501) un ēdamo kastaņu (KN kods 0802 41 00) ražošana ietilpst Līguma I pielikuma darbības jomā, šī pamatnostādņu nodaļa var attiekties uz atbalstu, kas paredzēts ar šiem kokiem saistītajiem mežsaimniecības pasākumiem.
- (494) Savienības mērķis saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 20. apsvērumu, 4. un 5. pantu paredz, ka atbalsts ilgtspējīgai un klimatam labvēlīgai zemes izmantošanai attiecas arī uz meža platības paplašināšanu un ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu. Šo pamatnostādņu mērķis ir nodrošināt saskaņotību ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013, tās īstenošanas un deleģēšanas aktiem un ar vispārīgajiem valsts atbalsta principiem. Šie principi ietekmē šajās pamatnostādnēs paredzētās attiecināmās izmaksas un atbalsta intensitāti.
- (495) Šo pamatnostādņu 2. nodaļas noteikumi neskar iespēju piešķirt valsts atbalstu mežsaimniecības nozarei saskaņā ar Savienības noteikumiem, kas ir kopīgi visām nozarēm vai kopīgi tirdzniecībai un rūpniecībai, kā minēts šo pamatnostādņu (34) punktā. Atbalsts ieguldījumiem enerģijas taupīšanā un atjaunojamajos energoresursos ir izslēgts no šo pamatnostādņu II daļas 2. nodaļas darbības jomas, jo šādam atbalstam jābūt atbilstīgam Pamatnostādnēm par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam, ja vien tas nav atbrīvots no paziņošanas pienākuma. Tomēr saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 5. panta 5. punkta c) apakšpunktu, 21. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 26. pantu šīs pamatnostādnes piemēro ieguldījumiem, kas saistīti ar koksnes kā izejvielas vai enerģijas avota izmantošanu un attiecas tikai uz visām darba operācijām pirms rūpnieciskās apstrādes. Šīs pamatnostādnes nepiemēro ar mežu saistītām nozarēm.
- (496) Saskaņā ar šo nodaļu Komisija valsts atbalstu mežsaimniecības nozarei atzīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja atbalsts atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādnēs, un īpašajām prasībām, kas norādītas turpmāk 2.1.–2.9. iedaļā.

⁽⁸³⁾ OV C 198, 27.6.2014., 1. lpp.

- (497) Šīs nodaļas darbības joma attiecas uz atbalstu mežsaimniecības nozarei, kā noteikts šo pamatnostādņu (23) punkta b) apakšpunktā.
- (498) Savienības valstīs ir atšķirīga īpašumtiesību struktūra un mežu apsaimniekošanas prakse. Regulas (ES) Nr. 1305/2013 22.–26. pantā un 34. pantā ir izklāstīti konkrēti ierobežojumi attiecībā uz iespējamajiem tā atbalsta saņēmējiem, ko piešķir ELFLA līdzfinansētiem pasākumiem mežsaimniecības nozarē. Attiecībā uz mežsaimniecības pasākumiem, kas ir daļa no lauku attīstības programmas, kam piešķirts ELFLA atbalsts, tiek piemēroti Regulā (ES) Nr. 1305/2013 noteiktie ierobežojumi atbalsta saņēmēju lokam, taču tas neattiecas uz šo pamatnostādņu II daļas 2.1.1.–2.1.5. iedaļā paredzētiem tropu vai subtropu mežiem un kokaugiem klātu zemi Azoru salās, Madeirā, Kanāriju salās, Egejas jūras nelielajās salās tādā nozīmē, kā noteikts Regulā (ES) Nr. 229/2013, un Francijas aizjūras departamentos. Lai papildinātu ES lauku attīstības politiku, ierobežojumi attiecībā uz iespējamajiem saņēmējiem netiek piemēroti nedz lauku attīstības pasākumiem līdzīgiem mežsaimniecības pasākumiem, kas saņem tikai valsts finansējumu, nedz arī īpašiem atbalsta pasākumiem, kas minēti šo pamatnostādņu II daļas 2.8. un 2.9. iedaļā. Tomēr attiecībā uz ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā un ražotāju grupu darbības sākšanā, kā minēts attiecīgi šo pamatnostādņu II daļas 2.1.5. un 2.7. iedaļā, vienmēr jāpiemēro atbalsttiesīgo saņēmēju lieluma ierobežojumi, un tas jādara saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 26. un 27. pantu.

2.1. Ieguldījumi meža platības paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā

- (499) Atbalstu ieguldījumiem meža platības paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādnēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (500) Šo iedaļu piemēro atbalstam apmežošanai un kokaugiem klātas zemes izveidei, agromežsaimniecības sistēmu ierīkošanai, profilaksei un atjaunošanai pēc postījumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas, nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, katastrofāli notikumi, ar klimata pārmaiņām saistīti notikumi un kaitīgo organismu invāzijas un slimību uzliesmojumi, ieguldījumiem, kas uzlabo meža ekosistēmu izturētspēju un ekoloģisko vērtību, kā arī klimata pārmaiņu mazināšanas potenciālu, un ieguldījumiem jaunās mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā.
- (501) ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģija līdz 2020. gadam⁽⁸⁴⁾, kas pieņemta 2011. gada 3. maijā, mudina tos, kam pieejams Savienības finansējums, sagatavot meža apsaimniekošanas plānus, lai nodrošinātu ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu. Tādējādi – kad vien pieprasīts Regulā (ES) Nr. 1305/2013 attiecībā uz īpašu mežsaimniecības pasākumu, kas ir daļa no lauku attīstības programmas – meža tiesiskajiem valdījumiem, kuri pārsniedz noteiktu lielumu, kas jānosaka dalībvalstīm savās lauku attīstības programmās vai arī kā citādi, atbalsts jāpiešķir ar nosacījumu, ka ir iesniegts meža apsaimniekošanas plāns vai līdzvērtīgs dokuments, kas ir saskaņā ar meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu, kā tā definēta 1993. gada ministru konferencē par mežu aizsardzību Eiropā⁽⁸⁵⁾ (“meža ilgtspējīga apsaimniekošana”). Šī prasība neattiecas uz šajās pamatnostādnēs aplūkoto mežsaimniecības atbalstu, kam finansējumu piešķir vienīgi no valsts budžeta.

⁽⁸⁴⁾ Sk. Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Mūsu dzīvības garantija, mūsu dabas kapitāls – bioloģiskās daudzveidības stratēģija līdz 2020. gadam”, COM(2011) 244 galīgā redakcija.

⁽⁸⁵⁾ Otrā ministru konference par mežu aizsardzību Eiropā, 1993. gada 16.–17. jūnijs, Helsinki/Somija, “Rezolūcija H1 – Vispārējās pamatnostādnes par ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu Eiropā”.

Attiecināmās izmaksas

- (502) Apgrozāmais kapitāls nebūtu jāuzskata par mežsaimniecības nozarē sniegtā ieguldījuma attiecināmajām izmaksām. Regulas (ES) Nr. 1305/2013 45. pantā ir norādītas šādas vispārpieņemtās ar ieguldījumiem saistītās attiecināmās izmaksas:
- (a) izmaksas par nekustamā īpašuma celtniecību, iegādi, ieskaitot izpirkumnomu, vai labiekārtošanu, turklāt uz atbalstu par zemes iegādi var pretendēt tikai tad, ja tās izmaksas nepārsniedz 10 % no attiecīgās darbības kopējām attiecināmajām izmaksām; attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar vides saglabāšanu, izņēmuma un pienācīgi pamatotos gadījumos limitu var palielināt virs noteiktās procentuālās daļas;
 - (b) izmaksas par tehnikas un aprīkojuma iegādi vai iegādi uz nomaksu, nepārsniedzot aktīva tirgus vērtību;
 - (c) vispārīgās izmaksas, kas saistītas ar a) un b) apakšpunktā minētajiem izdevumiem, piemēram, maksa par arhitektu, inženieru un konsultāciju pakalpojumiem, maksa saistībā ar konsultācijām par ilgtspēju vides un ekonomikas aspektā, tostarp priekšizpēti; priekšizpētes izmaksas būs attiecināmās izmaksas arī tad, ja, pamatojoties uz tās rezultātiem, a) un b) apakšpunktam atbilstīgi izdevumi neradīsies;
 - (d) izmaksas par datoru programmatūras iegādi vai izstrādi un patentu, licenču, autortiesību un preču zīmju iegādi;
 - (e) izmaksas par meža apsaimniekošanas plānu un līdzvērtīgu dokumentu sagatavošanu;
 - (f) citas ar izpirkumnomas līgumiem saistītas izmaksas, piemēram, iznomātāja peļņa, procentu refinansēšanas izmaksas, pieskaitāmās izmaksas un apdrošināšanas izmaksas, nav uzskatāmas par attiecināmajām izmaksām.
- (503) Turklāt Regulā (ES) Nr. 1305/2013 paredzēto mežsaimniecības pasākumu mērķi un raksturs nosaka, kuras darbības, tostarp vienreizēji pasākumi, var būt atbalsttiesīgas. Lai panāktu saskaņību ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013, šajās pamatnostādņēs noteiktās mežsaimniecības pasākumu attiecināmās izmaksas atbilst attiecināmajām izmaksām, kas attiecībā uz konkrētu mežsaimniecības pasākumu paredzētas Regulā (ES) Nr. 1305/2013.

2.1.1. Atbalsts apmežošanai un kokaugiem klātas zemes izveidei

- (504) Atbalstu apmežošanai un kokaugiem klātas zemes izveidei Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

Atbalsta saņēmēji

- (505) Atbalstu izveides izmaksām un gada piemaksas var piešķirt publiskiem un privātiem zemes tiesiskajiem valdītājiem un to apvienībām.
- (506) Atbalsts publiskām iestādēm piederošas zemes apmežošanai vai par ātraudzīgiem kokiem sedz tikai izveides izmaksas. Ja tiek apmežota valstij piederoša zeme, atbalstu var piešķirt tikai tad, ja šīs zemes apsaimniekotājs ir privāta struktūra vai pašvaldība.

Attiecināmās izmaksas

- (507) Atbalsts sedz izmaksas par meža un kokaugiem klātas zemes izveidi lauksaimniecības zemē un lauksaimniecībā neizmantojamā zemē. Turklāt atbalsts, ko piešķir kā gada piemaksu par hektāru, var segt izmaksas par lauksaimniecībā negūtajiem ienākumiem un uzturēšanas izmaksas, tostarp agrotehniskās kopšanas un jaunaudžu kopšanas izmaksas, ne ilgāk kā divpadsmit gadus.
- (508) Atbalstu nedrīkst piešķirt tam, lai stādītu kokus audzēšanai īscirtmeta atvasājos, Ziemassvētku eglītes vai ātraudzīgus kokus enerģijas ražošanai. Stādītās sugas ir jāpielāgo apgabalā valdošajiem vides un klimatiskajiem apstākļiem, un tām jābūt atbilstīgām vides prasību minimumam.

(509) Apmežošanas un kokaugiem klātas zemes izveidošanai piemēro šādas obligātās vides prasības:

- (a) izvēloties stādāmās sugas, platības un izmantojamās metodes, nedrīkst pieļaut jutīgu biotopu, piemēram, kūdrāju un mitrāju, nepiemērotu apmežošanu un negatīvu ietekmi uz platībām ar augstu ekoloģisko vērtību, tostarp uz apgabaliem ar augstas dabas vērtības lauksaimniecību. Teritorijās, kas atbilstīgi Padomes Direktīvai 92/43/EEK⁽⁸⁶⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2009/147/EK⁽⁸⁷⁾ ir noteiktas kā *Natura 2000* teritorijas, jābūt atļautai tikai tādai apmežošanai, kas ir saderīga ar attiecīgo teritoriju apsaimniekošanas mērķiem un ir saskaņota ar dalībvalsts iestādi, kura atbild par *Natura 2000* īstenošanu;
- (b) izvēloties koku sugas, šķirnes, ekotipus un proveniencas, jāņem vērā vajadzība panākt izturētspēju pret klimata pārmaiņām un dabas katastrofām un augsnes un hidroloģiskie apstākļi attiecīgajā apgabalā, kā arī sugu invazīvais raksturs vietējos apstākļos, kā to noteikušas dalībvalstis. Jānosaka pienākums saņēmējam aizsargāt un kopt mežu vismaz tikmēr, kamēr tiek maksāta piemaksa par lauksaimniecībā negūtajiem ienākumiem un uzturēšanu. Tas attiecīgā gadījumā ietver kopšanu, retināšanu vai noganīšanu, lai nodrošinātu meža turpmāko attīstību, konkurējošās zālaugu veģetācijas regulēšanu un ugunsbīstama pameža materiāla uzkrāšanās novēršanu. Attiecībā uz ātraudzīgām sugām dalībvalstīm jānosaka minimālais un maksimālais laiks līdz koku gāšanai. Minimālajam laikam jābūt vismaz 8 gadiem, bet maksimālais laiks nedrīkst pārsniegt 20 gadus;
- (c) gadījumos, kad sarežģītu vides vai klimatisko apstākļu, tostarp vides degradācijas, dēļ nav sagaidāms, ka, stādot daudzgadīgus kokaugus, tiks izveidots meža segums, kā noteikts piemērojamajos valsts tiesību aktos, dalībvalsts var atļaut saņēmējam izveidot citu kokaugu veģetācijas segumu. Saņēmējam jānodrošina tāda paša līmeņa kopšana un aizsardzība, kāda ir piemērojama mežiem;
- (d) ja apmežošanas darbību rezultātā tiek izveidoti meži, kuru platība pārsniedz konkrētu robežvērtību, kas jānosaka dalībvalstīm, šādai darbībai jāietver vai nu:
 - (i) vienīgi tādu ekoloģiski pielāgotu sugu un/vai pret klimata pārmaiņām noturīgu sugu stādīšana attiecīgajā bioģeogrāfiskajā apgabalā, par kurām ietekmes novērtējumā nav konstatēts, ka tās apdraud bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumus vai rada negatīvu ietekmi uz cilvēku veselību, vai
 - (ii) tāda koku sugu mistrojuma stādīšana, kurā ietilpst vai nu vismaz 10 % lapu koku (aizņemtās platības ziņā), vai arī vismaz trīs koku sugas vai šķirnes, no kurām vismazāk pārstāvētā aizņem vismaz 10 % no platības.

(510) Apgabalos, kuros apmežošanu apgrūtina slikti augsnes un klimatiskie apstākļi, atbalstu var piešķirt par citu vietējiem apstākļiem piemērotu daudzgadīgu kokaugu sugu, piemēram, krūmu, stādīšanu.

(511) Komisijai iesniedzamajā paziņojumā jāiekļauj detalizēts apraksts, kas pierāda (509) punkta nosacījumu ievērošanu, un pamatojums, ja piemērota atkāpe.

Atbalsta intensitāte

(512) Var atļaut atbalstu līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām.

2.1.2. Atbalsts agromežsaimniecības sistēmu ierīkošanai

(513) Atbalstu agromežsaimniecības sistēmu ierīkošanai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

⁽⁸⁶⁾ Padomes 1992. gada 21. maija Direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (Biotopu direktīva) (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

⁽⁸⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīva 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību (Putnu direktīva) (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).

- (514) Atbalstu var piešķirt, lai izveidotu zemes izmantojuma sistēmas, kurās koki tiek audzēti lauksaimniecības platībās, kā definēts šo pamatnostādņu (35) punkta 65. apakšpunktā.

Atbalsta saņēmēji

- (515) Atbalstu var piešķirt privātiem zemes tiesiskajiem valdītājiem, pašvaldībām un to apvienībām.

Attiecināmās izmaksas

- (516) Atbalsts sedz ierīkošanas izmaksas, un ne ilgāk kā piecus gadus var piešķirt gada piemaksu par hektāru, lai segtu uzturēšanas izmaksas.
- (517) Dalībvalstīm jānosaka minimālais un maksimālais vienā hektārā stādāmo koku skaits, ņemot vērā vietējos augšnes, klimata un vides apstākļus, mežsaimniecībā izmantojamās sugas un vajadzību nodrošināt zemes ilgtspējīgu izmantošanu lauksaimniecībā.

Atbalsta intensitāte

- (518) Atbalsts var segt līdz 80 % no attiecināmajām ieguldījuma izmaksām saistībā ar agromežsaimniecības sistēmu ierīkošanu un līdz 100 % no gada piemaksas summas.

2.1.3. *Atbalsts profilaksei un atjaunošanai pēc postījumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas, dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, citi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, augiem kaitīgie organismi un katastrofāli notikumi*

- (519) Atbalstu profilaksei un atjaunošanai pēc postījumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas, dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, citi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, augiem kaitīgie organismi, katastrofāli notikumi un ar klimata pārmaiņām saistīti notikumi, Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu vai – attiecīgā gadījumā – ar 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādnēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

Atbalsta saņēmēji

- (520) Atbalstu var piešķirt privātiem un publiskiem meža tiesiskajiem valdītājiem un citām privātām un publiskām struktūrām un to apvienībām.

Attiecināmās izmaksas

- (521) Atbalsts sedz izmaksas par:

- (a) aizsardzības infrastruktūras izveidi: attiecībā uz ugunsdrošības joslām atbalsts var ietvert arī finansējumu, kas palīdz segt uzturēšanas izmaksas; atbalstu nedrīkst piešķirt ar lauksaimniecību saistītām darbībām platībās, uz kurām attiecas agrovides un klimata saistības;
- (b) vietējiem, neliela mēroga ugunsgrēku vai citu dabas radītu apdraudējumu profilakses pasākumiem, tostarp ganību dzīvnieku izmantošanai;
- (c) meža ugunsgrēku, kaitīgo organismu un slimību monitoringa iekārtu un sakaru aprīkojuma ierīkošanu un uzlabošanu;
- (d) tāda meža potenciāla atjaunošanu, kuram postījumus nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, citi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, augiem kaitīgie organismi, katastrofāli notikumi un ar klimata pārmaiņām saistīti notikumi.

- (522) Attiecībā uz meža potenciāla atjaunošanu, kas minēta (521) punkta d) apakšpunktā, atbalsts jāsniedz ar nosacījumu, ka dalībvalsts kompetentās publiskās iestādes ir oficiāli atzinušas, ka iepriekš minētais gadījums ir noticis un ka attiecīgā meža potenciāla iznīcināšanu vismaz 20 % apmērā izraisījis minētais gadījums vai pasākumi, kas ir pieņemti saskaņā ar Direktīvu 2000/29/EK, lai apkarotu, izskaustu vai ierobežotu kaitīgos organismus.

- (523) Ja piešķir atbalstu profilaksei, kuras mērķis ir novērst augiem kaitīgo organismu radītus postījumus mežā, tad augiem kaitīgo organismu parādīšanās riskam jābūt pamatotam ar zinātniskiem pierādījumiem un zinātnisku sabiedrisko organizāciju apliecinātam. Attiecīgā gadījumā paziņojumā jāiekļauj saraksts ar tiem kaitīgajiem organismiem, kas var izraisīt augiem kaitīgo organismu invāziju.
- (524) Atbalsttiesīgajām darbībām jābūt atbilstīgām dalībvalstu izstrādātajam meža aizsardzības plānam. Tiesiskajiem valdījumiem, kuri pārsniedz konkrētu lielumu, kas dalībvalstīm jānosaka lauku attīstības programmā (ja pasākumu līdzfinansē ELFLA), atbalsts jāpiešķir ar nosacījumu, ka ir iesniegta attiecīga informācija no meža apsaimniekošanas plāna vai līdzvērtīga dokumenta, kurš ir saskaņā ar ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu, kā tā definēta 1993. gada ministru konferencē par mežu aizsardzību Eiropā, un kurā sīki izklāstīti profilakses mērķi.
- (525) Uz atbalstu ugunsgrēku profilaksei jābūt tiesībām pretendēt tikai par tām meža platībām, kas saskaņā ar dalībvalstu izstrādāto meža aizsardzības plānu klasificētas kā vidēja līdz augsta meža ugunsgrēku riska platības.
- (526) Atbalstu nedrīkst piešķirt tāda ienākumu zaudējuma kompensēšanai, ko radījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, citi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, augiem kaitīgie organismi, katastrofāli notikumi un ar klimata pārmaiņām saistīti notikumi.

Atbalsta intensitāte

(527) Atbalstu var piešķirt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām.

(528) Atbalsts, kas piešķirts attiecināmajām izmaksām, kā minēts iepriekš (521).punkta (d) apakšpunktā, un visi citi maksājumi, ko saņēmis saņēmējs, tostarp maksājumi saskaņā ar citiem valsts vai Savienības pasākumiem vai apdrošināšanas polisēm par tām pašām attiecināmajām izmaksām, nepārsniedz 100 % no attiecināmajām izmaksām.

2.1.4. Atbalsts ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai

(529) Atbalstu ieguldījumiem meža ekosistēmu izturētspējas un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbildīs kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

Atbalsta saņēmēji

(530) Atbalstu var piešķirt fiziskām personām, privātiem un publiskiem meža tiesiskajiem valdītājiem un citām privātām un publiskām struktūrām un to apvienībām.

Attiecināmās izmaksas

(531) Ieguldījumu mērķim, neizslēdzot ekonomiskos ieguvumus ilgtermiņā, jābūt to saistību izpildei, kuras paredz sasniegt vides mērķus, lai nodrošinātu ekosistēmas pakalpojumus un/vai paaugstinātu mežu un kokaugiem klātas zemes estētisko vērtību attiecīgajā teritorijā vai uzlabotu ekosistēmu potenciālu mazināt klimata pārmaiņas.

Atbalsta intensitāte

(532) Atbalstu var piešķirt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām.

2.1.5. Atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā

(533) Atbalstu ieguldījumiem, kuri uzlabo mežsaimniecības potenciālu vai ir saistīti ar pārstrādi, mobilizēšanu un tirdzniecību, kas rada meža produktu pievienoto vērtību, Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbildīs kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

- (534) Dalībvalstīm attiecībā uz tādiem atbalstītajiem ieguldījumiem atjaunojamo energoresursu infrastruktūrā, kas patērē vai rada enerģiju, jāpieprasa energoefektivitātes standartu minimuma ievērošana, ja šādi standarti pastāv valsts līmenī.
- (535) Ieguldījumi iekārtās, kuru galvenais mērķis ir elektroenerģijas ražošana no biomasas, nav atbalsttiesīgi, ja vien netiek izmantota siltumenerģijas minimālā procentuālā daļa, kas jānosaka dalībvalstīm.
- (536) Atbalsts bioenerģijas projektiem attiecas tikai uz bioenerģiju, kas atbilst piemērojamajiem ilgtspējas kritērijiem, kuri noteikti Savienības tiesību aktos, tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/28/EK 17. panta 2.–6. punktā.

Atbalsta saņēmēji

- (537) Atbalstu ieguldījumiem var piešķirt privātiem meža tiesiskajiem valdītājiem, pašvaldībām un to apvienībām un MVU. Azoru salās, Madeirā, Kanāriju salās, Egejas jūras nelielajās salās Regulas (EEK) Nr. 2019/93 nozīmē un Francijas aizjūras departamentos atbalstu var piešķirt arī uzņēmumiem, kas nav MVU.

Attiecināmās izmaksas

- (538) Atbalstu var piešķirt attiecībā uz ieguldījumiem, kuri uzlabo mežsaimniecības potenciālu vai ir saistīti ar pārstrādi, mobilizēšanu un tirdzniecību, kas rada meža produktu pievienoto vērtību.
- (539) Ieguldījumi, kas saistīti ar mežu ekonomiskās vērtības paaugstināšanu, jāpamato ar paredzamajiem mežu stāvokļa uzlabojumiem vienā vai vairākos tiesiskajos valdījumos, un tie var ietvert ieguldījumus augsnei un resursiem labvēlīgā mežizstrādes tehnikā un praksē.
- (540) Ieguldījumiem, kas saistīti ar koksnes kā izejvielas vai enerģijas avota izmantošanu, jāattiecas tikai uz visām darba operācijām pirms rūpnieciskās pārstrādes.

Atbalsta intensitāte

- (541) Atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt:

- (a) 75 % no attiecināmo izmaksu summas tālākajos reģionos;
- (b) 75 % no attiecināmo izmaksu summas Egejas jūras nelielajās salās;
- (c) 50 % no attiecināmo izmaksu summas mazāk attīstītajos reģionos un visos reģionos, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju laikposmā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim bija mazāks par 75 % no ES-25 vidējā IKP atsauces periodā, bet kuru IKP uz vienu iedzīvotāju ir lielāks par 75 % no ES-27 vidējā IKP;
- (d) 40 % no attiecināmo izmaksu summas citos reģionos.

2.1.6. Atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā, kas saistīti ar mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanos

- (542) Atbalstu ieguldījumiem infrastruktūrā, kas saistīti ar mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanos Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

Attiecināmās izmaksas

- (543) Atbalsts sedz ieguldījumus materiālos un nemateriālos aktīvos infrastruktūrā, kas saistīta ar mežu attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu, tostarp attiecībā uz piekļuvi meža zemei, zemes konsolidāciju un uzlabošanu, energoapgādi un energotaupību un ūdensapgādi un ūdens resursu taupību.

Atbalsta intensitāte

- (544) Neienesīgiem ieguldījumiem, ieguldījumiem, kas paredzēti tikai mežu ekoloģiskās vērtības uzlabošanai un ieguldījumiem meža ceļiem, kas ir publiski pieejami bez maksas un ko izmanto daudzfunkcionālajos meža aspektos, atbalsta intensitāte nepārsniedz 100 % no attiecināmajām izmaksām.

(545) Attiecībā uz ieguldījumiem, ar kuriem uzlabo mežu īstermiņa un ilgtermiņa ekonomisko potenciālu, atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt:

- (a) 75 % no attiecināmo izmaksu summas tālākajos reģionos;
- (b) 75 % no attiecināmo izmaksu summas Egejas jūras nelielajās salās;
- (c) 50 % no attiecināmo izmaksu summas mazāk attīstītajos reģionos un visos reģionos, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju laikposmā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim bija mazāks par 75 % no ES-25 vidējā IKP atsaucies periodā, bet kuru IKP uz vienu iedzīvotāju ir lielāks par 75 % no ES-27 vidējā IKP;
- (d) 40 % no attiecināmo izmaksu summas citos reģionos.

2.2. Atbalsts par ierobežojošiem apstākļiem saistībā ar *Natura 2000* meža teritorijām

(546) Valsts atbalstu saistībā ar *Natura 2000* meža teritorijām Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

Atbalsta saņēmēji

(547) Atbalstu var piešķirt privātiem meža tiesiskajiem valdītājiem un privātu meža tiesisko valdītāju apvienībām.

Attiecināmās izmaksas

(548) Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu jāpiešķir katru gadu par meža hektāru, lai kompensētu saņēmējiem radušās papildu izmaksas un negūtos ienākumus, kas attiecīgajās teritorijās izriet no ierobežojošiem apstākļiem, kuri saistīti ar Biotopu direktīvas un Putnu direktīvas īstenošanu.

(549) Atbalsttiesīgas var būt šādas teritorijas:

- (a) *Natura 2000* meža teritorijas, kas noteiktas saskaņā ar Biotopu direktīvu un Putnu direktīvu;
- (b) citas norobežotas dabas aizsardzības teritorijas, kurās noteikti ar vidi saistīti ierobežojumi, kas attiecas uz mežiem, un kuras palīdz īstenot Biotopu direktīvas 10. pantu; ar nosacījumu, ka tad, ja pasākumu līdzfinansē ELFLA kā lauku attīstības pasākumu, šīs teritorijas vienā lauku attīstības programmā nepārsniedz 5 % no noteiktajām *Natura 2000* teritorijām, kuras ietilpst šīs programmas teritoriālajā darbības jomā; minētais teritoriālais ierobežojums neattiecas uz atbalsta pasākumiem, ko finansē tikai no valsts līdzekļiem.

Atbalsta summa

(550) Atbalsts nedrīkst pārsniegt šādas maksimālās summas: ne vairāk kā EUR 500 par hektāru gadā sākotnējā periodā, kas nepārsniedz piecus gadus, pēc tam ne vairāk kā EUR 200 par hektāru gadā. Pienācīgi pamatotajos gadījumos šīs maksimālās summas var palielināt, ņemot vērā īpašus apstākļus, kas jāpamato lauku attīstības programmās vai kā citādi, ja pasākumu finansē tikai no valsts līdzekļiem.

2.3. Atbalsts meža vides un klimata pakalpojumiem un meža saglabāšanai

(551) Atbalstu meža vides un klimata pakalpojumiem un meža saglabāšanai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(552) Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu jāpiešķir par meža hektāru. Meža tiesiskajiem valdījumiem, kuri pārsniedz noteiktu lielumu, kas jānosaka dalībvalstīm to lauku attīstības programmās, atbalsts jāpiešķir ar nosacījumu, ka ir iesniegts meža apsaimniekošanas plāns vai līdzvērtīgs instruments, kas ir saskaņā ar meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu, kā tā definēta 1993. gada ministru konferencē par mežu aizsardzību Eiropā.

- (553) Atbalsts attiecas tikai uz brīvprātīgajām saistībām, kas pārsniedz attiecīgās obligātās prasības, kuras noteiktas valsts meža likumā vai citos saistītajos valsts tiesību aktos. ELFLA līdzfinansētu lauku attīstības pasākumu gadījumā attiecīgā obligātā prasība ir skaidri jānosaka un jāapraksta lauku attīstības programmā. Ja atbalsta pasākumus finansē tikai no valsts līdzekļiem, attiecīgā obligātā prasība jānorāda un jāapraksta Komisijai iesniedzamajā valsts atbalsta paziņojumā.
- (554) Saistības jāuzņemas uz laiku no pieciem līdz septiņiem gadiem. Tomēr, ja tas ir vajadzīgs un pienācīgi pamatots, dalībvalstis konkrētiem saistību veidiem var noteikt ilgāku periodu. ELFLA līdzfinansētu lauku attīstības pasākumu gadījumā tas jānorāda lauku attīstības programmā. Ja atbalsta pasākumus finansē tikai no valsts līdzekļiem, tas jānorāda valsts atbalsta paziņojumā.
- (555) Attiecīgā gadījumā jāievēro noteikumi, kas Regulas (ES) Nr. 1305/2013 47. pantā un tās deleģētā akta attiecīgajos noteikumos noteikti platībatkarīgiem maksājumiem.

Atbalsta saņēmēji

- (556) Atbalstu var piešķirt publiskiem un privātiem meža tiesiskajiem valdītājiem, citām privātām un publiskām struktūrām un to apvienībām. Ja mežs ir valsts īpašumā, atbalstu var piešķirt tikai tad, ja šādu mežu apsaimnieko privāta struktūra vai pašvaldība.
- (557) Publiskiem un privātiem subjektiem ir tiesības uz atbalstu meža ģenētisko resursu saglabāšanai un uzlabošanai attiecībā uz darbībām, kas citādi nav ietvertas šajā iedaļā.

Attiecināmās izmaksas un atbalsta sniegšanas kārtība

- (558) Atbalsts pilnībā vai daļēji kompensē saņēmējiem visas no konkrētajām saistībām izrietošās papildu izmaksas un negūtus ienākumus. Vajadzības gadījumā tas var segt arī darījuma izmaksas, kuras nepārsniedz 20 % no atbalsta piemaksas, kas izmaksāta par meža vides un klimata saistībām.
- (559) Pienācīgi pamatotos gadījumos darbībām, kas saistītas ar vides saglabāšanu, var piešķirt atbalstu saistībām atteikties no koku un mežu komerciālas izmantošanas; to izmaksā kā vienotas likmes maksājumu vai kā vienreizēju maksājumu par vienu vienību un aprēķina, pamatojoties uz radītajām papildu izmaksām un negūtajiem ienākumiem.
- (560) Atbalstu meža ģenētisko resursu saglabāšanai un uzlabošanai var piešķirt par darbībām, uz kurām neattiecas šīs iedaļas iepriekšējos punktos izklāstītie nosacījumi.
- (561) Darbībās, kas paredzētas ģenētisko resursu saglabāšanai mežsaimniecībā, jāietver
- (a) mērķorientētas darbības – darbības, kuras veicina ģenētisko resursu saglabāšanu *ex situ* un *in situ*, raksturošanu, kolekcionēšanu un izmantošanu mežsaimniecībā, ieskaitot uz tīmekļa resursiem balstītu uzskaiti, kas aptver patlaban *in situ* (tostarp meža tiesiskajā valdījumā) saglabātus ģenētiskos resursus un *ex situ* kolekcijas un datubāzes;
 - (b) saskaņotas darbības – darbības, kas veicina informācijas apmaiņu starp dalībvalstu kompetentajām organizācijām par ģenētisko resursu saglabāšanu, raksturošanu, kolekcionēšanu un izmantošanu Savienības mežsaimniecībā;
 - (c) pavaddarbības – informēšanas, izplatīšanas un konsultāciju darbības, kurās iesaistītas nevalstiskās organizācijas un citas attiecīgas ieinteresētās personas, mācību kursi un tehnisku ziņojumu sagatavošana.

Atbalsta summa

- (562) Atbalsts, izņemot (560) punktā minēto atbalstu darbībām, kas paredzētas ģenētisko resursu saglabāšanai, nedrīkst pārsniegt maksimālo summu, kas ir EUR 200 par hektāru gadā. Pienācīgi pamatotos gadījumos šo summu var palielināt, ņemot vērā īpašus apstākļus, kas jāpamato lauku attīstības programmās vai arī Komisijai iesniedzamajā paziņojumā.
- (563) Meža ģenētisko resursu saglabāšanai atbalsts nedrīkst pārsniegt 100 % no attiecināmajām izmaksām.

2.4. Atbalsts zināšanu pārneses un informācijas pasākumiem mežsaimniecības nozarē

- (564) Atbalstu zināšanu pārneses un informācijas pasākumiem mežsaimniecības nozarē Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (565) Atbalstam zināšanu pārneses un informācijas pasākumiem, kas dod labumu personām, kuras darbojas mežsaimniecības nozarē, jāatbilst piemērojamajiem attiecīgajiem nosacījumiem, kas izklāstīti II daļas 1.1.10.1. iedaļā, izņemot gadījumus, kad tas saistīts ar (294) punktā minētajiem apstākļiem, (298) punktā noteikto atbalsta maksimālo summu un (296) punktā paredzēto iespēju atbalstu izmaksāt tieši saņēmējiem.
- (566) Atbalsts var aptvert īstermiņa pieredzes apmaiņu meža apsaimniekošanas jomā un meža apmeklējumus.
- (567) Ar meža apsaimniekošanu saistītu īstermiņa pieredzes apmaiņas programmu un meža apmeklējumu ilgums un saturs ir jānosaka lauku attīstības programmā, ja tas attiecas uz ELFLA līdzfinansētu pasākumu, un Komisijai iesniedzamajā paziņojumā, ja tas attiecas uz valsts finansētu programmu. Šādām programmām un apmeklējumiem jo īpaši jābūt vēršoties uz ilgtspējīgas mežsaimniecības metodēm un/vai tehnoloģijām, jaunu darbījumu darbības iespēju un jaunu tehnoloģiju izstrādi un meža izturētspējas uzlabošanu.

2.5. Atbalsts konsultāciju pakalpojumiem mežsaimniecības nozarē

- (568) Atbalstu konsultāciju pakalpojumiem mežsaimniecības nozarē Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (569) Atbalsts konsultāciju pakalpojumiem mežsaimniecības nozarē jāpiešķir meža tiesiskajiem valdītājiem saskaņā ar piemērojamajiem attiecīgajiem nosacījumiem, kas izklāstīti šo pamatnostādņu II daļas 1.1.10.2. iedaļā, ievērojot turpmāk minētos papildu nosacījumus, kas attiecas uz mežsaimniecību.

Attiecināmās izmaksas

- (570) Atbalstu piešķir, lai palīdzētu meža tiesiskajiem valdītājiem izmantot konsultāciju pakalpojumus, kas uzlabotu viņu valdījuma, uzņēmuma un/vai ieguldījuma ekonomiskos un ekoloģiskos raksturlielumus, kā arī nekaitīgumu klimatam un izturētspēju.
- (571) Konsultācijās meža tiesiskajiem valdītājiem jāietver vismaz attiecīgie pienākumi, kas paredzēti Biotopu direktīvā, Putnu direktīvā un Ūdens pamatdirektīvā. Tās var aptvert arī jautājumus, kas saistīti ar meža tiesiskā valdījuma ekonomiskajiem un ekoloģiskajiem raksturlielumiem.

2.6. Atbalsts sadarbībai mežsaimniecības nozarē

- (572) Atbalstu sadarbībai mežsaimniecības nozarē Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (573) Atbalsts sadarbībai, kura ietver vismaz divus subjektus, mežsaimniecības nozarē vai mežsaimniecības un lauksaimniecības nozarē jāpiešķir saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti II daļas 1.1.11. iedaļā.
- (574) Mežsaimniecības nozarei piemēro turpmāk minētos papildu noteikumus.

Attaisnotās izmaksas un atbalsta intensitāte

- (575) Neskarot izmaksas, kas izklāstītas II daļas 1.1.11. iedaļā, atbalsts sadarbībai mežsaimniecības nozarē var būt saistīts arī ar meža apsaimniekošanas plānu vai līdzvērtīgu plānu sagatavošanu.
- (576) Tiešās izmaksas, kas minētas (321) punkta d) apakšpunktā, un tādu konkrētu projektu tiešās izmaksas, kuri saistīti ar meža apsaimniekošanas plānu vai līdzvērtīgu plānu īstenošanu, nedrīkst pārsniegt mežsaimniecības nozarē sniegtā ieguldījumu atbalsta attiecināmās izmaksas un atbalsta maksimālo intensitāti, kā norādīts šo pamatnostādņu II daļas 1.1.1.1. iedaļā par ieguldījumiem paredzētu atbalstu.
- (577) Atbalsts sadarbībai mežsaimniecības nozarē var attiekties arī uz horizontālu un vertikālu sadarbību starp piegādes ķēdes dalībniekiem tādas biomasas ilgtspējīgā ražošanā, kas paredzēta enerģijas ražošanai un rūpniecības procesiem, kā norādīts šo pamatnostādņu II daļas 3.10. iedaļā.

2.7. Darbības sākšanas atbalsts ražotāju grupām un organizācijām mežsaimniecības nozarē

- (578) Darbības sākšanas atbalstu ražotāju grupām un organizācijām mežsaimniecības nozarē Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (579) Tiesības pretendēt uz atbalstu var būt tikai tām ražotāju grupām vai organizācijām, kuras attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde ir oficiāli atzinusi, pamatojoties uz iesniegto darbījumbūvības plānu. Atbalsts jāpiešķir, uzliekot dalībvalstij par pienākumu pārliecināties par to, vai piecu gadu laikā pēc ražotāju grupas vai organizācijas atzīšanas dienas darbījumbūvības plāna mērķi ir sasniegti.
- (580) Ražotāju grupas vai organizācijas nolīgumiem, lēmumiem un saskaņotajām darbībām jāatbilst attiecīgajiem konkurences tiesību aktu noteikumiem un jo īpaši Līguma 101. un 102. pantam.
- (581) Atbalstu nedrīkst piešķirt:
- (a) ražotāju organizācijām, subjektiem vai struktūrām, piemēram, uzņēmēj sabiedrībām vai kooperatīviem, kuru mērķis ir pārvaldīt vienu vai vairākus meža tiesiskos valdījumus un kuri tāpēc faktiski uzskatāmi par vienu ražotāju;
 - (b) citām mežsaimnieku apvienībām, kuras savu biedru tiesiskajos valdījumos veic tādus uzdevumus kā savstarpējā atbalsta, lauku saimniecību atbalsta un mežsaimniecības pārvaldības pakalpojumu sniegšana, taču nav iesaistītas piedāvājuma kopīgā pielāgošanā tirgum.

Atbalsta saņēmēji

- (582) Atbalstu piešķir tikai tām ražotāju grupām un organizācijām, kuras ir MVU. Valsts atbalstu tādu izmaksu segšanai, uz ko attiecas šī iedaļa, Komisija neatļaus piešķirt lieliem uzņēmumiem.
- (583) Kā alternatīvu atbalsta piešķiršanai ražotāju grupām vai organizācijām atbalstu, kas nepārsniedz tādu pašu kopsummu, var piešķirt tieši ražotājiem, lai kompensētu viņu ieguldījumu grupu vai organizāciju darbības izmaksu segšanā pirmajos piecos gados pēc grupas izveidošanas.

Attiecināmās izmaksas

- (584) Attiecināmās izmaksas ietver maksu par piemērotu telpu īri, biroja aprīkojuma, tostarp datortehnikas un programmatūras, iegādi, administratīvā personāla izmaksas, pieskaitāmās izmaksas un juridiskās un administratīvās izmaksas. Iegādājoties telpas, attiecināmās izmaksas nedrīkst pārsniegt nomas izmaksas atbilstīgi tirgus cenām.
- (585) Atbalsts jāizmaksā kā vienotas likmes atbalsts ikgadēju maksājumu veidā pirmajos piecos gados no dienas, kurā kompetentā iestāde ir oficiāli atzinusi ražotāju grupu vai organizāciju, pamatojoties uz tās darbīgas darbības plānu.
- (586) Pēdējā daļa dalībvalstīm jāizmaksā tikai pēc tam, kad tās ir pārliecinājušās par darbīgas darbības plāna pareizu īstenošanu.

Atbalsta intensitāte

- (587) Atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt 100 % no attiecināmajām izmaksām.
- (588) Atbalsta kopējā summa nedrīkst pārsniegt EUR 500 000. Atbalsts pakāpeniski jāsamazina.

2.8. Cits mežsaimniecības nozarei paredzēts atbalsts ar ekoloģiskiem, aizsardzības un rekreatīviem mērķiem

- (589) Lai sekmētu mežu saglabāšanu un uzlabošanu un veicinātu to ekoloģiskās, aizsargājošās un rekreatīvās funkcijas, Komisija atbilstīgi tās politikai, kas iedibināta laikposmā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim, uzskata, ka valsts atbalsta pasākumi, kuru galvenais mērķis ir saglabāt, uzlabot vai atjaunot mežu ekoloģisko, aizsargājošo un rekreatīvo funkciju, bioloģisko daudzveidību un veselīgu meža ekosistēmu, ir saderīgi ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja ir izpildīti turpmāk minētie nosacījumi.
- (590) Dalībvalstīm jāparāda, ka pasākumi tiešā veidā palīdz uzturēt vai atjaunot mežu ekoloģisko, aizsargājošo un rekreatīvo funkciju, bioloģisko daudzveidību un veselīgu meža ekosistēmu.
- (591) Šajā iedaļā paredzēto atbalstu nedrīkst piešķirt ar mežu saistītām nozarēm vai komerciāli izdevīgai kokmateriālu ieguvei, vai kokmateriālu transportam, vai koksnes vai citu mežsaimniecības resursu pārstrādei produktos, vai enerģijas ražošanai. Nedrīkst piešķirt atbalstu mežizstrādei, kuras galvenais mērķis ir komerciāli izdevīga kokmateriālu ieguve, vai meža atjaunošanai, kad nogāztos kokus aizstāj ar līdzvērtīgiem.

Atbalsta intensitāte

- (592) Visiem šajā iedaļā izklāstītajiem pasākumiem var piešķirt atbalstu līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām.

Atbalsta saņēmēji

- (593) Atbalstu var piešķirt uzņēmumiem, kas darbojas mežsaimniecības nozarē.

2.8.1. Atbalsts īpašām mežsaimniecības darbībām un pasākumiem, kuru galvenais mērķis ir sekmēt meža ekosistēmu un bioloģiskās daudzveidības vai tradicionālo ainavu saglabāšanu vai atjaunošanu

- (594) Atbalstu koku un cita augāja stādīšanai, atzarošanai, retināšanai un gāšanai esošajos mežos, kritušo koku aizvākšanai, kā arī plānošanas izmaksas šādu pasākumu veikšanai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem un kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 2.8. iedaļai, un ja šādu pasākumu galvenais mērķis ir sekmēt meža ekosistēmas un bioloģiskās daudzveidības vai tradicionālās ainavas uzturēšanu vai atjaunošanu.

2.8.2. Atbalsts augsnes kvalitātes uzturēšanai un uzlabošanai un līdzsvarotas un veselīgas koku augšanas nodrošināšanai mežsaimniecības nozarē

- (595) Atbalstu augsnes kvalitātes uzturēšanai un uzlabošanai un līdzsvarotas un veselīgas koku augšanas nodrošināšanai mežsaimniecības nozarē Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 2.8. iedaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(596) Atbalstu var piešķirt par augsnes kvalitātes uzturēšanu un uzlabošanu mežos un līdzsvarotas un veselīgas koku augšanas nodrošināšanu.

(597) Pasākumi var ietvert augsnes uzlabošanu, to mēslojot un citādi apstrādājot, lai uzturētu tās dabisko līdzsvaru, samazinot pārmērīgu veģetācijas biežību un nodrošinot pietiekamu ūdens aizturi un pareizu nosusināšanu. Dalībvalstīm jāpierāda, ka pasākumi nesamazina bioloģisko daudzveidību, neizraisa barības vielu izskalošanos vai nelabvēlīgi neietekmē dabiskas ūdens ekosistēmas vai ūdens aizsardzības zonas.

(598) Atbalsts var segt šādu pasākumu plānošanas izmaksas.

2.8.3. *Dabas taku, ainavas elementu un iezīmju un dzīvnieku dabiskās vides atjaunošana un uzturēšana mežsaimniecības nozarē*

(599) Atbalstu dabas taku, ainavas elementu un iezīmju un dzīvnieku dabiskās vides atjaunošanai un uzturēšanai mežsaimniecības nozarē Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 2.8. iedaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(600) Atbalstu var piešķirt, lai atjaunotu un uzturētu dabas takas, ainavas elementus un iezīmes un dzīvnieku dabisko vidi, kā arī plānošanas izmaksu segšanai.

(601) Pasākumi, kas paredzēti Biotopu direktīvas un Putnu direktīvas īstenošanai, ir izslēgti no šāda veida atbalsta, jo tie jāveic saskaņā ar šo pamatnostādņu II daļas 2.2. iedaļā paredzētajiem nosacījumiem.

2.8.4. *Atbalsts ceļu uzturēšanai ar mērķi nepieļaut mežu ugunsgrēkus*

(602) Atbalstu ceļu uzturēšanai ar mērķi nepieļaut mežu ugunsgrēkus Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 2.8. iedaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(603) Atbalsts ceļu uzturēšanai jāpiešķir ar mērķi nepieļaut mežu ugunsgrēkus. Saiknei starp atbalsta piešķiršanas mērķi un ceļu uzturēšanu jābūt pierādītai Komisijai iesniedzamajā paziņojumā.

2.8.5. *Atbalsts tāda kaitējuma atlīdzināšanai, ko mežā radījuši likumā reglamentētie dzīvnieki*

(604) Atbalstu tāda kaitējuma atlīdzināšanai, ko mežā radījuši likumā reglamentētie dzīvnieki, Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 2.8. iedaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(605) Mežsaimniecības nozarē likumā reglamentētie dzīvnieki nozīmē aizsargājamās dzīvniekus, kas definēti (35) punkta 28. apakšpunktā, un sugas, uz kurām attiecas īpaši valsts tiesību akti, ja attiecīgā gadījumā ir apliecināta interese saglabāt sugu populāciju.

(606) No saņēmējiem tiek prasīts minimāls pretieguldījums, lai mazinātu konkurences izkropļojumu risku un radītu stimulu riska mazināšanai. Šis pretieguldījums jāveic kā lietderīgi profilaktiski pasākumi (piemēram, žogi, kur tas iespējams), kas ir samērīgi ar tā kaitējuma risku, ko attiecīgajā meža teritorijā radījuši likumā reglamentētie dzīvnieki. Ja lietderīgus profilaktiskus pasākumus veikt nav iespējams, dalībvalstij Komisijai iesniedzamajā paziņojumā jāpierāda, ka šādi profilaktiski pasākumi nav iespējami, un tikai tad atbalsts tiks uzskatīts par saderīgu.

(607) Ir jānosaka tieša cēloņsakarība starp nodarīto kaitējumu un dzīvnieku uzvedību.

(608) Atbalsta shēmas attiecībā uz konkrētu kaitējuma cēlonisko notikumu jāizveido trīs gadu laikā pēc attiecīgās kaitējuma cēloniskā notikuma dienas. Atbalsts jāizmaksā četru gadu laikā pēc minētās dienas.

(609) Kaitējums jāaprēķina katram saņēmējam atsevišķi.

Attiecināmās izmaksas

- (610) Attiecināmās izmaksas ir tāda kaitējuma izmaksas, kurš ir kaitējuma cēloniskā notikuma tiešas sekas, ko novērtējusi publiska iestāde, atbalsta piešķirējiestādes atzīts neatkarīgs eksperts vai apdrošināšanas sabiedrība.
- (611) Kaitējums var ietvert:
- (a) augošiem kokiem nodarītu kaitējumu. Atbalstu var piešķirt, lai kompensētu zaudēto koksnes krāju un atjaunošanas izmaksas, nepārsniedzot reglamentēto dzīvnieku iznīcinātās krājas tirgus vērtību. Aprēķinot pieauguma zaudējuma tirgus vērtību, var ņemt vērā iespējamo iznīcinātās koksnes krājas iespējamo pieaugumu līdz parastajam ciršanas vecumam;
 - (b) citas izmaksas, kas saņēmējam radušās kaitējuma cēloniskā notikuma dēļ, piemēram, veicot apstrādes darbus, tostarp sagatavojot augsni pārstādīšanai, vai šādām darbībām vajadzīgu produktu, ierīču vai materiālu dēļ;
 - (c) materiālu kaitējumu šādiem aktīviem – mežsaimniecības aprīkojums, tehnika un ēkas. Materiālais kaitējums jāaprēķina, pamatojoties uz attiecīgā aktīva remonta izmaksām vai saimniecisko vērtību pirms kaitējuma cēloniskā notikuma. Tas nedrīkst pārsniegt remonta izmaksas vai patiesās tirgus vērtības samazinājumu, ko izraisījis notikums, proti, atšķirību starp īpašuma vērtību tieši pirms minētā kaitējuma cēloniskā notikuma un uzreiz pēc tā.
- (612) Minētā summa jāsamazina, no tās atvelkot visas izmaksas, ko nav radījis kaitējuma cēloniskais notikums un kas saņēmējam radušās citu iemeslu dēļ.
- (613) Profilaktiskos pasākumus ar mērķi novērst kaitējumu, ko mežā var nodarīt dzīvnieki, var atbalstīt saskaņā ar šo pamatnostādņu II daļas 2.1.4. iedaļu, uzskatot tos par pasākumiem, kuri saistīti ar biotopu un bioloģiskās daudzveidības aizsardzību.
- (614) Atbalstu, kas paredzēts atjaunošanai pēc valsts tiesību aktos reglamentēto dzīvnieku nodarītā kaitējuma mežā, var piešķirt tad, ja ir izpildīti 2.1.3. iedaļā izklāstītie nosacījumi.

Atbalsta intensitāte

- (615) Var saņemt kompensāciju līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām.
- (616) Atbalsts un visi citi maksājumi, kas saņemti kaitējuma kompensēšanai, tostarp maksājumi saskaņā ar valsts vai Savienības pasākumiem vai apdrošināšanas līgumiem, nepārsniedz 100 % no attiecināmajām izmaksām.

2.8.6. Atbalsts meža apsaimniekošanas plānu sagatavošanai

- (617) Atbalstu meža apsaimniekošanas plānu sagatavošanai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 2.8. iedaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (618) Tā kā lauku attīstības politikā 2014.–2020. gadam paredzēts, ka viens no priekšnosacījumiem atbalsta saņemšanai vairākos pasākumos ir meža apsaimniekošanas plānu vai līdzvērtīgu dokumentu sagatavošana, lai tādējādi palīdzētu pilnīgāk sasniegt lauku attīstības mērķus, Komisija saglabā pašreizējās politikas principus, kas paredz, ka atbalstu var piešķirt meža apsaimniekošanas plānu sagatavošanai.
- (619) Attiecībā uz atbalstu jāizpilda nosacījumi, kuri noteikti atbalstam konsultāciju pakalpojumiem mežsaimniecības nozarē, kā paredzēts II daļas (288), (289), (299) un (303)–(306) punktā.

2.9. Atbalsts mežsaimniecības nozarē, kas salāgots ar lauksaimniecības atbalsta pasākumiem

- (620) Agrāk Komisija savu politiku veidoja tā, lai attiecībā uz īpašiem, mazāk kropļojošiem atbalsta pasākumiem paredzētie noteikumi būtu kopīgi lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarei.

(621) Ņemot vērā tendenci salāgot lauksaimniecības un mežsaimniecības politiku, ja atbalstu uzskata par mazāk kropļojošu, atbalstu pētniecībai un izstrādei mežsaimniecības nozarē un atbalstu meža zemes konsolidācijai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu, ja būs izpildīti šajās iedaļās izklāstītie īpašie nosacījumi.

(622) Atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt 100 % no attiecināmajām izmaksām.

2.9.1. *Atbalsts pētniecībai un izstrādei mežsaimniecības nozarē*

(623) Atbalstu pētniecībai un izstrādei mežsaimniecības nozarē Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, 2.9. iedaļā paredzētajam nosacījumam un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(624) Atbalstāmajam projektam jābūt visu to uzņēmumu interesēs, kuri darbojas konkrētajās mežsaimniecības nozarēs vai apakšnozarēs.

(625) Pirms atbalstītā projekta sākšanas internetā jāpublicē šāda informācija:

(a) norāde, ka atbalstītais projekts tiks īstenots;

(b) atbalstītā projekta mērķi;

(c) atbalstītā projekta gaidāmo rezultātu aptuvenais publicēšanas datums;

(d) atbalstītā projekta gaidāmo rezultātu publicēšanas vieta internetā;

(e) norāde par to, ka visiem uzņēmumiem, kuri darbojas mežsaimniecības nozarē vai konkrētajā apakšnozarē, atbalstītā projekta rezultāti ir pieejami bez maksas.

(626) Atbalstītā projekta rezultātiem jābūt pieejamiem internetā no atbalstītā projekta beigu datuma vai dienas, kad jebkāda informācija par minētajiem rezultātiem ir sniegta kādas konkrētas organizācijas biedriem, – atkarībā no tā, kurš datums ir pirmais. Rezultātiem jābūt pieejamiem internetā vismaz piecus gadus, skaitot no atbalstītā projekta beigu datuma.

(627) Atbalsts jāpiešķir tieši pētniecības un zināšanu izplatīšanas organizācijai, un tajā nedrīkstētu ietvert tādu atbalstu, kas pamatots ar mežsaimniecības produktu cenu uzņēmumiem, kuri darbojas mežsaimniecības nozarē.

Attiecināmās izmaksas

(628) Atbalsts nedrīkst pārsniegt šādas attiecināmās izmaksas:

(a) personāla izmaksas, kas saistītas ar pētniekiem, tehniskajiem un citiem palīgdarbiniekiem, ciktāl tie nodarbināti attiecīgajā projektā;

(b) instrumentu un aprīkojuma izmaksas tādā apmērā un periodā, kādā tos izmanto projektā. Ja šo instrumentu un aprīkojuma lietošanas laiks projektā neaptver visu amortizācijas periodu, par attiecināmajām izmaksām ir uzskatāmas tikai tās amortizācijas izmaksas, kas atbilst projekta ilgumam un ir aprēķinātas saskaņā ar vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem;

(c) ēku un zemes izmaksas tādā apmērā un periodā, kādā tos izmanto projektā. Attiecībā uz ēkām par attiecināmajām izmaksām ir uzskatāmas tikai tās amortizācijas izmaksas, kas atbilst projekta ilgumam un ir aprēķinātas saskaņā ar vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem. Attiecībā uz zemi par attiecināmajām izmaksām ir uzskatāmas komerciālās nodošanas izmaksas vai faktiski veikto kapitālieguldījumu izmaksas;

(d) izmaksas par līgumpētījumiem, zināšanām un patentiem, kas iegādāti vai kuru licences saņemtas no ārējiem avotiem godīgas konkurences apstākļos, kā arī izmaksas par konsultantu pakalpojumiem un līdzvērtīgiem pakalpojumiem, kas izmantoti vienīgi projekta mērķiem;

(e) citas pieskaitāmās izmaksas un darbības izmaksas, tostarp materiālu, piederumu un līdzīgu preču izmaksas, kas tieši radušās projekta rezultātā.

2.9.2. Atbalsts mežsaimniecības zemes konsolidācijai

- (629) Atbalstu mežsaimniecības zemes konsolidācijai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

Attiecināmās izmaksas

- (630) Attiecināmās izmaksas nedrīkst pārsniegt zemes konsolidācijas juridiskās, administratīvās un uzmērīšanas faktiskās izmaksas.

3. nodaļa. Atbalsts lauku apvidos, kuru līdzfinansē ELFLA vai piešķir kā valsts papildu finansējumu šādiem līdzfinansētiem pasākumiem

Kopīgi noteikumi, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļai

- (631) Atbalstam saskaņā ar šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļu jāatbilst šādam kopīgam nosacījumam: atbalsts jāpiešķir lauku attīstības programmas satvarā saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013 kā ELFLA līdzfinansēts atbalsts vai kā valsts papildu finansējums šādam atbalstam.
- (632) Šo pamatnostādņu 3. nodaļas noteikumi neskar iespēju piešķirt valsts atbalstu lauku apvidiem saskaņā ar Savienības noteikumiem, kas ir kopīgi visām nozarēm vai kopīgi tirdzniecībai un rūpniecībai.
- (633) Attiecībā uz ieguldījumiem, kas minēti šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļas 3.1., 3.2., 3.6. un 3.10. iedaļā, atbalstam jāatbilst šādiem kopīgiem nosacījumiem, kas izklāstīti (634)–(639) punktā.
- (634) Ieguldījumi enerģijas taupīšanā un atjaunojamajos energoresursos ir izslēgti no šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļas darbības jomas. Šādam atbalstam jābūt atbilstīgam Pamatnostādņēm par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam, ja vien tas nav atbrīvots no paziņošanas pienākuma.

Attiecināmās izmaksas ieguldījumiem, uz kuriem attiecas šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļa

- (635) Par attiecināmajām izmaksām ieguldījumu atbalsta pasākumiem, uz kuriem attiecas šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļa, uzskatāmas tikai šādas izmaksas:
- (a) izmaksas par nekustamā īpašuma celtniecību, iegādi, ieskaitot izpirkumnomu, vai labiekārtošanu, turklāt uz atbalstu par zemes iegādi var pretendēt tikai tad, ja tās izmaksas nepārsniedz 10 % no attiecīgās darbības kopējām attiecināmajām izmaksām; tomēr attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar vides saglabāšanu, izņēmuma un pienācīgi pamatotos gadījumos var atļaut lielāku attiecināmo izmaksu procentuālo daļu;
 - (b) izdevumi par tehnikas un aprīkojuma iegādi vai iegādi uz nomaksu, nepārsniedzot aktīva tirgus vērtību;
 - (c) vispārīgās izmaksas, kas saistītas ar (635) punkta a) un b) apakšpunktā minētajiem izdevumiem, piemēram, maksa par arhitektu, inženieru un konsultāciju pakalpojumiem, maksa saistībā ar konsultācijām par ilgtspēju vides un ekonomikas aspektā, tostarp priekšizpēti; priekšizpētes izmaksas būs attiecināmās izmaksas arī tad, ja, pamatojoties uz tās rezultātiem, (635) punkta a) un b) apakšpunktam atbilstīgi izdevumi neradīsies;
 - (d) ieguldījumi šādos nemateriālos aktīvos: datoru programmatūras iegāde vai izstrāde un patentu, licenču, autortiesību un preču zīmju iegāde.
- (636) Izmaksas, kas nav (635) punktā minētās izmaksas un ir saistītas ar izpirkumnomas līgumiem, piemēram, iznomātāja peļņa, procentu refinansēšanas izmaksas, pieskaitāmās izmaksas un apdrošināšanas izmaksas, netiks uzskatītas par attiecināmajām izmaksām.

- (637) Apgrozāmais kapitāls nav attiecināmās izmaksas saskaņā ar II daļas 3. nodaļu.

Atbalsta intensitāte ieguldījuma pasākumiem atbilstīgi šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļai

(638) Atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt:

- (a) mazāk attīstītajos reģionos:
 - (i) 50 % no attiecināmo izmaksu summas ieguldījumiem reģionos, kuros IKP uz vienu iedzīvotāju ir mazāks par 45 % no ES-27 vidējā rādītāja;
 - (ii) 35 % no attiecināmo izmaksu summas ieguldījumiem reģionos, kuros IKP uz vienu iedzīvotāju ir no 45 % līdz 60 % no ES-27 vidējā rādītāja;
 - (iii) 25 % no attiecināmo ieguldījumu summas ieguldījumiem reģionos, kuros IKP uz vienu iedzīvotāju ir lielāks par 60 % no ES-27 vidējā rādītāja;
- (b) tālākajos reģionos: atbalsta maksimālo intensitāti, kas norādīta a) apakšpunktā, var palielināt ne vairāk kā par 20 procentpunktiem tālākajos reģionos, kuros IKP uz vienu iedzīvotāju ir 75 % no ES 27 dalībvalstu vidējā rādītāja vai mazāks par to, vai ne vairāk kā par 10 procentpunktiem citos tālākajos reģionos;
- (c) c apgabalos:
 - (i) 15 % no attiecināmo izmaksu summas ieguldījumiem mazapdzīvotos apgabalos un NUTS 3 reģionos vai NUTS 3 reģionu daļās, kurām ir kopīga sauszemes robeža ar valsti, kas neietilpst EEZ vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijā (EBTA),
 - (ii) 10 % no attiecināmo izmaksu summas ieguldījumiem iepriekš nenorādītos c apgabalos,
 - (iii) agrākajos a apgabalos laikposmā no 2014. gada 1. jūlija līdz 2017. gada 31. decembrim atbalsta intensitāti var palielināt ne vairāk kā par 5 procentpunktiem,
 - (iv) ja c apgabals atrodas blakus a apgabalam, maksimālo atbalsta intensitāti, kas ir atļauta NUTS 3 reģionos vai NUTS 3 reģionu daļās, kuras ietilpst minētajā c apgabalā, kas atrodas blakus a apgabalam, vajadzības gadījumā var palielināt tā, lai atšķirība starp abu teritoriju atbalsta intensitātēm nepārsniegtu 15 procentpunktus;
- (d) izņemot atbalstu, kas piešķirts lieliem ieguldījumu projektiem, atbalsta maksimālo intensitāti, kas noteikta (a)–(c) punktā, vidējiem uzņēmumiem var palielināt ne vairāk kā par 10 procentpunktiem un mikrouzņēmumiem un maziem uzņēmumiem – ne vairāk kā par 20 procentpunktiem;
- (e) visos pārējos apgabalos: 10 % no attiecināmo izmaksu summas ieguldījumiem vidējos uzņēmumos un 20 % no attiecināmo izmaksu summas ieguldījumiem mikrouzņēmumos un mazos uzņēmumos;
- (f) atbalsta maksimālā intensitāte attiecībā uz lieliem ieguldījumu projektiem jāsamazina līdz koriģētajai atbalsta summai, kā definēts šo pamatnostādņu (35) punktā.

(639) Uz individuālo ieguldījumu atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar paziņotu shēmu, joprojām attiecas Līguma 108. panta 3. punktā noteiktais paziņošanas pienākums, ja atbalsts no visiem avotiem pārsniedz paziņošanas robežvērtību, kas norādīta (37) punkta c) apakšpunktā.

3.1. Atbalsts ieguldījumiem, kas attiecas uz lauksaimniecības produktu pārstrādi nelauksaimniecības produktos un uz kokvilnas ražošanu, vai ieguldījumiem nelauksaimnieciskū darbību izveidošanā un attīstīšanā

(640) Atbalstu ieguldījumiem, kas attiecas uz lauksaimniecības produktu pārstrādi nelauksaimniecības produktos un uz kokvilnas ražošanu, vai ieguldījumiem nelauksaimnieciskū darbību izveidošanā un attīstīšanā, Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(641) Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu sedz ieguldījumus materiālos un nemateriālos aktīvos.

(642) Šo iedaļu piemēro:

- (a) lauksaimniecības produktu pārstrādei, ja ražošanas procesa rezultāts ir nelauksaimniecības produkts;
- (b) kokvilnas ražošanai, ieskaitot pirmapstrādi;
- (c) ieguldījumiem nelauksaimnieciskās darbībās, un šādu atbalstu piešķir lauksaimniekiem vai lauku māj-saimniecības locekļiem, kas dažādo darbību, uzsākot nelauksaimnieciskās darbības, un mikrouzņēmumu un mazajiem uzņēmumiem, un fiziskām personām lauku apvidos.

3.2. Atbalsts pamatpakalpojumiem un ciematu atjaunošanai lauku apvidos

(643) Atbalstu pamatpakalpojumiem⁽⁸⁸⁾ un ciematu atjaunošanai lauku apvidos Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta un 107. panta 3. punkta d) apakšpunkta nozīmē, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(644) Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu sedz izmaksas par:

- (a) lauku apvidu pašvaldību un ciematu un to pamatpakalpojumu attīstības plānu un ar *Natura 2000* teritorijām un citām augstas dabas vērtības teritorijām saistītu aizsardzības un apsaimniekošanas plānu izstrādi un atjaunināšanu;
- (b) ieguldījumiem (35) punkta 48. apakšpunktā definētas visu veidu maza mēroga infrastruktūras izveidošanā, uzlabošanā vai paplašināšanā, izņemot ieguldījumus atjaunojamajos energoresursos un enerģijas taupīšanā un ieguldījumus platjoslas infrastruktūrā;
- (c) ieguldījumiem lauku iedzīvotājiem paredzētu vietējo pamatpakalpojumu, ieskaitot brīvā laika pavadīšanas iespējas un kultūras pasākumus, un ar tiem saistītās infrastruktūras izveidošanā, uzlabošanā un paplašināšanā;
- (d) ieguldījumiem atpūtas infrastruktūrā, tūrisma informācijā un maza mēroga infrastruktūrā, ko izmanto sabiedrība;
- (e) pētījumiem un ieguldījumiem, kas saistīti ar ciematu, lauku ainavu un augstas dabas vērtības teritoriju kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu, arī attiecībā uz sociālekonomiskajiem aspektiem, kā arī ar vidi saistītiem informētības palielināšanas pasākumiem;
- (f) ieguldījumiem, kuru mērķis ir darbību pārvietošana un ēku vai citu objektu, kas atrodas lauku apdzīvotajās vietās vai to tuvumā, pārveidošana, lai uzlabotu dzīves kvalitāti vai uzlabotu apdzīvotās vietas ekoloģiskos raksturlielumus.

(645) Par šajā pasākumā paredzētajiem ieguldījumiem ir tiesības pretendēt uz atbalstu, ja attiecīgās darbības tiek īstenotas saskaņā ar lauku apvidu pašvaldību un ciematu un to pamatpakalpojumu attīstības plāniem, ja šādi plāni ir izstrādāti, un šiem ieguldījumiem jābūt saskanīgiem ar ikvienu attiecīgo vietējās attīstības stratēģiju.

(646) Atbalsts, kas minēts (644) punkta e) apakšpunktā, jāpiešķir par mantojumu, ko dalībvalsts kompetentās publiskās iestādes ir oficiāli atzinušas par kultūras vai dabas mantojumu.

⁽⁸⁸⁾ Līguma 107., 108. un 109. pants attiecas uz atbalstu pamatpakalpojumiem lauku apvidos, ciktāl tas ir valsts atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē, ņemot vērā arī valsts atbalsta interpretāciju, kas izklāstīta nākamajā Komisijas paziņojumā par atbalsta jēdzienu.

Attiecināmās izmaksas

(647) Attiecināmās izmaksas ir šādas:

- (a) izmaksas par to attīstības un pārvaldības plānu izstrādi un atjaunināšanu, kas ir saistīti ar lauku apvidiem un to pamatpakalpojumiem un ar augstas dabas vērtības teritorijām;
- (b) izmaksas par ieguldījumiem materiālajos un nemateriālajos aktīvos;
- (c) izmaksas par pētījumu sagatavošanu saistībā ar kultūras un dabas mantojumu, lauku ainavām un augstas dabas vērtības teritorijām; izmaksas par informētības palielināšanas pasākumiem, kas saistīti ar vidi;
- (d) izmaksas par kapitālajiem darbiem arī var būt attiecināmās izmaksas, kas minētas (644) punkta e) apakšpunktā.

Atbalsta intensitāte

(648) Atbalsta intensitāte darbībām, kas minētas (644) punkta a) un b) apakšpunktā, nedrīkst pārsniegt 100 % no attiecināmajām izmaksām.

(649) Atbalsta intensitāte darbībām, kas minētas (644) punkta c), d) un e) apakšpunktā, nedrīkst pārsniegt 100 % no attiecināmajām izmaksām. Tīrie ieņēmumi jāatskaita no attiecināmajām izmaksām iepriekš vai izmantojot atgūšanas mehānismu.

(650) Atbalsta intensitāte darbībām, kas minētas (644) punkta f) apakšpunktā, nedrīkst pārsniegt šādas summas:

- (a) ja darbību pārvietošana vai ēku vai citu objektu pārveidošana ietver esošu objektu demontāžu, pārveidošanu un atkārtotu uzcelšanu, – 100 % no reālajām izmaksām, kas radušās saistībā ar šādām darbībām;
- (b) ja darbību pārvietošanas vai ēku vai citu objektu pārveidošanas rezultātā papildus esošu objektu demontāžai, pārvešanai un atkārtotai uzcelšanai, kas minēta (650) punkta a) apakšpunktā, šie objekti tiek modernizēti vai tiek palielināta ražošanas jauda, izmaksām, kuras saistītas ar objektu modernizēšanu vai ražošanas jaudas palielinājumu, piemēro (638) punktā minēto ieguldījumu atbalsta intensitāti.

(651) Šo pamatnostādņu (650) punkta b) apakšpunkta piemērošanas vajadzībām esošas ēkas vai objektu vienkārša nomaiņa ar jaunu, mūsdienīgu ēku vai objektiem, neveicot pamatīgas izmaiņas ražošanā vai tehnoloģijā, netiks uzskatīti par saistītu ar modernizāciju.

3.3. **Atbalsts ar lauksaimniecību nesaistītas darījumdarbības sākšanai lauku apvidos**

(652) Atbalstu ar lauksaimniecību nesaistītas darījumdarbības sākšanai lauku apvidos Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(653) Atbalstu var piešķirt lauksaimniekiem vai lauku māsaimniecības locekļiem, kas dažādo darbību, uzsākot nelauksaimnieciskas darbības, mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem, un fiziskām personām lauku apvidos. Atbalstu lauku saimniecību pārvaldības, lauku saimniecību atbalsta un lauku saimniecību konsultāciju pakalpojumu izveidei, kā arī mežsaimniecības konsultāciju pakalpojumu izveidei, tostarp Regulas (ES) Nr. 1306/2013 12.–14. pantā minētās saimniecību konsultatīvās sistēmas izveidei, var piešķirt arī vidējiem un lieliem uzņēmumiem lauku apvidos.

(654) Atbalsts jāpiešķir ar nosacījumu, ka ir iesniegts darījumdarbības plāns. Darījumdarbības plāna īstenošana jāsāk deviņu mēnešu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu.

(655) Darījumdarbības plānā jāapraksta vismaz:

- (a) tā saņēmēja sākotnējais ekonomiskais stāvoklis, kas piesakās uz atbalstu;
- (b) saņēmēja jauno darbību attīstīšanas starpposma mērķi un galīgie mērķi;
- (c) ziņas par rīcību, kas vajadzīga saņēmēja darbību attīstībai, piemēram, par ieguldījumiem, apmācību, konsultācijām vai citām darbībām.

- (656) Atbalsts jāizmaksā vismaz divos maksājumos ilgākais piecu gadu laikposmā. Maksājumus var pakāpeniski samazināt. Atbalsta pēdējais maksājums jāizmaksā ar nosacījumu, ka ir pareizi īstenots darījumdarbības plāns.
- (657) Nosakot atbalsta summu, dalībvalstīm jāņem vērā arī sociāli ekonomiskā situācija programmas darbības teritorijā.

Atbalsta summa

- (658) Atbalsta summa nedrīkst pārsniegt EUR 70 000 vienam uzņēmumam. Dalībvalstīm jānosaka atbalsta summa, ņemot vērā arī sociālekonomisko situāciju attiecīgajā apgabalā.

3.4. Atbalsts agrovides un klimata saistībām citiem zemes apsaimniekotājiem un tādiem uzņēmumiem lauku apvidos, kuri nedarbojas lauksaimniecības nozarē

- (659) Atbalstu agrovides un klimata saistībām citiem zemes apsaimniekotājiem un tādiem uzņēmumiem lauku apvidos, kuri nedarbojas lauksaimniecības nozarē, Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (660) Atbalsts jāpiešķir meža tiesiskajiem valdītājiem saskaņā ar piemērojamajiem attiecīgajiem nosacījumiem, kas izklāstīti šo pamatnostādņu II daļas 1.1.5.1. iedaļā, kā arī šādiem papildu noteikumiem, kas attiecas uz citiem zemes apsaimniekotājiem.
- (661) Atbalstu agrovides un klimata saistībām var piešķirt uzņēmumu, kas darbojas lauksaimniecības nozarē, un citu zemes apsaimniekotāju grupām, kas brīvprātīgi uzņemas veikt darbības, kuras nozīmē vienas vai vairākas agrovides un klimata saistības, kas jāpilda lauksaimniecības zemē, kura jādefinē dalībvalstīm un kura ietver šo pamatnostādņu (35) punkta 50. apakšpunktā definēto lauksaimniecības platību, bet neaprobežojas tikai ar to.
- (662) Ja tas ir pienācīgi pamatots ar vajadzību sasniegt vides mērķus, atbalstu agrovides un klimata saistībām var piešķirt citiem zemes apsaimniekotājiem vai citu zemes apsaimniekotāju grupām.
- (663) Uzņēmumiem lauku apvidos, kas nedarbojas lauksaimniecības nozarē, atbalstu ģenētisko resursu saglabāšanai un to ilgtspējīgai izmantošanai un attīstībai lauksaimniecībā var piešķirt par darbībām, uz kurām neatiecas šo pamatnostādņu II daļas 1.1.5.1. iedaļas (208)–(219) punkta noteikumi.

3.5. Atbalsts citiem zemes apsaimniekotājiem par ierobežojošiem apstākļiem saistībā ar *Natura 2000* teritorijām

- (664) Atbalstu citiem zemes apsaimniekotājiem par ierobežojošiem apstākļiem saistībā ar *Natura 2000* teritorijām Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (665) Atbalstu citiem zemes apsaimniekotājiem var piešķirt tikai pienācīgi pamatotos gadījumos.

Attiecināmās izmaksas

- (666) Atbalstu var piešķirt, lai kompensētu zemes apsaimniekotājiem radušās papildu izmaksas un negūtos ienākumus, kas attiecināmas teritorijās izriet no ierobežojošiem apstākļiem, kuri saistīti ar Biotopu direktīvas un Putnu direktīvas īstenošanu.
- (667) Atbalsttiesīgi ir tikai pasākumi, kas veikti šādās teritorijās:

(a) *Natura 2000* lauksaimniecības platības, kas noteiktas saskaņā ar Biotopu direktīvu un Putnu direktīvu;

(b) citas norobežotas dabas aizsardzības teritorijas, kurās noteikti ar vidi saistīti ierobežojumi, kas attiecas uz lauksaimniecību, un kuras palīdz īstenot Biotopu direktīvas 10. pantu.

Atbalsta summa

- (668) Atbalsts nedrīkst pārsniegt šādas summas: ne vairāk kā EUR 500 par hektāru gadā sākotnējā periodā, kas nepārsniedz piecus gadus; pēc tam ne vairāk kā EUR 200 par hektāru gadā. Maksimālās summas EUR 500 un EUR 200 apmērā uzņēmuma gadījumos var palielināt, ņemot vērā īpašus apstākļus, kas jāpamato.

3.6. Atbalsts zināšanu pārneses un informācijas pasākumiem lauku apvidos

- (669) Atbalstu zināšanu pārneses un informācijas pasākumiem lauku apvidos Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (670) Atbalsts šim pasākumam attiecas uz profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām (tostarp mācību kursiem, darbsemināriem un praktisko apmācību), demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem. Atbalstu var piešķirt arī par konsultantu apmācību, kas saistīta ar šo pamatnostādņu II daļas 1.1.10.2., kā arī 2.5. un 3.7. iedaļā minētajiem konsultāciju pakalpojumiem.
- (671) Atbalstu var piešķirt pārtikas nozarē iesaistītām personām, citiem zemes apsaimniekotājiem, kuri nav uzņēmumi, kas darbojas lauksaimniecības nozarē, un MVU lauku apvidos. Atbalstu konsultantu mācībām var piešķirt arī lieliem uzņēmumiem lauku apvidos.
- (672) Atbalstu var piešķirt šādu attiecināmo izmaksu segšanai:
- (a) zināšanu pārneses vai informācijas pasākuma organizēšanas un īstenošanas izmaksas;
 - (b) demonstrējumu projektu gadījumā atbalsts var segt arī attiecīgās ieguldījumu izmaksas;
 - (c) dalībnieku ceļa, uzturēšanās un dienasnaudas izdevumi.
- (673) Pamatnostādņu (672) punkta a) un b) apakšpunktā minētajā atbalstā nedrīkst ietvert tiešus maksājumus saņēmējiem. Atbalsts jāizmaksā mācību vai cita zināšanu pārneses un informācijas pasākuma nodrošinātājam.
- (674) Pamatojoties uz objektīvi definētiem nosacījumiem, atbalstam jābūt pieejamam visiem atbalsttiesīgajiem uzņēmumiem, kuri darbojas attiecīgajā lauku apvidū.
- (675) Struktūrām, kas piedāvā zināšanu pārneses un informācijas pakalpojumus, jābūt šā uzdevuma veikšanai piemērotām spējām, proti, atbilstoši kvalificētam un regulāri apmācītam personālam.

Atbalsta intensitāte

- (676) Atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt 50 % no attiecināmajām izmaksām lielo uzņēmumu gadījumā, 60 % no attiecināmajām izmaksām vidējo uzņēmumu gadījumā un 70 % no attiecināmajām izmaksām mikrouzņēmumu un mazo uzņēmumu gadījumā. Atbalsts konsultantu apmācībai nedrīkst pārsniegt EUR 200 000 trīs gadus.

3.7. Atbalsts konsultāciju pakalpojumiem lauku apvidos

- (677) Atbalstu konsultāciju pakalpojumiem lauku apvidos Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (678) Atbalsts jāpiešķir, lai palīdzētu citiem zemes apsaimniekotājiem un MVU lauku apvidos izmantot konsultāciju pakalpojumus, kas uzlabotu viņu uzņēmuma un/vai ieguldījuma ekonomiskos un ekoloģiskos raksturlielumus, kā arī nekaitīgumu klimatam un izturētspēju.
- (679) Konsultācijas MVU lauku apvidos var ietvert arī jautājumus, kas saistīti ar uzņēmuma ekonomiskajiem un ekoloģiskajiem raksturlielumiem.

- (680) Konsultācijās citiem zemes apsaimniekotājiem lauku apvidos jāietver vismaz viens no elementiem, kas norādīti šo pamatnostādņu II daļas 1.1.10.2. iedaļas (301) punktā. Tās var ietvert arī citus jautājumus, kā minēts (302) punktā.
- (681) Atbalsts nedrīkst ietvert tiešus maksājumus saņēmējiem. Atbalsts jāizmaksā konsultāciju pakalpojumu sniedzējam.
- (682) Sniedzot konsultācijas, konsultāciju pakalpojumu sniedzējiem jāņem vērā Regulas (ES) Nr. 1306/2013 13. panta 2. punktā noteiktais pienākums neatklāt informāciju.
- (683) Ja tas ir pienācīgi pamatots un lietderīgi, konsultācijas daļēji var sniegt grupai, vienlaikus ņemot vērā konsultāciju pakalpojumu individuālo klientu apstākļus.

Atbalsta intensitāte

- (684) Atbalsts nedrīkst pārsniegt EUR 1 500 par konsultāciju.

3.8. Atbalsts aktīvo lauksaimnieku jaunai dalībai kokvilnas un pārtikas produktu kvalitātes shēmās

- (685) Atbalstu aktīvo lauksaimnieku jaunai dalībai kokvilnas un pārtikas produktu kvalitātes shēmās Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādnēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.
- (686) Atbalsts attiecas uz aktīvo lauksaimnieku jaunu dalību kādā no šādu kategoriju kvalitātes shēmām:
- (a) kokvilnas vai pārtikas produktu kvalitātes shēmās, kas izveidotas saskaņā ar Savienības tiesību aktiem;
 - (b) dalībvalstu atzītās kokvilnas vai pārtikas produktu kvalitātes shēmās, kas atbilst šādiem kritērijiem:
 - (i) saskaņā ar šādām kvalitātes shēmām saražotā galaprodukta specifikai jāizriet no nepārprotamiem pienākumiem garantēt:
 - konkrētas produkta īpašības vai
 - konkrētu saimniekošanas vai ražošanas metodi, vai
 - galaprodukta kvalitāti, kas ievērojami pārsniedz sabiedrības, dzīvnieku vai augu veselības, dzīvnieku labturības vai vides aizsardzības standartus, kas piemērojami komerciālām precēm,
 - (ii) kvalitātes shēmai jābūt atvērtai visiem ražotājiem,
 - (iii) kvalitātes shēmā jābūt iekļautām saistošām galaprodukta specifikācijām, un atbilstība šīm specifikācijām jāpārbauda publiskām iestādēm vai neatkarīgai inspekcijas struktūrai,
 - (iv) kvalitātes shēmai jābūt pārredzamai un jānodrošina lauksaimniecības produktu pilnīga izsekojamība;
 - (c) brīvprātīgās lauksaimniecības produktu sertifikācijas shēmās, ko dalībvalstis atzinušas par atbilstošām Savienības labākās prakses pamatnostādnēm attiecībā uz brīvprātīgās sertifikācijas shēmām, kas piemērojamas lauksaimniecības produktiem un pārtikas produktiem.

Attiecināmās izmaksas

(687) Atbalsts jāpiešķir kā ikgadējs veicināšanas maksājums, kura apjomu nosaka atkarībā no pastāvīgo izmaksu apjoma, kas izriet no dalības kvalitātes shēmās.

(688) Atbalstu var piešķirt uz laikposmu, kas nepārsniedz piecus gadus.

Atbalsta summa

(689) Atbalsts nedrīkst pārsniegt EUR 3 000 gadā vienam saņēmējam.

3.9. Atbalsts informācijas un noieta veicināšanas pasākumiem saistībā ar kokvilnu un pārtikas produktiem, uz kuriem attiecas kvalitātes shēma

(690) Atbalstu informācijas un noieta veicināšanas pasākumiem saistībā ar kokvilnu un pārtikas produktiem, uz kuriem attiecas kvalitātes shēma, Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbildīs kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

Attiecināmās izmaksas

(691) Atbalstu var piešķirt informācijas un noieta veicināšanas pasākumiem saistībā ar kokvilnu un pārtikas produktiem, uz kuriem attiecas kvalitātes shēma, par kuru ir piešķirts atbalsts saskaņā ar šo pamatnostādņu II daļas 3.8. iedaļu.

(692) Atbalstu var piešķirt ražotāju grupām, kas īsteno informācijas un noieta veicināšanas pasākumus.

(693) Atbalstam jāsedz izmaksas par darbībām, kam ir šādas iezīmes:

(a) tās ir paredzētas, lai mudinātu patērētājus pirkt pārtikas produktus vai kokvilnu, uz ko attiecas kvalitātes shēma;

(b) tās vērš uzmanību uz pārtikas produkta vai kokvilnas īpašajām iezīmēm saistībā ar attiecīgo kvalitātes shēmu, jo īpaši kvalitāti, īpašu ražošanas metodi, augstiem dzīvnieku labturības standartiem un saudzību pret vidi.

(694) Ar (693) punktā minētajām darbībām patērētājus nedrīkst mudināt pirkt pārtikas produktu vai kokvilnu konkrētās izcelsmes dēļ, izņemot tos pārtikas produktus un kokvilnu, uz kuriem attiecas ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1151/2012 II sadaļu izveidotās kvalitātes shēmas.

(695) Pārtikas produkta vai kokvilnas izcelsmi tomēr var norādīt ar nosacījumu, ka izcelsmes norāde ir pakārtota galvenajam vēstījumam.

(696) Atbalstu nevar saņemt par informācijas un noieta veicināšanas pasākumiem, kas saistīti ar konkrētu uzņēmumu vai preču zīmi.

(697) Uz atbalstu var pretendēt tikai par informācijas un noieta veicināšanas pasākumiem, kurus īsteno iekšējā tirgū.

Atbalsta intensitāte

(698) Atbalsta intensitāte nedrīkst pārsniegt 70 % no attiecināmajām izmaksām.

3.10. Atbalsts sadarbībai lauku apvidos

(699) Atbalstu sadarbībai lauku apvidos Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbildīs kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādņēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

- (700) Atbalsts jāpiešķir, lai sekmētu sadarbību starp uzņēmumiem, kas darbojas lauksaimniecības nozarē, uzņēmumiem, kas darbojas pārtikas aprītē, un citiem dalībniekiem, kuri palīdz sasniegt lauku attīstības politikas mērķus un prioritātes, tostarp ražotāju grupām, kooperatīviem un starpnozaru organizācijām, ja no šādas sadarbības iegūst lauku apgabali.
- (701) Sadarbībā jābūt iesaistītiem vismaz diviem subjektiem, un šī sadarbība var jo īpaši aptvert:
- (a) sadarbības pieejas;
 - (b) kopu un tīklu veidošanu;
 - (c) lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai izveidotās EIP darba grupu izveidi un darbību, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1305/2013 56. pantā.
- (702) Atbalstu var piešķirt sadarbībai, kas saistīta ar šādām darbībām:
- (a) izmēģinājuma projekti;
 - (b) jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrāde pārtikas nozarē;
 - (c) sadarbība starp mazajiem ekonomikas dalībniekiem kopīgu darba procesu organizēšanā, objektu un resursu koplietošanā un ar lauku tūrismu saistītu tūrisma pakalpojumu izveidē/un vai pārdošanā;
 - (d) horizontāla un vertikāla sadarbība starp piegādes ķēdes dalībniekiem, lai izveidotu un attīstītu īsas piegādes ķēdes un vietējos tirgus;
 - (e) noieta veicināšanas pasākumi vietējā mērogā, kas saistīti ar īsu piegādes ķēžu un vietējo tirgu attīstību;
 - (f) kopīga rīcība, ko veic, lai mazinātu klimata pārmaiņas vai pielāgotos tām;
 - (g) kopīga pieeja vides projektiem un pašreizējai praksei vides jomā, tostarp attiecībā uz ūdens resursu efektīvu apsaimniekošanu, atjaunojamo energoresursu izmantošanu un lauksaimniecības ainavu saglabāšanu;
 - (h) piegādes ķēdes dalībnieku horizontāla un vertikāla sadarbība tādas biomasas ilgtspējīgā nodrošināšanā, kas paredzēta izmantošanai pārtikas un enerģijas ražošanā un rūpnieciskos procesos;
 - (i) tādu vietējās attīstības stratēģiju īstenošana, kuras nav definētas Regulas (ES) Nr. 1303/2013 2. panta 19. Punktā un kuras palīdz sasniegt vienu vai vairākas Savienības lauku attīstības prioritātes, un kuras jo īpaši īsteno publisko un privāto partneru grupas, kas nav noteiktas Regulas (ES) Nr. 1303/2013 32. panta 2. punkta b) apakšpunktā;
 - (j) lauksaimniecības darbību dažādošana, sākot darbības, kas saistītas ar veselības aprūpi, sociālo integrāciju, kopienas atbalstītu lauksaimniecību un izglītību vides un pārtikas jomā.
- (703) Atbalstu kopu un tīklu veidošanai var piešķirt tikai attiecībā uz jaunizveidotām kopām un tīkliem un tādām kopām un tīkliem, kuri sāk darbību, kādu tie līdz šim nav veikuši.
- (704) Atbalstu izmēģinājuma projektiem, kas minēti (702) punkta a) apakšpunktā, un jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei pārtikas nozarē, kas minēta (702) punkta b) apakšpunktā, var piešķirt arī atsevišķiem dalībniekiem, ja šāda iespēja ir paredzēta lauku attīstības programmā. Rezultāti, ko atsevišķi dalībnieki guvuši izmēģinājuma projektos, kas minēti (702) punkta a) apakšpunktā, un darbībās, kas minētas (702) punkta b) apakšpunktā, ir jāizplata.

- (705) Atbalsts īsu piegādes ķēžu izveidošanai un attīstīšanai, kā minēts (702) punkta d) un e) apakšpunktā, jāpiešķir tikai tādām piegādes ķēdēm, kurās starp lauksaimnieku un patērētāju nav vairāk kā viens starpnieks.
- (706) Šajā iedaļā paredzētajam atbalstam jāatbilst attiecīgajiem konkurences tiesību aktu noteikumiem, jo īpaši Līguma 101. un 102. pantam.
- (707) Atbalsts jāizmaksā ne ilgāk kā septiņus gadus, izņemot attiecībā uz kolektīvām darbībām vides jomā pieņācīgi pamatotos gadījumos.

Attiecināmās izmaksas

(708) Atbalstu var piešķirt, lai segtu šādas attiecināmās izmaksas:

- (a) izmaksas par attiecīgā apgabala izpēti, priekšizpēti un darījumdarbības plāna izstrādi vai tādas vietējās attīstības stratēģijas izstrādi, kas nav Regulas (ES) Nr. 1303/2013 33. pantā minēta stratēģija;
 - (b) izmaksas par attiecīgā apgabala aktivizēšanu, lai būtu iespējams īstenot kolektīvu teritoriālu projektu vai projektu, kas jāīsteno lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai izveidotās EIP darba grupai, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1305/2013 56. pantā. Kopu gadījumā aktivizēšana var aptvert arī dalībnieku tīklu veidošanu un jaunu dalībnieku piesaistīšanu;
 - (c) sadarbības kārtējās izmaksas, piemēram koordinators atalgojums;
 - (d) tādu konkrētu projektu tiešās izmaksas, kuri saistīti ar darījumdarbības plāna, vides plāna, vietējās attīstības stratēģijas, kas nav Regulas (ES) Nr. 1303/2013 29. pantā minēta stratēģija, vai citu uz inovāciju vērstu pasākumu, tostarp testēšanas, īstenošanu;
 - (e) noieta veicināšanas pasākumu izmaksas.
- (709) Tiešās izmaksas, kas minētas (708) punkta d) apakšpunktā, nedrīkst pārsniegt ieguldījumu atbalsta attiecināmās izmaksas, kā noteikts (635)–(636) punktā, un tām jāatbilst īpašajiem nosacījumiem, kas minēti (634) punktā.

Atbalsta intensitāte

- (710) Atbalsta intensitāte attiecināmajām izmaksām, kas minētas (708) punkta a), b), c) un e) apakšpunktā, nedrīkst pārsniegt 50 %.
- (711) Atbalsta intensitāte attiecībā uz (708) punkta d) apakšpunktā minētajām tiešajām izmaksām, nedrīkst pārsniegt šo pamatnostādņu (638) punktā minēto intensitāti, ieskaitot pakāpeniskas samazināšanas mehānismu, ko piemēro lieliem ieguldījumu projektiem. Visiem saņēmējiem, kuri piedalās sadarbības projektā, tiks piemērota tā atbalsta intensitāte, kas piemērojama apgabalam, kurā atrodas ieguldījums. Ja ieguldījums atrodas divos vai vairāk apgabalos, šim ieguldījumam piemēros atbalsta maksimālo intensitāti, kura piemērojama tam apgabalam, kurā radusies lielākā attiecināmo izmaksu daļa.
- (712) Atbalstam par (639) punktā minētajām tiešajām izmaksām, kas saistītas ar ieguldījumiem, piemēro (708) punkta d) apakšpunktā minēto paziņošanas robežvērtību.

3.11. Atbalsts kopfondu izveidošanai

- (713) Atbalstu kopfondu izveidošanai Komisija uzskatīs par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst kopīgajiem novērtējuma principiem, kas izklāstīti šajās pamatnostādnēs, kopīgajiem noteikumiem, kas piemērojami šo pamatnostādņu II daļas 3. nodaļai, un turpmāk minētajiem nosacījumiem.

(714) Attiecīgajam kopfondam:

- (a) jābūt kompetentās iestādes akreditētam saskaņā ar valsts tiesību aktiem;
- (b) jābūt pārredzamai politikai attiecībā uz iemaksām tajā un izmaksām no tā;
- (c) jābūt skaidriem noteikumiem, kuri nosaka atbildību par jebkuru radušos parādu;
- (d) jāveic finansiāli ieguldījumi uzņēmumos, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu, lai segtu zaudējumus, kurus radījuši dabas katastrofai pielīdzināmi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi un dzīvnieku slimības un augiem kaitīgie organismi, kā noteikts šo pamatnostādņu II daļas 1.2.1.2. un 1.2.1.3. iedaļā, un/vai zaudējumus, ko radījuši vides incidenti.

(715) Dalībvalstīm jāpieņem noteikumi par kopfondu izveidošanu un pārvaldību, jo īpaši par kompensācijas maksājumu piešķiršanu, kā arī par šo noteikumu ievērošanas administrēšanu un uzraudzību. Dalībvalstīm jānodrošina, ka fondu noteikumos ir paredzētas sankcijas gadījumiem, kad uzņēmums ir rīkojies nolaidīgi.

Attiecināmās izmaksas

(716) Iepriekš minētais atbalsts var attiekties tikai uz kopfondu izveidošanas administratīvām izmaksām, un tā ilgums nedrīkst pārsniegt trīs gadus, atbalsta apjomu pakāpeniski samazinot. Dalībvalstis var ierobežot atbalsttiesīgās attiecināmās izmaksas, piemērojot maksimālo apjomu vienam fondam.

(717) Atbalstu nedrīkst piešķirt sākotnējā kapitāla veidošanai.

Atbalsta intensitāte

(718) Atbalsts nedrīkst pārsniegt 65 % no attiecināmajām izmaksām.

III DAĻA. PROCEDŪRAS JAUTĀJUMI

1. *Shēmu darbības ilgums un novērtējums*

(719) Lai veicinātu pārredzamību un visu spēkā esošo atbalsta shēmu regulāru pārskatīšanu, Komisija saskaņā ar iepriekšējās pamatnostādnes iedibināto praksi atļaus tikai atbalsta shēmas ar ierobežotu ilgumu. To shēmu ilgumam, kas ietver valsts atbalstu pasākumiem, kuri var saņemt arī ELFLA līdzfinansējumu saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013, nevajadzētu pārsniegt 2014.–2020. gada plānošanas periodu. Ja Savienības tiesību akti to pieļauj, un saskaņā ar tajos paredzētajiem nosacījumiem dalībvalstis var arī turpmāk uzņemties jaunas saistības lauku attīstības jomā, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1305/2013 un tās īstenošanas regulu. Tāpēc Komisija piemēros šīs pamatnostādnes arī šādām jaunām saistībām. Citas atbalsta shēmas nedrīkstētu piemērot ilgāk par septiņiem gadiem.

(720) Lai vēl papildus ierobežotu konkurences un tirdzniecības izkropļojumus, Komisija attiecībā uz konkrētām shēmām var pieprasīt noteikt darbības ilguma ierobežojumu (parasti 4 gadi vai mazāk) un (40) punktā minētā novērtējuma veikšanu. Tiks novērtētas shēmas ar īpaši augstu iespējamo konkurences izkropļojumu risku, proti, tās, kuras var būtiski ierobežot vai izkropļot konkurenci, ja laikus netiek pārskatīta to īstenošana.

(721) Nemot vērā novērtējuma mērķus un tiecoties neradīt pārmērīgu slogu dalībvalstīm attiecībā uz mazākām atbalsta summām, novērtējumu veic tikai par atbalsta shēmām ar lielu budžetu un iepriekš nebijušām iezīmēm vai tad, ja paredzētas būtiskas izmaiņas tirgū, tehnoloģijās vai regulējumā. Novērtējums jāveic ekspertam, kas ir neatkarīgs no atbalsta piešķirējas iestādes, pamatojoties uz kopīgu metodiku, un tas ir jāpublisko. Dalībvalstīm kopā ar attiecīgo atbalsta shēmu jāpaziņo novērtējuma plāna projekts, kas būs neatņemama daļa Komisijas veiktajā shēmas novērtējumā.

- (722) Tādām atbalsta shēmām, uz kurām grupu atbrīvojuma regula neattiecas vienīgi to lielā budžeta dēļ, Komisija saderības novērtējumu veiks, pamatojoties vienīgi uz novērtējuma plānu.
- (723) Novērtējums jāiesniedz Komisijai laikus, lai varētu izvērtēt atbalsta shēmas iespējamo pagarināšanu, un katrā ziņā pēc shēmas darbības beigām. Ja pēc tam tiek īstenots atbalsta pasākums ar līdzīgu mērķi, tajā jāņem vērā minētā novērtējuma rezultāti.

2. **Pārskatīšanas klauzula**

- (724) Pārskatīšanas klauzula jāparedz tām darbībām, kas veiktas saskaņā ar II daļas 1.1.5.1. un 1.1.5.2., 1.1.8., 2.3. un 3.4. iedaļu, lai nodrošinātu to pielāgošanu gadījumā, ja tiek grozīti attiecīgie obligātie standarti, prasības vai pienākumi, kuri minēti attiecīgajās iedaļās un kuri jāpārsniedz, pildot minētajās iedaļās noteiktās saistības.
- (725) Darbībām, kas veiktas saskaņā ar II daļas 1.1.5.1. un 1.1.5.2., 1.1.8., 2.3. un 3.4. iedaļu un kas pārsniedz 2014.–2020. gada lauku attīstības plānošanas periodu, jāietver pārskatīšanas klauzula, lai šīs darbības būtu iespējams pielāgot nākamā plānošanas perioda tiesiskajam regulējumam.
- (726) Ja saņēmējs nepiekrīt (724) un (725) punktā minētajiem pielāgojumiem vai tos neīsteno, saistību piemērošana tiks pārtraukta, un atbalsta summa jāsamazina līdz tādām apjomam, kas atbilst laikposmam līdz saistību pārtraukšanai.

3. **Ziņošana un uzraudzība**

- (727) Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999⁽⁸⁹⁾ un Komisijas Regulu (EK) Nr. 794/2004⁽⁹⁰⁾ un to attiecīgajiem grozījumiem dalībvalstīm ir jāsniedz Komisijai ikgadēji ziņojumi.
- (728) Gada ziņojumā jāiekļauj arī šāda informācija:
- (a) attiecīgās dzīvnieku slimības vai augiem kaitīgie organismi saskaņā ar 1.2.1.3. iedaļu;
 - (b) meteoroloģiskā informācija par dabas katastrofai pielīdzināmo klimatisko apstākļu vai dabas katastrofas veidu, laiku, relatīvo spēku un vietu saskaņā ar attiecīgi 1.2.1.1. un 1.2.1.2. iedaļu.
- (729) Komisija saglabā tiesības katrā atsevišķā gadījumā pieprasīt papildu informāciju par esošajām atbalsta shēmām, ja tas ir nepieciešams, lai tā varētu izpildīt savus pienākumus saskaņā ar Līguma 108. panta 1. punktu.
- (730) Dalībvalstīm ir jānodrošina detalizēta uzskaitē par visiem atbalsta pasākumiem, kuru ietvaros ir piešķirts atbalsts. Šajā uzskaitē ir jāiekļauj visa informācija, kas vajadzīga, lai pārliecinātos, ka ir ievēroti visi šajās pamatnostādņēs paredzētie nosacījumi, kas attiecīgā gadījumā piemērojami attiecināmajām izmaksām un atbalsta maksimālajai pieļaujamajai intensitātei. Šī informācija ir jāglabā 10 gadus no atbalsta piešķiršanas datuma, un jāsniedz Komisijai pēc pieprasījuma.

4. **Šo pamatnostādņu piemērošana**

- (731) Komisija piemēros šīs pamatnostādnes no 2014. gada 1. jūlija.
- (732) Komisija piemēros šīs pamatnostādnes visiem paziņotajiem atbalsta pasākumiem, attiecībā uz kuriem tā ir aicināta pieņemt lēmumu pēc 2014. gada 1. jūlija, pat ja atbalsts ir paziņots pirms minētā datuma. Tomēr individuālu atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar apstiprinātām atbalsta shēmām un paziņots Komisijai atbilstīgi pienākumam individuāli paziņot šādu atbalstu, novērtēs atbilstīgi pamatnostādņēm, ko piemēro individuāla atbalsta pamatā esošajai apstiprinātajai atbalsta shēmai.
- (733) Nelikumīgs atbalsts tiks novērtēts saskaņā ar noteikumiem, kas ir spēkā atbalsta piešķiršanas dienā. Individuālu atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar nelikumīgu atbalsta shēmu, novērtēs atbilstīgi pamatnostādņēm, kuras bija piemērojamas nelikumīgajai atbalsta shēmai individuālā atbalsta piešķiršanas laikā.

⁽⁸⁹⁾ Padomes 1999. gada 22. maija Regula (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai (OV L 83, 27.3.1999., 3. lpp.).

⁽⁹⁰⁾ Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regula (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai, (OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.).

- (734) Iepriekšējās Kopienas pamatnostādnes attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē 2007.–2013. gadam ir atceltas no šo pamatnostādņu piemērošanas dienas. Attiecībā uz ELFLA līdzfinansētiem lauku atbalsta pasākumiem, ja Savienības tiesību akti to atļauj, un saskaņā ar lauku attīstības noteikumos paredzētajiem nosacījumiem dalībvalstis var arī turpmāk uzņemties jaunas saistības atbilstīgi iepriekšējām pamatnostādnēm attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē 2007.–2013. gadam un saskaņā ar to 189. punktu⁽⁹¹⁾.

5. **Priekšlikums veikt atbilstīgus pasākumus**

- (735) Saskaņā ar Līguma 108. panta 1. punktu Komisija iesaka dalībvalstīm grozīt to esošās atbalsta shēmas, lai nodrošinātu to atbilstību šīm pamatnostādnēm vēlākais līdz 2015. gada 30. jūnijam. Šim vēlākajam termiņam ir noteiktas šādas atkāpes:
- (a) attiecībā uz atbalsta shēmām, kuru saderības novērtējumu saskaņā ar Kopienas pamatnostādnēm attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē 2007.–2013. gadam Komisija ir veikusi atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 1857/2006, atbilstība šīm pamatnostādnēm jāpanāk ne vēlāk kā līdz 2015. gada 1. janvārim;
 - (b) esošās atbalsta shēmas, kas attiecas uz standartu ievērošanu saskaņā ar IV.E. apakšnodaļu Kopienas pamatnostādnēs attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē 2007.–2013. gadam, un atbalsts, lai iegādātos meža zemi, ko izmanto kā dabas aizsardzības teritorijas, jāizbeidz līdz 2016. gada 30. jūnijam;
 - (c) attiecībā uz atbalsta shēmām, kas paredzētas atbrīvojumiem no nodokļa un nodokļa samazinājumiem saskaņā ar Direktīvu 2003/96/EK un kas minētas IV.F. apakšnodaļā Kopienas pamatnostādnēs attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē 2007.–2013. gadam, atbilstība piemērojamiem horizontālajiem noteikumiem, kuri izklāstīti Pamatnostādnēs par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam, jāpanāk līdz 2016. gada 30. jūnijam, ja vien šāds atbalsts nav atbrīvots no paziņošanas pienākuma;
 - (d) esošās atbalsta shēmas, kas attiecas uz priekšlaicīgu pensionēšanos, pakāpeniski jāizbeidz vēlākais līdz 2018. gada 31. decembrim.
- (736) Dalībvalstis ir aicinātas sniegt skaidru beznosacījuma piekrišanu šiem ierosinātajiem atbilstošajiem pasākumiem divu mēnešu laikā no dienas, kurā šīs pamatnostādnes publicētas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī. Ja atbilde netiks saņemta, Komisija uzskatīs, ka attiecīgā dalībvalsts ierosinātajiem pasākumiem nepiekrīt.

6. **Termiņa beigas**

- (737) Šīs pamatnostādnes būs piemērojamas līdz 2020. gada 31. decembrim. Komisija jebkurā laikā var nolemt pārskatīt vai grozīt šīs pamatnostādnes, ja tas ir nepieciešams ar konkurences politiku saistītu iemeslu dēļ vai lai ņemtu vērā citas Savienības rīcībpolitikas, piemēram, lauksaimniecības un lauku attīstības vai cilvēku un dzīvnieku veselības, augu aizsardzības un vides politikas apsvērumus, un starptautiskās saistības, vai jebkāda cita pamatota iemesla dēļ.

⁽⁹¹⁾ Saskaņā ar 2013. gada 19. novembrī izdarītajiem grozījumiem (OV C 339, 20.11.2013., 1. lpp.).